

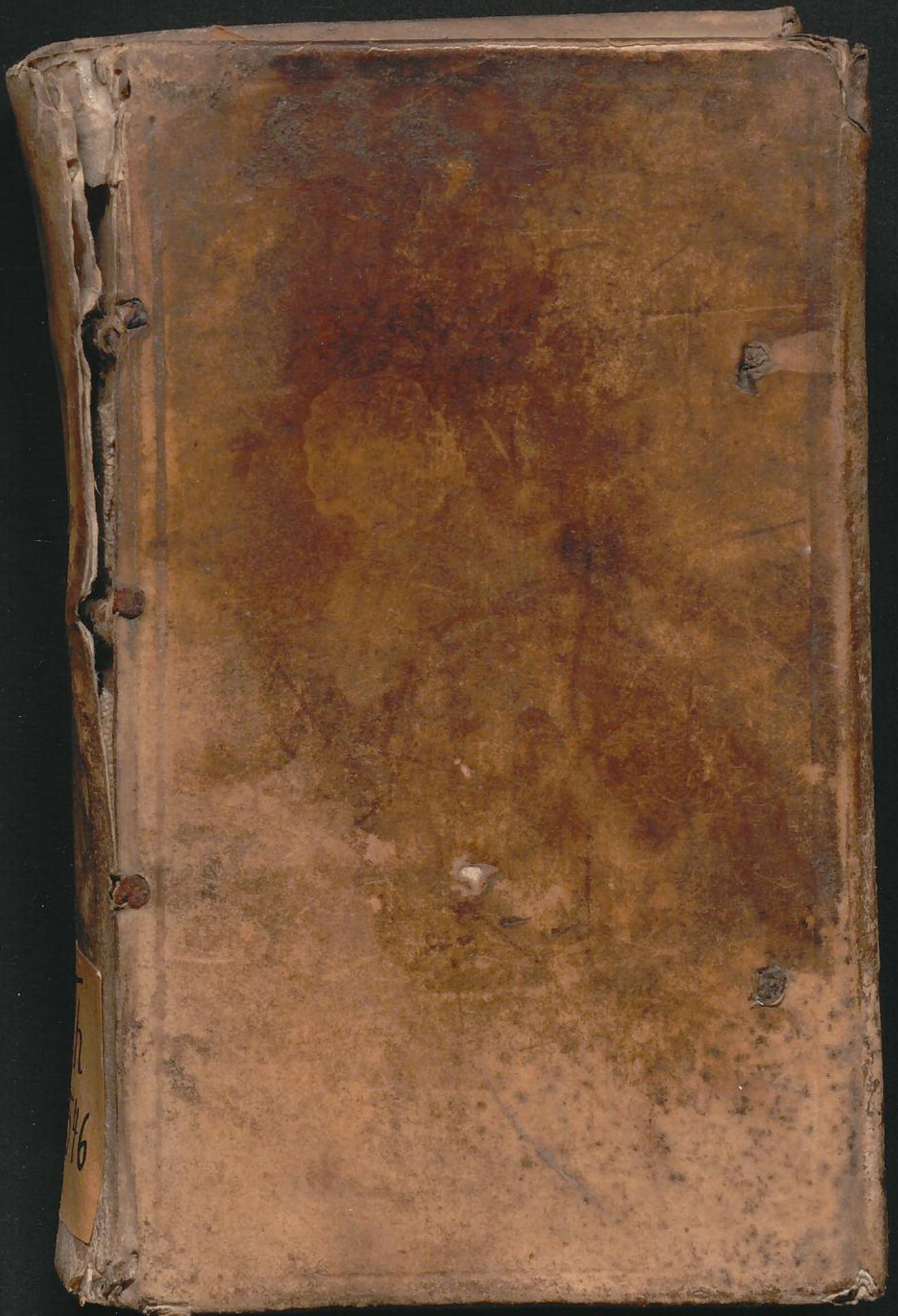
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Amor Deiparæ Virginis Mariæ; Petri Antonii Spinelli
Neapol. Societ. Iesv**

Spinelli, Pietro Antonio
Coloniæ Agrippinæ, 1620

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60948](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60948)

Th. 4546

Th. 4546.

A M O R
DEIPARÆ VIRGINIS
M A R I Æ;

R. P.

PETRI ANTONII
SPINELLI NEAPOL.
SOCIET. IESV,

DE PIETATE AC DEVOTIO-
ne erga Deiparam Virginem
M A R I A M,

TRACTATUS NON MINVS
DOCTVS, QVAM PIVS.

*Cui accessit brevis Praxis Deuotionis erga
Deiparam, eodem Auctore.*

Nunc primùm seorsim excusa, in gratiam
Sodalium & cultorum Beatæ
Virginis M A R I Æ.

Collegij Soc. Jesu Colon.

*16 fuerat sed fuit
16 fuerat sed fuit
52 olim Collegij
subductus
in hoc anno redemptus*

COLONIÆ AGRIPPINÆ

Apud Ioan. Gymnicum, sub Monocerote.

Cum consensu Superiorum, & Præuilegio.

Bürendt 1793

SERENISSIMO
 ET REVERENDISS
 PRINCIPIS D. I. R. A. M.
 CISO A LOT HARTIGIA
 Marchionis de Moy. Or. Mantuensis
 adu Colonensiu D. C. A. N. G. C. D. S.
 pare Virginis M A R I A E
 Sodali perpetua.

Serenissime Prin-
 cepe. Reuerendissi-
 me Decane. (quo
 nono nomine non
 tantum Ibi quoniam Ec-
 clestie nostre spiritualis pater
 iocunde et gubernante
 nigrandunt. Iuxta illius
 habet cum in unum
 cum eum necesse non habet
 et merito in unum deus habe-
 at

SERENISSIMO
ET REVERENDISS.
PRINCIPI, D. FRAN-
CISCO A LOTHARINGIA,
Marchioni de Moy, &c. Metropolitana
edis Coloniensis DECANO, &c. *Dei-*
para Virginis MARIAE
Sodali perpetuo.

SERENISSIME Prin-
ceps, Reuerendissi-
me Decane, (quo
nouo nomine non
tam Tibi, quàm Ec-
clesiæ nostræ gratulamur, & ad ma-
iora pro ea gubernanda viam ster-
ni gaudemus.) Deiparæ cultus eã
habet cum iucunditate vtilitatem,
eam cum necessitate honestatem,
vt meritò in maximis bonis habē-

† 2

cus

EPISTOLA

dus sit. Ea res piorū omnium tam
 prisca, quā nostri seculi adeo ac-
 cendit animos, vt B. Virginis lau-
 dibus nō modò nō fatigentur aut
 exhauriantur, sed & accendantur,
 maioresque in conatibus animos
 sumant, & quo plus volunt, eo
 possint amplius. In his R. P. Pe-
 trus Antonius Spinellus Neapoli-
 tanus Societatis I E S V, præcla-
 rum volumen sub Throni Deity-
 po tanta rerum varietate, & Ex-
 emplorum copia concinnauit, vt
 discerni vix possit, vtiliusne an
 iucundius opus illud legatur, ita
 simul delectat, & mouet docta
 pietas.

Quod etsi optandum esset, vt
 nocturna diurnaq; manu ab om-
 nibus versaretur, cū tamen id à
 iunioribus, tenuioribus & occu-
 patioribus ob operis magnitudi-
 nem obtineri, imò & sperari vix
 possit, operæ pretium visum est, ne
 sua

DEDICATORIA.

fua se mole impediatur, Aureum
quasi Ramum inde decerpere,
Partem scilicet operis secundam
quæ Practica magis est, seorsim
MANUALIS in modum excu-
dere, unde, quibus per ingenium,
fortunas, aut distractiones alias,
minùs licet Toti inhærere Operi,
breui quasi compendio Pietatem
ac Deuotionem, qua Deipara Vir-
go MARIA à nobis colenda est,
nec Sodales Beatæ Virginis mo-
dò, sed & omnes Christi fideles,
& multo maximè Ecclesiastici,
(quos tam diuini operis duces alijs
atque auctores esse par est) edifi-
cant, fructusque ad plures latiùs
propagetur.

Quod etsi munus, quia alie-
num, leue videri poterat & indig-
num, quod Celsitudini Tuæ à no-
bis offerretur, facit tamen Tua
singularis humanitas, & in B. Vir-
ginem obseruantia; cuius aliquan-
do cœ-

E P I S T O L A

do cœtum Maiorem gubernare dignatus es, vt audeamus : Facit communis omnium gratulatio, & Cleri vniuersi lætitia (qui sub tali Decano & capite eam sibi Ecclesiæ faciem pollicentur, quam Tua illos Virtus, & ab Exemplo sumptum suaue Imperium sperare iubent) facit, inquam, vt quamuis potius occasionem arripere, quam in applausu omnium soli dissimulasse videri voluerimus. Accipe igitur Serenissime Princeps tantæ nauis gubernaculum, accipe tantæ æstus vmbraculum, & nos, in cæteris, sub Beatissimæ Virginis patrocinio collectos Tuo etiam tuere præsidio, qua denique hætenus luce alios collustrasti, eandem nobis, quos idem Status & Vocatio Tibi arctius coniunxit, præferre non dedigneris. Deus TE Ecclesiæ & nobis, intercedente

DEDICATORIA.

cedente Deipara Virgine MA-
RIA diu seruet incolumem. Co-
loniæ postridie Annunciationis
Beatae Virginis Mariæ. Anno Vir-
ginei partus 1620.

Serenissima Celsit. Vestra

*Sodalitas B. Virginis Assum-
pta Ecclesiasticorum in Col-
legio Societatis IESV.*

† 4 CLAV-

CLAVDIVS
AQUAVIVA SOCIE-
TATIS IESV PRÆPO-
SITVS GENERALIS.

CVM opusculum hoc de
Virginis beatissime De-
paræ Mariæ Laudibus, à P.
Petro Ant. Spinello eiusdem
Societatis Theologo com-
positum, tres nostræ Socie-
tatis Theologi quibus id cõ-
misimus, recognouerint, &
in lucem edi posse probaue-
rint; facultatem concedi-
mus, vt typis mandetur; si ijs,
ad quos pertinet, ita videbi-
tur. In quorum fidem has li-
teras manu nostra subscri-
ptas, & sigillo nostro muni-
tas dedimus. Romæ 13. Mar-
tij 1613.

Claudius Aquauiva.

OPUSCULUM hoc de Laudi-
bus Deiparae Virginis, summa
prorsus arte, ac ingenio elucubratum,
eximia Sanctorum Patrum eruditione
refertum, stylo perito dispositum, facun-
daq; sermonis elegantia expressum, ab
Admodum Reuer. P. Petro Antonio Spi-
nello Societatis Iesu Theologo celeberrimo,
nunc in regno Neapolitano Prouin-
ciali meritissimo compositum ad fidelium
instructionem, pro erga Coeli Reginam
excitanda pietate, illaq; nutrienda, au-
genda, & custodienda, in lucem prodire,
praelumq; mereri iure Optimo duxi.

Magister Cornelius Tiroboscus Prae-
dicatorum Ordinis, Neapoli in
Archiepiscopali curia Theologus.

Imprimatur.

Petrus Antonius Ghibertus Vi-
carius Generalis.

†† 5

R. P. BERNARDINI

REALIUM SOCIETA-

tis Iessv

AD P. PETRUM ANTO-

nium Spinchmann

Societatis

DULCIS AMOR

ET ALIUM

Dulcis Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

Amoris

Spinchmann

R. P. BERNARDINI
REALINI SOCIETA-
tis IESV,

AD P. PETRVM ANTO-
nium Spinellum eiusdem
Societatis.

DVLCIS Amor IESV MA-
RIAE connexus Amori,
Dulcia Coelicolis gaudia quantapa-
rit?

Sponsi Amor, ac Sponsa gratissima No-
mina ludunt: ●

Vna caro, vna fides, Spiritus vnus a-
lit.

Hac SPINELLE mei melior Pars al-
tera, sentis,
Ingenij pia sunt haec monumenta tui.

R. P.

R. P.
BERNARDINI REA-
LINI SOCIET. IESV,
ad Auctorem.

SPINA Rose iuncta est. Spinelli ô
gratia quanta.

E Cælo MARIAM cui celebrare
datur.

Angelicos celebrare Choros, quæ gaudia
Terris?

Felix, qui tanto es dignus honore.
Vale.

INDEX CAPIT-
TVM HVIVS OPVS-
CVLI, ET PRÆCIPVA-
rum Rerum quæ in ijs con-
tinentur, iuxta eorun-
dem feriem.

DE PIETATE, AC DE-
uotione, qua beata Virgo Maria
Deipara à nobis colen-
da est.

CAPVT I.

SEX rationes quibus ad deuotionem
erga Deiparam Virginem exci-
tamur, num. 1. 2. 3. 4. pag. 2.
& seq.

Deipara quatenus Christi mater, quan-
topere sit diligenda, num. 5. pag. 8

Deiparæ in nos beneficia quæ contulit, &
& quæ expectamus, num. 6. pag. 15.

Deipara vt mater viuentium diligen-
da, num. 11. 23

††

Deiparæ

I N D E X.

- Deipara deuotio est bonum honestum, v-
tile, ac delectabile, nu. 12. 25
Religiosorum familia Deipara protectio-
ne gloriantur, num. 13. 28
Deipara deuotio signum est predestina-
tionis, num. 17. 38
Deipara miracula quedam admirabilia
ex Pelbarto, num. 24. 49

CAPVT II.

- Sanctos omnes, plerosq; etiam Principes
viros Virgini Deipara deuotissimos,
ac studiosissimos fuisse, & nonnullorū
exempla, quæ hanc deuotionem sua-
dent. pag. 55
Sancti aliquot, viri item nonnulli infig-
nes, Deipara studiosissimi, num. 1. &
seqq. 55
S. Nicolaus Episcopus, num. 3. 65
S. Martinus Episcopus, ibid. 68
S. Gerardus Episcopus in Hungaria, &
Martyr, nu. 4. 21
S. Anno Archiepiscopus Coloniensis,
ibidem.

I N D E X.

<i>ibidem.</i>	67
<i>Carthusianorum Ordo, ibid.</i>	71
<i>S. Edmundus Cantuariensis Episcopus.</i>	
72	
<i>S. Bernardus Abbas, num. 5.</i>	74
<i>S. Dominicus, & Ordo Prædicatorum,</i>	
<i>& de Rosario, num. 6. & 7.</i>	76
<i>S. Franciscus, & Ordo Minorum, & de</i>	
<i>corona, num. 8. & 9.</i>	82
<i>S. Antonius de Padua. 10.</i>	90
<i>S. Thomas Aquinas, num. 11.</i>	91
<i>S. Bonaventura, num. 12.</i>	92
<i>S. Albertus Carmelita, num. 13.</i>	94
<i>B. Maria de Oegries.</i>	95
<i>B. Andreas Carmelita Episcop. Fesulan.</i>	
<i>num. 14.</i>	97
<i>S. Catharina Sen. num. 15.</i>	99
<i>S. Vincentius Ferrerius, num. 16.</i>	101
<i>S. Bernardinus Senensis, num. 17.</i>	103
<i>B. Laurentius Iustinianus Patriarcha</i>	
<i>Venetus. nu. 18.</i>	105
<i>Dionysius Carthusianus ibidem.</i>	
106	
<i>B. Ignatius Loyola, & Societas Iesu. nu.</i>	
†† 2	19. &

I N D E X.

19. & seq.	pag. 107
B. Franciscus Xauerius, nu. 29.	133
B. Consaluis Sylueria.	136
B. Stanislaus Kostka.	140
B. Aloysius Gonsaga.	143
S. Carolus Borromæus Cardinalis Ar- chiepiscopus Mediolanensis, num. 33.	147
B. Philippus Nerijs Fundator Congre- gat. Oratorij, num. 34.	152
Constantinus Imperator, & ciuitas Cō- stantinopolitana, nu. 35.	159
Narses dux Iustitiani Imper. ibid.	162
Ludouicus Pius Imperator, nu. 36.	163
S. Henricus Imperator, ibid.	166
S. Stephanus Rex Hungarie, nu. 37.	
Ioannes Comnenus Imperator Constā- tinopolitanus, ibidem.	
Henricus Infans Portugallie, & Indica nauigatio, num. 38.	168

CAPVT III.

*Quibus animi affectibus, pietatisq^{ue} ope-
ribus*

I N D E X.

- ribus deuotio erga Virginem Deiparam sit exercenda, & peculiariter de amore, reuerentia, congratulatione, atque fiducia erga eandem. pag. 171*
Formula offerendi se beata Virgini Deipara. ibid.
Ad amorem erga Deiparam quænam per- moueant, num. 5. 182
Ad reuerentiam erga Deiparam quænam excitent, num. 8. 188
Congratulatio erga Deiparam exercenda. 200
Ad fiduciam erga Deiparam quænam excitent, num. 19. 209
Varia beneficiorum exempla, quæ ad duodecim genera reuocantur, quibus Deipara suam erga nos benignitatẽ declarat, & nostram in iisdem, alijsq; rebus in se fiduciam excitat, nu. 24. 220
De primo beneficiorum genere, quod est se inuocantibus opem impertire, ibidem. 223
De secundo, quod est ab hostibus inuisi- bilibus,
†† 3

I N D E X.

- bilibus, & visibilibus tutari, nu. 25.
 224
 De tertio, quod est peccatores ad pœni-
 tentiæ sacramentum perducere, nu.
 28. nb 232
 De quarto, quod est à certo interitu ser-
 uare, num. 30. 238
 De quinto, quod est à multiplici vitæ
 discrimine eximere, num. 31. 241
 De sexto, quod est in rei familiaris in-
 opia subleuare, num. 33. 245
 De septimo, quod est sterilitate laborã-
 tes prole donare, num. 35. 249
 De octauo, quod est à persecutorum
 molestiis eripere, num. 38. 253
 De nono, quod est in rebus etiam par-
 uis benignè exaudire, nu. 40. 258
 De decimo, quod est ingenio rudibus sci-
 entiam conferre, nu. 41. 261
 De vndecimo, quod est in martyres confor-
 tare, num. 44. 266
 De duodecimo, quod est in omnibus ne-
 cessitatibus præsto esse, num. 46.

271

CAPVT

I N D E X.

CAPVT IV.

- De Virginis Deipara virtutibus imitã-
dis. pag. 274.
- Deipara imitanda Primò in exacta di-
uine legis obseruatione. nu. 4. 282
- Secundò, Deipara imitanda in humili-
tate profundissima. nu. 6. 289
- Tertiò, Deipara imitanda in virginita-
te purissima, nu. 7. 292
- Quartò, Deipara imitanda in eximio
erga Christum Amore. nu. 8. 294
- Quintò, Deipara imitanda, quod in ea
religiosa vitæ exempla reluceant,
num. 10. 298
- Virginum Collegium Ierosolymis sub
Institutione Deiparae. nu. 18. 314

CAPVT V.

- Obsequia in Virginis Deipara honorem
exhibenda. 323
- Deipara precibus inuocanda, & quo-
modo

I N D E X.

- modo, num. 2. 326
- Missa de Deipara eidem grata, num. 6.
335
- Preces, quæ pro cuiusq; pietate recitari
possunt, num. 8. 347
- Ratio commendandi se beatissimæ Dei
genitrici tum mane, tum vesperi, nu-
mer. 9. 348
- Deipara salutanda in ingressu, & egres-
su è domo, num. 10. 345
- Deipara templa adeunda, Imagines co-
lenda, Festa nius præparatione aliqua
præuenienda, Preces item in eius ho-
norem fundenda, præsertim saluta-
tio Angelica. 347
- Quanam per priuatas preces præpara-
tior ad Deipara Festa piè colenda fie-
ri possit. 348
- Exempla eorum, qui peculiare preces
Deipara offerre consueuerunt, nu. 16
359
- Exempla de salutatione Angelica, num.
17. ad 22. 361

CAPVT

INDEX

CAPVT VI.

<i>Preces alie, atq; obsequia, qua Virgini Deipara exhiberi possunt.</i>	pag. 373
<i>Officium B. Virginis, nu. 1.</i>	374
<i>Litania B. Virginis, nu. 3.</i>	378
<i>Rosarium Deiparae, & de eius nomine, Auctore, precandi ratione, ac multi- plici vtilitate, num. 4.</i>	380
<i>Exempla, seu miracula in ijs, qui Rosa- rium recitarunt, Deipara ope pera- cta.</i>	393
<i>Corona Deiparae, num. 12.</i>	400
<i>Miracula in ijs, qui coronam recitabāt, Deipara pauore exhibita, num. 13.</i>	402
<i>Corolla, in qua ter Oratio Dominica, & duodecies saluatio Angelica re- petitur.</i>	406
<i>Mortificationes, & corporis afflictiones in honorem Deiparae, num. 18.</i>	413
<i>Eorum exempla, qui ieiunium, vel aliud pietatis opus propter Deiparam ex- ercebant.</i>	†† 5

INDEX.

- ercebant.* 416
Imperatorum, & Regum in Deiparam
pietas Sabbato, vel alijs eidem dicatis
diebus, num. 19. 417
Deipara miracula, & beneficia in eos,
qui ieiunium, vel aliam mortifica-
tionem in eius honorem susceperunt.
 20. 419
Opera misericordiae, tum spiritualia,
tum corporalia in honorem Deiparae,
num. 23. 425

CAPVT VII.

- De Congregationum Virginis Deiparae*
utilitate, ac fructu multiplici. pag.
 434
Origo Congregationum Deiparae, quae
in Societate IESV nostris domici-
lijs habentur, num. 8. 447
Congregationum in vniuersum anti-
quissima olim institutio, nu. 10. 454
Congregationum, quae Neapoli in Socie-
tatis IESV domicilijs habentur, nu-
merus,

INDEX.

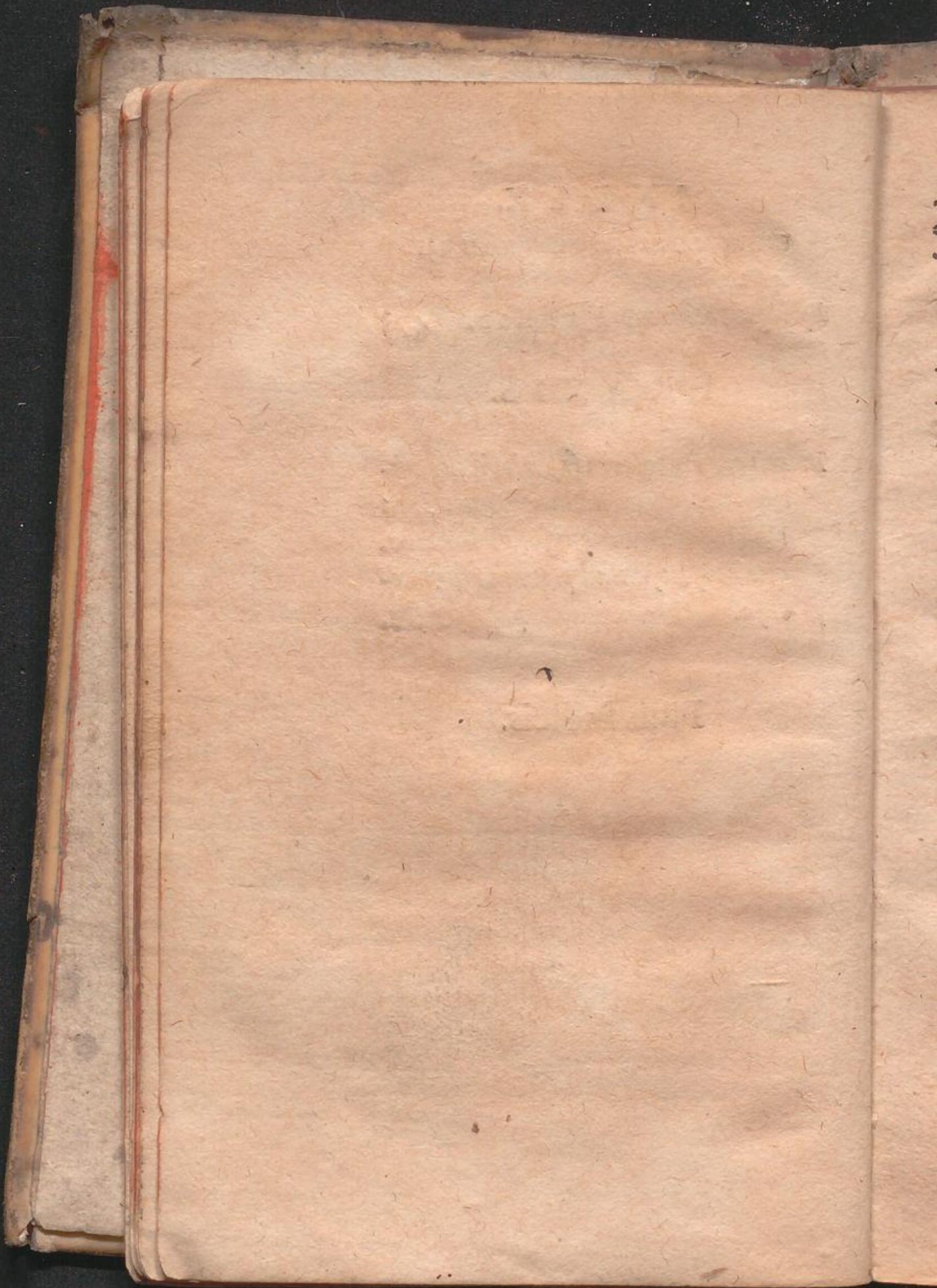
Operus, earumq; fructus, num. 13.

Epilogus totius operis, num. 20. 475

PRAXIS.

Praxis eorum, quæ in superioribus capitibus de pietate, ac deuotione, erga Virginem Deiparam fusius habetur, quæ & seorsim ad piorum vsum excusa. pag. 1. & seq.

Finis Indicis.

R. P.

PETRI ANTONII
SPINELLI NEAPO-
LITANI SOCIETA-
TIS IESV

DE PIETATE, AC
DEVOTIONE, QVA BEATIS-
SIMA VIRGO DEIPARA MARIA
*à nobis colenda est, duobus
membris expli-
cata.*

PRIVS MEMBRVM.

Septem capita seu rationes quibus
ad pietatem, ac deuotionem erga
Virginem Deiparam excitari
debeamus, duo capita
complectens.

A

CAP.

CAPVT I.

SEX RATIONES QUIBVS AD
deuotionem erga Deiparam Vir-
ginem excitamur.

- I. Deipara quatenus Christi Mater, quã
toperè sit diligenda, num. 5.
  - II. Deipara in nos beneficia, num. 7.
  - III. A Deipara beneficia expectamus, nu. 9.
  - IV. Deipara, ut mater viuentium diligen-
da, num. 11.
  - V. Deipara deuotio est bonum honestum,
vtile, ac delectabile. num. 12.
  - VI. Deipara deuotio signum est predesti-
nationis, num. 17.
- Deipara miracula quadam admirabi-
lia ex Pelbarto, num. 24.

Apoc. 14.

EX ijs, quę in superioribus vberius disseruimus, satis probatum remanet, Deiparam Virginem sanctissimã per Deithronum in Apocalypsi cap 4 subintelligi; cuius disputationis occasione, ut initio huius operis dicebamus, pleraque de Virginis dignitate, atque præstantia, deque amplissimis quibus ipsa vniuersum hominum genus prosequitur, beneficijs

com-

complexi sumus: reliquum est, vt ad nos sermonem conuertentes, de Pietate, seu Deuotione, qua eã colere debemus, paucis agamus; quo tot, tantisq; eius in nos collatis beneficijs, aliqua saltem ex parte respondeamus, sicq; vtilitatem etiam ex ea vberiore hauriamus, atque ad plura beneficia ab ea percipienda magis indies ac magis disponamur.

Duo porro hac in re tractãda mihi cõstituti.

Duo tractanda.

Primum quibus rationibus ad hãc erga Virginem deuotionem in nobis omnino studio excitandam, atque procurandam permoueri debeamus.

1. Rationes excitantes.

Alterum quibus erga Virginem animi affectibus, quibusq; pietatis actibus, seu officijs deuotio hãc contineatur, atque exerceatur.

2. Actus exercendi.

2 Et verò Deipara mater pijssima pro sua benignitate, vt ingentibus nos donis repleat, ad suam deuotionem oēs inuitat illis verbis Eccl. 24. *Transite ad me omnes, qui cõcupiscit me, & à generatiõibus meis implemini. spiritus enim meus super mel dulcis, & hereditas mea super mel & fauum:* *para ad suã deuotionem oēs* quæ ex Carthusiano in illum locum art. 25. de beata Virgine paraphrasticos sic reddere possumus. *Carthus.*

O vos omnes qui peculiariter me cõ-

A 2

cupi-

4 *Rationes quare Deipara*
cupiscitis, & mihi placere, meis virtutib⁹
conformari, meq; in cælo videre concu-
piscitis: accedite ad me per mearum vir-
tutum cõsiderationem, & imitationem,
per amorem, & meam inuocationem: &
a generationib⁹ meis, hoc est à filio meo,
quem genui, implemini (Christus enim
in sinu matris per eius preces facilius in-
uenitur;) spiritus enim meus dulcis, &
hæreditas mea, quã ego possideo, & quã
meis deuotis procuro, est super mel, &
fauum. hæc ex Carthusiano.

Eccl. 24.

Et infra eodem cap. 24. *Eccl. Sicut A-*
quæductus exiisti de paradiso, dixi, rigabo hor-
tum meum plātationum, & inebriabo pra-
ti mei fructum. Deipara enim suos deuo-
tos, tanquã peculiarem hortum irrigat,
atq; spiritualibus bonis inebriat: caue er-
go, ne tua culpa obstruatur, vel p̄cidatur
hic Aquæductus: quòd dæmon sub typo
Holofernus, vt ca. 24. dixi, facere nititur:
sed viriliter ei obsiste: nam etiã si ad pec-
cata delabaris, per Virginis preces, si eius
deuotionem retinueris, iterum Dei mi-
sericordiam facilè impetrare poteris.

Judith 7.

Ideo Virginis deuotio tanquã hære-
ditas locuples, vnde affatim ditari possu-
mus, ab omnibus magnificienda; quod

Nazianz.

præclare indicauit Nazianzenus in Tra-
gœdia de Christo patiente his verbis ad

Deipa-

Deiparam sermonem conuertens:

*Vt tantum habens te praesidem semper velut
Ingentem opum vim te tantum erga filium
Mibi patronam sentiam acceptissimam.*

3 Hanc erga Deipara pietatem Grego- Greg. VII.
rius VII. cuius memoria in Martyrolo-
gio die 25. Maij recolitur, Pontifex san-
ctiss. & libertatis Ecclesiast. propugnator
acerrimus, ponit inter praecipua monita
tradita Mathildi filiae Beatricis Tusciae
Ducissae, mulieri integerrimae, & de Ro-
mana Ecclesia optime meritae;

Is enim lib. I. epist. 47. *Inter cetera, in-
quit, qua tibi contra principem mundi arma
Deo fauente contuli, quod potissimum est, ut
corpus Dominicum frequenter acciperes, in-
dicauit, & ut certa fiducia Matris Domini
te omnino committeres precepi. & cum mul-
ta ex Ambrosio, Gregorio, & Chrysosto-
mo de frequenti Eucharistiae susceptio-
ne differuisset, haec de cultu erga Dei Ge-
nitricem subijcit:*

*De matre vero Domini cui te princ' pali-
ter commisi, & committo, & nunquam co-
mittere, quousq; illam videamus, ut cupi-
mus, omitta: quid tibi dicam? quam coelum,
& terra laudare, licet ut meretur, nequeat,
non cessant. Hoc tamen proculdubio teneas,
quia quanto altior & melior, ac sanctior est
omni matre: tanto clemetior, & dulcior cir-*

*Duo moni-
ta Mathil-
di data
Primū fre-
quens Eu-
charistia
sāctissima
usurpatio.*

*Secūdum,
pietas erga
Virginem.*

6 Rationes quare Deipara
ea conuersos peccatores, & peccatrices. Pone
itaq; sine in voluntate peccandi, & prostra-
ta coram illa ex corde cōtrito, & humiliato
lacrymas effunde: Inuenies illā indubitanter
promitto prōptiorē carnali matre, ac mitio-
rem in tui dilectione. hæc Gregorius VII.

S. Bona-
uent.

Et S. Bonauentura tom. 2. opusc. 2. in
libello, in remedium defectuum religio-
forum, cap. 10. hæc monet: *Matri etiam
Christi omnem, quam potest, exhibeat reue-
rentiam, & dicat: Dulcissime Iesu dignare
donare mihi misero peccatori matri tuae di-
gnè seruire.* sic Bonauentura.

Idem Bonauentura in epist. quæ inscri-
bitur *viginti quinque memorialiū*, vbi quæ-
dam ad piē viuatūm monita tradit, in
XIII. memoriali hæc habet: *Vt gloriosā,
inquit, Reginam Domini nostri matrem be-
nedictā in summo habeas omni tēpore vane-
rationis affectu, & in cunctis ad eam neces-
sitatibus, periculis, & pressuris tanquā ad
refugium tutissimū te cōuertas, ipsius tutela
præsidium flagitādo, eamq; in tuā suscipiens
Aduocatam, deuotissimè ac securè tuam ei
causam cōmittas, quia mater est misericor-
dia, quotidie studens ei specialē, & singulā
reuerentiam exhibere.* hæc Bonauentura.
qui etiam adijcit, vt omni conatu purita-
tē & munditiam castitatis cum humili-
tate & māuetudine Virg. imitari studea-
mus,

m^o, sic enim nostra deuotio erit ei grata.

4. Et quod spectat ad primum, quod mihi tractandum proposui, multa sunt, quæ ad Virginis deuotionem nos inflammare, ne dum excitate possunt, quorum singula, si attentè per se perpendantur id prestare poterunt: quãto magis id efficiant cum in eandem Virginẽ vniuersa cumulatiuè cadant? ea verò ad septem capita reuocare possumus.

Media quibus ad pietatẽ Virginis inflamamur.

1. Primum, quia ipsa mater est Christi Domini, cui nostra omnia debemus, quamque Christus honorauit ipse, & ab omnibus vult honorari.

2. Secundũ, propter innumera, eaq; ingentia à Deipara in nos hactenus collata beneficia, tum generalia, quæ ad vniuersũ hominũ genus pertinent, presertim, quia Christum à quo redẽpti sumus, & in quo sanctissima Eucharistia pacimur, ex suis castis visceribus genuit: tum etiã particularia, q̃ quilibet se à Virgine accepisse agnoscit, & occulta, quæ nos ipsi ignoramus.

3. Tertium, propter ea, quæ ab ipsa nos omnium honorũ egeni in posterum expectamus, vt ad patriam pertinemamus, cum sit Mater misericordiæ, & Aduocata nostra apud Christum summum Iudicẽ.

4. Quartum, quia mater est viuentium, & mater nostra, cui à Christo de cruce in

3 *Rationes quare Deipara*
lios traditi sumus in Ioanne illis verbis:
Ecce filius tuus: cumque ipsa matris mu-
nera in nos egregie præster, nos quibus
Christus in Ioanne dixit: *Ecce mater tua*:
omni affectu eam colere, atq; vt filij ve-
nerari debemus.

5 Quintum, quoniam Virginis deuotio
triplicem illam *boni* ratione complecti-
tur: est enim bonum *honestum*, *utile*, atq;
delectabile.

6 Sextum, Deiparæ deuotio inter præci-
pua *predestinationis* signa cõnumeratur,
vt propterea sit valdè expetenda.

7 Septimum, exemplum *Sanctorum*, qui
ab initio nascẽtis Ecclesiæ omnes B. Vir-
ginis studiosissimi, ac deuotissimi fuere,
nunc de vnoquoq; horum capitum non-
nulla breuiter perstringamus.

I.

DEIPARA QUATENVS CHRI-
sti Mater quantoperè sit diligenda.

5 **A**C primum quidem ad eius nos de-
uotionem illud plurimum permoue-
bit, si animo reputemus, quòd Christi
Dei nostri, cui omnia nostra debem⁹, ve-
ra sit *Mater*, quem sola sine viri opera de
Spiritu sancto cõcepit, vt propterea tanq̃
Deipara ab omnib⁹ Christi fidelibus sũ-
mo affectu, ac studio prosequenda, atq;
colen-

colenda sit, quam Christus rāto perē honorauit ipse, & ab omnibus vult honorari: Si enim, inquit Damascē. orat. i. de dormit. B. Virg. loquens cum ea: *honor is, qui conferuis habetur, beneuolentiam erga communem dominum declarat, quo tandē modo studium te honorandi, qua Dominum peperisti, negligendum erit? An non illud vel necessario spiritui praeferemus? ac vel etiam ipsi vita antepoemus? Hac enim ratioe nostram erga Dominum beneuolentiam luculentius ostendemus.* hęc ille.

Quod si Deum *Psal. 150.* in sanctis eius laudare, & *Eccl. 43.* benedicere, & exaltare illum quātum possumus iubemur; profectō cum Virgo beatissima non tantum prae omnibus puris creaturis sanctitate praefulserit, *ut in superioribus ostendimus:* verum etiam sit vera Dei Genitrix, in qua Dei magnificentia, atque maiestas praecipue elucet, in ipsa quoque peculiari quadam ratione, quantum possumus, Deum laudare debemus.

Quod si S. Leo *serm. 1. de S. Laurentio, S. Leo.* gloriandum nobis dicit esse in Domino, qui est mirabilis in sanctis suis: quāto magis, quia mirabiliorem se ostendit in sua Genitrice, peculiariter propter illam in Domino gloriari, ac si vicissim propter Dominum eam singulari dile-

Bernard.

ctione prosequi debemus? Sicut enim dubium non est, inquit Bernard. homil. 4. super Missus est, quicquid in laudibus Matris proferimus, ad filium pertinere. & rursus: Cum filium honoramus, à gloria matris nos non recedere: ita etiam cum erga Virginē singulari pietatis sensu colendā studium nostrum impendimus, id totum peculiari ratione in Christi eius filij honorem, à quo ipsa omnia accepit, terminari: imò hæc est voluntas Christi, ut suæ Genitrici hunc cultum exhibeamus.

Virginis honor in Christum redundat.

Bernard.

Quare Bernardus sermone de Aquæductu: Totis, inquit, medullis cordium, totis precordiorum affectibus, & votis omnibus Mariam hanc veneremur: quia sic est voluntas eius, quæ totum nos habere voluit per Mariam, in omnibus siquidem, & per omnia providens miseris, trepidationem nostram solatur, fidem excitat, spem roborat, diffidētiam abijcit, erigit pusillanimitatem. hæc Bernardus.

Christus vult matrem honorari.

1. Reg. 2.
Ioan. 12.

Quod mirum non est, si enim iuxta verbum Domini 1. Reg. 2. Quicumq; glorificaverit me, glorificabo eum. & Ioan. 12. Si quis mihi ministraverit, honorificabit eum pater meus: quāta gloria, & honore Deus optimus Virginem Deiparam non solum in cœlis, sed etiam in terris cumulavit, quæ ita Deum in se glorificavit, ut Bernardus

nardus ser. de Pent. de Virgine sic loqua- Bernard.
tur: *Tota Trinitas de plenitudine eius ac-*
cepit gloriam & Cyrillus hom. 6. in Nesto Cyrillus.
rium: Per te, inquit, Trinitas sanctificatur:
per te Crux gloriosa celebratur. & alij Pa-
tres quos cap. 17. citauimus, in eandem sen-
tentiam multa proferant.

Quam sedulo autem Christo ministra-
uerit, diximus cap. 9. & 12.

Ex quo facile inferre possumus hono-
rem quem Christus ei vult ab homini-
bus exhiberi; ideo enim Christus per ip-
sam tot beneficia eam inuocantibus
confert, ut omnes ad eius benignitatis a-
sylum confugiant, eam pro viribus ve-
nerentur, ideoque eius reuerentiam, ac
deuotionem in cordibus omnium fide-
lium altius impressit, ut ex ijs, quibus to-
rum hoc opus inspersimus, perspicue con-
stat.

Quocirca de Virgine Deipara ecclesia
in officio eiusdem Virginis profert illud
Cant. 6. *Viderunt eam filia Sion, hoc est a-* Cant 6.
nimæ fideles, & beatissimam prædicauerunt:
Regina, id est præstantissimorum sancto-
rū, & concubina, hoc est aliorum etiā san-
ctorū animæ laudauerunt eam, & Prou. ult. Prouer. 37.
de muliere illa forti, quæ, ut cap. 24. dixi,
Virginem sanctissimam significat, verè di-
citur: Surrexerunt filij eius, & beatissimam

pradicauerunt; vir eius, & laudauit eā: nō
 solum enim fideles, qui sūt filij Virginis,
 sed ipse quoq; Christus, vir filius eius, de
 Ierem. 31. quo dicitur Ierem. 31. *Fœmina circumdabit*
virum, laudauit eam: & Virgo ipsa Spiri-
 tu sancto afflata hoc ipsum agnouit cum
 Luc. 1. dixit: *Ecce enim ex hoc beatam me dicent*
omnes generationes.

Hinc est, quod SS. Patres tanquā Dei
 optimi matrem præclaris encomijs, & e-
 pithetis, atq; attributis illā omni reuerē-
 tię significatione suppliciter inuocant: &
 vt omittam precandi formulā in sacrifi-
 cio ipso, quā uti solet Ecclesia Latina, in
 quā omnibus constat quā crebrō, quā
 reuerenter non tantum in Missis, quæ de
 Virgine celebrantur: sed etiam in quali-
 bet Missa, in precibus, quæ submissa, & al-
 ta voce à Sacerdote recitantur, inuocetur:
 dicam solum de alijs liturgijs, siue sa-
 crificādi formis, quas sancti Patres reci-
 tandas in Ecclesia præscripserunt, in qui-
 bus ex persona Ecclesiæ humiliter, ac re-
 uerenter inuocatur: nam de sanctorū cr-
 Virgine lo- ga Virginem ueneratione ca. seq. diligē-
 quuntur. ter nobis agendum erit.

S. Iacobus. 6 S. Iacobus in sua Liturgia: *Commemo-*
rationē, inquit, *agamus sanctissima, imma-*
culata, gloriosissima, benedicta Domina no-
stra Matris Dei, & semper Virginis Maria,
 & om-

Et omnium sanctorum, Et iustorum, ut precibus, atque intercessionibus eorum oēs misericordiam consequamur & iterū in persona chori dicitur in eadem Liturgia: Dignum est, ut te verè beatā dicamus Deiparā semper beatā, Et omnibus modis irreprehensam, Et matrem Dei nostri honorabiliorem, quā Cherubim, Et gloriores, quā Seraphim, qua sine corruptione Deum Verbum peperisti, te re vera Deiparā magnificamus & rursus: Tibi o plena gratia, uniuersa creatura gratulatur, Angelorum cœtus, Et hominum genus, qua es Templum sanctificatum, Paradisus spiritualis, Virginum gloria, ex qua Deus carnem assumpsit, Et puer factus est Deus noster, qui est ante secula. hæc in Liturgia S. Iacobi.

S. Basiliius Cæsar. in sua Liturgia, S. Ia. S. Basiliius
cobum imitatus sic habet: Sanctissima, Et Casarien.
intemerata dominatrix nostra Dei genitricis, Et semper Virginis Maria cum omnibus
sanctis memorātes, nos ipsos, Et ad inuicem,
atque omnem vitam nostram Christo Deo
commendamus, quod quinquies in eadem
Liturgia repetit.

S. Ioan. Chrysoft. in sua liturgia: Preci S Ioannes
bus, inquit, sanctissima Deipara Virginis ser Chrysoft.
uator serua nos: & sæpius ibi eā implorat,
presertim hac precatōne, quam identidē
repetit: Sanctissima, intemerata, Et super oēs

14   *Rationes quare Deipara*
benedicta gloriosa Domina nostra Deipara,
& semper Virginis Maria cum omnibus san-
ctis memoriam agamus. & iterum eam ho-
noratiorem Cherubim, & gloriosiore inco-
parabiliter Seraphim; semper beatissimam,
& penitus incotaminatam Dei nostri ma-
trēm nominat. Et cum sacra Eucharistia
est sumenda hæc verba à duobus dicenda
prescribuntur: Ex intercessione immacula-
ta domina nostra Deipara, & semper Virgi-
nis Maria dignum me fac, ut sine condem-
natione accipiam immaculatum tuum do-
num in remissionem peccatorum, in vitam æ-
ternam & infra: Dirige nostram viam, con-
firma nos in timore tuo omnes, custodi vitam
nostram, stabili nostros gressus, precibus, &
supplicationibus sanctæ Deipara, & semper
Virginis Maria, & omnium Sanctorum. hæc
ex Liturgia S. Ioannis Chrysoptomi.

In Missa, qua vruntur Æthiopes, est que
per antiqua, quam canonem vniuersalem
vocant, & habetur tom. 6. Bibliot. Sanct.
Patr. cuius auctor fuisse dicitur S. Mat-
thæus, teste Suarez tom. 3. in 3. part. disp.
60. sect. 1. preces funduntur in hæc verba:
Latere immaculata verè Regina, latere glo-
ria nostrorum parentum; quia peperisti no-
bis Emanuellem, o verè mediatrix ante Do-
minum nostrum Iesum Christum, te suppli-
ces exoramus, ut memor sis nostrè. ora pro no-
bis, ut

Biblioth.
SS. Patrū.
Suarez.

bis, vt deleantur iniquitates nostra. hęc ibi.
 Ex quibus satis apparet, quanto studio
 Virginem sanctissimā hoc nomine, quòd
 Dei genitrix sit, colere debeamus.

II.

DEIPARÆ IN NOS

beneficia.

7 SECUNDÒ ad Virginis deuotionē præ-
 cipuè nos vrget animi *gratitudo*, p-
 pter innumera, eaq; præstantissima ab ea
 tum in vnumquemq; nostrum *peculiariter*:
 tum etiā *generatim* in vniuersum ho-
 minum genus collata beneficia, quę non
 minoris ab vnoquoque facienda sunt, q̄
 si solus ipse accepisset, & quidem benefi-
 cia ea, quę dicuntur *occulta* omittam, quę
 licet nos lateant; ipsa tamē pro sua in nos
 benignitate in dies procurare non cessat,
 siue cum nos à certissimis, quę impen-
 dent *periculis* seruat immunes: siue cum
 multa *bona* confert. quę beneficia nunc
 occulta, in futura, vt speramus, vita no-
 bis aperientur vniuersa: vt eo saltem tē-
 pore tantę benefactrici gratias agere pro
 virili parte possimus.

De his beneficijs, quę occulta appella- *B. Virginis*
 re licet, & à Deipara accepimus, & expe- *occulta be*
 ctamus. Nazianzenus in tragœdia de *eneficia.*

Christo patiente, ad Deiparam sermo. *Nazianz.*

nem

Rationes quare Deipara
nem dirigens, seque ei plurimum debere
testatus est, eleganter sic cecinit:

— Vt qua gratia

Modum supra omnem me tua, semper levās;

Me genere quouis casuum truis omnium,

Generalia Hostes apertos, quodq; longè maius est,

Illos, latente machina, qui me petunt

Auertis.

Maximū

Virginis

beneficiū,

quia gignē

do Christū

ad salutē

nostrā est

cooperata.

8 Cæterū, his occultis beneficijs omif-

sis, venio ad ea, quæ ad omnes pertinent

beneficia, quorū illud est præstantissimū;

quoniam ad salutem nostrā singulariter

cooperata est: id quod locupletissimè a-

gnoscent Sancti, quos fusè citauimus cap.

17. 22. & 27. suo enim modo ad Christi

Domini Incarnationē, à quo nobis bonū

omne dimanat, cooperata est, eamque

meruit de congruo, & ex suis visceribus in

Incarnatione Christo subministravit

corpus, quo in cruce oblato à dæmonis

tyrānidē sumus redempti: quo itē in san-

ctissima Eucharistia pascimur, atq; refi-

cimur, vt meritò Augustinus serm. 18. de

Sanctis exclamet in hæc verba:

O B. Maria, quis tibi dignè valeat iura
gratiarum, ac laudum præconia rependere,
qua singulari tuo assensu mundo succurristi
perdito? quas tibi laudes fragilia as humani
generis persoluet, qua solo tuo cōmercio recu-
perandi aditum inuenit. Accipe itaq; quas-
cunq;

August.

cunq; , quascunq; meritis tuis impares gratiarum actiones, & cum susceperis vota, culpas nostras orando excusa. hæc ille. Multa etiam precibus, ac meritis suis nobis de congruo meruit, & impetrauit.

Adhæc Christum Dominum propter nos homines, & propter nostram salutem in castellum huius mundi intrantem, Mulier hæc non tantum in domum vteri sui excepit, cuius typum postea gessit Martha, (de qua legitur Luc. 10. quod cum intrasset Iesus in quoddam castellum excepit eum in domum suam:) sed etiam Christo nomine omnium hominum, quorum causa venerat, sollicitè ministravit, eumq; lactauit, atq; educavit, ut 9. & 12. diximus, ita ut Christus dignissimo in terris loco, (ut rectè dixit Bernard. ser. 1. de Assump.) Bernard. vteri scilicet virginis templo à Virgine sit exceptus: quo nomine ipsa vniuersum genus humanum sibi deuinxit: similiter & in Christi Passione, ut fusius ca 11. dixi ex Bonauentura in 1 sent. d. 39. art. 2. q. 2. licet Christo patiendi maximè cõpateretur: Bonauent. tñ ut conformaretur diuinæ voluntati, placuit ei vnigenitum filium suum pro salute humani generis offerri, ac propterea hoc nomine mirificè eam cõmendandam, & ab omnibus hominibus vnicè diligendam affirmat Bonauentura.

Pertinet

Pertinet & ad hoc caput, quod sit misericordie mater, quod que per eam diuina in homines misericordia abunde effundatur, de quo egi cap. 16 & hæc pauca de beneficijs generalibus à Deipara in omnes collatis attingisse sufficiat.

Peculiarioria

Peculiarioria verò que singuli ab ea acceperunt beneficia, quisq; reputare secum potest: illud certum est, neminẽ esse, qui se abscondat à calore eius: omnesque illius misericordiam in multis expertos esse.

III.

A DEIPARA BENEFICIA

expectamus.

Tertio ad Virginis pietatem nos excitare debent non tantum beneficia ab ea accepta, de quibus iam diximus: verum etiam quæ per ipsam, & ab ipsa in posterum speramus: cum enim simus miseri, omnium rerum egentes, multis erratis obnoxij, viribus ad omne bonum imbecilles, omniq; humano auxilio destituti, à dæmone vaferrimo, atq; immaniſſimo hoste, qui tanquã leo rugiẽs circuit querens quem deuoret, acerrimẽ oppugnari, idcirco diuino præſidio, auxilioq; maximẽ indigemus: tum vt peccata nobis admissa remittantur: tum etiam, vt ab infidijs

fidij hostium visibiliū, atq; inuisibiliū
interius, exteriusque diuina virtute mu-
niamur, ac tandem ad extremum vsque
spiritum in bono perseueremus.

At verò apud Christum nulla nobis v-
tilior Aduocata ad ea dona impetranda,
quàm Virgo Deipara, quę apud eum plu-
rimum potest, eiq; maximè gratiosa est:
nec vllam, si quicquā petierit, repulsam
patitur, & pro sua in nos misericordia,
nostras necessitates materno cōplectitur
affectu. Quare Aduocata est nostra, vt c.
30. d. xi. suisq; precibus efficacissimis prę-
sentissimam Dei opem nobis implorat.

Et quidem Bernar. serm. Signum ma-
gnum: Sufficere, inquit, poterat Christus,
siquidem & nunc omnis nostra sufficientia
ex Deo est: sed nobis bonum nan erat esse ho-
minem solum, congruum magis, vt adesset
nostra reparationi sexus vterque. & infra:
Christus misericors est, habet tamē iudicia-
riam potestatem: deniq; Deus noster ignis cō-
sumens est, Quidni vereatur peccator acce-
dere? Ne quemadmodum cera fluit à facie
ignis, sic pereāt peccatores à facie Dei: op^o est
enim mediatore ad mediatorē stū: nec alter
nobis utilior quā Maria. & rursum: Deniq;
Maria omnib. omnia facta est, sapiētibus &
insipiētibus copiosissima charitate debitrice
se fecit, omnib. misericordia sinū aperit, vt de
pleni-

Bernard.

2. Cor. 3.

Deut. 4.

Psalm. 67.

plenitudine eius accipiāt uniuersi, Æger cō-
rationē, Tristis consolationē, Peccator veni-
am, Iustus gratiā, Angelus letitiā, deniq; to-
ta Trinitas gloriā, Filij persona carnis huma-
na substantiā, ut non sit qui se abscondat à ca-
lore eius: & quēadmodum Sol super bonos &
malos indifferēter oritur: sic ipsa sole amicta
præterita non discutit merita. sed omnibus se
exorabilem, omnibus clementissimā præbet,
omnium deniq; necessitates amplissimo quo-
dam miseratur affectu. hæc ex Bernard.

S. Antoni-
nus.

10 Certè, ut dixi c 30. ex S. Antonino 4.
par. tit. 15. c. 9 §. 2. Sapientia, & auctoritas
Deiparæ in munere Aduocatæ elucet, q̄
causam nostrā euincit contra Aduersariū
sagacem, qui est & æmon in causa despera-
tissima, qualis est peccatoris, & apud De-
um Iudicem sapientissimum, & pariter iu-
stum, quem placat. Meritò igitur Augu-
stinus ser. 18. de Sanctis ad Virginem: Sit,
inquit, per te excusabile, quod per te ingri-
mus: fiat impetrabile, quod fida mente pos-
imus: accipe quod offerimus: redona quod ro-
gamus: excusa quod timemus: quia tu es spes
unica peccatorum: per te speramus delictorū
veniam & in te beatissima nostrorū est ex-
pectatio præmiorum. hæc Augustinus.

August.

Et verò cum Virgo sanctissima, ut ca.
16. dicebamus, sit Aquæ ductus coelestium
gratiarū, & in corpore mystico Ecclesiæ
sit

sit collum, sit radix, necnō Fenestra, Sca-
 la, & Porta cœli, & Stella maris: sit etiam
 mediatrix nostra, ut c. 30 ostendimus: qui
 voluerit cœlestibus donis repleti, ad hūc
Aqueductum accedat: qui Christi capitis
 influxus vberes desiderat, huic collo con-
 iūgatur, huic *radici* vniatur: similiter per
 hanc *fenestram*, per hanc *scalam*, per hanc
portam in cœlum conscendere, ac intrare
 nitatur: hanc apud Christum *mediatricē*
 ad ea exorāda, quæ saluti sunt necessaria,
 adhibeat: per hanc *maris stellam* in medijs
 huius vitæ procellis cursum suū ad cœle-
 stem dirigat portū. Etenim quoad stellæ
 huius aspectum nō amiserit, spem habet
 ex procellis hisce evadendi maximā: *Ta-*
le, inquit Bonauen. in spec. c. 3. *est officium*
Stella nostra Maria qua navigātes per mare
mundi in naui Innocētia, vel poenitentia di-
rigit ad littus cœlestis Patria: Propter hoc be-
nē Innocentius ait sic: Quibus auxilijs pos-
sunt naues inter tot pericula pertrāsire vsq;
ad littus Patria? Certē, inquit, per duo scilicet
per lignum, & stellā, id est per fidem cru-
cis, & per virtutem lucis, quā peperit nobis
Maria maris stella. hæc Bonauen. ex In-
nocentio, cui cōsonat explicatio illa Pe-
tri Damiani Psal. 22. Virga tua, & baculus
tuus, ipsa me consolata sunt: ait enim in ser.
de Assump. in Virgine virga, in baculo cru-
ce, mi-

Bonauen.

Innocent.

Pet. Dam.
Psalm. 22.

22 Rationes quare Deipara
ce. miserorum spes, & consolatio continetur.

Luc. 13.

Quis autem enumerare valeat eos, qui per Virginem Christo conciliati sunt: vel qui Virginis ope à molestissimis tentationibus & perplexitatibus sunt liberati? Vel, quod maius est, vires huiusmodi tentationibus resistendi ad consequendam victoriæ coronam sunt adepti? Quot per Virginem à cœno peccatorum ad Christi gratiam emerferunt? Quot tepidi mox à Domino euomendi, non statim velut arbores infructuosæ sunt succisi, ne terram frustra occuparēt, sed per Virginem expectati, vt fructus facerent? Quot à seculi, & ambitionum fluctibus ad tutissimum sacrae Religionis portum Virginis auxilio commigrarunt?

Cæsarius.

Cæsarius lib. 7. miracul. ca. 1. de Virgine agēs, paucis multa complectitur: Ipsa, inquit, est orbis conseruatric, & tribulato-
rū consolatrix, fida sibi famulantium defen-
satrix: per ipsam peccatores illuminantur, de-
sperati ad confessionē reparantur, Apostata à
Deo p ipsā Deo mirabiliter conciliantur, iusti
revelationibus consolantur, nomen eius, &
memoriale ei⁹ morbos sanat, demones fugat,
vincula soluit, timores pellit, tentationes cō-
pescit: per ipsā pusillanimes cōfortantur, tor-
pentes excitantur, eiecti misericordi. ⁊ reuo-
cātur, diligentes se diligit: imò diligēdo pra-
uenit

venit & honorat: & contemnetes se, quia
iusta est, punit, & humiliat: apud ipsam ele-
ctissima sunt confortativa, unguenta sana-
tiva: Nomen eius super mel dulce, & hære- Ecel. 24.
ditas eius super mel, & fauum: morientibus
assistit, & mortuorum animas ad v. tã per-
ducit aeternam. hæc Cæsarius: quæ omnia
toto illo lib. 7. multis miraculis, & exem-
plis comprobat, atque confirmat.

IV.

DEIPARA UT MATER VI-
ventium diligenda.

Quartò ad Virginis devotionẽ illud
quoq; nos inflammare debet,
quoniam Deipara, *ut ea 27. uberius dixi:*
Mater est viventium, mater etiã nostra,
cui à Christo, dum esset in cruce, in Ioã- Ioan 19.
ne in filios traditi sumus illis verbis: *Mu-*
lier ecce filius tuus: cumq; ipsa egregiè ma-
tris munera in nos exerceat (amat enim
nos, curam nostri gerit, à malis animæ, &
corporis liberat) Deum iustè contra nos
iratum placat: *qua omnia plenius c. 27. 28.*
& 29. ostendimus diuinã quoq; nobis mi-
sericordiam exorat, *de quo cap. 16 egimus.*
debemus & nos tantæ matri, cuius auxi-
lio, atq; p̄sidio in primis egemus, officijs,
atq; obsequijs respondere, eiq; omnem
deuo-

deuotionis cultum impendere: hoc enim & nobis Christus in cruce illis verbis ad S Ioannem: *Ecce mater tua*, significasse videtur, vt scilicet eam tanquam matrem agnoscamus, ei que debitam obseruantiam exhibeamus.

Quid autem ei tanquam matri prestare debeamus, deinceps sequentibus capitibus aperiemus.

In hoc aut Christi in nos benignitatē, atq; misericordiam agnoscamus, qui nō sua solū dona nobis cōferre voluit, sed talē etiam matrē, talem que Aduocatam, q̄ diuinarum gratiarum dispensatrix esset, humano generi prouidit, que suis precibus irā eius in nos iustē propter nostra peccata concitatam mitigare posset.

Qua in re fecisse perinde videtur, ac pater aliquis, qui cū filium corripere, ac cedere iusta de causa vult, aliquem tamen exorat, qui filij plagas ab eo deprecetur, vt iure apud Ezechielem cap. 13. & 22. conqueratur, quod non sit, qui se opponat pro terra, ne dissipet eam. hoc ramentum Mater misericordiae prestare solet: precibus enim pro terra, crebrō se opposuit, *quemadmodum capitul. trigesimo diximus.*

Animaduertendum tamen est, Christum Dominum prius matri dixisse:

Ecce

Mulier ecce filius tuus. Virgo enim ad *Ioan. 19.*
 nos iuvandos ex sua charitate permouetur, nosque suo materno affectu præuenire solet: cui tamen à nobis sedulo pro nostra tenuitate est respondendū, ideoque subiungitur: *Ecce mater tua*, sicut *Ioan. 19.* autem S. Ioannes absque mora *ex illa hora accepit eam in sua* ita & nos statim in *ra statim* cordis nostri intima per singularem in *Virginis* Virginem pietatem, atque deuotionem *dandum* reuerenter eam accipere debemus: ipsa *cor.* *ve: o iuxta illud ecclesiast. 15.* Non difficilem præbebit: *sed obuiabit nobis quasi Eccl. 15.* *mater honorificata*: Matrem enim honorificatam eam appellat *Ildefonsus serm. Ildefons. 1. de Assumpt.*

V.

DEIPARÆ DEVOTIO EST BONUM, honestum, utile, ac delectabile.

12 **Q**uintò, Virginis Deiparæ deuotio triplicem illam rationem boni, honesti videlicet utilis, atque delectabilis (*de quo agit S. Thomas 1 part q 5. S. Thom. art. 6. ex ambrosio libr. 1. de offic. cap. 9.* in se vna complectitur; quare in eorum animis, qui Virginis sunt studiosi non

B

decus

B. V. co.
lere.

decus tantum, atque ornamentum, sed
utilitatem etiam, atque dulcedinem parit
maximam; ut ex hoc etiam capite pie-
tas in Virginem omni ratione à nobis
sit procuranda.

Honestum
Eccl. 24.

Huic porro triplici bono, quod in de-
votione ergo Deiparâ inuenitur, apran-
tur, quæ Eccl. 24 de eadem virgine di-
cuntur; ad bonum enim *honestum* spectat
illud: Ego quasi terebinthus extendi ramos
meos, & rami mei honoris, & gratia, ego
quasi vitis fructificavi suavitatem odoris,
& flores mei fructus honoris, & honestatis.

Vtile
iucundum.

De bono verò *utili* mox subiungi-
tur: In me gratia omnis via & veritatis:
in me omnis spes vite, & virtutis.

Denique de *dulcedine*, ac suauitate:
Spiritus, inquit, meus super mel dulcis, &
hereditas mea super mel, & fauum.

PIETAS IN VIRGINE RATIO-
nem habet boni honesti.

Ceterum ratione quoque hoc ipsum
ostendamus. Et quod ad bonum *ho-
nestum* attinet, non est nobis valde la-
borandum, ut illud in pietate erga Vir-
ginem cumulatissime reperiri probem⁹;
cum ex superioribus perspicuum sit,
hanc pietatem maxime omnes decere;
quid

quid eam secundum Deum honestius,
 vel quid magis creaturas omnes decet,
 quam erga eam reuerenter affici, eam
 singulariter venerati, quæ Dei omnium
 creatoris vera mater est: quæ in nos tot
 contulit beneficia, quam Angeli in cœ-
 līs, *ut ca. 26. dixi*, officiosissime colunt: *Psal. 44.*
quæ ut cap. 17. ostendi Patriarcharum de-
 cus dicitur, quod ex illorū nobilissimo
 sanguine procreata, maius illis ornāmē-
 tum attulerit, quam ab eis acceperit; cu-
 ius vultū omnes diuites plebis, nimirum
 Sanctorum præcipui venerantur; cui, *ut*
ca. citato videmus, ex persona humani
 generis dicitur illud *Iudith 15. Tu gloria Iudith.*
Ierusalem, tu latitia Israel. tu honorificen-
ria populi nostri. Quocirca S. Stephanus Rex Hun-
 garie maximo sibi suoque Re-
 gno vniuerso duxit ornamento, cum
 Hungariam Virginis familiam voluerit
 appellari, *ut videre est in vita S. Gerardi*
Episcopi, & martyris apud Surium 24. Se-
ptemb. necnon Hungari ex institutione
eiusdem S. Gerardi Episcopi, & S. Ste-
phani Regis, Virginis sanctissimæ nomē
ex reuerentia minimè pronunciant, sed
Dominam eam absolutè vocant.

Religiosi quoq; ordines Deiparæ pa-
 trocinio vsque adeo gloriantur, vt suam
 erga eam obseruantiam ipso

*Varij Reli-
 giosorum
 ordines à*

*Virgine
 nomen ac-*

nomine, cepere.

vel habitu, vel alia quapiam ratione testatam velint.

Servitia. Nam & *Servitiarum* ordo, propterea quod Deiparæ seruos se profitentur, nomen hoc ve è gloriosum (quod illius decus affert singulare) nō sine diuino nutu inueniunt: Cum & ipsi lactentes, atq; infantes eos, qui huic ordini initiū dabant, aspicientes, *seruos Maria* vocarint, *B. Philipp* (inter hos lactentes recēsetur *B. Philipp* à *Tuderto* pus vulgo dictus à *Tuderto*, vbi quiescit (patria enim erat Florentinus) vix integrum à sua natiuitate annum explens, (qui postea eundem ordinē complexus, illius fuit propagator egregius.)

Quin etiam iisdem *Servitiarum* sanctissimæ Virginis iussu, in memoriam doloris, ac mœstitiæ, quam in Christi Passione ipsa Deipara pertulit, atrum habitū accepere.

Nec desunt alij Religiosorū ordines, qui à Deipara honorificam sibi appellationē detumpserunt, atq; hoc etiā nomine apud fideles magna in veneratiōe habentur, & candēti habitu, saltē aliqua ex parte in honorē puritatis Deiparæ vtuntur.

Carmelita.

Montis Virginis.

Eiusmodi est Ordo *Carmelitarum*, qui à *B. Virgine à Carmelo*.

Eorum, qui à *B. Maria montis Virginis* dicuntur; quorum ordinem *S. Guilielmus* circa annum 1120. instituit.

Eorum

Eorum quoq; , qui à B. Virgine à Mer-
cede nomen acceperunt, qui ante tre-
centos annos in Hispania primum ordi-
nem inchoarunt, postea in alias Prouin-
cias penetrarunt.

*B. Virgo à
Mercede.*

Ne non eorum, qui Religionem in
honorem immaculatę Conceptionis in-
stituerunt, quorum regulam probarunt
Alexand. VI. Iulius II. Leo X. eis priui-
legia concedendo, vt videre est in om-
pendi Minorum, verbo Cõmunicatio.
§. 18. & verbo Conceptio §. 10. & 12.

*Religio in
honorem
Conceptio-
nis immu-
lata.
Ordo Moz-
tis Olineti.*

Inter hos cõnumerantur & Oliuetani,
qui in Virginis puissimę honorę albo,
atq; candenti habitu vruntur : cum enim
à Ioanne XXII. ad Episcopũ Aretinum
essent remissi; ab eo circa annũ Domini
1319. iussu Virginis beatissimę, quę Epi-
scopo apparuerat, albã vestẽ cũ Regula
S. Benedicti sub B. Marię protectione
acceperunt, quemadmodũ refert Paulus

*Paulus
Morigia
Religioso-
rum fami-
lia. Deipa-
ra prote-
ctione glo-
riantur.*

Morigia de origine Religionum cap. 37.
13 Quin etiam alię religiosorũ familię,
quamuis alio nomine nuncupentur; pa-
ri tamen animi sensu se eiusdem Dei pare-
famulos profitentur, se que sub eiusdem
patrocinio peculiariter degere gaudent,
quẽadmodũ de *Carthusianis*, de *Cister-*
ciensibus, de *Ord. Prædicatorum*, qui præ-
ter alia, habitum etiam, quo vtuntur à

B 3 Virgine

Apud Sa- Virgine accepisse gloriantur ex lib. 2. vi-
rium to. 4. tæ S. Dominici cap. 12. de ordine *Mino-*
Cōfrater- rum. & de nostra *Societate* diximus cap.
nitates, ac 20. & dicemus capite sequenti.

Sodalita- Omitto dicere hic de varijs *Confra-*
res sub ap- ternitatibus, ac *Sodalitatibus* seculariū
pellatione in Ecclesia institutis, præsertim illa *Ro-*
B. Virgin. *sarū* toto Orbe diffusa, & ijs *Congrega-*
tionibus, quæ in domicilijs *Societatis* no-
stræ habentur, quæ Virginis nomine, &
patrocinio gloriantur.

Sed quid dico de religiosis & Sodali-
bus, alijsque fidelibus, qui præclare se-
cum agi existimant, si aliqua ratione
Deiparæ studiosos se profiteantur, cum
ipse Deus eam ira cohonestare dignatus
sit, ut ab ea denominari, & per eam, in-
ter puras creaturas omnium longè præ-
stantissimam, veluti quadam periphrasi
aliquando nobis innotescere voluerit,
quemadmodum toto cap. 15. *uberius proba-*
uimus.

Cæsarius.
Deuotos
istos Dei-
para qui
bus typis
figuraret.

Addam & illud, quod refert Cæsarius
lib. 7. *exempl. cap. 38.* de Bertramo Ordini
Cisterciensis in Longobardia: is ali-
quando in oratione beatam Dei genitri-
cem conspexit, è regione cuius fons au-
rei coloris erumpens, versus eius pedes
fluebat, lapilli eius fontis lapides erant
pretiosi, smaragdi videlicet, carbunculi,
topazij,

topazij, sapphiri, hyacinthi, huius por-
 rō interpretationem à B. Virgine acce-
 pit, fontem enim illum aurei coloris or-
 dinem dixit esse Cisterciensem, qui ve-
 lut aurum dignitatem, & sanctitate præ-
 cellebat, & speciali quadam præroga-
 tiua dilectionis non cessabat fluere ad
 eam, lapillos ve. ò pretiosos esse speciales
 suos amicos in ordine, & in suo obse-
 quio cæteris feruentiores. hæc ibi. Ex
 quo decus, ac pretium deuorum B.
 Virg. facile cognosci potest, cum auro,
 & lapidibus pretiosis comparentur.

14 In cœlesti quoq; patria eos, qui in *Virginis*
 præsentivita Deiparæ peculiari ratione *deuoti spe-*
 seruis, atque deuoti existunt, singulari *ciali orna-*
 etiam fauore hoc nomine donandos do- *tu in cœlo*
 cet, & pulchra similitudine explicat Pel- *fulgent.*
 bartus de Temesuar in Stellario Virg. *Pelbartus.*
 lib. 12. part. 1. artic. 3. Sicuti, inquit, ser- *Prou. vlt.*
 ui Regis, & Regina in Curia Regia certis
 notabilibus clenodijs deaurati procedūt, per
 qua agnosuntur esse serui Regis, vel Regina,
 & speciali purpura vestiti ambulant: ita
 in Curia cœlesti serui Virginis speciali orna-
 tu, & gloria, qua præ alijs decernuntur,
 quod serui sunt Maria, fulgebunt iuxta il-
 lud Prouerb. Vltim. Omnes domestici
 eius vestiti sunt duplicibus.
 ita Pelbartus.

PIETAS ERGA VIRGINEM

omnibus utilissima.

15 Quid ve d' spectat ad utilitatē exi-
miam, quā hominū animis pie-
tas in Virginem affert, ex ijs, *qua supra*
diximus, & infra dicemus liquidō appa-
ret. Illud tantū de arca Dei ex 2. Reg. 6.
in p'æfenti cōmemorabo: quemadmo-
dum enim propter Arcam illā in d' mū
Obededon illatam trium mensū spatio,
Dominus cum, omnemq; domum eius
sic benedixit, ut David, qui ex reueren-
tia t' muerat eam ad se diuertere, hoc ex-
emplo excitatus cum gaudio in ciuitatē
suam solempni pompa eam adduxerit:
ita felix anima, in quā erga Deiparā, per
Dei Arcam, *ut capit. 5. dixi*, adombra-
tam, pietas, atque deuotio ingreditur;
quoniam bonorū omnium vbertate cæ-
litus affluet, iuxta illud, quod ei accom-
modatur, & in festo Præsentationis le-
gitur Prou. 8. *In vijs iustitiæ ambulat, & in*
medio semitarum iudicij, ut dicem dili-
gentes me, & thesauros eorum repleam. Et
quoniam tot Sanctos legimus virginis
ope, atque præsidio ad magnū pfectio-
nis culmen peruenisse, *quorum aliquos*
cap. sequenti referemus, ne nos pigeat in
animam nostram ad eius benedictionē,
cœlestiumq;

2. Reg. 6.

Proverb. 8.

cœlestiumq; gratiarum copiam perci-
piendam omni pietatis sensu hanc deu-
tionem introducere: De utilitate exem-
pla miranda leges in fine huius capitis.

PIETAS ERGA VIRGINEM
dulcis.

16 DE suauitate, & dulcedine,
quam in pietate erga Virginem
abundè omnes experiuntur, locupletissi-
mi testes sunt ij, qui in hac pietate stre-
nuè se exercent: quare meritò illud ei
congruit, quòd ab vniuerso populo est
acclamatũ Iudith, quæ figuram Dei paræ *Iudith. 25.*
gererat: *Tu gloria Ierusalem, tu lætitia*
Israel: non solum enim decus, atque or-
namentũ humano generi attulit, sed læ-
ritiam etiam, atque iucunditatem.

Quare in Litanjs B. Virginis, quæ Lau-
reti decantant: *Causa nostra lætitia dicitur.*

Ambrosius in Psal. 21. in fin. *Quin po-* *Maria est*
tius, inquit, ipsam Mariam Manna dixit Manna
rim quia est subtilis, & splendida, suavis, & Exod 16.
Virgo: qua velut cœlus veniens cunctis Isa. 6.
ecclesi rum populis cibum dulciorem melle
defluxit, quem qui edere, aut manducare
neglexerit, vitã in semetipso habere nõ pote-
rit, sicut ipse Dominus ait, nisi quis mandu-
cauerit carnẽ meam, &c. ita Ambrosius.

Bernardus verò apud Bonauenturam *Bernard.*

B 5 in spec.

in spec. c. 8. (cuius sententiã mox referemus,) de eiusdẽ B. Virginis dulcedine abundẽ testatur, ac prædicat. Illud verò sedulo cauendũ, ne Deiparæ dulcedine degustata, eam reijciamus; huc enim spectat illud ex reuel. S. Brigittæ lib. 1. c. 58. cùm enim Deipara Christo dixisset: *Rogo te fili mi: ut, quia tu fuisti mihi dulcissimus, alij participes fiant mea dulcedinis:* respondisse scribitur Christus in hunc modũ: *Benedicta sis tu charissima mater: verba tua sunt dulcia, & charitate plena: idẽo quicumq; de dulcedine tua in os suum receperit, & perfectẽ tenuerit, proficiet ei: qui autẽ receperit, & reiecerit, tanto maior supplicium habebit.* Hæc ibi. Ad hæc Cant. 4. de Deipara dicitur: *Fauus distillans labia tua sponsa: mel, & lac sub lingua tua.*

Pet. Dam. Eiq; accõmodatur à Petro Damiano

Eccl. 24. sermone de Annũciatione illud Eccl. 24. *Spiritus enim meus dulcis, & hereditas mea super mel, & fauum:* Hac est, inquit Damianus loco citato, *qua vestris affectibus suauiter indulescit, in qua dulcis Dominus cum omni sua dulcedine superuenit.* sic Damianus. Ipsa enim, vt dicebat Augusti.

Augustin. sermone 100. de tempore, *est terra promissionis, cum tories per Prophetas promissa fuerit: de qua terra duo illi pendentẽ uiam detulerũt in ligno suspensam: uia enim illa*

Christum

Christū Deum figuravit. hæc Augustinus.

Terra verò promissionis diuino testi-
monio Exod. 3. & alibi sæpe in sacris lit-
teris lacte, & melle manare dicitur, id quod

manantē ex Virgine dulcedinem adum-
brasse existimandū est: & ita Bernardus **Bernard.**
sermone 3. super Salue Regina: *Ipsa, in-*
quit, est Terra promissionis lacte, & melle
manans & ab Ecclesia in precatione, cu-
ius initiū est Salue Regina, eidem dicitur:
Vita, dulcedo, & spes nostra salue. & ite-
rum: O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

In vita enim spiritali sicut & in phar-
macis, ac rebus, quæ ad valetudinē con-
ferunt, quædam vtilia sunt, & amara,
seu minimè iucunda, cuiusmodi est ie-
iunium, corporis castigatio; & similia:
quædam verò vtilia simul, & dulcia,
nimirum & spe, & re ipsa suauia, & hu-
iusmodi est erga Virginem deuotio.

Et sanè experientia satis est exploratū
illud Bernardi apud Bonauenturā in spe- **Bonauen.**
culo cap. 8. *O magna, inquit, o pia, o mul-* **Bernard.**
tum laudabilis Virgo Maria: tu nec nomi-
nari potes, quin accēdas, nec cogitari quidē,
quin recrees aff. etus diligentium te: tu nun-
quam sine dulcedine diuinitus tibi insita pia
memoria portas ingrederis. sic Bernardus.

Quod lōgè ante Bernardū obseruauit
Damascen⁹, quod ex sola Virginis memoria **Damasc.**

magnam concipi animo voluptatem testatur, ut videre est oratione, 1. de dormit. Virgin. Sufficit, inquit, *is, qui tui memoriam pie usurpant pretiosissimum memoria tua donum, quippe qua eiusmodi latitiam pariat, quam nullus eripere possit, qua nam enim voluptate, quibus bonis non impletur, qui mentem suam sanctissima memoria promptuariū effecerit? & oratione 2. de dorm. hortatur, omnes ut mentem, memoriamque suam Dei genitricis promptuarium efficiant.*

Pet. Dam. 17 Quare Petrus Damianus sermone 1. de Natiu. Vi g. ex dulcedine, quæ ex recordatione Virginis percipitur, dulcedinem ex eiusdem presentia inferebat: *Felices, inquit, angelici spiritus, qui B. Virginis habent presentiam: nos interim memoriam abundantia suauitatis eius eruicamus, si sic dulcis est memoria, quid est presentia? Ita Damianus, ut virgini illud, quod*

Eccl. 49. Eccl. 49. de Iosia dicitur, congruere videatur: *Memoria, inquit, Iosia in compensatione odoris facta opus pigmentarij in omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria, & ut musica in conuiuio vini:*

Etenim Virginis recordatio omnium virtutum suauolentiam mittit aduersus vitiorum fetorem utilissimam; mellifluū etiam, ac dulce est de ea cogitare, de ea loqui:

loqui: & quemadmodū musica, seu concentus suauissimus in vini conuiuio presentes vehementer oblectat, sic sermo de Virgine nō solum eum, à quo profertur, sed eos etiam, qui eum audiunt, maxime opere solatur, ac recreat; Imò (vt nōnulli animaduertunt) hymni ipsi, atque Antiphonę Virginis singularem in mentibus, auribusq; fidelium suauitatem instillant, ac voluptatem efficiunt:

Ideo Bernardus sermone *Signum ma Bernard.*
gnum, agens de Virginis laudibus ex consideratione eorū, quę Deus Virgini concessit, non tantū pios erga Virginem affectus, sed & consolationē excitari docet: *Ex quibus, inquit, nos si ea fideliter intuemur sine dubio admirationem cōcipimus, sed uenerationem, sed deuotionem, sed consolationem: cetera quę restant adhuc imitationem requirunt.* hęc Bernardus.

Denique in huius rei confirmationē *Casarius*
 afferam illud, quod *Casarius* libr. 7. *Angelicā*
 miracul. cap. 50. de corporea etiam, & sensu- *saluatio-*
 sibili, quę ex Virgine beatissima profi- *nem pro-*
 ciscitur dulcedine commemorat; scribit *nuncian-*
 enim Colonię fuisse quendam inclusum *res aliqui*
 nomine Marsilium propè templū S. Se- *sibilioris*
 uerini, cui matrona quędam affirma *dulcedine*
 bat se Dōminę nostrę nomen absque *recreabā-*
 mira quadam dulcedine pronūciare nō *tur.*

38 *Rationes quare Deipara*
posse, cuius causam rogata, respondit se
in Deiparæ honorem quinquaginta sa-
lutationes angelicas cum totidem venijs
quotidie dicere solitam esse, ex quo tan-
tam dulcedinem se consecutam, vt om-
nis oris eius saliuæ, orationis tempore in
mel videretur conuersa: quod audiens
Marsilius huius Matronæ exemplo vix
sex hebdomadarū spatio, eundem salu-
tationū angelicarū numerū cum iisdem
venijs recitauit: cum tantam in ore, &
gutturæ, dum eam dulcissimā saluatio-
nem proferet, dulcedinē sentire cepit, vt
mellis suauitatem longè transcenderet:
quam eandem dulcedinē quidam ex or-
dine Cisterciensi illius exemplum imi-
tatus obtinuit; quæ omnia ab eodem
incluso se accepisse testatur Cæsarius.

VI.

DEIPARÆ DEVOTIO SIGNVM
est predestinationis.

18 **S**exto quamquam sine speciali reue-
lacione nemo, vt habet *sacrum Con-*
Cœc. Trid. ciliū Tridentinum s. s. 6. cap. 12. scire
potest, quos Deus sibi elegerit; multa
tamen à Doctoribus diuinæ prædestina-
tionis signa enumerantur: & quidem
inter præcipua collocatur. *Intima erga*
Virginem

Virginem Deiparam, qua Mater est Electo-
rum, atque uiuentium, deuotio. Quod
elegantè Probat Pelbartus in Stellarario *Pelbartus*
Virginis lib. 12. part. 2. c. 1. vt propterea
omni studio in nobis hanc deuotionem
diuina gratia excitare, & augere, illam-
que enixè à Deo petere debeamus.

Virginis porò deuotionem signum
esse prædestinationis probatur.

Primò, quilibet prædestinatus viuam *I.*
quandam Christi Domini imaginè suis *Prædesti-*
moribus, humilitate, patientia, castita- *nati Chri-*
te, mortificatione, charitate, alijsque *sti fratres*
rebus, quo ad eius fieri poterit, in *B. V. filij*
se exprimere debet, iuxta illud ad Rom. *spirituales*
8. Nam quos præsciuit, & prædestinauit Rom. 8.
conformes fieri imaginis filij sui. & 2. Cor. 3. 2. Cor. 3.
Nos uero omnes reuelata facie gloriam Do-
mini specularantes in eandem imaginè trans-
formamur à claritate in claritatem, tan-
quam à Domini spiritu.

Hinc est, quòd quemadmodum Chri-
stus est filius Dei naturalis, ita prædesti-
nati debent saltem esse filij Dei adoptiui
& propterea misit Deus spiritum filij sui in *Galat. 4.*
corda nostra, in quo clamamus Abba pa-
ter: & Christus Dominus dedit eis po- *Ioan. 1.*
testatem filios Dei fieri, vt sit ipse primoge-
nitus in multis fratribus, quos non confun-
ditur fratres vocare:

Eadem

Rom. 8.

Eadem ratione prædestinati in hoc quoque imaginem Christi in se exprimere solent, ut per peculiarem erga Deiparam pietatem, & deuotionem; illam, quæ Mater est Christi naturalis, suam agnoscant matrem spiritualem: ideoque *ut dixi cap. 27.* Patres omnes matrem cunctorum uiuentium, qui scilicet uita gratiæ uiuunt, eam prædicant; cui Christum

Ioan. 19.

in cruce in Ioanne discipulo, quem diligebat, omnes electos, qui sui pariter discipuli sunt, & dilecti, & commendasse animaduertunt. Et hoc dicebat Origenes tom. 1. in Ioan. in præfat. tractans

Origenes.

quomodo Ioannes in filium traditus uirginis quodammodo Christus dici poterat: *Quisquis, inquit, perfectus est non amplius uiuit ipse, sed in ipso uiuit Christus, cumque in ipso uiuat Christus, dicitur de eo Maria. Ecce filius tuus Christus.*

II.

Sancti omnis B. V. deuotissimi.

Cant. 7.

Secundo, deuotionem erga Deiparam signum esse prædestinationis ex hoc etiam inferimus, quod omnes Sancti uirginis deuotissimi fuerint; quod cap. te sequenti quæ plurimis exemplis planum fiet; ut propterea Cant. 7. dicatur Deiparæ: *Venter tuus sicut aceruus tritici uallatus*

Epiphan.

Ambr.

l. lijs: quoniam ex Epiphanio sermone de laud Virg. & ex Ambr. de Instit. Virg. cap. 13. Christus granum frumenti in cruce.

cruce mortuum multum fructum attulit, & sic electi omnes veluti aceruus tritici ex Christi passione multiplicati in utero Virginis beatissimæ, tanquam eius filij spirituales continebantur, eo modo, quo in utero Rebecca in duobus geminis Iacob, & Esau duos populos fuisse dictum est *Genes. 25. de quo c. 29. vberius Genes. 25. diximus*. Quo circa sicuti Deus auctor naturæ agniculo instinctum dedit, quo ex balatu matrem inter mille oves agnoscat, & ad eius vbera accurrat, ita Deus gratiam iustis infundens tribuit, ut Deiparam diuinæ misericordiæ matrem revereantur, & ad eam inclinentur, eius vbera misericordiæ appetant.

Quare mirum non est, si illam inter mortales degentem fideles omnes videre cuperent, quod ex Epist. S. Ignatii ad S. Ioannem Apostolum aperte colligitur, ubi eam etiam *Cæleste prodigium, & sacratissimum spectaculum* appellat. *S. Ignat.*

Similiter neque mirum erit, si omnes in terris ad eam in cælo regnantem tanta propensione afficiantur. Et sicut *Exod. 3. 3.* Moyses videns rubum, qui ardebat, & non comburebatur: (quo *ut canit Eccl. Offic. Eccl.* *cl. sta* virginitas Deiparæ conseruata significabatur) desiderio accensus: *Vadam,* inquit, *& videbo visionē hanc magnam:* quare

quare

quare non comburatur rebus: ita & nos in presenti vita oculo fidei ad eam contemplandam accedamus, memores verbum ipsius, & omni cordis affectu eius pedes teneamus, atque beneficia nobis opportuna ab ea petamus, nosque mutuo ad eius amorem adhortemur illis verbis Isai. 2. & Micheæ 4. *Venite ascendamus ad montem Domini, & ad domum Dei Iacob, & docebit nos vias suas: Deipara enim, & mons Domini, & Domus Dei, ex ijs, qua capit s. diximus, appellatur, ut tandem aliquando in futura vita eius beata presentia perfrui mereamur.*

Isa. 2.

Mich. 4.

III. 20 Tertiò, hoc ipsum probari potest ex illo Ecclesiast. 24. quod Virgini accom-
Deipara modatur: *Qui creavit me requieuit in tabernaculo meo, & dixit mihi. In Iacob in-*
natis mit- *habita, in Israël hereditare, & in electis*
tit radices meis mitte radices: In Iacob quidem inha-
bita, id est, in supplantatore vitiorum.
 (Iacob enim *supplantatorem* sonat) in Iacob quoque electi, sicuti in Esau reprobi intelliguntur; iuxta ea, quæ Apostolus fuse differit in Epistola ad Romanos, ubi c. 9. ex Malach. c. 1. citat illud: *Iacob dilexi, Esau autem odio habui.* subdit.
In Israël hereditare, id est, in contemplativo (Israel enim idem est, qui Iacob prædesti-

Rom. 9.

Malach. 1.

prædestinatorum typus, & ut multis placeat idem est, quo videns Deum:)

Verum quod magis est, in electis meis, id est, in ijs, quos elegi, mitteradices: ideo Germanus Patriarcha in sermone Ger. Patr. de Zona Virginis: Quomodo, inquit, corpus nostrum vitalis signum operationis habet respirationem: ita & sanctissimū tuum nomen Virgo beatissima, quod in cre seruorum tuorum versatur aß. duè in omni tempore, loco, & modo, vita, latitia, & auxiliij non solum est signum, sed ea etiam procurat, & cõciliat. ita Germanus.

Et Prouerb. 8. dicitur: Beatus homo, Prou. 8. qui audiuit me, & vigilata ad fores meas quotidie, & obseruat ad postes ostij mei, quod Ecclesia Virgini accommodat in Epistola M: sã, quæ legitur de concepte Missale. Virginis sacro, quasi dicat: Beatus homo, qui meis consilijs obedit, & peculiari deuotione me veneratur. cuius rationem ibidem reddit. Quoniam qui me inuenerit, inueniet vitam, & hauriet salutem à Domino: etenim Virgini congruit illud Prouerb. 18. Qui inuenit mulierem Prou. 18. bonam inuenit bonum, & hauriet incun- ditatem à Domino.

21 Quarto, ad hoc confirmandum facit IV. & illud, & quod Deus Leuit. 26. populo Luc. 6. suo pollicebatur: Ponam, inquit, tabernaculum

naculum

Deipara *tabernaculum meum in medio vestri, & nō abij-*
veluti Dei ciet vos anima mea: quod spiritualiter
tabernacu *impleretur in ijs, in quibus quasi in medio-*
lum in cor cordis à Deo optimo deuotio erga Dei-
de electorū parā infundit, quā per tabernaculū Dei
ponitur. *figuratam ex Sanctorum doctrina cap. 5.*
lsa. 4. *docuimus, vbi de hoc mystico taberna-*
culo illud Isa. 4. intelligi posse diximus.

3. Reg. 2.

B. V. re-
fugium
peccato-
rum.

B. V. amor
mensura
deuotio-
nis.

Et tabernaculū erit in umbraculū diei ab-
astus, & in securitatē, & absconsione à tur-
bine, & à pluuia, hæc enim omnia spiri-
tualiter à Deipara sanctissima suis deuo-
tis præstari cernimus. Quæ etiam com-
pluribus, qui in sceleribus inforduerant,
Christus Dñs merito dicere possit id, qd
Salomon 3. Reg. Abiathar dixisse scri-
bitur: Equidem vir mortis es (adiuuerat
enim partes Adonix) sed hodie te non in-
terficiā, quia portasti arcam De circa Da-
uid patre meo: Christus enim plerosq; a
peccatorum cœno, propter quæ morti se-
cundæ in gehenna addicendi erant ad
meliores viuendi rationem reuocat,
illisque ignoscit propter arcam Dei, hoc
est propter deuotionem erga Deiparam,
quam in corde gestarunt.

Et sanè experientia compertū est, quā-
do in Virginem deuotio in alicuius pe-
ctore intepescit, simul & reliqua in vita
spirituali intepescere; cum autē feruet,
reliqua

reliqua etiam omnia feruere, & maiora
capere incrementa.

S. Antoninus 4. part. tit. 15. c. 14. § 7. S. Antoni-
quandā Anselmi sententiā, quæ hoc ip- nus.
sum confirmat, sic affert: *In Antiphona,*
inquit, *Salve Regina, ei dicimus: Eia ergo Salve Reg.*
aduocata nostra illos tuos misericordes ocu-
los ad nos cōuerte, vt enim dicit Anselmus: Anselm.
Impossibile est, quo .lli, à quibus Virgo Maria
oculos misericordia sua auerit. saluētur, ita
necessariū, quod hi, ad quos conuertit oculos
suos pro eis aduocans iustificentur, & glorifi-
centur. hęc Anselmus apud S. Antoninū.
Eandem vt Anselmi sententiam citat
Pelbartus de Temesuar in Stellario Vir- Pelbartus.
gia is li. 12. par. 2. art. 1. & docet esse in lib.
miraculorum ab Anselmo edito.

22 Adhæc nomen ipsum Mariæ signifi- V.
cat, vt c. 10. dixi, *Miris Stellam*, quæ na- Maria
uigantibus in mundi huius procellis lu- idem quod
cē præfert, virtutumq; suarum exemplo, maris stel-
ac opis suę patrocinio eorum cursum di- la.
rigit, atq; ad optatum dirigit portum sa Epiphan-
lutis. Et Epiphanius sermone de laud.
Virg. explicans nominis Mariæ etymo-
logiam, inter alia vult nomē illud sonare
Myrrham maris: Quia paritura, inquit, *Myrrha*
erat gemmam à corruptione præseruandam: maris.
hoc est Christum resurrecturū, ab omni
corruptione in morte sua alienū: Mare
verò

Mare mundus. ve. ò dicit esse uniuersum mundum, cui Virgo serenitatem, & tranquillitatē attulit.

Mater misericordia. Adde quæ diximus cap. 16. & 30. Virginem matrem esse misericordiam, & peccatorum Aduocatam, quæ à Deo, apud quæ maxima gratia pollet, repulsam neuiquam patitur, vt rectè docet Bernardus sermone de Aquar ductu. Quo fit, vt qui erga Virginem peculiari deuotione afficiuntur, ij magnam ex eo salutis suæ spem concipere possint.

Bernard. Aduocata peccatorū. Satagendum tamen illis est, vt à peccatis quantocius per poenitentiaē sacramentum emergant, & per bona opera, vt monet S. Petrus in 2. epist. ca. 1. certam suam vocationem, & electionē faciant:

Peccator non præsumat. etenim priuilegia nonnullis insignibus peccatoribus à Virgine facta, quorū aliquæ mox r. f. remus, ita ad pietatem erga Virginem inflammare nos debent, vt à peccatorum etiam sordibus nos quam maximè reuocent, ne Christi, & Virginis benignitate abutentes in peccatis fordescamus, & peccata peccatis addentes in apertum salutis nostræ discrimen nos ipsi temerè conijciamus, cum illad verissime scriptum sit Ecclesiast. 3. *Cor durum habebit malè in nouissimo, & qui amat periculum, in illo peribit.*

Ecccl. 3.

23. Sicuti autem Virgo sanctissima tamquam Aurora mystica aduentus Christi in mundum, qui Sol Iustitiæ est, felix, & certa prænuncia fuit, ita & nunc eius deuotio in hominum cordibus proxime Christi gratiæ per preces Virginalis prænuncia esse solet.

VI.
Virginis
deuotio
prænuncia
Christi
gratiæ.

Quid quod Christus Dñs, quos singulari aliqua ratione diligit, eos Deiparæ clientelæ, patrocinioq; committere legitur? quod facile confirmari posset ex Ioanne discipulo, quem diligebat Iesus huic Virgini ex cruce in filium tradito, in quo omnes, qui sunt in gratia, quam Ioannis nomen sonat, quiq; diliguntur à Christo, Deiparæ commendatos supra cap. 27. ostendimus.

VII.
Christus
suos dile-
ctos Virgi-
ni com-
mendat.
Ioan. 19.

Cæterum hoc ipsum vno, aut altero exemplo demonstremus. legimus in vita S. Elzeary Comitis Ariani cap. 14. Garfendam nobilem, & sanctam matronam cum pro S. Elzeario, quem enutrierat, feruenter oraret, corporeis auribus audiuisse Christum sibi dicentem, Iuueni huic, pro quo tam multum oras, noveris me matrem meam dedisse magistram; nihil igitur de illo dubites.

Exemplū
apud Su-
rium 27.
Septembr.
Christus
S. Elzea-
rium ma-
tri com-
mendauit.

Et in reuelationibus B. Gertrudis lib. 3. cap. 1. Ex spirituali, inquit, quadam reuelatione dum intellexisset sancta Virgo Gertrudis

Gertrudis

B. Gertru- Gertrudis sibi in augmentum meriti ali-
 dis à quid aduersitatis imminere, & inde ex hu-
 Chr sto mana fragilitate trepidare: Pius Dominus
 matri com ipsius fragilitate condescendens, misericordē
 mēdatur. matrē suam inelytam Cœlorum Reginam,
 Imperatricem, illi dedit in matrem. benign-
 nemq; dispensatricem, ut quantumcumq;
 nimietate aduersitatis supra vires grauaretur,
 semper ad ipsam matrem misericordia
 securum haberet recursum, cuius interuentu
 se sciret alleuiandam. Post hac breui in-
 teruallo temporis, cum valdè grauaretur
 quadam in re, recurrit ad desolatorum con-
 solatricem, cupiens ab ea doceri, quid in hac
 causa magis expediret, & ab ipsa responsum
 accipere meruit.

Et capit. 4. cum eadem B. Gertrudis
 circa festum S. Bartholomæi ex inordi-
 nata quadam tristitia, & impatientia
 tantas incurrisset tenebras, quod magna
 ex parte iucunditatem diuinæ præsentie
 sibi videretur amisisse vsque in sabbatū,
 quando has sibi temperatas gauisa est
 per intercessionem Dei genitricis, cum
 in honorem ipsius cantaretur quædam
 Antiphona.

Et libr. 4. earundem reuelatione cap.
 49. in vigilia Assumptionis, cum cantan-
 da esset Missa, cum ex intimo cordis af-
 fectu B. Gertrudis lecto decumbens de-
 precaretur

precaretur Dominum, vt sibi apud dulcissimam matrem suam dignaretur fauorem, & gratiam obtinere, cui ipsa, vt sibi videbatur, nunquam debitum obsequium exhibuisset; Dominus se summa cum blanditate in amplexus matris amicissimos declinans, exhibuit ipsi omnem filialem dilectionem, qua vnquam erga eam affectus fuerat, dicens: *Recole Domina Mater amantissima, quod peccatoribus ego propter te sim propitiatus, & respice hanc electam meam eo affectu, ac si omnibus diebus vita sua tibi placita, summaq; deuotione seruisset. Ad quod virginea Mater quasi tota liquefacta, & in melleam dulcedinem resoluta: se totam huic cum beatitudine sua ob amorem filij videbatur impendere. Hæc ibi.*

DEIPARÆ MIRACVLA

quadam admirabilia ex

Pelbarto.

24 **Q**VANTA porro ex deuotione erga Virginem utilitas dimanat, ex copluribus exēplis, ac miraculis, quæ sparsim in hoc opusculo narrantur, satis constat: sed minimè reticenda censeo tria illa, quæ Pelbartus de Temesuar Ordinis Minorum in libro quem *Stellarium Pelbartus,*

C

corona

corona gloriosa Virginis nuncupavit, & Sixto IV. Pontif. Max. qui sedit anno 1471. olim dicavit, narrat *libr. 12. part. 2. artic. 1.* quibus ostendit Virginem sanctissimam suis deuotis, vt non sine confessione sacramentali ex hac vita decedant, procurare consueuisse: quæ ne quid adderem, aut detraherem, iisdem suis verbis mihi referenda existimaui, ex quibus duo posteriora suo tempore accidisse, sibiq; satis cognita esse testatur; cum enim vellet Virginis deuotionem signum esse prædestinationis, seu salutis probare; vbi auctoritatibus, & rationibus id demonstrasset, in eiusdem veritatis confirmationem tria hæc miracula addidit, ait ergo in hunc modum.

Quidam capite abscissus Virginis fauore confiteatur, quia sabbato ieiunarat. Anselm.

Ostenditur conclusio præacta ex miraculis, & reuelationibus: nam refert Anselmus *libro miraculorum*, & hoc idem narratur etiam in libro, qui intitulatur *Scala Cæli*, quod quidam fuit princeps latronum, qui quonam sabbato cum venisset ad domum cuiusdam mulieris pauperis, vidit ieiunantes filias mulieris, & etiam ipsam mulierem, & requisivit, cur die sabbati ieiunarent; At illa respondit, quod didici (inquit) à quodam Sancto viro prædicante, quod quicumque ieiunat ob deuotionem beatæ MARIE in sabb-

sabbatis, merebitur confessionem facere in articulo mortis, & non decedet sine gratia veræ pœnitentiæ, atque damnationem euadet: tunc ille latro ait: Et ego voueo beatæ Virgini, quod quamdiu vixero diem sabbati ieiunabo, quod cum fecisset continuè, accipit post multos annos, vt ille latro caperetur in scelere, & sine dilatione decapitatus est: ecce mirum, ipsum caput præcisum, cœpit continuè clamare, & dicere: Confessionem, confessionem, confessionem: stupefacti homines, qui aderant, ad villam miserunt pro sacerdote, qui veniens caput ipsum vniuit corpori, & tunc latro ait: Hoc bonum ad reuerentiam beatæ Virginis, inquit, feci in vita, vt ieiunarem sabbatis; & dum facta decapitatione, diaboli vellēt rapere animam meam; affuit beata Virgo, quæ animam meam nō permisit exire de corpore meo quousque contritus sum plenè, & confessus, vt damnationem euadere valeam, & sic confessis omnibus peccatis suis, ac postulatis deuotè suffragijs, mortuus est: Porrò homines hoc videntes magnificauerunt Deum, & laudauerunt CHRISTI clementiam in B. Virgine. sic Pelbartus. Hoc idem exemplum paucis mutatis in Normania accidisse refert Tho-

*Ieiunium
sabbati.*

32 *Rationes quare Deipara*
mas Cantipratensis lib. 2. apum capit. 29.
part. 18.

Pergit idem Pelbartus narrare alia
duo.

Morientis 25 Plura, inquit, alia miracula ad ipsum
mili is a- attestantia referuntur à sanctis Patribus
nima in pristinis temporibus facta: sed quoniam
cadauere manus Domini non est abbreviata, his
seruatur. etiam nostris temporibus certa accide-
quousque runt miracula, ad id fidem facientia. Ni-
plurimos mirum fide dignis viris, qui affuerunt, &
post annos viderunt referentibus, didici, quod cum
peccatorū ad partes Transalpinas Imperator Sigif-
confessione mundus (qui anno 1437. obiit) bellando
expietur. accessisset, contigit inibi quendam mili-
tem cecidisse; Post multos autem annos
cum iterato idem Imperator partes ad
illas cum exercitu accessisset; ecce om-
nibus audientibus vox quasi fletus scili-
cet, ac lugubris sibilationis cœpit inso-
nare. Cumque cuncti quid nam foret,
mirarentur; de mandato Imperatoris ce-
perunt inquirere inter vepres, silvasque
& lucos circumadiacentes; & ecce re-
pererunt quoddam cadauer iacere in
quodam rubo putrefactum adeo quod
increfcentes iunci, & spinæ veprium,
ipsum pertransiendo penetrauerant, &
ex illo cadauere sonus ille flebilis audie-
batur resonare, ynde clara voce ait astā-
tibus,

tibus, & quid foret, conquirentibus, di-
 cens: *Habetis ne Presbyterum, cui confi-*
tear, afferte mihi Domini. Ego etenim iam *Vox viui*
ante annos plures in bello Sigismundi Impe- *cadaveris.*
ratoris miles fui, & in hoc loco pugna cor-
rui: sed quoniam B. Maria in vita mea sem-
per deuotè seruiui, ideo eius meritis fauenti-
bus id mihi à D. o. concessum est, & dona-
tum misericorditer, ne anima mea è corpore
ipso iam penè consumpto, & tab facto dissol-
ueretur, ut damnationem aeternam euade-
rem: unde tota anima mea in me tenetur,
nec mori possum, donec plenè confitear: quia
habeo damnabilia crimina, que commise-
ram. & pro veritate huius confirmanda,
mox ut confessus fuero à debili sibilo hoc
meum cadaver cessabit, anima dissoluta,
que usque modo miraculosè est per Virgi-
nam beatam retenta. Tunc obtulerunt ei
Sacerdotem, & facta confessione, ac ab-
solutione, mox resoluta anima, vocis il-
lius sonus cessauit: & tunc tam Impera-
tor, quam omnes, qui aderant, Deum, &
B Mariam laudauerunt. Ecce ergo mira-
culum.

16. Item vidi quendam oculis virum, *Vir in flu-*
qui fide mediante asseruit se fuisse vna uio demer
cum duobus socijs nauigantibus, & a- sus ne sce-
quis subintrantibus in medio flumine leru dam-
Danubij submersum; alijsque natando naretur,

post tri-
duum in
columnis
enafit.

54

Rationes quare Deipara

euadentibus, ipse solus in profundum descendit, eo quod natate ignorauit: & eidem in profundo facta est vox dicens: O homo, ecce mori deberes, & quia peccata habes damnabilia, deberes damnari: sed ex quo seruiuisti B. Mariae matri Dei, en donatum est tibi ut libereris, & peccata confitearis. Cumq; sui socij enatantes in villa propè existente, appreciatos piscatores adduxissent, qui hunc, quem credebant suffocatum in flumine, requirerent: cum tribus illum diebus quæsiuissent, nec reperissent, & iam vellent abire, ecce illis videntibus de profundo fluminis, ad ripam homo conscendit, & gesta narrauit atque mox ad confessionem faciendam ad me deuenit. Patet ergo quoniam qui B. Mariæ seruit, saltem in morte ad penitentiam, & confessionem faciendam dabitur ei gratia, ac damnationem euadendo perueniet ad regna celestia.

Hactenus ex Pelbarto ad
verbum.

C A

CAPVT II.

SEPTIMA RATIO.

SANCTOS OMNES,
plerosque etiam Principes viros
Virginis Deiparæ deuotissimos,
ac studiosissimos fuisse, & non-
nullorum exempla, quæ hanc
deuotionem sua-
dent.

S V M M A R I V M.

- Sancti aliquot viri, item nonnulli insignes
Deiparæ studiosissimi num 1. & seq.*
- 1 S. Nicolaus Mira Episcopus num. 3.
  - 2 S. Martinus Episcopus ibid.
  - 3 S. Gerardus Episcopus in Hungaria, &
martyr num 4.
  - 4 S. Anno Archiepiscopus Coloniensis ibid.
  - 5 Carthusianorum Ordo ibid.
  - 6 S. Bernardus Abbas num. 5.
  - 7 S. Dominicus, & Ordo Predicatorum,
& de Rosario num 6. & 7.
  - 8 S. Franciscus, & Ordo Minorum, & de
Corona num. 8 & 9.

C 4

9 S. An-

- 9 S. Antonius de Padua num. 10.
 10 S. Thomas Aquinas num. 11.
 11 S. Bonaventura num. 12.
 12 S. Albertus Carmelita num. 13.
 13 B. Maria de Oegnes ibid.
 14 B. Andreas Carmelita Episcopus Fesulanus num. 14.
 15 S. Catharina Senensis num. 15.
 16 S. Vincentius Ferrerius num. 16.
 17 S. Bernardinus Senensis num. 17.
 18 B. Laurentius Iustinianus Patriarcha Venetus.
 19 Dionysius Carthusianus num. 18.
 20 B. Ignatius Loyola, & Societas Iesu num. 19 & sequentibus.
 21 Franciscus Xaverius num. 29.
 22 B. Consalvus Sylueria num. 30.
 23 B. Stanislaus Kostka num. 31.
 24 B. Aloysius Gosaga num. 32.
 25 S. Carolus Borromeus Cardinalis Archiepiscopus Mediolanensis num. 33.
 26 B. Philippus Neri fundator Congregationis Oratorij num. 34.

SECVLARES.

- 27 Constantinus Imperator, & Ciuitas Constantinopolitana num. 35.
 28 Nances Dux Iustiniani Imperatoris ibidem.

29 Lu.

- 29 Ludonicus Fius Imperator num. 36.
- 30 Henricus Imperator ibid.
- 31 S. Stephanus Rex Hungaria num. 38.
- 32 Ioannes Comnenus Imperator Constantinopolitanus ibid.
- 33 Henricus Infans Portugallia, & Indica navigatio num. 39.

SEPTIMÒ ad Virginis deuotionem cunctos magnoperè permouere debet, cum Sancto:um omniũ, tum complurium virorum insignium, qui Deiparę studiosissimi, deditissimiq; fuerunt, exemp'um.

Sancti omnes Deipara studiosissimi.

De magnis enim Sanctis Deiparam omni veneratione prosequentibus illud Psal. 44. *Vultum tuum deprecabuntur omnes diuites plebis merito intelligunt* Athanasius sermo. de Deip. Andreas Cretensis oratio. 2. de dormit. Damascenus oratio. 1. de Natiuit. Gregorius Papa II. in Epistola ad Germanum quę habetur in 7. Synod. Act 4. & Ecclesia in Missa Annunciationis B. Virginis hunc Psalmi versiculum

*Psal. 44
Athanas.
And Cre.
Damasc.
Greg.
Missale.*

eidem accommodat.

C S SAN-

Fesu-

archa

num.

Ar-

33.

gre-

itas

oris

u-

SANCTI VETERIS TESTA-
menti.

ET quidem veteris testamenti Patri-
bus Deipara longè ante cæli us est re-
promissa; mysticis etiam figuratum mi-
raculis, varijsque Prophetarum oraculis
iam tum ab ipsis nascentis mundi initijs,
minime dubijs significationibus à Deo
optimo demonstrata est, vt propterea
Damascenus lib. 4. de fide cap. 15. Deipa-
ra, inquit, ante sacula præcognitio Dei
consilio prædestinata est, & diuersis simili-
tudinibus, & oraculis Prophetarum per
Spiritus sanctum figurata, & prædicata
prædefinito tempore ex Dauidica radice
pullulauit.

Damasc.

Gen. 2.

Et primò quidem cum Genes. 2. Deus
ad serpentem dixit: *Inimicitias ponam in-
ter te & mulierem,* id de Virgine Deipara
prænunciatum esse certum est, vt ca. 22.
ostendimus.

Bernard. Hanc, inquit Bernard. sermone Sign.
Deipara magn. Sacerdotalis virga dum sine radice
multipli- floruit: hanc Gedeonis vellus, dum in medio
citer præ- sicca area maduit: hanc in Ezechielis v. sto-
figurata. ne Orientalis Porta, qua nulli unquam pa-
Isa. 11. tuit, præsignabat: hanc deniq; præ cæteris I-
saïas nunc virgam de radice Iesse orituram
pro-

promittebat, nunc eusdemus Virginem parituram Ita Bernardus.

Hinc factum est, ut sic à Deo promissa, & Patriarchis, ac Prophetis præcognita, retroactis sæculis, summis votis ab eis fuerit desiderata: ut non immeritò Virgini etiam accommodari possit illud ex Gen. 49. *Desiderium collium aeternorū.* Nam præter Angelos, quibus, ut dixi c. 5. manifestata fuit ab initio creationis eorum, ac proinde ab Angelis sanctis, qui dicuntur colles æterni, seu immortales nūquam finem habituri, desiderata fuit; ipse quoque Deus ex Psal. 44. concupiuit speciem eius, ut cap. 5. ostendi, & Bernard. epist. 174. eam desideratam gentibus vocat, & hom. 2. super missus est; Quam, inquit, aliam requirebat Salomon cum dicebat: *Mulierem fortem quis inueniet?* & homil. 4. *Expectatam à Iacob eam dicit.* & ferm. Sign. magna. hanc mulierem Virginem parientem in Rubo ardente significatam admiratur Moyses, & curiosius desiderat intueri: *Vadam,* inquit; *& vi* *debo visionem hanc magnam.* S. Bonavent. in Litan. B. Virginis eam *Matrem mundo desiderabilem.* & S. Ignat. in epist. ad Ioan. *Vniuersis admirandam, & cunctis desiderabilem* affirmant. Ideo Methodius in Hypapantem Virg. sic alloquitur: *Benedicta*

Maria à Patribus antiquis desiderata Gen. 49.

Psal. 44. Bernardi. Prov. 31.

Exod. 3.

Bonavent. S. Ignat. Method.

tu celeberrima & desideratissima. Verum
hac de re nos supra cap. 5. & 17. nonnulla
egimus.

SANCTI NOVI TESTA-
menti.

NUNC ad Sanctos novi testamenti ve-
niamus, qui erga Deiparam singula-
ri studio ferebantur, eiusque præconia
celebrarunt.

Sancti de SS Apostolis generatim Dio-
nyf. cap. 3. de diuin. nomin. illud memo-
riæ prædidit, (quemadmodum exponit
Dam. sc. Apostoli Deiparam honorant.
Damascenus orat. 3. de dormit.) eos con-
uenisse ad videndum corpus Deiparæ in
eius dormitione, & ut quisque idoneus
erat, infinitam Dei bonitatem laudasse.
Hierotheum quoque diuino numine
affertur post Apostolos diuinum lau-
datorem existimatum; affirmat etiam
non solum se, & Timotheum: sed mul-
tos etiam ex præcipuis Apostolorum di-
scipulis ibi adfuisse, quos omnes ad Deum
in Deipara ad laudandum cõuenisse te-
statum. Hæc ex S. Dionysio.

S. Iacobus Maior. 2 S. Iacobus dictus Maior, Cæsaraugu-
stæ in Hispania Virgini adhuc superstiti
facellum, quod à Virgine de Pilari, id est
Columna, in qua Virgo illi apparuerat,
nuncu-

nuncupatur, excitandum curavit, quod in hunc vsque diem magna pietate, ac frequentia celebratur.

S. Iacobus Apostolus dictus frater Domini, quid de sanctissima Virgine senserit, ex ijs, quæ in sua Ligatura præscriptis, de quo capitulo superiori diximus, satis apparet.

S. Iacobus
frater Do-
mini.

De S. Ioanne Apostolo, cui singulare erga Virginem obsequium à Christo est commendatum, nihil atinet dicere.

S. Ioannes
Apostolus

S. Ignatius mart. auditor Ioannis Apost. magnum erga Virginem pietatis studium indicat: nam in epistolis quas ad S. Ioannem dedit, Virginem vocat *cælesti prodigium, & sacratissimum spectaculum*, & in epistola ad Virginem sic orat eam: *Neophyti, inquit, qui mecum sunt ex te, & per te, & in te confortentur.* Harum epistolarum meminit S. Bernardus serm. 7. in Psalm. 90. & alij apud Sixtum Senensem lib. 2. Biblioth. sanctæ in verbo Maria. S. Irenæus contra hæreses lib. 3. cap. 33. & lib. 5. cap. 19. cuius verba citavi cap. 17. & 27 aperte ostendit, quam studiosus fuerit Deiparæ.

S. Ignatius

S. Irenæus.

De Iustina Virgine & Mart. quomodo suam virginitatem Deiparæ commendans, dæmonem vicerit, quæ & Cyprianum Magum convertit, testatur

S. Iustina.

- Nazianz.** Nazianzenus, ut dixi cap. 20. qui etiam plura in tragœdia de Christi patien. præclara de Virgine loquitur, qua in hoc opere interdum retulimus.
- Tertull.** Tertullianus de præscript. hæret. Beatissimam, ac gloriosissimam eam vocat.
- S. Cypria.** S. Cyprianus mart. & Episc. Carthaginiensis præclara de B. Virgine. sermo. de Chr. Nat. loquitur. Nec sustinuit, inquit, iustitia, ut illud vas electionis, hoc est Virgo sanctissima, communibus lassaretur iniurijs, quoniam pluribus à ceteris differens, natura communicabat, non culpa, & mox: Vnde, ut matri plenitudo gratia, ut Virgini abundantior gloria debebatur.
- S. Auctores deuoti beatissima Virginis de ea præclare quâ plurima tradiderunt.** Non commemorabo verba, quibus suam erga Virginem pietatem declararunt Methodius Tyri Episcopus & martyr in orat. in Dom. Hypapantem Gregorius Thaumaturgus, Athanasius, Basilus in sua Liturgia, Nazianzenus, Nyssenus, Ambrosius, Ephram, Epiphanius, Hieronymus, Chrysostomus in sua præsertim Liturgia, Augustinus, Petrus Chrysologus, Cyrillus Alexandrinus, Fulgentius, Sophronius, Andreas Cretensis, Gregorius Nisocodiensis, Chrysippus, Helichius, sanctus Gregorius Magnus, Ildephonsus, qui ob Deiparæ virginitatem contra hæreticos & libro luculentissimo edito defensam, vestem

vestem ad sacrificandum, munus ab eadem Virgine accepit, teste nostro Ioanne Mariana libro 6. de rebus Hispan. cap. 10. *Ex Mariana.*

Venerabilis Beda, Auctor ille, qui ob humilitatem, *Idiota* appellari voluit, verum nihil *Idiotæ* præter nomen habuit. *Germanus Patriarcha Constantinopolitanus, Damasceus, Petrus Damianus, Anselmus, Bernardus, Honorius Augustodunensis, Fulbertus Carnotensis Episcopus, Sanctus Bruno Carthusianorum institutor, Rupertus Tuitiensis*, qui teste *Tritemio* precibus à Virgine scripturarum scientiam, quam ingenium negauerat, rãtam est consecutus, vt suo tempore (vixit aut̃ annum à Christo Domino circiter 1130.) sibi similem habuerit neminem. *Rupertus Tuitiensis*

Richardus à sancto Victore, Casarius, Albertus Magnus, Alexander Alensis, Vincentius Beluacensis, S. Thomas Aquinas, S. Bonauentura, Scotus, Franciscus Mayro Doctor illuminatus, Hugo Cardinalis, S. Vincentius Ferrerius, Ioan. Gerson, S. Bernardinus Senensis, B. Laurentius Iustinianus, Dionysius Carthusianus, S. Antonius Archiepiscopus Florentinus, Gabriel Biel, & alij quamplurimi, quos studio breuitatis omittimus.

Hos aut̃, quos sine suorum locorum, & ex-

& exemplorum appositione nominauimus, non sine causa vnum in locum compulimus, & tanquam in turbam cōieciimus; Cū enim in hoc opere eorum testimonijs, seu vitæ exemplis in Virginis laudibus explicandis non infrequenter vsi fuerimus, eadem sæpius iterare non fuit operæpretium, certè eijs facillè constitui potest qua religione, & obseruantia erga Virginem fuerint, satis erit si pauca dumtaxat, eaque lectissima, tum veterum, tum recentiorū erga Virginem exempla pietatis ac deuotionis exponam.

I.

S. NICOLAUS EPISCOPVS

3 S ANCTVS Nicolaus Miræ Episcopus non minus vitæ sanctimonia, quam miraculorum gloria celeberrimus, qua pietate erga Virginem fuerit intelligi facillè potest ex eo, quod illi Virgo sanctissima singulari benignitate contulisse dicitur, & à Methodio Patriarcha Constantinopolitano in actis sancti Nicolai manu scriptis, quorum meminit Ioannes Diaconus in vita eiusdem sancti Nicolai apud Lippomanum tomo

Lippoma.

Baronius.

s. & Baronius in notis ad martyrologium

gium die sexta Decembris narratur his verbis.

Nocte quadam S. Nicolaus iuxta se vidit Saluatoris nostri maiestatem ad stare, librumque sibi Euangeliorum auro, & gemmis decoratum porrigere: ab alio latere sanctam aspicit Dei Genitricem Omophorium Pontificale (pallium nimirum, quo Archiepiscopi vti solent) super humeros sibi poni. Elapsis postmodum diebus paucis defuncto Ioanne Myrae Antistite, Nicolaus eiusdem ciuitatis Episcopus creatur. hæc ibi.

Cum verò postea pontificalia adempta illi fuissent, à Deipara restituta fuerunt, quod multi Auctores Græci, & inter Latinos Petrus de Natalibus in Catalogo Sanctorum, lib. 1. cap. 33. ita testatur. Ferrus B. Nicolaum iam senem Nicæno Concilio interfuisse, & quendam Arianum zelo fidei in maxillam percussisse ob idque à Concilio Mitra, & Pallio priuatum extitisse: propter quod vtriusque sine mitra depingitur. sed dum aliquando Missam B. Virginis, cuius erat deuotus, in pontificalibus celebraret, & priuationem mitræ & pallij defleret quasi zelo nimio fidei ablata; ecce cunctis videntibus duo Angeli astiterunt, quorum vnus mitram, alius pallium sibi di-

S Nicolaus
de Episcopali mune
re obeundo
à Christo,
ac Deipara
præmonetur.

Petrus de
Natal.
S. Nicolao
sacrum B.
Virg. celebra
branti, pal
lium ac
mitra ab
Angelis re
stituitur.

uini-

uinitus restituerunt, & extunc insignia
reassumpsit sibi cœlitus restituta. Hæc
Petrus de Natal.

Damasc.

Ioannes verò Studita Monachus, di-
ctus Damascenus, diuersus ab illo cele-
bri Damasceno, in sermonibus, quos de
sanctis idioma Græco vulgari conscri-
psit, testatur à Christo, & Deipara Pon-
tificialia S. Nicolao restituta: quare id
quod Petrus de Natalibus gestum nar-
rat in Missa Virginis hic asserit à Virgine
ipsa factum subsequenti nocte, postea-
quam Pontificalibus S. Nicolaus priu-
atus erat.

*Petr. de
Natal.*

Sanè in imagine S. Nicolai id signifi-
catur, in qua a dextera dexteram Christus
Dominus Euangeliorum codicem, ad
sinistram verò Dei Genitrix pallium ei-
dem porrigere cernuntur, & inter præ-
clara sancti Nicolai facinora, quæ cir-
ca eius imaginem habentur, id quod
in Missa ei contigisse memorauimus, ty-
pus expressum cernitur, addito hoc
dystico:

*S. Nicolai
pictura.*

*Zelus in
hæreticos*

S. Nicolai.

*Ob colaphum hæretico impactum decora-
ta Tiara.*

*Dempta tibi à Patribus Calica Virgo re-
fert.*

Nec illud silebo? cùm reuelatio de Vir-
ginis Conceptione die 8. Decemb. cele-
bran-

branda cœlitus facta est Elisino Abbati *Elisinus*
 Rhemenſi in mari certiffimum nauſra- *Abbat.*
 gium cum ſocijs timentis (quam reuela- *Rhemen.*
 tionem refert Iacobus de Voragine in *Iacob. de*
 feſto Concept. Virginis, illamque citat *Voragine.*
 Baronius in notis ad martyrologium ad *Baronius.*
 diem 8. Decembr. eiſque meminit ſub *Bernard.*
 obſcure Bernard. Epift. 174. ad Lugdu- *Petrus de*
 nenſes,) legimus apud Petrum de Nata- *Natal.*
 libus in Catalogo Sanctorum lib. 1. cap. *Arnold.*
 42. & apud Arnoldum Wyon lib. 5. Lig *Vvicyr.*
 ni vitæ cap. 103. S. Nicolaum Episcopum *Celebran-*
 mira claritate fulgentem Pontificali ha- *da Concep-*
 bitu decoratum à Dei Genitrice ad hanc *tionis Dei*
 de feſto Conceptionis reuelationem fa- *para reue-*
 ciendam, illoſque à naufragio liberandos *latio à S.*
 eſſe tranſmiſſum. *Nicolao*

Ex quo ſancti Nicolai dum viueret, *habita.*
 ſingulari erga Virginem pietatem col-
 ligere poſſumus, quippè qui ad hoc mu-
 nus obeundum, quod ad Virginis glo-
 riam ſpectabat, ab eadem ſit delectus:
 nec mirum Pontificalibus, quæ ſibi
 Deipara primum dederat, & deinde ab-
 lata reſtituerat, indurum in eiuf-
 dem obſequium nauſra-
 gantibus appa-
 ruiſſe.

S. M A R.

II.

S. MARTINVS EPISCOPVS.

*AB Vir-
gine a'ij^o
SS. inue-
statur.
Seuerus
Sulpitius.*

SANCTVS Martinus Turonensis Epi-
scopus in Deum religione, ac miracu-
lis longè clarissimus ob suam egregiam
in Virginem pietatem dignus fuit, ad
quem, *t. sbe Seuerio Sulpitio in dialog 2. vi-
ta eiusdem,* B. Virgo cum S. Tecla & Ag-
nete veniret, quod non eo tantum die
contigit, quo Seuerus Sulpitius aliquid
cœlitus illi accidisse animaduertens,
summis precibus ab eo id extorsit, sed
frequenter Martinus se ab eis confessus
est visitari.

III.

S. GERARDVS EPISCOPVS
in Hungaria & Martyr.

*S. Stepha-
nus Hūga-
ria Rex.*

4 SANCTVS Gerardus Episcopus Ca-
nadiensis in Pannonia & Martyr,
Deiparæ impensè addictus Venetis pa-
rentibus ortus, puer monasticum insti-
tutum complexus, ad Christi Domini
sepulchrum inuisendum proficiscitur:
cumque in Pannoniam peruenisset, à S.
Stephano Hungariæ Rege peramanter
exceptus est. Is post aliquod annos in
Ere-

Eremo apud Hungaros sanctè tradu-
ctos studio S. Stephani regis Episcopus
consecratus in Ecclesia S. Gregorij mar-
tyris, ad honorem Dei Genitricis aram
erexit; antequam thuribulum argenteum
collocavit, duosque prouectæ ætatis ho-
mines adhibuit, qui iugiter vigilarent,
atque operam darent, ne vlla vnquam
hora thymiama ibi deesset: singulis quo-
que sabbatis cum nouem lectionibus, vt
in festo Assumptionis, magnisque lau-
dum præconijs, deuotionis suæ officium
illic explebat. Cæteris autem diebus ma-
tutinis, & vespertinis precibus absolutis,
bis cum processione eo venire solebat;
Reis Deiparæ nomine veniam petenti-
bus facilè ignoscebat, eo auctore ab Hū-
garis nomen ipsum matris Dei non pro-
nunciatur: sed *Dominæ* vocatur quod si
pronunciatur illius nomen, statim flexis
genibus, & dimissis in terram cap.ibus
se se inclinant, atque adeo Pannonia à
sancto Rege suo Stephano *Familia san-
ctæ Mariæ* est appellata. tandem martyrij
palmam primus in Pannonia est conse-
cutus anno 1042. cuius festum in mar-
tyrologio ascribitur die 24. Sep-
tembr. hæc ex eius vita a-
pud Surium to-
mo 5.

*Hungaro-
rum pietas
in B. Virg.*

S. A N.

IV.

S. ANNO ARCHIEPISCOPVS
Coloniensis.

*Surius.
Collegium
ad Gradus
B. V.*

SANCTVS Anno Archiepiscopus Co-
loniensis, cuius dies in martyrologio
quarto Decembris recolitur, Ecclesia-
stica libertatis propugnator strenuus,
migravit ad Dominum anno salutis
1075. de quo auctor eius vitæ libro I. ca-
pit. 16. apud Surium tomo 6. Monaste-
rium, inquit, quod dicitur *ad Gradus*,
in honorem sanctissimæ DEI Genitri-
cis MARIÆ, iactis fundamentis ere-
xit, omniq̄ varij decoris elegantia
pulchrè distinctum consecrauit, præ-
dijs ad *triginta* Canonorum sufficien-
tiam copiosè delegatis; quos vndique
scientia, vita, vel moribus exquisitos
illic adunarat. Ipse verò speciali deu-
otione dilectæ sibi Dominae totus inhæ-
rens cum eius patrocinij animam cre-
didisset, etiam sepulchrum in eodem si-
bi monasterio adhuc futurorum
nescius extruxit. Hæc in
eius vita apud Su-
rium.

CAR.

V.

CARTHUSIANORVM

Ordo.

CVM Patres Carthusiani Religioſi- *In vita S.*
 ſimo euocato Romam Sancto Bru- *Brunonis.*
 none eorum fundatore ab Urbano Se- *Patres*
 cundo magna quadam perplexitate, & *Carthusia*
 puſillanimitate propter ſuſceptæ vitæ *ni mole-*
 austeritatem, & loci horrorem, ac vaſti- *ſtia per*
 tatem, necnon propter quorundam ob- *Virginum*
 tractatorum eos deterrentium linguas, *liberati.*
 exagitarentur; apparuit eis vir quidam
 venerabilis cano capite, criſpo capillo,
 qui DEI nomine illis pollicitus eſt
 Deiparam eos in loco illo deſerto con-
 ſeruaturâ, ſi in eius honorem preces vir-
 ginis horarias quotidie recitarent: cum-
 que repente his dictis ab eorum oculis
 ſe ſubduxiffet, illi incredibili læticia af-
 fecti DEI Genitricem patronam totius
 Carthusiani inſtituti ſibi delegerunt, v-
 na cum Sancto Ioanne Baptiſta: homi-
 nem verò, qui illis apparuerat Sanctum
 Petrum Apoſtolum fuiſſe exiſtimarunt.

Hæc ex vita Sancti Brunonis a-
 pud Surium menſe O-
 ctobri.

S. E. D.

VI.

S. EDMUNDVS CANTVARIENSIS
Archiepiscopus.

SANCTVS Edmundus Cantuariensis Archiepiscopus, adolescens Dei Genitrici se cōmendans, coram eius imagine castitatis votum nuncupavit, eamq; sibi in sponsam delegit, atque annulum, in quo inscripta erat salutaris Angelica, digito eius infixit: quo ex tempore in suis necessitatibus præsentiſsimam in ea expertus est opem. Quia etiam annulo suo, cum quo post obitum, ut solent Pōtiffices, est sepultus insculpta fuit salutaris Angelica.

In Prato quodam Oxoniæ cum se à sodalibus subduxisset, ne conscientia puritatem nugis puerilibus, vel ociosis sermonibus contaminaret, pueri Iesu visione, ac colloquio est perfruitus, ex quo tempore in eius passione meditanda diu noctuque versabatur.

Eusā mone Quotidie deuotè, ac reuerenter in honorem Deiparae, & S. Ioannis Euangelistae precem quandam, cuius initium est: *Deiparam O Intemerata,* &c. recitabat, cumq; propter studiorum occupationem aliquando illius dicendae oblitus esset, proxima nocte

nocte à S. Ioanne, qui ferula ictum immanem ei prius minitari videbatur, mox blandè admonetur, ne vnquam precationem illam omitteret.

Is cum artium magister publicè eas disciplinas profiteretur, Missæ sacrum audire, & preces canonicas quotidie recitare solebat, discipulisque suis persuasit, vt cum eo Missæ sacrificio interessent.

In Paræcia, in qua degebat, sacellum in Deiparæ honorem, quam singulari amore colebat, construendum curauit; cumque sacræ Theologiæ operam daret, beatissimæ Virginis imaginem eburneam coram se habebat, in cuius circuitu depictum erat nostræ redemptionis mysterium, vt cum lectione preces ad Deiparam coniungeret.

Sacerdotio initiatus quotidie cū horis canonicis horas sãcti Spiritus, & Deiparæ persoluebat; quibus officium defunctorum adiungere consuevit.

Tandem Cantuariensis Episcopus à Gregor. IX. inuitus creatur, in quo multa molesta à Rege, & Regni Proceribus pro Ecclesiastica libertate tuenda perpessus, demum miraculis clarus excessit è vita, die 16. Nouembris anno salutis 1240.

D

S. BER-

SANCTVS Bernardus ex Deiparæ vberibus, eius singulari amoris significatione, sacratissimum lac suxisse dicitur: unde miram illam hausisse creditur, quæ in omnibus à se editis libris; sed in ijs præsertim, in quibus de Virgine sanctissima loquitur, manat cum pietate dulcedinem; cuius melliflua dicta crebrò in hoc opere alligauimus.

Is eximiam, quam erga Virginem gerebat pietatem, in suis scriptis abundè omnibus testatam reliquit, alijsque eandem pietatem vehementer commendat.

In sermone enim de Aquæductu: *Filioli hac, inquit, peccatorum scala, hac mea maxima fiducia est, hac tota ratic spiritus mei.*

Nec per se solum Bernar. sed & pro alijs Deiparâ inuocare solitus erat, vt videre est in serm. 2. Dom. 1. post Epiph. *Quoties mihi necesse est, fratres, post lacrymosas quarimonias vestras, exorare matrem misericordia, vt suggerat suo benignissimo filio, quoniam vinum non habeatis? & ipsa, dico vobis charissimi, si piè à nobis pulsata fuerit,*

rit, non deerit necessitati nostra, quoniam
misericors est, & mater misericordia.

Ad hanc pietatem suos sæpè ita hor-
tatur in hom. 2 super Missus est: In peri-
culis, in angustijs, in rebus dubijs Mariam
cogita, Mariam innoca: Non recedat ab o-
re, non recedat à corde, & ut impetres eius
orationis suffragium, non deseras conversa-
tionis exemplum.

Et sermone citato de Aquæductu in
Natiu. Virg. Totis medullis cordium, totis
præcordiorum affectibus, & votis omnibus
Mariam hanc veneremur, quia sic est vo-
luntas eius, qui totum nos habere voluit per
Mariam.

Et in fine eiusdem sermonis: Quic-
quid illud est, quod offerre paras, Maria cõ-
mendare memento, ut eodem alveo ad lar-
gitorem gratia gratia redeat, quo influxit.

Hæc pauca de multis, quæ Bernardus
hac de re pleno ore pronũciare solet: nec
mirum cùm in multis Deiparæ benigni-
tatem in se expertus fuerit.

Illud non prætermittam, quod Wil-
lelmus Abbas sancti Theodorici beato S. Bernar-
Bernardo admodum familiaris in vita à B. Virg.
eiusdem, (quam eo viuentem scribere cõ-
pit) libro 1. cap. 12. narrat his ferè verbis: restituitur
Cùm aliquando Bernardus agrotaret ad Vita S.
mortem, & magnis doloribus vehementius Bernardi.

urgeretur, misit unum ex fratribus adorandum ad tria, qua in templo erant altaria, quorum unum in honorem Dei Genitricis, alterum S. Laurentij, tertium S. Benedicti. Eadem hora adfuit viro Dei, praedicta beata Virgo duobus istis stipata ministris, beato scilicet Laurentio, & beato Benedicto, aderant autem in ea suauitate, & serenitate, qua eos decebant, & tam manifestè, ut ex ipso introitu cellula personas discerneret singulorum, imponentesq; ei manus, & loca doloris tactu piissimo lenientes, omnem protinus aegritudinem depulerunt, siccatu est enim illico phlegmatis rivus, & dolor omnis abscissit. Sic ille.

VIII.

S. DOMINICVS ORDINIS
Prædicatorum Institutor, eiusdemq; Ordinis
in Virginem pietas, & Rosarij institutio.

Surius.
Chron. S.
Dominici.

6 Sanctus Dominicus cultor fuit Deiparæ religiosissimus, ut videre est in eius vita piè, ac grauitè conscripta, quæ habetur apud Surium tom. 4. & in 1. part. Chron. S. Dominici libr. 1. capit. 11. vnde quæ hic commemoramus accepta sunt; is enim in sanctissima Virgine secundum Deum omnem suam spem collocauerat, eidemque

eidemque se iugiter commendabat, atque ab ea vicissim multa, eaque singularia beneficia est consecutus. nihil verò nisi sub Virginis praesidio aggredi solitus erat: salutatione Angelica adeò delectabatur, ut eam ferè semper in ore haberet, idque alijs omnibus, quibus cum versabatur consuleret.

Salutationem Angelicam crebrò recitabat. Rosarium instituit.

In honorem quoque eiusdem Virginis instituit eam precandi formulam, quae quindecim salutationum Angelicarum decadibus constat, praemissa ad singulas decadas oratione Dominica, in quibus praecipua vitae, mortis & gloriae Christi Domini, eiusque Genitricis mysteria recoluntur: quod *Psalterium*, propter parem Angelicarum salutationum cum Psalmis Davidicis numerum; & *Rosarium* propter spiritualem suauitatem Deo, ac Deiparae gratissimam appellant, atque ad illud recitandum per se & per suos in concionibus omnes hortabatur. Cuius Rosarii in Christiana republica, ubique gentium cum ingenti animarum fructu mirificè est propagata pietas; hoc armorum spiritualium genere S. Dominicus Catholicos homines contra spirituales nequitias, & praesertim contra Albigenses haereticos armabat; in quibus ad fidem reuocandis ma-

gno cum suo labore, eximia eiusdem eluxit claritas.

B. Virgo
S. Domini-
nicum, &
S. Fran-
ciscum ad
orbis con-
uersionem
mittit
Vita S. Do-
minici, Or-
do Prædi-
catorum
erga Dei-
param sin-
gulariter
affectus.

7 Romæ deinde cum apud Innocentium III. Ordinis sui confirmationem vrgeret, visus est sibi vna cum S. Francisco à Deipara Christo offerri, ac destinari verbum Dei annunciandum, & peccatores conuertendos; quod per se, & per sui Ordinis fratres strenuè efficere vterque studuit.

Hinc est quod auctor vitæ eius lib. 6. capit. 6. Ordinem Prædicatorum vocat *Florigerum Hortum manu Virginis plantatum*, quem propter Virginis patrocinium tanta puritate enituisse scribit; vt quodam egregio fratre referente, compertum sit eum ipsum intra breue tempus centum fratrum generales audiuisse confessiones, qui integra mente, & corpore inuiolato virginitatem conseruassent. Ex quo facile de aliorum puritate, & castimonia Virginis ope seruata conijci potest.

Idem etiam lib. 2. vitæ S. Dominici c. 12. à Virgine *habitum*, quo Ordo Prædicatorum vtitur, illis tributum scribit, cū prius Canonicorum Regularium vestibus vterentur.

Et cap. 13. narrat S. Dominicum vidisse aliquando sui Ordinis fratrum innumeram

meram multitudinem sub Virginis sanctissimæ (cui Christus ordinem eius se commississe dicebat) pallio tantæ amplitudinis, ut totam cœlestē Ierusalem suauiter circumplecti videretur, vbi singularis cuiusdam protectionis cura, & peculiaris amoris brachijs Virgo sanctissima illos circumplectebatur.

Hoc ipsum, teste eodem auctore lib. 6. capit. 6. vbi mulier quædam in Gallia Cisalpina, seu Longobardia, *ut c. 20. plenius diximus*, quod cum ipsa iisdem fratribus recitasset, ex ea die, *inquit auctor vita S. Dominici loco citato*, tanta exitit Fratrum omnium erga Virginem matrē deuotio, & reuerentia, tam eius laudandæ, & colendæ studium; tam sedulæ, ac feruentis ad eum preces, tam ingens amor, tanta eius patrocinij fiducia, tam auida, & insatiabilis eius contemplatio, ut humano sermone non possit explicari. Proinde habebant in cellulis suis imagines Virginis filium gestantis in vlnis, *in cellis.* itemque Saluatoris à cruce pendentis, *in cellis.* quarū intuitu memoria dormitās excitaretur, sensusq; exteriores in vanas res propēsi spiritali robore confirmarentur. hæc ille. Id ipsum cōfirmat S. Antoninus 3. part. hist. tit. 23. ca. 10. qui addit tantam fuisse fratrum Ord. Prædicatorum erga

Virginem deuotionem, vt post Matutinas, & Completorium, altare B. Virginis quandoque ordine triplici ambientes in gyro, se & ordinē ipsum deuotione mirabili ei commendarent. Hæc sanctus Antoninus, qui etiam capit 3. §. 1. testatur in principio fratres eius Ordinis dictos *fratres Virginis Mariae*, sed postea dictos *Ordinis Prædicatorum*.

B Confal-
uus ab A
maranta
ad Ordine
prædicatorum à B.
Virgine pe
culiariter
mittitur.

Chron. S.
Dominici

Sanè singulare hoc Ordinis Prædicatorum erga Deiparam studium gratum sibi esse ipsa declarauit, cum beato Confaluo ab Amaranta Lusitano de suscipiendo vitæ instituto deliberanti, eundem ordinem, ad quem eum misit, hac periphrasi exprimere voluit: iussit enim vt eum Ordinem ingrederetur, vbi officium, quod in sui honorem recitabatur, à salutatione Angelica incipiebat, & in eandem salutationem desinebat, quod in Prædicatorum religione fieri animaduertēs, iterumque à Virgine apertè in hoc confirmatus, habitum Prædicatorum suscepit, vbi virtutibus, & miraculis clarus sub mortem à Deipara Angelorum multitudine stipata ad laborū suorum mercedem vocatus, in pace quieuit, quod plenius refertur in 1. part. Chron. S. Dominici lib. 2. cap. 60. Quamuis nō desint qui existiment eum S. Benedicti institutum

tum complexum fuisse, quod non est nostrum in praesentia discernere.

Virginis quoque sanctissimae maternam providentiam peculiariter experti sunt iidem Patres Dominicani, cum tē- A mole-
pore Innocentij IV. quadam tempestate stijs pluri-
ob privilegia eorum impedita iactaren- mis Virgi-
tur, & ad eiusdem Virginis praesidium nis praes-
in dictis precibus, & quotidianis litanijs dio, & Li-
confugissent: quae cum recitarentur, vi- tanijs in-
sa est Deipara filium orare illis verbis: dictis libe-
Fili exaudi nos: & breui Innocētio mor rantur.
tuo, omnis illa quassatio cessavit, vt ha- Ordo Pra-
betur in iisdem Chronicis par. 1. lib. 2. ca. dicatorū.
51. & 52.

Ex hac Ordinis Praedicatorum in Vir-
ginem pietate factum est, vt in eodem
Ordine tanta celebritate in fine Com-
pletorij Salut Regina in Deiparae hono-
rem omnibus fratribus omnino ad tem-
plum conuenientibus decantetur; quo
tempore visa est aliquando Deipara sin-
gulari ratione pro illis orare, quemad-
modum sanctus Antonius 3. par-
te histor. titul. 23. capit.

S. Antoni-
nus.

3. §. 1. scri-
bit.

D s S. FRAN.

IX.

S. FRANCISCVS ORDINIS
 Minorum institutor, eiusdemq; Ordinis
 erga Virginem deuotio;
 necnon Corona in-
 stitutio.

SANCTVS Franciscus, qui vna cum S. Dominico à Deipara, ut ià diximus, Christo Domino oblatus, & ad præclarissimum animarum ad Deum reuocandarum munus est destinatus: *Incredibili, Bonauent. inquit Bonauen. in eius vita, c. 9. matrem Domini complectebatur amore, eo quod Dominum maiestatis Fratrem nobis effecerit, & per eam similes misericordiam consecuit: In ipsa post Christum præcipue fidens, eam sui, ac suorum aduocatam constituit, & in eius honorem à festo Apostolorum Petri, & Antea Assumptione Pauli, usq; ad festum Assumptionis deuotissime ieiunabat. Ita S. Bonauentura. Quadragagesimam ieiunat. Canisius.* Ea deuotio effecit vt S. Franciscus hac prece Deiparam oraret, ex Canisio lib. 5. c. 27. *S. Maria Virgo, non est tibi similis nata in mundo in mulieribus: Filia, & Ancilla Altissimi Regis, Patris coelestis: mater sanctissima Domini nostri Iesu Christi: Sponsa Spiritus S. ora pro nobis cum S. Michaeli Archangelo, & omnibus virtutibus caelo-*

cælorum, & omnibus Sanctis, tuum sanctis-
simum filium, dilectissimum Dominum, &
Magistrum, Amen.

Eadem quoq; deuotio fecit, vt Assisij
in Ecclesia beatissimæ Dei Genitricis de
Portiuncula olim deserta, sedē colloca-

In S. Ma-
ria de An-
gelis liben-
ter mora-
tur.

rit suâ, eamq; Ecclesiâ (q̄ eius fuit in Dei-
param studiū) plurimi semper æstimaue-
rit, teste eod. Bonau. c. 2. vbi de ea Eccle-
sia agens, sic scribit: Hanc côm vir Dei sic
derelictâ conspiceret, ob deuotionem seruen-
tem, quam habebat ad Dominam mundi,
coepit illic assiduè pro ipsius reparazione mo-
rari: sentiens aut̄ iuxta nomen ipsius Eccle-
siæ, quo ab antiquo, S. Maria de Angelis
votabatur, Angelicarū ibi visitationū fre-
quentiam, pedem fixit ibidem, propter reue-
rentiam Angelorum, amoremq; præcipuum

Matris Christi. Hūc locū vir Sanctus ama-
uit præ cæteris mūdi locis. Hic etenim humi-
liter coepit, hic virtuosè profecit, hic feliciter
consummauit, hunc in morte fratribus tan-
quā Virgini charissimum commendauit.
Et c. 14. cum de S. Francisco morti proxi-
mo ageret: Ad S. Mariam de Portiuncula,
inquit, se portari poposcit, quate-
nus ubi ac-
ceperat spiritū gratia, ibi redderet spiritum
vita hæc omnia S. Bonauentura.

Ibidem.
moritur.

Quin etiam in Chron. S. Francisci par. Chron.
l. libro 2. capit. 73. legimus eum oprasse, S. Franc.

*Eius cor
ibi recon-
ditum.*

ut post obitum in hoc eodem beatæ Vir-
ginis de Portiuncula Templo, ad quod
uiuens singulari ferebatur affectu, cor
suum recondideretur, quod etiam existi-
matur Angelorum manibus eo delatum,
in quodam eius templi sacello ad hanc
vsque diem asseruari.

*Indulgen-
tiã à Chri-
sto per Dei-
param ob-
tinere.
Chronica
in liber cõ-
formitatũ
S. Franci-
sci.*

*Ordo Mi-
norũ erga
Virginem
studiosus.*

Sanè cum indulgentiam plenariam
ijs, qui peccata sua ritè confessi, Eccle-
siam de Portiuncula visitauerint, à Chri-
sto Domino peteret, illicò Virginẽ, quæ
ad filij dexteram assidebat, inuocauit; ea-
que beneficij mediatrice ad filium adhi-
bita, petitionis suæ fructum est conse-
cutus; ut videre est in lib. Conformita-
tum S. Francisci libr. 2. conform. 2. & in
Chron. eiusdem loc. cit. cap. 1. & 2.

9 Ordo porro Minorum tanti Patris
monita, ac vestigia secutus pietatem er-
ga Deiparam studiosissimè coluit: nam
inter alia multa, ut dicemus, diligenter
in concionibus propagauit eam precan-
di formulam, quam *Coronam* appellant,
quæ 63. salutationibus Angelicis con-
stat, interiecta ordine quodam septies
oratione Dominica, & pro sententia illa
quæ Virginem sanctissimam ab omni o-
riginali culpa immunem prædicat, ac er-
rimè superioribus sæculis, & deinceps
propugnauit.

Et

Et quidem, quod spectat ad Coronam Virginis Pelbartus de Temesuar *Pelbartus.*
 Ordinis Minorum de Observantia in opere quodam quod *Stellarium Corona*
gloriosissima Virginis appellavit, & Sixto *Corona B.*
 IV. qui sedit anno 1471. *ut capit. 34. diximus,* dicavit, libr. 2. part. 2. artic. 3. refert *quomodo*
 quoddam de ea miraculum, quod à B. Io. *B. Io. Capistranus*
 Capistrano viro gravissimo & sanctissimo euulgatum asserit, à quo potuit illud *obiit anno*
 accepisse Pelbartus, quippe qui eodem *1456 in*
 tempore cum eo vixit. *Hungaria*

Cum Clericus quidam in seculari habitu quotidie sermo florum beatæ Virginis imaginem coronare solitus, Ordine Minorum suscepisset, & post aliquod tempus ad sæculum redire vellet, quod in religione sermo illud ex floribus beatæ Virgini more suo offerre non posset, ei oranti Deipara apparuit, vetuitque hominem à religione discedere, simulque docuit sermo quoddam spirituale, ex salutationibus Angelicis, & oratione Dominica in hunc locum conflatum sibi offerri, ut scilicet in memoriam *septem*
gaudiorum, quorum ipsa sensu perfusa est, ad unumquodque illorum semel orationem Dominicam Deo gratias agendo pro illo beneficio Virgini collato recitaret, cui salutationem Angelicam de-

Corona
quomodo
recitanda.

Septem
gaudia
B.V.

cies subnecteret, præter vltimum, in quo ter solū adijciēda erat salutatio Angelica.

Septem porrò Virginis gaudia in hoc ferto recolenda, hæc sunt.

Primum, quod habuit in Conceptione filij sui.

Secūdam, cū in vtero filium gesta- uit, & sanctam Elisabeth visitauit.

Tertium in Christi Natiuitate.

Quartum, cū Christus à Magis ag- nitus, & adoratus est.

Quintum, cū filium in templo in- uenit, & inde cum ea simul descendens, erat illi subditus, ac dulcissimè cum ea est conuersatus.

Sextum in Christi Resurrectione.

Septimum, cū assumpta est in cœlū: & in hoc postremo post orationem Do- minicam, ter subnectenda est salutatio Angelica, ita vt in vniversum oratio Do- minica septies, Angelica verò salutatio ter & sexagies repetatur, qui numerus congruit annis, quibus *ex nonnullorū sen- tentia* B. Virgo vixit in terris, *de hoc tamē e. 6. dil. genter tractauimus*, adiecit que B. Virgo fertum hoc longè grauius sibi fu- turum, quā fertum illud cōpactū ex flo- ribus, quod singulis sibi diebus studiosè olim ab eo offerebatur.

Is verò post aliquod tempus cū iter
age-

ageret cum ſocio in ſylua quadam hanc
 Coronam Virgini perſoluebat: at qui in
 eadem ſylua deliteſcebant latrones, pul-
 cherrimam oculis viderunt Virginem
 oranti fratri aſtantiem, & ad ſingulas ſa-
 lutationes Angelicas roſam colligentem
 filo que aureo, circulo cuidam alligantē;
 quod ſerti & coronæ ſpeciem præ ſe fe-
 rebat: abſoluta oratione, latrones in fra-
 tres irruunt, importunè ſuſcitantur de
 Virgine illa; quam cum fratres nō vidif-
 ſent, negebant ſecum fuiſſe, & Deiparā,
 vt ab ijs liberarentur, enixè rogabant:
 cum ecce Virgo ſanctiſſima cœtu Ange-
 lorum ſtipata, & ſerto illo quaſi corona
 redimita apparens grauiter latrones il-
 los increpuit, & ad Angelos cōuerſa: Ecce
 inquit, *quali me corona ille frater me orna-
 uit*: quæ cum dixiſſet, ab eorū ſeſe oculis
 ſubduxit: mox latrones ſclerū peniten-
 tia ducti, religionē ingrediuntur: fratres
 verò ex eo tēpore ſingulis diebus eò di-
 ligentius coronam Virg. offerre non ceſ-
 ſarunt, quo eidem acceptam eſſe expe-
 rimento tam manifeſto didicerant.

*Corona
 præſtan-
 tia mira-
 culo à Dei
 para con-
 firmatur.*

Hoc ipſum refert in Chron. Minorū, *Chron. Mi-
 3. part. lib. I. cap. 35. vbi additur fratrem il-
 lum ſanctè obiſſe, atq; hoc miraculum* *Fratres de*
 ſub initium, quo cœpère Fratres Mi- *Obſeruan-*
 nores, quos vocant de Obſeruantia, *tia Mino-*
 con-

res Coronā contigisse : qui omnes propterea cor-
recitare nam hanc recitare solebant, & in con-
solebant. cionibus ad hāc precandi formā ita om-
 nes adhortati sunt, vt in morem vniuer-
 si populi Christiani iam sit inducta. Hęc
 in Chronicis.

Quod quidem satis constat, cū ne-
 mo ferē sit inter Catholicos, qui sertum
 hoc ex globulis precatorijs secum non
 ferat.

Adijciuntur præterea in Chronicis c.
 36. & 37. quāplurima huius coronæ mi-
 racula, quibus Deipara hoc pietatis ge-
 nus sibi gratum esse apertē declarauit.

Quia etiam S. Bernardinus Senensis,
 teste eodem Pelbarro, quotidie Coronā
 hanc recitabat, eaq; de causa à Deipara
 donum concionandi, & miracula edendi
 est consecutus : quod plenius infra in S.
 Bernardino dicemus. Atq; hęc de studio
 Ordinis Minorum in hac Virginis Co-
 rona recitanda, & apud alios propagan-
 da sint dicta.

Quod verò pertinet ad sententiam il-
 lam quæ tuetur Virginem beatissimam
 in sua Concept. ab omni originali culpa
 præseruatam : Scimus Ioannem Duns
 Scotum Doctorem cognomento Subti-
 lem, de cuius sanctitate egregium habes
 testimonium in Chron. Min. par. 2. lib. 7.

c. 3. a-

Ordo Mi-
 norum pro
 Concept.
 Virg. im-
 maculata
 Chron.
 Minor.

c. 3. acerrimè hanc sententiam tutatum esse: quam amplexati sunt eius discipuli Franciscus Mayro Doctor illuminatus, & vniuersa scholia Scotistarū. quin & reliqui omnes Ordinis Minorum, qui post Scoti ætatem fuerunt. *Mayro.*

Quamuis non me lateat aliquos ex eodem ordine Scoti antiquiores Virginis studiosissimos, S. Bonauenturam nimirum, Alexandrum Alensem, contrarium aliquando sensisse.

Ceterum Ambrosius Catherinus o- *Ambros.*
pusc. pro immaculata Concept. B. Virg. *Catherin.*
part. i. c. de Scholasticorum opinionibus testatur ferri de S. Bonauentura, eū prope mortem retractasse quæ contra B. Virginis conceptionem immaculatam scripserat.

Idem quoque asserit de Alexandro Alensi, quem ex eodem Catherino testatur Magister Gulielmus in 3. sent. similiter recantasse, & eius hac de re libellum ostensum fuisse Tolosæ, dum eiusmodi quæstio ibi disputaretur. *Magister Gulielm.*

Hanc sententiam de immaculata Dei-
paræ Conceptione post Scoti tempora,
plerique omnes ex alijs scholis ample-
ctuntur, quemadmodum cap. 7. plenius di-
xi Hæc paucis attigisse volui, vt ostēde-
rem S. Francisci ordinem erga Virginem
Dei-

Deiparam in hac sententia, quæ ad eius gloriam facit, propaganda studio fuisse maximè inflammatarum.

X.

S. ANTONIVS DE PADVA

Ordinis Minorum.

*apud Sur.
die 13. Iun.*

IO SANCIVS Antonius Patavinus vitæ sanctimonia, & miraculorum gloria illustris, Virgini addictissimus fuit, quod instante eius exitu ab hac vita præ se tulit; facta enim confessione, hymnum Virginis, cuius initium est: *O gloriosa Domina*, canere cæpit, cuius hymni virtutes aliàs erat expertus: cum enim Sathanas fructui concionum eius inuidens, nocte quadam sacre Quadragesimæ beati viri guttur magna vi compressisset, ut eum præfocaret; ipse beatissimæ Virginis Deiparæ nomen invocans, & vivificæ crucis signum fronti imprimens, simulque hunc hymnum: *O gloriosa Domina depromens*; nequissimum spiritum effugavit. Hæc ex vita eius apud Surium.

Idem hymnum, O gloriosa Domina depromens demonem fugavit. Surius.

13. Iunij, tomo 3.

S. THO.

XI.

S. THOMAS AQUINAS OR-
dinis Prædicatorum.

II SANCTVS THOMAS de Aquino non *Ab infan-*
Dominicane tantum familiae, sed *tia pietate*
Ecclesie etiam vniuersa sidus fulgentis *erga Virg.*
mum, qui eximia non minus sanctitate, *pra se tulit*
quam doctrina præfulsit; iam inde in ip-
sis incunabulis præclarum futuræ, qua
singularis eius erga Virginem pietatis,
qua Virginis erga eum peculiaris tutelæ
prælagium, accepit: cum enim adhuc in-
fantulus à nutrice in balneo ablundus,
cartulam è terra sponte sua sustulisset,
eamq; compressa manu arctè retineret,
nutrici eum lauare cupienti, illam que è
manu extrahere conanti, lachrymis acri-
ter restitit. recogita mater ex infantis
manu abluti iam, & vestibus induti æ-
grè cartulam euulsi, in qua scripta visc- *Salutatio-*
batur *salutatio Angelica*, infans cartulam *nè Angeli-*
ploratu instanter repetens, eam redditam *cā in car-*
mox deglutiuit: id porro nec miraculo, *tula descri-*
nec mysterio vacare plerisque visum est; *ptā, ne sibi*
quod eximius olim Ecclesie Doctor fu- *auferre-*
turus in eam cartulam primò incidisset, *tur adhuc*
tantoque studio sibi eam coniunxif- *infans de-*
set, quæ Virginis sanctissimæ præco *glutiuit.*

nia,

nia, & nobilissimum Angeli à Deo nuntium, quo in Dei Genitricis amplissimâ dignitatem est euecta, continebat. vt & eximiam scientiam diuinitus potius, quâ labore suo postea comparatam (quemadmodum F. Reginaldo dicere solebat) & virginitatis florem integrè seruatam, virginis virginum Deiparæ apud filium patrocínio eum assecuturum nõ obscure præsignificaretur.

S. Thom.

Et verò S. Thomas suâ erga Virginem pietatem in libris à se editis, præsertim in *summa Theologia*, & in opusc. 8. quod est de *salutatione Angelica*, aperte declarat, in quibus illius præstantiam singularem & apud filium impetrandi præ alijs sanctis efficacitatem luculenter demõstrat, eiusq; dignitatem contra varia hæresum monstra acerrimè tutatur.

XII.

S. BONAVENTURA ORDINIS *Minorum.*

12 **S**ANCTVS Bonaventura Ordinis Minorum, Doctor verè Seraphicus, alios quoque ad Dei amorem suis scriptis inflammans, eximia tum scientia, tum in Deiparam pietate illustris; præterea, quæ de Virgine in suis in Magistrũ senten-

tentiarum Commentarijs præclare scripsit, pleraque opuscula, præsertim *speculum B Virginis* edidit; in quibus Virginis sanctissimæ præconia non minus piè, quam eruditè est persecutus. ex quibus nonnulla in hoc opere ad cõfirmanda ea quæ dicebantur deprompsimus.

Libet tamen in præsentia aliqua hic ascribere, ex quibus cognoscere liceat, quid tantus vir de obseruantia, quam erga Virginem æmulari debemus, quamq; in se ipse exprimebat, senserit.

Is igitur in Epistola quam vocant *viginti quinque memoraliū* tom. 2. opusculorum, vbi quædam ad piè viuendum instructio traditur, in 10. memoriali sic habet: *Vt gloriosam Reginam Domini nostri matrem benedictam in summo habeas omni tempore venerationis affectu, & in cunctis ad eam necessitatibus, & periculis, & pressuris, tanquam ad refugium tutissimum te conuertas, ipsius tutela præsidium flagitando, eamq; in tuam suscipiens advocatam, deuotissimè ac securè tam ei causam committas: quia mater est misericordia, quotidie studens ei specialem, & singularem reuerentiam exhibere, & vt tua deuotio sit accepta, & reuerentia grata, ipsius puritatem, & munditiam omni virtute, mente, & corpore illibatè in te ipso seruando, toto co-*

Bonauent.

S. Bonauentura monita de Virginis deuotione.

natu

Et mansuetudine eius vestigia imitari. hæc
Bonaventura.

Idem in 3. distin. 3. art. 1. quæst. 1. ad. 4.
Virgo, inquit, auxiliatrix & amatrix est
omnium fidelium suorum laudatorum; sicut
illi qui tales sunt, experimento multiplici
cognouerunt.

S. Bona-
uentura
ad saluta-
tionem
Angeli-
cam ve-
speri hor-
tabatur.

Idem tom. 2. opusc. in Litanijis B. Vir-
ginis sic eam inuocat: Virgo, qua tuos ser-
uos exaltas, Virgo super omnes excellentius
magnificanda; Virgo, quam omnia laudant
& venerantur.

Surius.

Idem pijssimus Dei Genitricis cultor
instituit, vt sui Ordinis fratres populum
hortarentur ad eandem salutandum, sig-
no campanæ audito, quod post Com-
pletorium datur, quod creditum sit eam
illa hora ab Angelo salutatam, quod in
S. Bonaventuræ vita apud Surium tom. 3.
4. habetur.

XIII.

S. ALBERTVS CARMELITA.

SANCTVS Albertus Carmelitani Ordi-
nis decus, Deiparæ ope in lucem e-
ditus, eandem præcipuo coluit studio. Is
enim in Sicilia parentibus natus est, qui
annos circiter vigintifex in coniugio
sterilitate laborauerant, ac votum Dei-
paræ

paræ nuncuparant; prolem, quam suscepissent masculinam, eidem Ordini se consecraturus.

Ordinem verò illum Deiparæ Virgini peculiariter consecratum puer ingressus, precibus, ieiunijs, alijsq; pietatis operibus impensè addictus ad magnam peruenit sanctitatem.

In miraculis, quæ edebat ad Christi nomen, sanctissimæ Virg. merita piè inuocare solebat: morti deinde proximus cum ea dulciter colloquebatur, & bis salutatione Angelica cum alijs precibus recitata, sublatis in cœlum oculis, animã Deo, ac eius Genitrici commendans, eorumq; opem implorans in illis verbis: *In manus tuas Domine commendo spiritum meum*, obdormiuit in Domino 7. idus Augusti anno Domini 1292. hæc ex vita eius apud Surium mense Augusto.

Luc. 22.

XIV.

B. MARIA DE OEGNIES.

BEATA Maria de Oegnies Niuellæ Episcopatus Leodiensis orta, inter multas, easque præclarissimas, quibus claruit, virtutes Deiparæ studiosissima fuit, quod ex subiectis exemplis planum fiet.

Quor.

Cum Deipara templū inuisset, Angelorum custodia è periculis seruabatur.

Quotannis Ecclesiam Deiparæ Oegniacensem ad duo milliaria distitam rigente hyeme nudis pedibus vna ancilla comite inuisebat; & illo die, ac sequenti nihil profus edebat, totamq; noctem in Ecclesia peruigil exigebat: qua in via flexuosa, nec satis ipsi cognita lumine quodam præeunte, & Angelis eam dextra, leuaq; sustentantibus, nunquam errabat, & inter imbres è cælo interdum ruentes diuinitus intacta redibat.

Aliquādo intra diei & noctis spatium millies, & centies flectens genua salutabat Deiparam; & hoc salutandi officium ad quadraginta dies continuabat in hunc modum.

Primum enim sexcenties flectebat genua sine intermissione.

Deiade integrum Psalterium stans legebat, & ad singulos Psalmos Deipara flexis genibus salutationem Angelicam offerebat.

Tum trecentis vicibus ad singulas genuflexiones virga se percutiebat, & tribus vltimis ictibus copiosum è suo corpore extrahebat sanguinem.

Tandem quinquagies flexis simpliciter genib. sacrificium hoc cōsummabat.

Cumque miro salutis animarum desiderio teneretur, multis lacrymis, ieiunijs ac pre-

ac precibus à Domino obtinuit, vt concionandi officium, quod ipsa per se exequi non poterat, alteri conferret; quare Dominus cuidam concionatori huius sanctæ mulieris precibus exoratus cor præparauit, vires in labore suggestit, verbum ministrauit, & fructus in auditoribus excitauit: ipsa verò pro eodem cum concionaretur beatissimæ Virgini centies salutationem angelicam offerrebat. Tandem multis miraculis clara mi-
 grauit è vita 23. Iunij anno 1213. de cuius castitate cum suo cõiuge plura dicemus in tractatu de virginibus sect. 8. hæc eius vita à Iacobo Vitriaco Cardinali, qui eodem tempore vixit, grauer con-
 scripta apud Surium tom. 3.

Lib. 2. vi-
 ta eius
 cap. 4.

Virgo Con-
 cionatori
 gratiam
 obtinet.

XV.

BEATVS ANDREAS CARMELITA Episcopus Fesulanus.

BEATVS Andreas Episcopus Fesulanus ex nobili Florentiæ Corfinorum familia, Deiparæ perquam studiosus fuit: cum enim eius parentes diu steriles primitias Deo offerendas esse iuxta illud Exod. 22. audissent, vt Deo, eiusq; Genitrici gratam oblationem facerent; primogenitū, quem genuissent, Mariæ se duros vouerunt: ac non ita multo

14.

Exod. 22.

E

post

*B. Anorea
mater in
partu labo-
rans im-
plorata.
B. V. ope
parit.*

post Virginis ope Andream filium susce-
perunt: qui etsi in adolescentia viam
quandam viuendi liberio rem esset in-
gressus, ac saniora parentum consilia
procaciter respueret; ad bonam tamen
frugem reuocatus, in Carmelitarum
Templo beatissimæ Virginis apud filiū
patrociniū multis lacrymis ad eius aram
implorans, eorundē Patrum institutum
libentissimis parentibus *decimoquinto*
ætatis suæ anno est amplexus.

*Eidem B.
V. angeli
comitata
apparuit.*

Psal. 49.

Quàm verò charus Virgini fuerit il-
lud declarat, quod cum in eo ordine
magnis religiosæ humilitatis, obedien-
tiæ, mortificationis, silentij, orationis,
aliarumque virtutum meritis floreret,
& sacerdotij sui primitias oblaturus, in
conuentum Siluæ extra Florentiam
se recepisset; quo apparatus, quem co-
gnati ad eam solemnitatē moliebantur,
effugeret, ei primis sacris deuotissimè
operanti, beatissima Virgo Angelorum
cœtu stipata apparens dixit: *Seruus meus*
es tu, quia ego elegi te, & in te gloriabor:
que cū diceret, sensim sese in auras sustu-
lit. Ioannem Corsinū ex sua cognitione,
morbo, quē lupum vocant, laborantem
hortat⁹ est, vt lusoribus, quorū cōsuetu-
dine ad leuandū morbū utebat, exclusis,
ieiunijs vacaret, & beatissimā Virginem
summis

summis precibus dies octo flectere nitentur; q̄ cū is mira deuotione p̄fecisset, pristinae valitudini est restitutus. Mox cum Fecularū creatus esset Episcopus, eā Ecclesiam strenuē administravit: cumq̄; ea, qua Xps Dñs natus est, nocte rem diuinā solēniter faceret, Virgo beatissima ei apparuit, obitusq̄; sui diē in festo Epiphanię proximi mensis Ianuarij prædixit: q̄ ingēti lætitia repletus eo die anno 1373. etatis 71. miraculis in vita, & post mortem clarus, migravit in cælum.

XVI.

SANCTA CATHARINA SENENSIS
Ordinis Dominicanorum.

S Catharina Senēsis præclarissimis Deidonis ornata, ab infantia sua Deiparam singulari pietate coluit: cum .n. annum circiter quintū ageret salutationem angelicā crebrō eidē Deiparę offerebat, & diuinitus edocta per gradus paternæ domus ascendendo, & descendendo, ad singulos flexis genibus eandē salutationem angelicam Virgini matri reuerenter pronunciabat, idq̄; Deiparę gratū fuisse illud argumento est, q̄ per eosdē gradus ascendendo, & descendendo, Angelorū ministerio, vt plurimum ferebatur, ita vt pedibus eos nō attingeret. Atq̄; his in

15
Ex vita ad Raymūdo de Capua eius confessorio cōscripta. S. Antonin. 3. p. titul. 25. cap. 14. Cum Angelicam salutationem

E 2 Deiparę

*nem reci-
taret mini-
sterio An-
gelorum
ferebatur.
Per Dei-
param
Christo est
desponsata.* Deiparae pietate veluti fundamentis po-
 sitis ad magnū sanctitatis culmen euasit
 Septimū iam agēs ætatis annū perpetue
 virginittatis votū Deo ac Deiparae nun-
 cupauit. Nec minus admirabile fuit il-
 lud, q̄ post aliquot annos tēpore Ante-
 cinaliorū, cum alij gulæ & ventri ser-
 uiunt, in suam se cellulam abdidit, fidei
 perfectionē à Dño ardentissimè petens;
 tandem ei Christus corporeis sese oculis
 spectandū exhibuit cum sanctissima sua
 genetrice, & beatissimis Ioanne Euan-
 gelista, Paulo Apostolo; ac B. Domini-
 co, ipso Rege David psalteriū suauissimè
 modulāte. Hic beata Dei genitrix S. Ca-
 tharinæ dextram accipiens, & digitos
 extendens ad filiū, postulabat: vt ipsam
 Catharinam dignaretur sibi desponsare in
 Fide: quod annuens Christus, anulum
 protulit aureū quatuor gemmis, & ada-
 mante in summitate insignē, quem an-
 nulari digito imposuit dicens: *Ecce despon-
 so te mihi Creatori, & Saluatori tuo in Fi-
 de, tu autē deinceps viriliter age: & rece-
 dente Dño annulus in digito remansit,*
 qui tamen non nisi à S. Catharina vide-
 batur. Quam verò familiarem cum ipsa
 consuetudinem Deipara haberet, illud
 facilè declarat; quod *vt dixi cap. 20.* ob
 leuem culpam eam arguere dignata sit;
 quodque

quodque panes cum ea ex farina quadam corrupta egregios in pauperum usus efficere voluerit.

XVII.

S. VINCENTIUS FERRERIUS
Ordinis Prædicatorum.

S. Vincentius Ferrerius ex Ordine Præ- 16
dicatorum sanctitate inalytus, &
Concionator verè Apostolicus; qui nõ
solum *triginta tria millia* tum Iudeorum,
tum Saracenorum ad Christiana sacra sus-
cipienda adduxit, sed etiam supra *centum millia*
flagitiosorum hominum suis
concionibus ad salutarem peccatorum pe-
nitentiam permouit, Virgini beatissimæ
cum primis addictis fuit, cui in suis a de-
mone tentationibus eam se comenda-
bat. Verum illud præclarum in primis,
quod ex Virginis sanctissimæ apparitione,
ut in lib. 2 eius vita cap. 11. apud Surium Sur. to. 2.
tom. 2. habetur, tanta ad eius pietatem
facta est accessio, ut postea ad tam subli-
me vitæ spiritualis culmen illius benefi-
cio perueniret. Cum enim virginitatem
suam quam perpetuò coluit, nocte qua-
dam Virginum Virgini impensius com-
mendaret, quo ipsa suo patrocinio eam
tutari, ac custodire dignaretur; huius-
modi vocè audiuit: *Non omnes possunt tuetur.*

*Eiusdem
virginita-
tem cõtra
demonum
insidias
Deipara*

E 3

esse

esse Virgines: nam tamen si ad hanc usque diem virginem te appellare potuisti, non tamen patiar in posterum, ut tam honorifico nomine perfruaris: quæ quidem verba cum vir Dei quid sibi vellent tacitus secum ipse reuolueret, adduci non poterat, ut ea à Deipara Virgine, quæ virginitatis cultores semper amavit, & continenter adiuvit, profecta esse sibi persuaderet: in genua igitur cum procubisset, ab ipsa Virgine petijt, ut illa verborum terriculamenta declarare dignaretur: nec ita multò post Virgo beatissima multa luce coruscã ei apparens, ipsum confortavit, ei que dixit, verba illa à diabolo fuisse prolata, qui bonorum operum difficultatem ei proposuit, quo territus ab incepta virtute desisteret; eundem que admonuit, dæmonem eius virginitatem, aliasque virtutes crebris insidijs impediturum: quare cautus esset, constantique animo perseveraret; atque in Domino, in quo omnes dæmonis versutias strenuè superaturus esset, speraret: tum Vincentius gratias Virgini gloriosæ egit: Ex eoq; tempore, inquit, Auctor eius vitæ, Christi militi tantum fervoris accessit, ut non terrestris homo; sed cælestis Angelus videretur esse.

B. BERNAR-

XVIII.

B. BERNARDINVS SENENSIS
Ordinis Minorum.

17 **S.** Bernardinus Senensis ex ordine Minorum non diuini verbi concionator ætatis suæ celeberrimus, pietatisque erga sanctissimum nomen Iesu apud populum excitandæ studiosissimus, Matrem Iesu singulari amore colebat: cum enim vitam adhuc ageret in seculo, inter æquales suos omni pudicitia, & morum honestate (qualem decet esse Deiparæ alumnum) erat conspicuus; imaginemque Virginis supra ciuitatis Senensis portam, quam dicunt Camollia, elegantissime depictam per multos annos quotidie inuisebat, ac flexis, nudisque genibus preces Virgini offerebat; quam vnicè se diligere in qua spes suas collocasse, & per eam se Dei gratiam, & misericordiam, quam præcipuè expetebat, sperare profitebatur. Post susceptum verò religiosæ vitæ habitum ad eandem imaginem non rarò accedebat.

Coronam beatæ Virginis quotidie mira cum animi pietate recitabat; eaque de causa magnis à Deipara est donatus

Pelbartus. beneficijs; quod Pelbartus in Stellario
 libr. 2. part. 2. artic. 3. agens de corona
 Virginis testatur his verbis: *Cum ista co-*
rona in usum plurimorum venisset S. Ber-
nardinus de Senis Ord. Min. de Obseru. quo-
tidie eam ob deuotionem Virginis perora-
bat: cui die quadam oranti ipsam coronam,
apparuit beata Virgo dicens: O mi deuoti-
famule multum mihi complacui in tua de-
uotione, ecce quia me hac corona quotidie
honorasti, impetraui à filio meo tibi gratia
miracula faciendi, & pradicandi: & tan-
dem scias in caelo mecum sine fine latatu-
rum, participem meorum gaudiorum, &
sic ab illo tempore cepit Sanctus miracula
conferre, & magnis gratijs abundare. ita
 Pelbartus.

S. Bernar-
dino Se-
nenſi coro-
nam reci-
tanti Des-
para ap-
paret.

Plurima
in eundem
miracula
confer.

Idem quoque Pelbartus artic. 2. dixe-
 rat rescitum fuisse à sanctis Fratribus so-
 cijs S. Bernardini Senensis ipsum dum
 viueret, dicere solitum: *Omnem gratiam,*
quam haberet, vel habuisset, se acquisisse,
& obtinuisse per deuotam recordationem
gaudiorū beate Virginis, in quorū memoriā
quotidie Coronam recitabat. hæc sanctus
Bernardinus ex Pelbarto, qui ex tempo-
rum supputatione potuit optimè hæc
accepisse à socijs sancti Bernardini, qui
obiit anno 1441.

Quare mirum non est, si de eadem
 Virgine

Virgine deuotissimè libenter, & feruenter conciones ad populum habebat, quod non solum vitæ eius auctor, qui eum concionantem audiuit, testatur apud Surium tomo 3. verum etiam plurimæ eius conciones, quæ impressæ visuntur, easque sæpè in hoc opere citauimus, apertè declarant; in quibus solidis ratiocinationibus, & ad rigorem theologicum eliminatis ita piè, doctè, ac subtiliter de Virginis præstantia loquitur, vt in illis neque pietas, neq; eruditio vlla ex parte desideretur.

Surius.

XIX.

B. LAURENTIUS IUSTINIANUS Patriarcha Venetus.

B. Laurentius Iustinianus sermon. de Natiuit. Virg. Deum, inquit, veneremur in Matre, & matrem honoremus in filio, quatenus filium Genitricis interpellante pro nobis, vincamus mundum, diabolum superemus, renitamur tentationibus, consequamur gratiam, adipiscamur coronam, atque in regnum introeamus æternum.

hæc ille.

E 5

DIONT-

DIONYSIVS CARTHU-
sianus.

DIONYSIVS Carthusianus doctrina iuxta, ac pietate insignis quatuor libros de laudibus virginis edidit, & in lib. I. art. 3. ad Virginis deuotionem omnes hortatur his verbis: *Totis, inquit, viribus laudemus, ac veneremur diligamus, ac vereamur praestantissimam Dei matrem; cumq; hoc ipsum egerimus, & recognoscamus nos nihil egisse condignum, nec beneficijs eius posse idoneam rependere vicem.* hæc Dionysius. qui tum in Commentarijs in Cantica canticorum: quorum singula capita peculiaribus enarrationibus, quas articulos vocat, de Christo, ac Deipara, quam singularem sponsam singulariter vnicâ, atq; ineffabiliter prædilectâ sponsi cœlestis appellat; piè, ac doctè interpretatur: tum etiâ in alijs compluribus suæ doctrinæ, quæ elaborauit monumentis, vbiq; præclaræ, qua in Deiparam flagrabat, pietatis vestigia reliquit: eius enim dignitatem, atque præstantiam aptissimis diuinoꝝ oraculoꝝ testimonijs, firmisque rationibus mirificè extollit ac prædicat, omnesq; ad

ad eiusdem studium, & amorem excitat,
atque inflammat.

XXI.

B. IGNATIVS LOYOLA SO-
cietatis Iesu fundator, eiusdemque
Societatis in Deiparam
pietas.

19 **S**ED iam ad recentiorū, qui insigni *Recentio-*
erga Virginē, pietate nostra ætate *rum exem-*
claruerunt, exempla transeamus; quæ ut *pla pieta-*
nō solum certissimis sunt explorata do- *tu in Vir-*
cumentis: sed nostro etiam maximè se- *ginem.*
culo perfecta, ita alios ad hanc pietatem
propius poterunt inflammare. Et quo-
niam nostra etiam Societas Iesu dome-
stica exempla suppeditat eorum, qui ad-
dicti in primis sanctissimæ Virgini fue-
runt, ea tacita præteriri vniuersa non
pariar, sed omissis alijs in hac pietate
præclaris, quinque tantūm recensebo,
beatum nimirū Ignatium Loyolam
nostræ Societatis parentē, B. Franciscum
Xauerium, B. Consaluum Sylueiram
martyrem, B. Stanislaum Kostka, & B.
Aloysium Gonsagan. De quibus hoc eo-
dem ordine nonnulla, quibus eorum er-
ga Virginem studium declaretur, ali-
quanto fortasse vberius narrare consi-
lium est; ad quod communis mihi cum

illis eiusdem Religionis nexus iure quodam suo à me videretur exposcere.

B. Ignati^o
Loyola
Virginis
studiosissi-
mus.

Missam de
B. Ignatio
à nostris
celebrari
concessam.

P. Laynez.

P. Ioannes
Polancus.
P. Petrus
Ribade
neyra.

Beatus igitur Ignatius Loyola Societatis Iesu fundator, atque Parens, cui anno 1609. ob insignem viri sanctitatem, & plurima quæ per eum Deus multis in locis efficere dignatur miracula Pauli V. Pont. Max. decreto est tributum flagrantibus omnibus penè Regibus, & Principibus catholicis, ut publicè *Beatus* appellaretur, & missa, diuinumque officium nostris in locis de eo tantisper celebretur, donec solemnè ritu referatur in numerum Sanctorum, quorum ille quoad vixit cupidissimus, ac studiosissimus, & ut cultum perse, suosq; oratione defendit, sic imitatione dignitatem virtutis expressit. Is ergo in augustissimam cæli Reginam honoris, & amoris studio fuit in primis inflammato, ut testantur P. Iacobus Laynez consiliorum eius participes in ijs, quæ de vita eius adhuc viventis perscripsit, & P. Ioannes Polancus in hist. Societ. & P. Petrus Ribadeneyra lib. 1. vitæ c. 1. qui etiã in vita B. Ignatii breuiori, anno 1600. edita, affirmat, B. Ignatium à prima sua in Deum conuersione Virginem in peculiarem sibi aduocatam delegisse, ad quam in suis necessitatibus, ac difficultatibus confugiebat; cuius

cuius favore multa est beneficia consecutus: quam Dñs, ut ait Laynez loc. cit. tanquam instrumentum adiuuandum B. Ignatium elegerat: & sanè qui Societatem Iesu Virginis filij, conditurus erat, in matris profusissima, & constantissima pietate tantæ molis fundamenta iecisse meritò existimandus est.

P. Laynez

20 Verùm ad singularia veniamus, cum P. Ribade- in paterna domo B. Ignatius de mutan- neyra lib. da vitæ ratione iam deliberasset, noctu 1. vita B. (ut solebat) è strato surgens, ad imagi- Ignatij c. 2 nem Virginis feruentes per eam preces Ignatio Christo obrulit, quibus mundi castris ante Vir- relictis, se eius signa fortiter, atque per- ginis ima- feneranter secuturum spondit, quo ginè orans tempore domus terræmotu contremuit, per eam & cubiculum à fundamentis est con- preces of- cussum satis magnò edito argumento, fert. vel preces eius per Virginem oblatas esse exauditas, vel exterminatum Virginis ope dæmonem erroris, atque furoris sui reliquisse vestigia.

Alia nocte ipsa quoq; Dei mater par- B. Virgo uulum filium gestans in vlnis in manife- videndam sta luce suam vigilanti B. Ignatio præ- se offert B. sentiam longo spatio declarauit: tanta Ignatio. cum spiritali læticia permulcens, ut à P. Ribade- cunctis huius vitæ voluptatibus magno neyra loco is cœperit fastidio abhorrere; castitatē citato.

P. Ribade- ex eo tempore sanctissimè seruarit, tur-
neyra loco piumq; atque obscenarum rerum ima-
citato. gines ex eius animo Virgo purissima ob-
Ita P. Lay literarit, atque deterferit.
nez, & in Nouam deinde vitam inchoaturus
hist. P. Po- dum ad Virginis templum, quod est in
lanci de Monte ferrato Religionis ergo pergeret,
castitate vt omnem fœdæ voluptatis licentiam,
purissima ac potestatem sibi adimeret, in eodem
illi colla- itinere perpetuò castitatis voto se ob-
ta. strinxit, nominatimque hoc votum B.
Votū ca- Virginum Reginae, in cuius patrocínio
stitatis B. spes suas defixerat, nuncupauit:
Virginum Quamuis autem ex Theologorum
nuncupat. sententia votum vni Deo fiat; is tamen,
Maffeius qui aliquid vouet Sanctis, in sanctis ipsi
in vita B. Deo vouere intelligendus est, vt rectè
Ignatij lib. explicat Caietanus. Quare, teste Græca,
1. cap. 3. & Pulcheria Augusta Deiparae virginitatē
lib. 3. c. 8. consecrauit & Epiphanius her. 78. *In no-*
Nicolaus mine, inquit, *Maria virgines degere con-*
Orlandi tendunt, & castitatē seruare, vt c. 32. dixi.
in historia Beatæ autem Virgini acceptā fuisse hanc
Societ. clientis sui Ignatij sponfionem satis pro-
Ribaden. bavit, cum in suum patrocínium illum
lib. 1. vita susceperit, castitatisq; donum non vt-
cap. 3. cum que (vt verbis vtar Polanci loco
 cit.) sed modo quodam altissimo, & vt
 purat Lainez perfectissimo ad extre-
 mum vsque spiritum illi conseruarit:
 quibus

quibus verbis indicant eum quamuis natura præferuidum, omni sensu libidinis in posterum caruisse, quod desertis verbis affirmat Maffeus in vita lib. 1. c. 3. & libr. 3. cap. 8.

Ad Montem ferratum vbi peruenit, Virginis ædem ingreditur, ibi confessione generali totius ante actæ vitæ diligenter facta, quia legerat Nobiles olim equites cum nouæ militiæ initiarentur, totam noctem in somnem in armis ducere solites, quod in Hispania *Peruigilium armorum* vocant, ipse vt exauertoratus à veteri, nouum susciperet militiæ sacramentum: ritu persimili exuit arma, quibus ad eam diem sæculo meruerat, & ante aram Virginis suspendi iussit; ac deposito ad intimam vsque subueculam seculari vestitu, more pauperis peregrini Talarem tunicam e rudi sacco indutus, noctem illam (quæ Virgini Anunciatæ diem sacram præcedit, quando Verbum caro factum est) anno 1522. ad sacratissimæ Deiparæ aram coram eius imagine, totam venerabundus exegit, modò stans, modò in genua procumbens, ex intimis animi visceribus se Virgini commendans; superioris ætatis vitia deflens, totū se toto pectore vni Deo, cui in posterū militaret, deuouens, sub

D. Thom.

2. 2. q. 88.

ari. 5. ad 3.

Caieta-

nos ibi.

Glicas.

Epiphan.

P. Laynor.

Maffeus.

Rebaden.

lib. 11. c. 4.

historia.

Nicolaus

Orl.

B. Igna-

tius in

Serrato ad

aram

Virg. ex-

cubat.

Virginis protectione nouam vitam, atque militiam auspicatus.

Ribaden. inter recitandas B. Virg. horas SS. Trinitatis cognitionem peculiarem accepit. Manresæ vbi prima spiritualis vite fundamenta iecit, dum horarias B. Virginis preces recitat in scalarum gradibus templi Dominicanorum insignem illam sanctissimæ Trinitatis cognitionem magna cum cœlestis consolationis copia diuinitus accepit, de quo plenius apud Ribadeneyram lib. 1. cap. 7.

B. Ignati^o sabbata in honorem. 21 Inter alia verò pietatis opera, quæ suscepit, non silebo sabbata in honorem B. Virginis ab eo obseruata, quemadmodum Compluti ipsemet Episcopi Vicario affirmavit.

B. Virginis obseruabat. Lutetiæ postea Parisiorum cum aliquot socios ad perfectionis amorem, & animarum salutem procurandam permouisset, implorato (ut testis est Maffeus) Virginis patrocinio, votum paupertatis seruandæ, exacto Theologiæ studio, & proximorum saluti vacandi, ac Ierosolymam proficiscendi cum iisdem socijs in sanctissimæ Matris æde suburbana, quæ Mons Martyrum dicitur, nuncupauit ipso die Assumptioni Virginis sacro anni 1534.

Maffeus. Sacerdotio deinde initiatus anno 1537. In Virginis antequàm primum missæ sacrificium templo die perageret per totum ipsum annum, quo ad

ad tantum ſacrificium offerendū ſe com-
 parat, obnixè & cōtinenter Dei matrem
 obſecrabat, vt aditum ſibi ad filium ape-
 rirer, & vt ipſum cum filio ſuo poneret : hac
 enim loquendi formula ipſemet B. Igna-
 tius in ijs, quæ de vita ſua P. Ludouico
 Conſalez hispanico ſermone dictauit,
 cum hæc ipſa narraret ad verbum eſt v-
 ſus : qui modus loquendi Hispanis vul-
 gariſ, magnam vim habet ad B. Ignatij
 affectum declarandum, quo Virginem
 orabat, vt pro ea, quã plurimum apud fi-
 lium poteſt Mater auctoritate, omni nõ
 perficeret, vt in numerum ſeruorum fi-
 lij, ſeu in filij familiam, ipſum aſcriben-
 dum curaret.

Assumptio

nis vota

Parisijs

offeret.

Lib. 2. c. 11.

cum ad

miſſam ſe

preparat

Virginem

orat, vt

cum filio

ſuo ponat.

In ſancta

Circumactio iam anno Romæ primis
 ſacris ad Domini Præſepe in æde ſanctæ
 Mariæ Maioris operatur.

Maria

Maiore

primum

Idem Romæ ad diui Pauli Apoſtoli in
 ſacello B. Mariæ Virginis, atque adeò
 coram ipſa ex voti formula, in quam
 etiam nomen incluſit, profeſſionem
 ſocijs ſolemne edidit, quam pa-
 riter in formulis etiam votorum ſimpli-
 cium nominatim exprimendam voluit,
 vt eandem votorū noſtrorum & teſtem,
 & patronam haberemus.

sacrum

offeret.

Lib. 2. vi-

ta B. Igna-

tij à lea n-

ne Petro

Maſſicio

cap. 4.

Lib. 3. Ri-

Quantum verò præſidij, fiducia que
 nobis ad implorandam, exorandam que
 diuinam

badeneyra

cap. 1.

diuinam

Par 5. Cōstit. cap 3. diuinam misericordiam in optimæ matris clementia, & fide ponendum existimarit, perspicuè apparet in exercitiorū spiritualium meditationibus, in quibus ad primum atque alterum colloquium, quod ad Patrem, & ad Christum habetur, præscribit & tertium ad Deiparam: quo quidem facto non magis ille nostrā fiduciam excitauit, quā indicauit suam. Et hoc enim optime colligimus peculiarem eius erga Virginem affectum, & modum, quem in suis priuatis precibus seruare solebat: *Neq; enim Sanctus vir* (vt de S. Benedicto dicebat S. Gregorius) *potuit aliter docere, quām uixit.*

Grego. lib. 2. dialog. cap 36.

In delib. ratione de paupertate Virginē innocat. Lib. 4. vita cap. 2. Et ex com. mem. manuscripto à B. Ignatio.

Et sanè ne coniectura tantum, quamuis satis clara ducti, id asserere uideamur hoc apertè cernitur in commentario illo eius manu descripto, cum ad quadraginta dies in ea deliberatione defixus, rationes in utramque partem disquireret, num expediret Domorum Professorum templa redditus ad eorum ornatum, vel fabricam habere; in eum enim commentarium per singulos dies quædam spiritualium rerum sensa habuisset, quas illustrationes diuinitus accepisset, quo precationis modo uteretur, quos intercessores adhiberet, plenè retulit.

Ex

Ex ijs porrò liquidò constat aduoca-
tionem, inuocationemque sanctissimæ
Dei genitricis ab eo accuratissimè tunc
adhibitâ: nam & eam tanquam media-
tricem ad intercedendum apud sanctis-
simam Trinitatem semper implorabat,
& per eam suas deliberationes Deo offe-
rebat, ibiq; adnotatû præterea legimus
eo tempore Virginem cogitatione inter-
dum ita sibi obiectam, vt spirituali de-
uotione illum ad suauissimas vsque la-
crymas compleuerit.

Neque hoc fuit illi nouum, nam inte-
riori animi obrutu vidisse eum Christi
Domini humanitatem Manresæ, & ali-
bi, & aliquando beatissimam etiam Vir-
ginem Mariam, affirmat Ribadeneyra *n. yra.*
lib. 1. vitæ eius cap. 7.

22 Deiparæ verò opem B. Ignatius sepe S. Ignatij
expertus est: cuius exemplum auctore *preces à*
Ribadeneyra lib. 3. vitæ B. Ignatij cap. 6. *Deipara*
in Collegij Patauini causa peculiariter *exaudiuntur.*
apparet. Cum enim anno nostræ salutis *tur.*

1554. in Patauini Collegij erectione non
parua esset oborta difficultas obtinen-
dæ possessionis cuiusdam Prioratus
Andræ Lipomani, resque in Senatu
Veneto disceptaretur, quodam Priori
Andræ sanguine propinquo, inter
suos opibus, nobilitate, ac Senatoria
dignitate

dignitate præcelleret, acriter obnitente. Iacobus Laines, qui negotium Venetijs procurabat, per literas B. Ignatium oravit, ut pro felici rei euentu missæ sacrificium offerret: quod cum ipso Dei genitricis Natali Die, qui in 8. diem Septembris incidit, fecisset, Iacobo rescripsit, bono ut esset animo, ac rem confectam putaret: mox octauo post sacrificium die, frequentissimo Senatu, omnium ferè suffragijs ea nostris est adiudicata possessio.

Et verò mirabile in primis visum est omnibus illius Reipublicæ peritis, pro aduenis, ignotisque hominibus aduersus Ciuem, ac vehementer obstitentem Senatorem, frequentissimam Senatutam unanimi consensu conspirasse, præsertim cum eo die probatissimi Senatores, qui nostris potissimum studerent partibus, à Senatu omnes abfuerint, ut hinc Deiparæ præsidium B. Ignatio illud imploranti, præsto fuisse in dubijs, seu desperatis rebus non obscure intelli-

Demon ab gatur.
obseffo egre
ditur, quia Adijciam & illud, quod grauissimum
B. Ignati videri debet, quia vel ab ipsis hostibus
Virginis expressum est testimonium egregiæ vo-
fuerat de- luntatis B. Ignatij in Virginem; Auctor
notus. est idem Ribadeneira in vita B. Ignatij
 breuiori

breuiori edita anno 1600. (vbi plurima per beatum Ignatium miracula affecta recenset:) inter alia Mutinæ eodem anno 1600. in illa celebri complurium dæmonum per beati Ignatij merita, è corporibus quatuor sororum, & alterius consobrinæ earum expulsionem, fuisse pessimum dæmonem, obstinatissimum eundem, & confidentissimum plures sacrorum machinas eludentem; tandem ingratis excedere coactum, ad beati Ignatij nomen, quamuis cum irrisisset, adiecisseque laudationem eius luculentissimam, cum ter illum appellasset sanctum, diceretque S. Ignatius, S. Ignatius, S. Ignatius me eijci, ob suam humilitatem, & potentiam, & ob eius singulare studium, quo is viuis ardebat in sanctissimam Virginem.

23 Cæterum non abs re erit, si vbi de B. Ignarij in Virginem pietate agimus, aliqua de eadem, quæ in Societate Iesu ab Ignatio fundata viget deuotione, subnectamus. Et quidem Societas nostra vniversa singulari Dei bñficio Virgini Deiparæ semper fuit addictissima, *Societate circa ver-* sam Virgini omnesque Societatis nostræ religiosi *ginis esse* eam tanquam peculiarem Dominam, *deuotissi-* ac patronam intuentur, eamque vnice *mam.* diligunt, colunt, ac venerantur.

Et

Et meritissimè quidem: æquissimum enim est eos, qui filij sui Iesu, non tantum præsentissimo numine perfruuntur, sed de nomine etiam diuinissimo peculiari quadam ratione gloriantur; eius matrem peculiari quoque affectu, ac reuerentia prosequi.

Per Virginiem castitatis donū speratur in Societate.

Quòd si Societatis ipsius morem vniuersè intueamur, si diligenter intimos vniuscuiusq; nostrū sensus discutiamus, inueniemus profectò in omnibus hanc præcipuè pietatem in Virginem vigere, & omnes in votis habere, vt publicè quàm largissimè transfundant in alios, quam ipsi venerationem in eam privatim hauserunt.

Virginem item agnoscunt, & de Societate generatim, & de singulis optinè meritam. Nam & eius opem singulari beneficio Societas experta est (vt cætera nunc omittam) in castitate purissima Societatis hominibus pernecessaria, propter tot missiones, & peragrations, ad animarum salutem procurandam inter fideles, & infideles frequentissimas & propter lectissimam iuuentutem in Gymnasijs, Seminarijs, & Congregationibus Societati creditam. Qua in re quantum à Deo, Virginis purissimæ intercessione, Societati sit collatum, omnes

omnes norunt, & ipsi hæretici inimici nostri (vt verbis vtar Moyſis) ſunt iudices, non abſque eorum ingenti admiratione.

Vocationem quoque ſuam, qua ex Deut. 32. mundi procellis ad Religionis tranquilliffimum portum noſtri ſunt traducti, à Virgine omnes ferè Deiparæ veræ Maris Stellæ agnoſci- acceptam ferunt, & de eadem ingentes ei gratias agunt.

24 Nec inter Virginis beneficia poſtremum illud eſt quod Societati tribuit, vt Congregationes externorum ſub eiufdem Virginis præſidio, atque tutela (ex quibus, Virgine benè fauente, tantus in Rempublicam Chriſtianam manat fructus) tum in Collegijs, vbi vigent ſtudia; tum in Domibus profeſſis Societas magno ſtudio excitat, atque amplectitur; quas longiffimè gentium quotidie propagat, & per vniuerſum Chriſtianum Orbem latiffimè diſſeminat, & vbique locorum frequentiffimas habet, quæ profeſſò apud nos numero plurimæ, dignitate lectiffimæ, morum integritate præclaræ, ſodales in Chriſtianæ religionis officijs, & erga Virginem pietate, inſtituunt, atque educant. Quare lectiffima iuuentus in noſtris Gymnaſijs virtutum initijs, quæ in Virginem

*Societas
Congregationes Vir-
ginis bene-
ficio euſdẽ
inſtituit.*

Virginem feruntur, imbuitur. Hanc vnam potissimum nostra Seminaria, quæ Romæ diuersarum nationum, & in toto Septentrione plurima in Societatis disciplinam sunt tradita, morum Magistram studiorum suorum Patronam agnoscunt.

Pietatis cultus quæ erga Dei param Societas exerceat. Neque illud silentio prætereundum, quod à Societatis Iesu nascentis exordio apud eiusdem religiosos vsu receptum cernimus circa globulorum sertum, vulgò B. Virginis Rosarium, vel precariam coronam appellatum, in quo certo quodam spherularum numero ad Christi Domini, eiusq; Genitricis vitæ mysteria recolenda, orationem Dominicam, & salutationem angelicam iteramus.

Turfellin.

Nam, vt de aliquorum interim ordinû hominibus taceam, apud quos in more est positum huiusmodi sertum conspicuum gestare; à primis certè nouem Societatis nostræ Patribus cum è Gallia nõdum constituta Societate, ad beatum Ignatium Venetias pedites se conferrent: *Maria corona*, inquit Turfellinus lib. I. vitæ B. Xauerij c. 4. *Catholica Religionis inter hæreticos index* è collo *suspensa portabatur*, reliqui etiam Societatis nostræ homines è cingulo illam pendulam propalam deferunt, non equidem

ad

ad inanem ostentationem, sed ut hac precandi formula suum multis nominibus Virgini Deiparæ debitū obsequium, atque intimam, erga eandem pietatem, & cultum omnibus testatum faciant: & verò nostrorum exemplo, atq; institutione in Transalpinis Regionibus, sodalibus plerisque parthenijs mos quoque iste ad hæreticorum detestationem solemnis esse cœpit, ut inter alia, hoc etiam signo quiuis eos ab hæreticis internoscat.

25 Illud quoque Societatis erga Deiparam studium, ac pietatem, non obscure declarat, quod cum eius Constitutiones à B. Ignatio editæ in Theologia doctrinam scholasticam D. Thomæ legendam præscribant. & Quinta eiusdem Societatis Congregatio Generalis vnanimi consensu statuerit in Theologia scholastica S. Thomæ doctrinam, tanquam solidiorem, securiorem, magis approbatam, & consentaneam nostris Constitutionibus à Professoribus nostris sequendam; excipit tamen quinta Congregatio illam S. Thomæ opinionem, quæ est de Deiparæ Conceptione, in qua nostri Doctores sententiam hoc tempore magis communem, magisque apud Theologos receptam, quæ vult, eam omnis originalis

Constitutiones Societ. Iesu.

B Virginis Conceptio immaculata.

F noxæ

noxæ expertem, sequi iubentur.

Et sanè ante editas Constitutiones, & ante hoc decretum ab ipsius Societatis primordio Nostri omnes tum Concionatores in suggestis, tum Professores in cathedris, tum Scriptores in libris editis, Conceptionem Deiparæ immaculatam rationibus & scriptis pro virili parte semper defendere sunt conati.

P. Jacobi Laynez, ex ga Deipara cap. pietas. Quin etiam Iacobus Laynez, vnus ex nouem B. Ignatij in Societate fundanda socius, postea etiam eiusdem Societatis Prepositus Generalis, vir pijssimus iuxta, ac doctissimus, cum in sacro Tridentino Concilio Theologum Pauli III. Summi Pontificis, vno cum Alphonso Salmerone ex iisdem pariter nouem socijs ageret; & quæstio ista tractaretur de peccato originali, cuius Deipara immunis extitit, Rogatus suam sententiam, negat, auctore Ribadeneyra lib. 3. vitæ eiusdem, cap. 17. se quod quartana feбри grauitè laboraret, pro argumenti dignitate posse differere, conscendit tamen suggestum vt-cunque suam sententiam pro immaculata Conceptione dicturus; Verùm præter spem & opinionem tres integras horas Deiparæ beneficio, firmis lateribus præca sententia plurimis allatis testimonijs, & exquisitis rationibus, admirabili qua polle-

*Ribade-
neyra.*

pollebat eruditione, & omnium appro-
batione peroravit; in orationis verò ſine
ſe viribus valentiorẽ ſenſit, quàm cum
dicendi initium fecerat.

Et quidem ſacrum Concilium Tridẽ-
tinum multis adnitentibus, & præſertim
Layneſ in ſeſſ. 5. habita die 17. Junij 1546.
ad decretum de peccato originali decla-
rationem expreſſè adiecit, non eſſe ſuæ
intentionis in eo decreto, Beatam, & im-
maculatam Dei genitricem comprehen-
dere, ſed obſervandas Conſtitutiones
Sixti IV.

Concilium
Trident.

Et quoniam de Alphonſo Salmerone
metio incidit, cuius eruditionem, ac do-
ctinam ſexdecim, eaq; in ðgnia, quæ in
ſacram præcipuè Euangeliorum histori-
am, & in reliquas novi teſtamenti partes
exaravit volumina, ſatis reſtatur; adſcri-
bam quod idem Ribadeneſ in ipſius
vita commemorat, cum eſſet Conciona-
tor inſignis, & in ſuis ad populum ſermo-
nibus nõ verborum floſculos, nec vanos
quosdam conceptus ad oſtætationem ex
profanis auctõribus petitos, ſed ſolidos
ex diuinis oraculis, & ſanctis Patribus
deſumptos, ad Dei gloriam, & anima-
rum fructum magna auditorum appro-
batione, & frequentia proponere ſoli-
tus eſſet, ſcribit Ribadeneſ tanto

P. Alphon-
ſus Salme-
ron Deipa-
ra ſtudio-
ſſimus.
Ribade-
neſ.

erga eam Virginem studio flagrasse, ut in
 Quadragesima singulis sabbatis de Dei-
 para ad populum verba faceret, non abs-
 que auditorum admiratione, quos ad Dei-
 parae pietatem mirifice inflammabat, cu-
 ius exemplum complures Concionato-
 res magna erga Deiparam pietate etiam
 nunc sequuntur.

*Pluribus è
 Societate
 concessum,
 ut de Vir-
 gine scri-
 berent.*

Illud quoque inter Virginis beneficia
 Societati concessa connumerandum vi-
 detur, quod & Societatis quoque observa-
 tiam erga eandem declarat; multos pau-
 cis hisce annis scriptores ingenij, doctri-
 naeque facultate praestantes ex nostro or-
 dine extitisse, qui locupletissima condi-
 dere in honorem tantae Virginis ingenij,
 pietatisque monumenta, partim ut im-
 piam, impuramque haereticorum, praeser-
 tim recentiorum, qui contra Virginem or-
 suum aperire ausi sunt, audaciam frange-
 rent; partim ut Virginis praestantiam, at-
 que dignitatem declararent, & in alijs
 eiusdem exemplo pium sanctitatis studi-
 um accenderent.

*Aliqui è
 Societate,
 qui de Vir-
 gine scrip-
 serunt.*

Inter hos, ut omittam alios ex nostris,
 qui hoc idem argumentum egregie tra-
 ctarunt, merito recenseri possunt Petrus
 Canisius, Franciscus Suarez, Franciscus
 Arias, Sebastianus Barrada, Blasius Vie-
 gas, Martinus del Rio, Horatius Tursel-
 linus,

lius, Christophorus à Castro, Franciscus Costerus, Vincentius Brunus, Laurentius Massellus, Ioannes Bonifacius, qui suæ non magis doctrinæ, quàm pietatis erga Virginem immortale ediderunt monumentum.

26 P. Franciscus Borgia Societatis nostræ Præpositus generalis, vir insigni sanctitate excellens, qua erat in Virgine pietate multis, magnisq; difficultatibus superatis, Primus B. Virginis Imaginem ad exemplum eius, quam S. Lucas depinxisse dicitur, & asservatam in æde S. Mariæ Maioris præcipuo cultu, sensuque Roma veneratur, depingendam curavit; & quo priuatum vnus Vrbis beneficium, omnibus gentibus in commune conferret, plures ad huius exemplum depictas multis Principibus, & viris primarijs, ac nostrorum domicilijs communicauit, quæ vulgatæ multis in locis amorem, ac pietatem in Virginem auxere. Hæc omnia testatur Ribadeneyra in vita P. Borgia, lib. 4. cap. 4.

Huius Imaginis exemplum B. Ignatius Azebedus è Societate IESV inclytus Christi martyr, vir religiosissimus, & Virgini apprimè deditus, ex Vrbe secum extulerat, cum anno 1570. die 15. Iulij ab hæreticis Calvinistis prædonibus in In-

Imago S. Mariae maioris à P. Francisco Borgia euulgata.

Ribadeneyra.

Ribaden. lib. 3. vita P. Borgia. c. 10. Et in epist. Petr.

Diaz de dica navigatione, qua Prouincialis in
martyrio Brasiliam cum multis alijs reuertebatur,
B. Ignatij, est deprehensus. quare hac imagine sum-
*& sociorū,*pta, prout res, & tempus postulabat, ad
& literis officium, & pietatem omnes hortabatur:
manuscri- deinde obuiam hostibus factus elata ma-
ptis. nibus ea, quam diximus, Imagine, con-
 testatus omnes, qui aderant, se pro fide

Imaginem Catholica mori, vno in capite, tribusque
B. Virg ex in pectore acceptis vulneribus ab hereti-
B. Ignatij cis sacrā Imaginē frustra extorquere co-
Azebedi nātibus, in mare est præcipitatus, vnā cū
manibus ipsa Imagine, quæ de Ignatij manibus
extrahere nunquam exciderat, octo & triginta ei⁹
heretici socijs pro eadem fide Catholica vnā cum
frustra co- ipso interfectis. Corpus B. Ignatij in ma-
nantur. re proiectum non subsidit, vt cætera: sed
 brachijs ad instar crucis expansis, quā
 longissimè oculi sequi potuerunt, super a-
 quas ferri nō sine admiratione visum est,
 quod sacræ huic Imagini, quam in mani-
 bus ferebat, meritò ascribi potest.

Virgo So. 27 Virginem quoque sanctissimam pe-
cietatē sub culiarem Societatis nostræ curam gerere
pallio cōple apertè ostendit visio illa, quam c. 20. retu-
cti visa. limus. cum P. Martino Gutierrez eiusdē
 Societatis viro sanctissimo, visa est Vir-
 go Deipara Societatem vniuersam col-
 lectam, illiusq; alumnos tanquam filios
 sub amplissimo pallij sui tegmine aman-
 tissimè

tiffimè circumplecti, eosq; materno fo-
uere affectu: quam visionem literis man-
dauit P. Hieronymus Plat. lib. I. de bono
status religiosi, c. 34.

*Hierony-
mus Plat.*

Inter signa porro peculiaris protectio-
nis ac beneuolentię, quibus Deipara no-
stram Societatem est dignata, & illud re-
tensere possumus; quod primum, quod
eadem Societas in sui exordio ad pro-
pria munera obeunda habuerit templū,
erat ipsi Virgini dicatum; ex quo postea,
tanquam ex capite, Societas magno rei-
publicę Christianę bono in vniuersum
terrarum orbem longè lateque in eadem
munia propagauit. idque templum eodē
anno 1540. impetratum est, quo summi
auctoritate Pontificis Pauli III. ipsa est
confirmata Societas, vt protinus natam
suscepisse quasi vlnis Virgo beatissima, ac
recto carentem benignissimè in domum
suam recepisse videatur.

*Primū tē-
plum Ro-
ma Socie-
tati attri-
buita fuit
B. Maria à
Strata.*

Cum enim B. Ignatius Societatis Pa-
rens, & reliqui Patres in Vrbe proprium
templū ad confessiones audiendas, ad cō-
fessiones habendas, & Christianę fidei ru-
dimenta pueris tradenda quærerent, Ec-
clesia eis B. Marię, q̄ à Strata dicebatur,
opera Petri Codacij attributa est, ad Capi-
tolij radices sita, salubri iuxta, ac celebri,
& opportuno ad proximorum salutem

*Pet. Coda.
Ribadeney
ra lib. 3. c. 5*

*Ioan. Polā-
cus.*

*Alexand.
Card. Far-
nesius.*

*Card. Ba-
ronius: em-
plū nostrū
Romæ A-
n. stasiam
appellat,
& quare.*

procurandam Urbis loco, quam ipsemet
B. Ignatius, ut testatur in suis de Societa-
tis rebus Commentarijs Ioannes Polan-
cus, ex tota Vrbe delegerat. Qua ex æde
postea Deiparæ pietatem spirans, Imago
in pariete depicta, in nouam Basilicam
Alexandri Cardinalis Farnesij liberalita-
te à fundamentis magnificè extructam,
artificum diligentia, ita ut erat integra,
est translata, & in primario eiusdem Ba-
siliçæ sacello, ad dexteram aræ maximæ
posito, marmoreis columnis insigni col-
locata, pia fidelium veneratione coli-
tur.

Et sanè pijsissima mater filij sui alumnos
complexa, eorum labores mirificè in co-
templo adiuuit, quemadmodum fructus
in Vrbe ex concionibus, alijsque mini-
sterijs, in crebra sacramentorum Pœni-
tentiæ, & Eucharistiæ vsurpatione; in
abusibus, qui in complures irrepsent,
tollendis, in auita pietate, ac sanctitate
excitanda, apertè declarat: adeo ut Car-
dinalem Baronium pietate ac doctrina
clarissimum in exhortatione, quam an-
no 1604. ad frequentissimum populum,
qui ad supplicationem Quadraginta ho-
rarum Antecinerariorum tempore con-
fluxerat, in nostro templo habuit, dicen-
tem audiuerim, templum istud meritò

ANASTASIAM appellari posse, quòd in eo frequens sacræ Eucharistiæ perceptio tot iam seculis apud laicos, qui per paucis exceptis, semel tantum in anno eã sumebant, intermissa, in pristinum tandem morem restitui, ac veluti resurgere cœperit. qua in re illud Nazianzeni spectabat, qui Basilicam, in qua eius opera fides Catholica in vrbe Constantinopolitana, Arianorum potissimum hæresi miserè compressa, atque extincta, reuiuiscere, & caput attollere visa est, Anastasiam appellauit, teste eodem Nazianzeno oratione ad centum quinquaginta Episcopos, quam eãdem Basilicam in memoriam eiusdem Dei genitricis Mariæ fuisse dicatam, scribit Sozomenus libro 7. cap. 5.

Nazianz.

Sozomen.

28 His annectere possumus, & aliud Collegium Deiparæ eiga nostram Societatē nec obsecurum, nec vulgare maternæ benignitatis, ac singularis beneuolentię argumentum. Paucis enim post annis à fundata Societate, Deipara in Lauretano templo cunctarum nationum peregrinatione celeberrimo, & miraculorum multitudine, ac gloria longè clarissimo, ad spiritualem tot peregrinorum eò confluentium utilitatem procurandam, nostrorum opera, ac laboribus vti, vineamque illam pecu-

Collegium Societatis Iesu in B. Virginis domo Lauretana.

femet
cieta-
olan-
xæde
nago
icam
alita-
tam,
egra,
n Ba-
rima
col-
coli-
nos
n co
ctus
ini-
eni-
; in
ant,
itate
Car-
rina
an-
um,
ho-
ou-
en-
ritò
A-

liari quadam ratione suam, Societati nostræ excolendam tradere dignata est.

Cùm enim eo in templo ædes illa augustissima ex Nazareth primum, deinde ex Dalmatia Angelorū ministerio translata colatur, in qua ipsa nata, in qua ab Archangelo Gabriele salutata Deum cōcepit; quam cum filio tot annos incoluit, quamq; sibi cordi esse innumeris miraculis, *ex quibus al. quot cap. 20. memorauimus*, omnibus testatum esse voluit. Iulius III. Pontifex Maximus Cardinalis Carpenfis sacrae ædis Protectoris admonitu anno reparatae salutis 1554. teste Ribadeneira lib. 4. vitæ beati Ignatij, cap. 10. Collegium Societatis IESU Laurenti erexit, supremæ ædium sanctæ domus contignatione nostris attributa, expensasque ad vitæ sustentationē necessarias ipsa domo Laurentana suppeditante, vr essent; qui aduenarum, & indigenarum confessionibus assiduam, ac diligentem operam darent, eosque Christianæ vitæ officijs sanctè instituerent, & ad pietatis studium sedulò inflammarent.

Necnon cōstitutis ibi è nostra Societate sacerdotibus, exterarum linguarum peritis, Transalpinorum, aliarumque diuersarum nationum cōfessiones sine interprete audire possent. quod deinde Col-

Ribadeneira.

Collegium poſtea Paulo IIII Pontifice approbante, maiori noſtrorum numero eſt auctum, magno, inquit Tuiſellinus libro 3. hiſtor. Lauret. cap. 12. & 21. & religionis peregrinorum incremento, & Lauretanæ Domus emolumento: ex eo enim tempore ſatis conſtat, & aduenanarum frequentiam, qui cum ſuæ quiſq; gentis ſacerdotibus de animæ ſuæ ſalute agere poſſunt, & donorum copiam ſolito longè fuiſſe maiorem.

Ad hanc verò erga Deiparam pietatē in noſtra Societate fouendam, atque au-
gendam, plurimū conferunt mutuæ noſtrorum adhortationes: & vt alios ta-
ceam, Claudius Aquauia eiſdem So-
cietatis Præpoſitus Generalis in Episto-
la, quam anno 1586. de ſtudio perfectio-
nis, & charitatis fraternæ ad Societatis
noſtræ Patres fratresq; dedit; eos ad p̄ci-
puaſ quandā erga Virginem beatiffimā
pietatem atq; fiduciam, veluti rationem
quandā efficaciffimam, quæ ipſos ad per-
fectionem etiam, atq; etiam promouere
poterit, quaſi nouis ſacibus inflammare
ſtudit, ad quod nonnullas affert ratio-
nes, illā præfertim, quia cōplures ſancti
hac Deiparæ deuotione magnos in pieta-
te p̄greſſus fecerūt, & quia B. P. Ignatius
Societatis noſtræ parens plurimū ſibi p̄-

*P. Claudi⁹
Aquauia
Generalis
ad pie-
tatē erga
Virginem
noſtros hor-
tatur.*

*P. Ignati⁹
Deipara
addictus.*

fidij in tanta rerum omnium domina, atque Regina collocauerat.

Societas in difficultatibus suis per Virginem ab eis liberata. Et certe Societas crebris neque ambiguis, aut vulgaribus significationibus tantum nominis, ac patrociniij vim experta est. anno enim 1587. difficillimis iactabamur procellis, potentium hominum studio concitatis: cumque P. noster Generalis Claudius Aquauina quotidianas B. Virginis litanias vniuersae Societati recitandas indixisset, auxilium sensimus; foedissimi turbines conquierunt.

Post aliquot annos similis nos tempestatis aestus excepit: emerimusque simul ac anno 1602. indicta post litanias quotidianas in singulis domicilijs ab omnibus recitari solitas stata, solemniq; prece Saluae Regina, vel Aue maris stella huius auxilium Virginis suppliciter implorare cepimus.

Deprecatio ad Virginem pro Societate.

Euge Mater sanctissima; sic nos, ut cepisti, complectere, sic tibi penitus deditos, ac semper addictos tuere; è laborib; studijq; nostris vberes pietatis tuae fructus, cuius semen in B. Ignatio posuisti, sic perpetuo reposesce, sic collige, sic terram hanc nostram nunquam effœram velis, quam opis tuae perpetuis officijs tanquam imbribus irrugasti; Tui sumus, quod è filio tuo multa bona suscepim; quod multo

to plura speramus; tuum est, tuum erit.
Auge Mater pijsfima tuum beneficium;
tuere Virgo mater sanctiffima.

XXII.

B. FRANCISCVS XAVERIVS

Societatis Iesu.

29 **B**eatus Franciscus Xaverius, vnus ex
nouem B. Ignatij Loyolæ socijs san-
ctitate, & miraculorum gloria inclytus,
qui primus è Societate Iesu Euangelij lu-
men in remotiorem Indiam, & in Iapo-
niam intulit, beatæ Virgini Dei genitrici
secundum Christum, *teste nostro Horatio*
Tursellino in eius vita, libro 6 cap. 5. maxi-
mè fuit addictus; cuius opem, & viuum,
& moriens in omnibus suis rebus implo-
rare solebat. & vt omittam vota bonis
omnibus renunciandi, salutis animarum
vacandi, & Ierosolymam proficiscendi,
quæ cum alijs primis Societatis nostræ
Patribus, eiusdem consilij socijs Parisijs
anno 1534. in beatæ Virginis templo,
quod *Mons Martyrum* dicitur; nuncupa-
uit ipso die Assumptioni Virginis sacro,
quo eandem promissorum suorum, &
testem, & præsidem haberet; complura,
quæ eius erga Virginem pietatem decla-
rant, testantur.

*P. Horat.
Tursellin.*

*Vota corâ
Virgine
Lutetijs
nuncupat.*

Virginem In tradendis symboli articulis, & de-
nūcupat in calogi præceptis illa ferè ratione vteba-
docenda tur, quemadmodum in quadam Episto-
doctrina la ipse scribit, vt primo præcepto decãta-
Christia- to, primum Christi opem inuocaret, re-
na. citata oratione Dominica; deinde cum
Li. 1. epist. reliquis caneret: *Sancta Maria mater Iesu*
B. Xauerij *Christi impetra nobis à filio tuo, vt primum*
epist. 5. *eius præceptum seruemus sedulo*, inde salu-
 rationem Angelicam adijciebat, eadem-
 que ratio in reliquis nouè præceptis ser-
 uabatur. Institutionis verò, qua docti inã
 Christianam tradebat, clausula erat: *Sal-
 ue Regina*, qua B. Virginis opem, & auxi-
 lium omnes implorabant.

Horatius Cum Meliapore noctu antè aram Vir-
Tursel. lib. ginis supplicaret, & à dæmonibus acriter
2. vita c. 5. verberaretur, Deiparam sui certaminis
Contra de spectatricem implorabat, illis verbis idẽ-
monẽ Vir- tidem repetitis: *Domina opitulare, Do-*
ginis opem *mina mihi non opitulaberis?*
implorat. In dubijs rebus Deum consulebat, ad-
Lib. 2. c. 1. hibita beatissima Virgine deprecatrice,
Energume quod & fecisse scribitur Meliapore, cum
nũ, ac mu anceps animo esset, pergeretne ad Maza-
tum ado- cares, an in Indiam rediret.
lescentem Obsessum à dæmone adolescentẽ, qui
Virginisa linguę vsum amiserat, & periculoso mor-
crocelebra bo laborabat facto Virginis sacro, excuf-
to sanat. so dæmone, integræ sospitati restituit.

In

In Iaponiam ubi per tot præclara faci- *In Iaponiã*
 nora ad Dei gloriam edidit, ipso Assum- *die Assum*
 ptæ Virginis die multis difficultatibus, *ptionis*
 quibus eam navigationem Satanas im- *peruenit.*
 pedire conatus est, Virginis ope supera-
 tis, peruenit.

In reditu ex Iaponia cum scapha, in
 qua quindecim erant viri, præter duos Sa-
 racenos, ab oneraria in qua ipse veheba-
 tur, retinaculo rupto vi tempestatis esset
 abrepta, & momento penè temporis om-
 nium conspectum effugisset, omnium-
 que opinione de ea desperatum iam es-
 set, fuis à Xauerio precibus ad Deum, &
 Deiparam Malacensem, cui tria sacrificia
 vouit; post triduum è certissimo naufra-
 gio incolumis ad onerarium, Dei Deipa-
 ræque beneficio redijt.

In suprema ægritudine moribundus *In morte*
 biduū voces illas subinde iterabat: *Iesu fi- Virginem*
li David, miserere mei Et, *Mater Dei memē inuocabat*
to mei; tandem IESUM, & MARIAM sæpè
 inclamans, in Sanciano Insula apud Si-
 nas, dum in illorum conuersionem, non
 sine maximo capitis sui, vel perpetuæ ser-
 uitutis discrimine, se totum tradere me-
 ditatur, atq; ardentè exoptat die 2. De-
 cemb. anno Domini 1552. ætatis suæ 55.
 Indicæ verò suæ peregrinationis vndeci-
 mo, sanctè obdormiuit in Domino.

B. CON-

X XIII.

B. CONSALVVS SYLVERIA

Martyr Societatis Iesu.

30 **B**eatus Consalvus Sylveria Societatis Iesu sacerdos Martyrij palma illustris, (cuius vitam Nicolaus Godignus eiusdem Societatis eleganti stylo nuper in lucem edidit,) egregia in Deiparam pietate & obseruantia fuit. Is patre Sorrelia Comite, clarissimo genere in Lusitania ortus, adolescens Societatem ingressus, in religiosam perfectionem adipiscendam alta sui despicientia, rerum humanarum contemptu, seuera corporis sui castigatione, proximisque iuxta Societatis institutum omni opera ad Christum adducendis strenue incubuit.

*A Mono-**motapaRe**ge marty-**rio in sig-**nitus.*

In Indiam ad Christi fidem inter Barbaros diffeminandam traiecit, ibique Provincialis munere summa fide, nec minore exemplo perfunctus, in Monomotapam Africae regionem profectus, Regem Deipara aspectu secundum quietem permotum, quod tract. de Miracul. fusius scriptissimus cum matre & trecetis proceribus baptismo lustravit, ab eodem deinde rege mendacis Minguamis Mahumetani, aliorumque trium mori iussus est, caedem suam

suam cum adhuc in Lusitania esset, diuinitus edoctus, ad eamque iam imminentem amicisque predictam, ardentissimis precibus se comparauit. demum a barbaris stragulatus die 15. Martij anno redemptionis nostrae 1561. in Mosen gessem praeterfluentem proiectus est, cum eodem die *quinquaginta* fecisset Christianos, quorum singulos Deiparae Rosarijs donauerat. haec ex Maffeo lib. 2. epist. Surio in historia *Maffei.* anno 1540. & ex Godigno.

De eius vero in Deiparam pietate haec ex Godigno accipe. In libro 2. eius vitae, *Godignus.* cap. 2. agens de ipsius in Monomotapam nauigatione: Chiaulo, inquit, feliciter soluit Idibus Ianuarij, anno Christi nati 1560. toto nauigationis tempore pietatis, & religionis operibus sese exercuit. *Summa Consalui Sylueria er ga Deipara pietas.* In beatissimam Virginem Deiparam, quam viae ducem, ac praemonstratricem delegit, eius studium praecipue enituit: meditandis enim illius virtutibus, & ornamentis integram diebus singulis horam a prandio decreuit, quamdiu duraret nauigatio. Primos tredecim dies, coactis ex mandato Nauarchi ad horam certam, atque ad certum nauis locum quotquot in ea emilitum, & nautarum genere uehebantur, non minore omnium uoluptate, quam fructu, de Magne Matris laudibus

dibus summa animi cōtentione dixit, instituitque eodem Nanarcho assentiente, primum vt vnoquoq; sabbato, deinde vt diebus singulis eiusdem sanctissimæ Virginis Liraniæ solenniter decantarentur.

Nec verò beatissima Virgo pietati defuit suorum; ipso enim Purificationis die nauigantibus monstrauit terram, cuius aspectu plures dies caruerant, sed repentinus casus gaudium turbauit; tãta enim de repente, tamq; insolens, ea anni tempestate exorta procella est, vt integram noctem mari toto errarint, incerti de via. Cumq; vëtorum vi nauem retro agi crederent nauatæ; ecce tibi illucescente die iterum Mozambigi terra, & in ea eminens templum Deiparæ Virginis, cui à propugnaculo cognomen, religiosè dicarum, summa omnium lætitia, & acclamatione cominus monstratur, vt nemini dubium fuerit, quin Virgo sanctissima medijs in vndis nauim retexerit, tutamq; ad portū adduxerit; & singulari beneficio gratam se suorum laudum prædicatori simul, & auditoribus exhibere voluerit.

Obseruatum est, quo primum tempore apparere terram nauicularius clamauit, Consaluum recitandis horarijs precibus intentum, tunc illum Psalm. 104.

Psalm. 104. versiculum dicere: *Expandit nubē in protectionem*

fectionem eorum, & ignem ut luceret eis per noctem, quæ ille omnia præfenti Deiparæ patrociniocommodabat. Vtque igitur ad portum appulsa navis, & facta deſcenſio eſt, Conſalvus ſubito ad illud ipſum Virginis templum, quod apparuerat, nudis pedibus ſe confert, aliquot ibi dies permanet, aſſiduæ intentus orationi, nec ſummis Panthætonis Salæ viri primarij Conſalui propinqui precibus moveri poteſt, eius vt domum diuertat. hæc Godignus; qui & alibi *lib. nimirum 3 c 2* vbi eiuſdem Conſalui affectus in res ſacras recenſet, hæc de eodem habet:

Quanto ſtudio, *inquit*, Deiparam Virginem proſecutus ſit, cum multa alia: tum frequentiffimi de ipſa publicè, & privatim habitii ſermones argumento ſunt. De ſanctiffima enim Virgine, vbi ſe occaſio dabat, libens gaudensque loquebatur. Interno autem animi in illam affectui externus cultus ex æquo reſpondebat. vbi-
cunq; enim aliquam eius imaginem intuebatur, demiffis modè oculis, & magna capitis & totius corporis inflexione, flexis etiam nonnunquam genibus, illam venerabatur. Erat in ambulacro Goani Collegij Virginis effigies, veneratiõis ergo vulgo expoſita: in eius cõſpectu quoties Cõſalvus ſe dabat, nocturno præſer-
tim

tim tempore, quo minus posset obseruari, subsistebat paulisper, & supremam rerum Reginam, ac Dominam agnoscens, venerabundus ante illam procumbebat. Idem sæpè animaduersum, cum in eiusdem Collegij horto precarios globulos deambulando percurret; quoties enim Angelicam salutationem inchoabat, toties ante sacram effigiem genua flectens, pius erga B. Virginem animum ostendebat. hactenus de Consaluo Godignus.

XXIII.

B. STANISLAUS KOSTKA

Societatis Iesu.

31 **B**eatissimus Stanislaus Kostka Polonus est Societate Iesu, ad quam Deiparæ voce, (vt dicemus) missus est, incredibili erga eandem amore, atque obseruantia ferebatur, quod ex ijs, quæ ex vita eius à nostro Francisco Sacchino piè, & grauius ter conscripta ad verbum ferè excerptimus, & hic subiicimus, facillè intelligi potest: cum enim esset in Massouia Polonici Regni Prouincia Catholicis parentibus, & ex peruerusta, ac Senatoria prosapia nobilibus ortus, Viennam ad Seminarium in disciplinam Patrum Societatis Iesu studiorum causa tredecim circiter an-

*P. Francis
cus Sacchi
nus in eius
vita.*

ter annos natus mittitur, vbi mira eius erga Virginem pietas, atque deuotio eluxit: dum enim Viennæ puer literis operam daret, semper in manibus Rosarium habebat, vel pios libellos: qui precatio- nes, aut laudes Parentis sanctissimæ con- tinerent. In scholasticis quoque exerci- tationibus eius laudes potissimum tra- ctabat.

Qua in scholis er- ga Virgine agebat.

Ægrotanti, cum Angelica manu sin- gulari Dei beneficio, astante sancta Bar- bara virgine, & martyre, quam peculiari affectu colebat, sacrosancta Eucharistia præbita esset; non ita multo post appa- ruit ei beatissima Virgo paruulum filium in sinu gestans, consolans cliētem suum, & recreans: & quo vberiori eum suauita- te perfunderet, puerum Iesum in eius- dem lectulo collocauit. Inde ægro non a- nimi solum mirifica allata consolatio est, sed etiam corporis reddita valetudo, & cumulauit cœli Regina beneficium. in digressu enim nominatim eum admo- nuit, vt in Societatem Iesu ingrederetur: in quam, multis difficultatibus, & labo- ribus superatis, constantia admirabili, Romæ, quo eam ob causam pedes, quā- uis tenellus & delicatus Vienna per Di- lingam se contulit, milliaribus in eo iti- nere mille, & ducentis cōfectis, demum admif-

E manibus Angelorū communi- cat.

B. Virgo cum filio ei apparet.

B. Virgo monet eū, vt in Socie- tatem in- grediatur.

B. Stanis. admissus est. vbi verò cum reliquis noui-
laus B Vir tjs viuere cœpisset erga Virginem beatâ
ginem ma ita studium, pietatemq; auxit, atq; ani-
rem suam mum filij proisus induit, vt suam Matrē
appellabat appellare eam in omni sermone consue-
 uerit, idq; tanto cum sensu, a deoq; sim-
 plici ingenuitate, vt audientibus partem
 suæ suauitatis aspergeret.

Mirificè de
B Virgine
loquitur.

Cum frequentissimè de ea loqueretur
 noua semper, & magnificentissimè quæ-
 dam, quibus eam appellaret, excogitabat
 nomina, & gradus in quibus collocaret,
 altissimos: apparebatq; graue illi esse, qd
 adæquare sui iudicij præstantiam nequi-
 rer verbis, nec celsius quiddam, vbi illam
 reponeret, inueniret.

In obitu
quem sibi
pdixerat,
Deiparam
videt.

Obijt in
peruigil o
Assumptio
ni sanctis
simæ Iesu,
ac Maria
nomina vo
ce iterās.

Ad salutationem Angelicam, sacrum
 Rosarium, precesque alias cum Psalmis
 in laudem Virginis consuetas suauissimè
 afficiebatur: cumque quam liceret cre-
 berimè in ijs exequendis occuparetur,
 obseruabant Patres, id quoque cum præ-
 stare cum quadam venustate oris, & gra-
 tia extraordinaria, planè vt ei à plena gra-
 tiæ Regina, cuius inseruiebat laudibus,
 præter morem indita videretur.

Denique etiam exoptauit die, quo il-
 la assumpta est in cœlum, solui vinculis
 corporis, idque vt optabat, & prædixe-
 rat, est consecutus nocte, quæ præcedit
 Assum-

Assumptionis sacram diem anno 1568.
Romæ in Domo Probationis sancti An-
dræa mense ab Societatis ingressu deci-
mo, Matrem, ac Dominam suam secutus
est ætatis suæ anno 19. tam leui prægresso
morbo, vt omnino Medicorum consilio
præternaturam eo tempore, tamque leui
ex causa mors illi contigerit.

Suprema nocte, qua decessit, sacra
Crucifixi Imaginis plagas summo cum
sensu exosculatus simili affectu oblatam,
qua valens vtebatur, Virginis Imaginem
complexus, atque osculatus est, & altera
manu Rosarium cum piacularibus gra-
nis, altera sacrum cereum sustinens inter
sanctissima I E S U, & M A R I A E ingemi-
nata nomina, animam Deo reddidit.

Apparuisse quoque moribundo bea-
tam Virginem aliqui prodidere : cuius
sanctitatem pluribus eius intercessione
editis miraculis, quæ alijs referenda re-
linquimus, contestatam Deus voluit.

B. ALOYSIVS GONSAGA

Societatis Iesu.

32 **B**eatus Aloysius Gonsaga è Societa-
te Iesu, Marchionis Castilionis Prin-
cipis Imperij fili⁹ primogenitus, idemq;
futu-

*Ex vita i-
psius à P.
Virgilio
Cepario
par. 1. c. 2.
Virginis
beneficio
nascitur.*

futurus hæres, sicuti peculiari B. Virginis ope in lucem est editus: ita quo ad vixit, eandem Virginem peculiari animi affectu coluit, eiusque virtutes conatus est imitari: etenim cum eius mater partus difficultate ita laboraret, vt omnibus medicamentorum præsidijs frustra adhibitis, ipsa cum foetu in vtero ex medicorum sententia morti esset proxima, Marchione eius viro assensum præbente, se Lauretanam Virginis domum, vnà cum puero, si superuueret, inuisuram vouit. Voto emisso B. Aloysium enixa est, quæ tamen paulo post moriturum Medici pronunciabunt. Sed Virginis sanctissimæ ope, & mater periculo, & filius morti subtractus est.

Miro deuotionis affectu de Virgine loquitur.

Cum adhuc esset puerulus tantum in Virginem pietatis, & deuotionis affectum concepit, vt cum de ea loqueretur seu cogitaret: imò vel eius nomen audiret, spiritali quodam deuotionis sensu totus commoueri, & colliquescere videretur.

Par. 1. c. 2.

Et cap. 6.

Par. 1. c. 2.

Virginita.

te Deo in

hon. Virg.

vouet.

Vix decem annos natus Florentiæ, vt Deiparam aliqua in re ei gratissima imitaretur, perpetuæ virginitatis votum Deo in honorem eiusdem Deiparæ, coram celebri Imagine Virginis Annunciatæ, quæ summa omnium pietate, in ea vrbe colitur, nuncupauit.

Quini-

Quinimò Virginis præsidio, nõ solum *Non sentie*
 virginitatem perpetuò integram, & illi- *carnis sti-*
 batam seruauit, verum etiam nullis car- *mulos.*
 nis stimulis vnquam commotus, nullis *1 part. c. 6.*
 turpium rerum imaginibus est perturba-
 tus: quemadmodum testati sunt ij, qui e-
 ius confessiones audierunt.

Singulis etiã diebus sabbati in hono-
 rem Virginis ieiunabat.

Mediolani, dum esset adhuc in sæculo, *Par 1. c. 10.*
 crebrò pietatis loca, præsertim verò tem- *Dum Dei-*
 plum Virginis ad S. Celsum eo tempore *para se cõ-*
 miraculis plurimis illustre, adire sole- *mendat,*
 bat. *ad Socie-*

Madridij in Hispania cùm decimum- *tatem Iesu*
 quintum ætatis annũ ageret, Dei volun- *euocatur.*
 tatem circa vitæ suæ statum certius cog-
 noscere cupiens, ad eam rem statuit die
 aliquo Virgini sacro per eandem Virgine
 id à Deo magna cum animi contentione
 quærere. instabat dies Assumptionis Vir-
 ginis sacer anni 1583. quare multis preci-
 bus adhibitis, magna cum præparatione
 ad sanctissimã Eucharistiam eo die per-
 cipiendam se comparauit, qua sumpta,
 se totum in preces dedit; enixè rogat
 Deum optimum, vt per suę genitricis in-
 tercessionem ipsi significare dignetur,
 quamnam vitæ rationem inire debeat,
 quo gratum suæ maiestati obsequium

G

præ-

præstet. at ecce quasi clara, ac manifesta vox ab eo auditur, qua ut in Societatem Iesu ingrederetur, ei dictum est: hac re lectus effectus post multas absorptas difficultates, quibus eius ardens desiderium est dilatum, tandem fit voti compos. Romæ die 25. Nouembris 1585.

In Domo eius Madridij Domus Probationis erigitur.

Illud quoque hic obiter indicandum, in dome illa, quam B. Aloysius Madridij incoluit, post aliquot annos à pijsissima, atque illustrissima scœmina Anna Felice de Gusman, Marchionissa Cantarassensi Domum Probationis Societatis nostræ institutam fuisse, cubiculumq; illud, in quo idem degebat in eius memoriam venerationi haberi.

Deipara imitanda studium.

Quo autem studio B. Aloysius Deiparam imitari niteretur, ex quibusdam præceptis calamo exaratis, quæ ad humilitatem comparandam sibi ipse constituerat, licet colligere: in quibus inter alia scriptum inuenitur ad humilitatē acquirendam plurimum habere momenti beatissimæ Virginis patrociniū, ad quam propterea peculiariter confugiendum dicebat: quippè quæ sicut præ omnibus puris creaturis in hac virtute enituit, ita præcipuè eos promouere studet, qui huius virtutis magno flagrant desiderio, eaque de causa ad eius opem patrociniūque confu-

Humilitas B. Virgin.

confugiunt. hæc ex eius scripto.

Denum consumptus in breui exple-
vit tempora multa, pluribus enim meri-
tis, atque virtutibus ornatus Romæ die
21. Junij 1591. ætatis 24. excessit è vita: quæ
multis miraculis Deus clarum reddere est
dignatus. hæc omnia in vita eiusdem re-
ligiosè, ac diligenter à nostro Virgilio Ce-
pario edita plenius habentur.

XXV.

S. CAROLVS BORROMÆVS

Cardinalis Archiepiscopus Me-
diolanensis.

33 S. Sanctus Carolus Borromæus S. R.
E. Cardinalis tituli S. Praxedis Ar-
chiepiscopus Mediolanensis, Pij Quarti
Summi Pontificis ex sorore nepos, nobi-
lissimo genere natus, nostra ætate quasi
lucidissimum sidus toti præfulsit Ecce-
siæ: enimverò Prælatorum omnium fuit
exemplar absolutissimum, Cardinalitiæ
dignitatis decus præclarissimum, instau-
rator vigilantissimus Ecclesiasticæ disci-
pline, iurium Ecclesiæ propugnator acerr-
mus, pastoralis cura in primis insignis, ze-
lator in diuino cultu promouendo fer-
uentissimus, cuius causa nec sumptibus,
nec laboribus vllis vnquam parcebat,

S. Caroli
Borromæi
virtutes
describun-
tur.

in difficultatibus exantlandis constans, ac strenuus, in periculis pro Dei gloria subeundis impavidus, atque invictus, animæ suæ propter Christum, & gregem suæ fidei commissum planè prodigus, in Episcopalibus functionibus assidue administrandis indefessus, vitæ sanctitate, atque innocentia eximius, orationis assiduitate præstans, sui corporis afflictatione admirabili, incredibili penè ciborū abstinentia, eximia in pauperes beneficentia, miraculorum gloria maximè illustris, omni denique virtutum genere cumulatissimus.

Is anno nostræ salutis 1584. die 4. Novembris migravit in cælum, postmodū anno 1609. miraculis toto terrarum orbe clarus, à Paulo V. Pontif. Max. in sanctorum numerum, omnium ordinum consensione, ac gratulatione ascriptus est: & sanè populorum ad eius clientelam, fidè-que confugientium pietas atq; studium, Romæ, Mediolani, Neapoli, alijs Europæ locis tanto fertur, ut nō nisi peculiari Dei providentia, quæ sanctos suos in laboribus honestare consuevit, tribui possit. Et hæc quidem omnia, atque his plura, quæ ne longius digrediamur, consultò præterimus, ex eius vita à multis diligenter cōscripta abundè cognoscere licet.

Is igitur talis, ac tantæ sanctimoniam
 vir, ne quid ad virtutum, quibus maximè
 claruit cumulum deesset, Virgini Deipa-
 ræ impensè additus esse voluit; cuius rei
 argumento cum multa esse possint, nos
 ijs contenti erimus, quæ in vi-
 ra sancti Caroli Italico conscripta idio-
 mate à Ioâne Petro Giustano nobili Me-
 diolanensi ex religiosissima cōgregatio-
 ne Oblatorum S. Ambrosij ab eodem san-
 cto Carolo instituta piè, ac luculenter
 mandata sunt literis, quæ nos ad verbum
 ferè Latinè reddita in hoc nostrum opus
 coniecimus. Hic igitur auctor cum de
 virtute religionis, quæ in sancto Carolo
 potissimum enituit, plura commemoras-
 set, hæc de eius in Deiparam pietate lib.
 8. cap. 2. subiecit.

Fuit B. Carolus sanctissimæ Deiparæ
 studiosissimus, eam sibi peculiarè patro-
 nam adoptauerat, eiusque perfugio in
 cunctis suis angustijs magna animi fidu-
 cia utebatur. Virginis etiam officium re-
 cognouit, & in optimam formam resti-
 tuit, illudque flexis quotidie genibus re-
 citavit, addita etiam corona quam ne in
 ipso quidem itinere omittebat. si verò
 longius fuisset iter, quod iniuerat; con-
 sueverat, dum eam recitaret, Rosarij my-
 steria animo meditari. Omnibus Deipa-

Eximia S.
 Caroli er-
 ga Deipa-
 ræ pietas.

ræ peruigilijs pane, & aqua victitabat; & quoties salutationis Angelicæ signum daretur, confestim vbicunque locorum, etiam si lutulenta esset via, genua flectebat, eamque recitabat: de equo etiam, si in equo offenderetur, continuo desiliabat, quo flexis genibus Virginem salutarer. pari pietatis officio si quem per triuia sacerdotem, qui sanctissimum Eucharistiæ sacramentum ægroti domum deferret, offenderet, cœptum deserebat iter, et Christum Dominum, donec ad templū rediret, prosequeretur: neque inde prius abscedebat, quam is in sacram capsulam ritè recondideretur.

In sua quoque Metropolitana Ecclesia (quod eius erat in Deiparam studium ac pietas) certam erexit aram ad titulum Rosarij, cuius sodalitatem illic instituit, impetravitque à summo Pontifice indulgentias omnes, ac priuilegia, quæ eidem Rosarij sodaliti in Romano B. Virginis supra Mineruam templo iam pridem concessa fuerant. singulis mensibus primo quoque Dominico die haberi voluit, adhibita Virginis Imagine, supplicatione, quæ quidem ad hanc vsq; diem consuetudo perdurat: ei aræ largitus ipse est pictam tabulam, (vbi Florentiæ Annunciatæ effigies ad viuam expressa) sibi multo antè

antè donatã à magno Etruria Duce Frã-
ciſco Medicæo.

Inſuper curauit, vt in omnibus colle-
giatis, ac parochialibus Eccleſijs, coactò
ad æris campani pulſum clero, ac populo
præcineretur Antiphona Virginis, quæ
eo tempore occurreret, vt ad Mariæ no-
men & inter celebrandum Sacerdos, &
inter miniſtrandum Clericus caput incli-
narent, quo & Virgini honor, & populo
exemplum eiſdem rei faciendæ exhibe-
retur, vt denique ſupra Eccleſiarum pa-
rochialium fores Virginis effigies peni-
cillo exprimeretur.

Populum hortabatur, vt præcipuis
Deiparæ ſolemnitatibus cœleſti ſe pane
reficeret. inſtituit, vt omnes etiam mili-
tes Virginis Imaginem ſecum ipſi conti-
nenter haberent, cuiusque officium quo-
tidie recitarent. omnia denique quæ ipſe
condiderat collegia, fodalitates, confrat-
ernitates, & loca pia ſub Virginis patro-
cinio, præſidioq; conſtituebat, eamque
ipſis in Aduocatam tribuebat, præcipie-
batq; vt ſinguli ſodales, ac fratres ad ſtu-
dium erga Deiparam declarandum, eius
officium, ac Roſarium recitarent.

Idem auctor infra, cùm de eiſdem
ſancti Caroli pietate in peregrinationi-
bus ſuſcipiendis ſcriberet, ſubiicit, eũ i-
n

nera longa illa quidem, ac maximè difficilia suscepisse, vt beatæ Virgini dicatur Templa suis pedibus inuiferet. hæc ex vita sancti Caroli excerpsumus.

XXVI.

BEATVS PHILIPPVS NERIVS

Fundator Congregationis

Oratorij.

De B. Phi. 34] Nter recentiores quoque præcipuè
 lippo Ne- cammemorandus est beatus Philip-
 rio ex vita pus Nerius Florentinus, qui plenus die-
 eius ab An rum 26. Maij anno Domini 1595. ætatis
 tonio Gal- suæ 80. Romæ diem clausit extremum,
 latio con- vir multi nominis, & virtutis, & cū pau-
 scripta. cis conferendus, clarissimæque Congre-
 L b 2. vi- gationis Romæ, quæ Oratorij dicitur, &
 12 B. Phi- sapientissimus Fundator, & prudentissi-
 lippi Itali- mus Rector est habitus, ad cuius exem-
 cè cap. 24. plum alibi quoque tum eius alumni, tum
 etiam alij magno cum fructu eam insti-
 tuerunt, præsertim Neapoli; vbi, vt obi-
 ter hoc attingam, magno animarum e-
 molumento, præclaro à fundamentis
 Dei Genitrici, & omnibus sanctis tem-
 plo excitato, insigne domicilium com-
 pluribus illud vitæ institutum comple-
 etentibus posuerunt; fundatore in pri-
 mis Francisco Maria Tarugio è Monte
 Po-

Franciscus

Maria Tarugio

Monte

Po-

Politiano B. Philippi alumno vite sancti-
 monia, & familiaribus in Templo ad po-
 pulum sermonibus insigni, qui postea
 Clem. VIII. obedientia coactus Archi-
 episcopatum Auenionensem suscepit:
 mox inter S. R. E. Card. allectus, non ita
 pridem sanctè, vt vixerat, Romæ obiit in
 domo Patrum Oratorij, quibuscū senio-
 iam confectus degebat.

Sed vt ad B. Philippum reuertamur, is,
 quærat in Deum, ac proximum egregia
 pietate, diuinæ gloriæ propagandæ, atq;
 hominum salutis procurandæ fuit appri-
 me deditus; & quod præcipuè rem no-
 stram attingit, religione ac pietate erga
 Dei beatissimam matrem eximia. Hic i-
 ggitur vir tantus, ac talis, cum vti fit Con-
 gregationi Oratorij tutelæ præsidium, &
 notæ familiaris præcipuum aliquod infi-
 gne quæreretur; huius sanctissimæ Virgi-
 nis nomen, & Imaginem radijs vnde qua-
 si que coruscantem, filiumq; in sinu fons-
 cæ inscripsit: eandemq; postea Imaginē
 in sigillo, quo in obsignandis literis Pa-
 tres Oratorij vterentur, vsurpandam cen-
 suit: vt ordo ille verè clarissimus, eius no-
 mine, ac patrocinio gloriaretur, in cuius
 materna pietate fundatus innititur.

Qua in re illud memoria dignum ac-
 cidit, quod eiusdem Deiparæ Imago ra-
 dijs

dijs similiter circumfusa supra ianuam tē-
pli B. Mariæ in Vallicella, vulgo dictæ,
non sine illorum Patrum admiratione,
postea ab eis est reperta. quod planè Dei
prouidentia, & Virginis fauore factum
existimatur. Huiusmodi enim Imago à
B. Philippo pro insigni Oratorij delecta,
eademque supra Templi illius fores an-
tea collecta Congregationem ipsam, que
eò migratura, sedesque ibi postea fixura
erat, præsignificasse visa est. quod rei euē-
tus declarauit, cum ad templū illud haud
multo post B. Philippus cum suis com-
migravit, vbi nunc nobilissimo templo
extructo Patres illi magno cum Virbis
fructu, & approbatione, familiaribus ad
populum sermonibus ex eiusdem B. Phi-
lippi instituto habendis, & Sacramento-
rum administratione in proximorum Sa-
lute procuranda, grauitè, ac strenuè se
exercent: in quo etiam Templo illud in
Deiparæ honorem peculiare est, quod o-
mnia etiam eiusdem templi sacella ipsi
Deiparæ dicata cernuntur: si vnum exci-
pias pretiosissimis lapidibus magnificen-
tissimè exornatū, in quo B. Philippi cor-
pus decenter asseruatur.

Et verò B. Philippi egregium in Virgi-
nem studium ac deuotionē, beneficia sin-
gulari benignitate à Deipara, vel p De-
param

param in ipsum collata, abundè testan- *Antonius*
 tur, vt videre est in eius vita ab *Gallonio*
Gallonio eiusdem Oratorij Sacerdote, *in vita B.*
 viro pietate, ac eruditione insigni, *Philippi*
 no primum, deinde auctius Italico ser- *Nerei.*
 mone luculenter conscripta; vnde non-
 nulla, quæ hic referimus, iisdem ferè ver-
 bis transtulimus: Itaque vir Beatus non
 ipse solùm erga Virginem studio fereba-
 tur singulari, sed ad hoc suos etiam assi-
 duè hortabatur.

In Deiparæ honorem precatiunculas
 aliquas iaculatorias ad opem eius implo-
 randam recitari iubebat, cuiusmodi est
 illa, quam ipse frequenter vsurpabat: *Vir. In cap. vbi*
go Maria Dei genitrix Iesum ora pro me. & de virtute
illa! Virgo & Mater da mihi, vt semper tui orationis
sem memor: & alias ad varios animi affe-
eius.
 ctus pios excitandos; quarum exempla
 ad calcem vitæ eiusdem Italico sermone
 editæ habentur; ex quibus corollas ali-
 quas crebrò in Deiparæ honorem à suis
 recitari volebat in hunc modum, vt ad
 numerũ globulorum coronæ B. Virginis
 loco orationis Dominicæ, & Salutatio-
 nis Angelicæ, quæ recitari solent, aliqua
 ex his precatiunculis identidem repeten-
 da substitueretur.

In suo cubiculo (quod post eius obi-
 tum in oratorium, vbi sacra fiunt, meritò
 est

B. Virgo in est conuersum) à Domino, & à *B. Virgi-*
suo cubicu ne sapius meruit visitari: sed peculiariter
lo ei se. è anno 1594. cum desperata à Medicis eius
apparet. salute penè moribundus, Beatissimam

Admiran
da Virgi
nis appa
ritio.

B. Philip-
pus Nerius
diuinitus
sublimis è
terra at-
tollitur.

Virginem ad se in lectulo iacentem ve-
 nire conspexit: mox integram sanitatem
 recepit. ipse verò toto corpore nullo ful-
 tus adminiculo ad vnus circiter cubiti
 altitudinem sublimis mirandum in mo-
 dum attollebatur, & Virgini clara voce
 vberrimis intermixta lachrymis, dice-
 bat, audientibus, qui aderant, ipsum que
 ita à cubili sublatum videntibus (inter
 quos aderat Antonius Gallonius, qui hæc
 literis mandauit.) *O charissima mihi Vir-*
go, tu ad me venisti, ut me his doloribus li-
berares? & quis ego sum, qui tua presentia
sem dignus? & similia verba humilitatis,
 & familiaritatis plenissima.

Aliàs anno 1576. cum tignum, cui te-
 ctum ediculæ superponebatur, in qua sa-
 cra à Patribus Oratorij fiebant, altera ex
 parte totum extra murum, fulciente ne-
 mine, staret: vidit noctu Deiparam suis
 illud manibus sustentantem. ex quo præ-
 sentissimam eius opem in tanto discrimi-
 ne intellexit: statim que à fabris tectum
 illud, ne spontè corruens aliquem oppri-
 meret, demoliendum curauit.

Cum aliquid à Deo enixius consequi
 vellet,

vellet, Virginem deprecatricem adhibebat, quo in genere anno 1572. cum Cæsar Baronius eiusdem Oratorij Sacerdos, vir non minus vitæ sanctimonia, quam eruditione clarissimus, qui postea in S. R. E. Cardinalium numerū est cooptatus, periculosa febricitate laboraret, ut de eo iam conelamatum esset: B. Philippus ad orandum pro eius valerudine se dat, cuius orationis series ipsi Baronio, qui eo tempore somno correptus erat, obiecta est. videbatur sibi videre eundem B. Philippum prope Christum stantem, ad Christi dexteram sanctissimam Virginem cadenti amictu, & beatum Virum obnixè Dominum rogantem in hæc verba: *Cæsarem pristina restitue valetudini.* id quod magna fiducia varijs identidem reperebat, nec tamen quicquā impetrabat: quare ad sanctissimam Virginem conuersus, cum ea suppliciter agebat, ut quod ex se consequi non poterat, per eam omnino assequeretur. cumque Virgo impensè oraret filium, tandè exorauit. Somno deinde æger expergefactus, breui omni pernitūs morbo liberatur.

Per Virginem sanitatem Baronio obtinet.

Ad pietatem Virginis hortatur.

Anno 1576. cuidam assiduis capitis doloribus, & febribus vehementer afflicto, Dolore camanibus suis capiti impositis, in has prorupit voces: *Peccata fuge: sanctissimam*

Dei

*Lib. 2 c. 39
Dolore camanibus suis capiti impositis, in has prorupit voces: Peccata fuge: sanctissimam sanat.*

Dei matrem magno pietatis affectu venerare: & confestim melius habere cepit, breuiq; incolumitati est redditus.

Lib. 3. c. 33
Per Virg-
nem impe-
trat de fun-
cti vitam,
& cuidam
agrote sa-
nitatem.

Post eius obitum rogatus à nonnullis ut à Virgine sanctissima aliquid exoreret, illico fructum precum eius sunt experti. Cùm enim quædam mulier anno 1595. Octobri mense fetum mortuum effudisset, obstetrix multis remedijs frustra adhibitis, sanctissimæ Virgini pro puero votum fecit: sed cùm non exaudiretur, orauit B. Philippum, ut beatissimam Virginem ipse rogaret, ut puerum à mortuis excitaret: quo sacro baptismo ablui posset: & aliquot beati viri capillis admotis, extemplo mortuus infans rediit ad vitam. mox salutari Baptismatis vnda abluitur.

Lib. 3. c. 38.
Additis ijs
qua in vi-
ta Latino
sermone e-
dita ha-
bentur.

Cuidam puellæ grauissimè ægrotanti Deipara cum B. Philippo, ad quem puella cum parentibus cõfugerant, per quietem visa ei dixit se beati Philippi intercessione morbum depulsum, atque ita breui conualuit.

SECVLARES.

XXVII.

CONSTANTINVS IMP. ET
civitas Constantinopolitana.

35 HANC porro erga Virginem pieta-
 tem non tantum viri Ecclesiastici
 coluerunt, verum etiam *seculares* Princi-
 pes preclara eius rei exempla posteris re-
 liquerunt, quorum nonnulla, omissis plu-
 rimis, huic capiti inserenda duxi.

Constantinus Magnus Imperator lo, *Constan-*
 ge clarissimus, cum Constantinopolita- *tinopolis à*
 nam urbem Bizantij fundasset, Episco- *sui funda-*
 pos, qui ad Nicenam Synodum conue- *tione Dei-*
 nerant, euocavit vt suis precibus noua e- *para dica-*
 dificia confirmarent, quemadmodum te- *ta.*
 statur Zonaras lib. 3. *Annal. & Nicepho-*
 rus lib. 8. *Eccl. hist. cap. 26. Igitur, inquit Niceph.*
Nicephorus, en: ania, & consecrationis fe-
stum diem celebrant: incruento sacrificio o-
perantur: precibus, voti q; urbem abunde
prosequuntur, & firman: eandemq; Dei ge-
nitrice dedicant, nouam Romam, imperan-
temq; Constantinopolim, cognominantes,
Alexandro tum Bizantij Ecclesiam regen-
te. hzc ille.

Idem porro Constantinus, teste Gre-
 gorio

Gregorius gorio Turonensi in libro de gloria mar-
Turonen. tyrum, c. 9. Deiparae Basilicam admirabili
Tres pueri opere erexit, in qua cum columnæ præ
ingentes magnitudine (habebant enim sexdecim
columnas pedum circuitum) leuari nõ possent: bea-
B. Virginis tissima Virgo per visum ostendit artifici
ope attol- quasnam machinas adhiberet, quomodo
lunt. trocleas suspenderet atque funes, iussitq;
 vt tres pueros è scholis ad tantum opus
 adhiberet: quæ omnia cum ille euigi-
 lans perfecisset, tres illi pueri columnas,
 quas multitudo virorum fortium moue-
 re nequiuerat, summa velocitate suble-
 uarunt.

Constanti Quantum autem opis à Deipara Vrbs
nopolita Constantinopolitana Virgini, vt dixi, di-
na ciuitas cata, eiusque nomine Ciuitas Virginis
à Virgine appellata, consecuta est, facile declarant
defensa. Græcorum historiae, & Annales apud
 Theophanem, qui cum aliquid magnũ
 à Deo consecutum populum Constanti-
 nopolitanum tradit, id Deiparae precibus
 consecutum, affirmat.

Inter alia verò ciues Constantinopo-
 litani à Saracenis, alijsque Barbaris sæpè
 obsessi, vel oppugnati, cū complura, eaq;
 celeberrima in vrbe illa essent Deiparae
 templa, eiusque cultus apud ipsos inpri-
 mis vigeret, ad Deiparam confugientes,
 eamque enixius inuocantes, nõ sine ma-
 gna

gna Barbarorum clade sunt liberati. Quod peculiariter cōsecuti sunt, cum ingenti exercitu obsiderentur ab Auari- bus Thracibus, qui Hunni dicuntur, an- no nostræ salutis 625. dum Heraclius Imperator in bello Persico occupatus ab ea Vrbe abesset, & iterum à Saracenis an- no 672. sub Constantino Pogonato: & ab iisdem anno 717. sub Leonis Isaurici initium, cum nondum bellum contra sa- cras Imagines aperte suscepisset. quæ om- nia fusius cap. 20. descripsimus.

Et quemadmodum ciuitas illa quam- diu Romani Pontificis Christi Vicarij, omniumque Christianorum Patris au- ctoritatem venerata est, Barbaris, atque Infidelibus inexpugnabilis extitit, Dei Genitricis præsidio, de qua meritò dici- tur Cant. 8. *Ego murus, & opera mea Tur Cant. 8.* ita vbi à communionem sanctæ Sedis *Constanti* Apostolicæ pertinaci animo se subduxit, *nopolitano* Deiparæ patrocinio indignam se reddi- *rum schis-* dit, de eaque illud Thren. 2. dici potest: *ma panti-* *Luxit autemurale, & murus pariter dissipatur.* *Thren. 2.* *tus est:* nam anno 1452. feria secunda pen- tecostes infra octauā celebritatis aduen- tus Spiritus S. cuius processionem à Filio plerique eorum impiè negant, à Maho- meto Turcarum tyranno est capta, & in durissimam Turcarum tyrannidem iusto Dei

Dei iudicio sunt traditi. vel vt sic aperiāt oculos, & rectè de sancti Spiritus processione, cuius vltionem sunt experti, sentiant; & ad vnitatem S. Romanæ Ecclesiæ omnium Ecclesiarum matris, ac magistræ reuertantur: sicque Deiparæ protectionem, ac præsidium iterum experiri mereantur.

X X V I I I.

NARSES DVX EXERCITVS.

*Narses Iu
stiniani
Imp. dux.*

NARSES Iustiniani Imperatoris dux militum inclytus, qui Gothos ferocissimos diuturnis victorijs insolètes penitus profligauit: Italiamque à periculo Arianismi, cui illi erant vehementer addicti, & ab eorum tyrannide in libertatem asseruit anno Domini 553. Deiparæ Virginis adeo studiosus fuit, vt eius intercessione, ac peculiari directione in prælijs instructus, ingentes de hostibus retulerit victorias, quod fusius cap. 20. exposuimus. vbi etiam ab infamia euocatorum in Italiam Longobardorum probamus eum fuisse immunem.

XXIX.

LYDOVICVS PIVS IMP.

36 **L**udovicus Pius Caroli Magni filius *Ludovici*
 in Virginitatem honorem con- *Pij in Dei-*
 struxit, cui ita addictus fuit, vt ne vena- *param re-*
 rum quidem proficisceretur, nisi sacram *ligio.*
 Deiparæ Imaginem secum ferret, vt co-
 ram illa in media solitudine suas funde-
 ret preces, auctore Crantzio in Metrop. *Crantz.*
 lib. I. cap. 10.

XXX.

SANCTVS HENRICVS IM-
 perator.

Sanctus Henricus Imperator, cuius *S. Henri-*
 memoria in Roman. Martyrol. die 14. *cus Imper.*
 Iunij recolitur cum S. Chunigundæ con- *S. Chune-*
 iuge, de qua in eodem Martyrolog. die 3. *gunda Im-*
 Martij, perpetuam virginitatem singula- *peratrix.*
 ri Deiparæ ope illibatam seruauit. obiit *Martyrol.*
 autem anno Domini 1024. Is in eadem *Roman.*
 Deipara colenda adeo fuit studiosus, vt
 teste Ioanne Nauclero generatione 34. *Naucler.*
 ingrediens in Urbem, primam noctem in
 Basilica Sæctę Mariæ Maioris semper ex-
 cubare soleret. semel autem visione qua-
 dam

*Visio Hen-
rici Imper.*

dam admirabili dignatus est, quam ver-
bis Naucleri referam, quod ex ea S. Hen-
rici religio ac pietas in Virginem sanctis-
simam, eiusdemque Virginis in eum be-
nignitas perspicue appareat.

Fertur, inquit, de Henrico hoc, quod
semper primam noctem ingrediens Vr-
bem, solitus fuerit in Ecclesia S. Mariæ
Maioris manere. contigit autem semel,
quod dum solitarius oraret. visus sit sibi
Christus pontificalibus indutus proce-
dere, Missamque celebraturus: quem se-
quebatur S. Laurentius, & loco subdiacono
Vincentius: post hos Virgo Dei Geni-
trix cum multitudine virginum, & An-
gelorum: dehinc Ioannes Baptista cum
Patriarchis, & Prophetis: post hos Pe-
trus, & Ioannes cum cæteris Apostolis,
& Euangelistis: S. Stephanus cum Marty-
ribus, S. Martinus cū Confessoribus, An-
geli autem inceperunt Introitum: *Susce-
pimus Deus misericordiam tuam*, & dum
cantaretur: *Dextera tua plena est iustitia*,
omnes Christum, & B. Virginem imitā-
tes, extenderunt digitos in Henricum:
post Euangelium indicibili iubilo Ange-
lus librum deoscularum à Christo, præ-
sentavit B. Mariæ, & post eam omnibus
per ordinem deosculandum: demum in-
nuit B. Virgo Angelo, ut porrigeret librū
etiam.

etiam Henrico ad osculandum, dicens: *Præbe ei pacis osculum, cuius mihi uirginitas placet: & cum præ nimio gaudio raptus, nesciret ad plenum intendere: Angelus ipsum in neruo tangens, dicit: Hoc tibi e* *Eiusdem*
rit signum dilectionis Dei propter tuam ca- *virginita-*
stetatem, & iustitiam, & exinde usque ad tē Deipara
morrem claudicabat: ex quo euentu vo- *gratissimā*
catus est Henricus Claudus. Hactenus esse sibi in-
dicauit.
 Nauclerus.

Idem S. Henricus plurima erexit templa, de quibus, ac de eius castimonia Gottifredus Viterbiensis in suo Chronico sic *Gottifred.*
 cecinit:

Coniuge virginea Virgo permansit, & ille

Catholicas dedit Ecclesias numero quasi mille.

Inter alia porro templa Spiræ primarium templum in Deiparę honorem regia magnificentia construere cœpit, quod postea Conradus II. perfecit. ex quibus omnibus non tantum eius in Virginem studium, verum etiam quantum illud *Conradus II. Imper.*
 Virgini acceptum fuerit facile cognosci potest.

XXXI.

SANCTVS STEPHANVS REX

Hungaria.

*S. Stepha-
nus Rex
Hungaria
Virgini
Regnum
suum ob-
tulit.*

*S. Gerar-
dus mart.*

Canisius.

Stephanus Rex Hungariæ se ipsum, Regnumque suum per votum, & oblationem in Deiparæ tutelam assiduis precibus obtulit: Ecclesiam in honorẽ Virginis in Alba regia Vrbe magnificentissimam extruxit, & regia munificentia exornauit. Assumptionis festum Hungaris celeberrimum esse, & diem Dominæ ab ijsdem appellari voluit. quos Virgini deuotissimos ex institutione S. Stephani, & S. Gerardi martyris Episcopi Canadiensis testatur Hungarorum capitis submissa inclinatio ad nomẽ Virginis, vt supra diximus in S. Gerardo, & alia quæ refert Canisius lib. 5. de B. Virgine, cap. 28.

XXXII.

IOANNES COMNENVS IMP.

Constantinopolitanus.

*Ioan. Com-
nenus Imp.
Constãti-
nopolitanus*

IOANNES Comnenus Imperator Constantinopolitanus post insignes victorias, quas de Schytis, alijsque hostibus Virginis ope, quemadmodum tract. de Mirac.

Mirac. vberius diximus, reportavit, Deo *Virgini*
 ac Deiparæ vota persoluit, instituto fe- *triumphū*
 sto, quod *Pazzinacaram* vocant, in rei *de accepta*
 gesta monumētum, & grati animi testi- *victoria*
 monium. quas victorias Deiparæ, vt vni- *exhibet.*
 cæ victrici acceptas referens, eidem reli-
 giosum anno Domini 1123. parauit triū-
 phum: qui à Niceta Choniare describi- *Nicetas*
 tur: *Carrus gemmis pretiosissimis ornatus à Choniates*
quatuor equis candidissimis trahabatur, ha-
benas viris potentissimis moderandas, & co-
gnatis suis currum curandum dedit. In cur-
ru Dei genitricis imaginem collocavit, ipse
crucem manugestans, pedes antecessit, & S.
Sophia Templum ingressus, atq; in conspectu
omnis populi ob successus gratijs Deo actis in
palatium abiit. hæc Nicetas.

Idem ante eum fecerat Ioannes cog- *Ioannes*
 nomento Zimesces Imperator Constan- *Zimesces*
 tinopolitanus anno Domini 971. propter *Imper.*
 ingentem victoriam de Barbaris Deipa-
 ræ præsidio partam, de qua in tract. de
 Mirac.

XXXIII.

HENRICVS INFANS PORTV-
 gallie, & Indica navigatio.

38 HENRICVS Ioannis Lusitaniz
 Regis eo nomine. primi filius non
 solum

solùm bellica virtute: verùm etiam vitæ
sanctimonia illustris: & in Deum, cœli-
tesq; oēs, ac beatissimā p̄cipuè Dei geni-
tricem obseruantia fuit singulari: ac teste

P. Massæus nostro Massæo libro I. hist. Indic. in sum-
ma corporis firmitate, summaque licen-
tia illibatum virginittatis florem ad extre-
mum vsque spiritum retinuisse creditur.
quod de eo constanter affirmat etiam
Hierony. Oforius. Hieronymus Oforius lib. I. de rebus ge-
stis Emmanuelis. is noua Orientis ma-
ria, & ignotas, ac longinquas terras ex-
plorandi cupiditate, & cœlesti etiam mo-
nito sibi per quietem factò incitatus an-
no à Christi natiuitate 1410. aliquot in-
structis & adornatis nauibus aggredi cœ-
pit, cœli Reginam precatus, vti volens ac
propitia cœptis adesset.

Itaque eius iussu Nauarchi in singulos
annos ad remotiora Africæ littora nauig-
antes, oras illas, atque regiones antea i-
gnotas legentes vsque ad Leænâ pro-
montorium singulari Dei beneficio per-
uenerunt ad annum vsq; 1460. quo Hé-
ricus varias in nationes via Euangelio
munito, templisq; aliquot ijs in locis ex-
structis, & præsertim illo, quod Deiparæ
dicauit, quatuor passuū millib⁹ Olissipo-
ne ad fauces portus, vnde naues in Ori-
tem soluunt, diem clausit extremū. eius
animi

animi magnitudinē Lusitanię reges imitati nouas terras exquirēdi, & Christianę fidei ppagandę studio vltierius pgressi, tandē sub Emmanuele rege anno 1496. in Indiā. & Calecutum vsq; peruenerūt.

Quantum porrò præsidij in hac indica expeditione Lusitani in Deipara, quā huius nauigationis patronam agnoscūt, sibi ponendum existimarint, ex eodem Maffæo lib. 2. hist Indic. facile cognosci potest: cum enim egisset de India à Vasco Gama tunc primum explorata initio 2. lib sic ait: *Patefacta iam India primum omnium Emmanuel toto regno supplicationes indixit: dein Maria Virgini eius nauigationis PRÆSIDI extructam ab Henrico Principe adiculā in ipso aditu portus Olissiponensis miram in amplitudinem extulit, auxitq; Ad eius templi custodiam, & ceremonias & naualis præsertim turba, Ducūq; animos ritè expiandos eximia sanctitate monachi accincti è Hieronymiana familia; locus d. semp o à Christi incunabulis nomine Bethlehē dictus, in primis totius Hispania tum structura, tum religione visendus.* Hæc Maffæus.

Quæ quidem omnia aliquanto fusius referre libuit, tū ad pietatē Henrici Principis, & Emmanuelis Lusitanię regis erga Virg. sanctissimam declarandam: tum vt

H

Lusi-

Lusitanicę in Indiã expeditiõis initia, & incrementa ferè supra humanas vires devictis tot validis hostiũ classibus, tot ferocissimorũ barbarorũ militũ exercitiis, profligatis, felices successus habuisse sub tantæ Præsidis patrocinio intelligamus: quo via ad lumen Evangelij, in barbaras illas, & effratas nationes, à nobis lingua & morib. disjunctissimas inferendũ aperiretur, ac muniretur. vt sicuti per ipsam Christus ad nos descendit, ita & per ipsam Christi cognitio, atq; cultus, longè, lateq; ad plurimorũ salutẽ in India disseminaretur. Qua in re multorũ religiosorũ ordinum labor, atq; charitas in animabus illis ad Christum perducendis enituit.

*B Fran-
ciscus Xa-
vierius.*

Quid etiam in hoc præstiterit B Franciscus Xaverius B. Ignarij Societatis Iesu fundatoris socius, viro Apostolico spiritu plenus, qui vndecim, quibus in India vixit, annos, in toto ferè Oriente multo suo labore, ac vitę discrimine, Christi Evangelium disseminavit: & Primus omnium in Iaponia, amplissima Insula, Christũ annunciauit, supra ex parte diximus.

Quid verò Societas nostra iam inde à sui ortus initio, & consequentium annorum spatio in India sub Deiparæ præsidio præstet, alijs dicendum relinquamus.

POSTERIVS MEMBRVM
QVINQVE CAPITA
complectens.

*QUIBVS ANIMI AFFE-
ctibus, pietatisq; operibus deuotio
erga Virginem Deiparam sit
exercenda.*

CAPVT III.

DE QVATVOR PRIMIS
actibus Deuotionis, Amore, Re-
uerentia, Congratulatione,
atque Fiducia erga
Deiparam.

S V M M A R I V M.

*Formula offerendi se beatissima Virgini
Deipara, num 3.*

- I. *Ad amorem erga Deiparam quaenam
permoueant, num. 5.*
- II. *Ad reuerentiam erga Deiparam quaenam
excitent, num 8.*
- III. *Congratulatio erga Deiparam exer-
cenda, num. 14.*

H 2

IV. Ad

- IV. *Ad fiduciam erga Deiparam, quam excitent, num. 19.*

V A R I A B E N E F I C I O R U M

exempla, quibus Deipara suam erga nos benignitatem declarat, & nostram in ipsam, alijsq; rebus in se fiduciam excitat, num. 24.

- I. *De primo beneficiorum genere, quod est se inuocantibus opem impertire, ibid.*
- II. *De secundo beneficiorum genere, quod est ab hostibus invisibilibus, & visibilibus tutari, num. 25.*
- III. *De tertio beneficiorum genere, quod est peccatores ad poenitentia sacramentum perducere, num. 28.*
- IV. *De quarto beneficiorum genere, quod est à certo interitu seruare, num. 30.*
- V. *De quinto beneficiorum genere, quod est à multiplici vita discrimine eximere, num. 31.*
- VI. *De sexto beneficiorum genere, quod est in re familiari inopia suouare, num. 33.*
- VII. *De septimo beneficiorum genere, quod est in sterilitate laborantes prole donare, num. 35.*

VIII. *De*

VIII. De octavo beneficiorum genere, quod est à persecutionum molestijs eripere, num. 36.

IX. De nono beneficiorum genere, quod est in rebus etiam paruis benignè exaudire, num. 40.

X. De decimo beneficiorum genere, quod est ingenio rudibus conscientiam conferre, num. 41.

XI. De undecimo beneficiorum genere, quod est Martyres confortare, num. 44.

XII. De duodecimo beneficiorum genere, quod est in omnibus necessitatibus praeesto esse, num. 46.

PROPOSITIS in superioribus capitibus ijs, quæ nos ad deuotionem erga Deiparam excitandam permouere possunt; reliquum est, vt de affectibus quibus hæc deuotio cõtinetur, quæ corde, ore, & opere est exhibenda, pertractemus.

Deuotio igitur erga Deiparam Virginem similitudine quadam, & analogia ad ea, quæ de deuotione erga Deum tradunt Theologi; & præsertim D. Thom. 2.2. q. 28. art. 1. explicari potest: quare videtur esse actus voluntatis promptè ea fa-

S. Thom.

174 Deipara quibus affectibus
ciendi, qua ad Virginis obsequium
stant.

Deuotio
erga Vir-
ginem
quid sit,
& quibus
actibus
constet.
3. Reg. 10.

Hæc porro deuotio sex actibus erga
Virginem partim interioribus, partim ex-
terioribus constare videtur, Amore, Re-
uerentia, Congratulatione, Fiducia, Vir-
tutum eius imitatione, Obsequiis; atque hi
sex illi gradus esse videntur, per quos ad
Thronum Salomonis eburneum, hoc est, ad
Virginem per eiusmodi Thronum, ut
2 dixi, adumbratam, ascendebatur: his e-
nim sex actibus quasi gradibus propius
ad Virginem accedimus.

Videntur etiam esse quasi sex odorata
herba, seu frutices, ex quorum succo, vel
oleo hoc deuotionis erga Virginem ve-
luti unguentum conficitur, quo delibuta
anima in Dei obsequio hilarior, ad ex-
cutiendum torporem promptior, & ad
bona opera alacrior redditur.

De his eodem ordine agendum: in
singulis autem nonnulla, quæ ad ea
comparanda, vel in praxim deducen-
da nos iuuare poterunt, tradenda cura-
bimus.

Quoniam verò multa tractationi huic
utilia toti præsentis operi inspersimus; id-
eo ea repetenda non duximus, rerum ta-
men capitibus indicatis, lectorem ad ea
remittimus.

2 Sanè

2 Sazè in Psalm. 47. cuius initium est: *Psalm. 47*
Magnus Dominus, & laudabilis nimis in David in-
ciuitate Dei nostri: Dei potentia ac boni- uitat om-
tas in Deipara, vt dixi c. 5. sub typo Ieru- nes ad Vir
salem ciuitatis Dei prædicatur: & cum ginis deuo
Dauid multa de Virg. laudibus pronun tionem.
ciasset; tandem ad deuotionem erga Vir Meditatio
ginem omnes hortatur: & ex affectibus, virtutum
quos commemorauimus, nonnullos at- Virginis.
tingit verbis illis: Circumdate Sion, & cõ-
plectimini eam, narrate in Turribus eius,
ponite corda v.stra in virtute eius, & di-
stribuite domos ei, vt enarretis in progenie
altera, quoniam hic est Deus, Deus noster
in aeternum: ac si diceret.

Circumdate hanc Dei mysticam ciui-
tatem, eam obeundo, & singula quæque
illius accuratè contemplantini: eamque
amore, atque ex intimis præcordiorum
affectibus complectimini: quin & cæteris Amor Vir
hominibus de Turribus eius, nimirum de ginis ex-
Virginis dotibus atq; heroicis donis, in- cellentia
star Turrium excelis, atq; munitis nar alijs præ-
rate, eamque omnibus prædicare, vt eam dicanda.
omnes agnoscant, diligant, venerentur:
Ponite corda vestra in virtute eius, hoc est
magnam cordium vestrorum fiduciam, Fiducia.
atque spem in potentia, ac robore, hu-
ius cœlestis Ciuitatis ponite, & collo-
cate.

*Radix**præstantia**Virginis*

Radix porro omnium Virginis magnalium indicatur in verbis illis, quæ subnectuntur: *Quoniam* inquit, *hic est Deus, Deus noster in æternum*: quoniam scilicet ipse Christus, qui ex ea carnem suscepit, qui in ea habitavit, qui eam magnificare voluit; est Deus noster in æternum.

Psal. 59.

In eam civitatem deduci optabat David, cum diceret *Psal. 59. Quis deducet me in civitatem munitam*; ad hanc properemus, & nos eadem Virgine duce, caueamusque ne ex ijs simus, qui propter

*Psal. 106.**Psal. 105.*

summam in rebus spiritualibus desideriam atque torporem, per exiguam erga Deiparam pietatem habent, nec eise commendare student. de quibus illud *Psal. 106. Viam civitatis habitaculi non invenerunt*, & illud *Psal. 105. Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem*, dici potest.

*Gregorius**Nicomed.**Psal. 44.*

Deiparam enim terram esse sanctam, & desiderabilem, ex quo orta est veritas, & iustitia, testatur Gregorius Nicomediensis orat. de oblat. Deip. idque meritò: ab omnibus enim fuit ab initio mirificè desiderata, *ut cap. superiori dixi*, cuius speciem Deus ipse *Psal. 44. concupiuit*: caueamus ergo ne ex numero istorum insipientium simus, qui thesaurum ab omnibus expetitur, & desiderabilem pro nihilo

nihilo habentes, ex eo fructum, quem possent, vberimum capere negligunt.

3. Verum enim verò illud præmonendum imprimis videtur; vt is, qui deuotionem erga Virginem amplecti cupit, semel quasi solemniter in celebri aliquo Virginis Templo si commodè fieri poterit, coram eius imagine ad pedes ipsius Virginis in cælo existentis cogitatione se statuatur, inuocatis quasi testibus huius actionis, & per preces, auxiliariis sanctis angelis, præsertim sanctis Michaële, Gabriële, Raphaële, Angelo item suo custode, Sanctis præterea illis, quibus peculiariter est aliqua ratione affectus, præsertim sanctis Ioachimo, & Anna Virginis parentibus, sancto Iosepho sponso, sancto Ioanne Baptista, sanctis Petro, & Paulo, ac Ioanne Euangelista, sancto sui nominis, sanctis item illius urbis Patronis, sibi que omni affectu Virginem deligat in patronam peculiarem, semetipsum ei offerat, firmiterque statuatur actus illos, quibus, deuotionem erga Deiparam contineri diximus, exercere: nimirum se eam vnicè in posterum dilecturum, veneraturum, eidem de bonis eius gratulaturum, in ea secundùm Christum suam fiduciam collocaturum eam pro viribus imitaturum, ei denique

Deuoti
Virginis
initio se
Virgini
offerant,
& quomodo
id faciendum.

178 *Deipara quibus affectibus*
aliqua obsequia exhibiturum.

Et ad particularia veniendo, conside-
ret, in quibusnam virtutibus eam imi a-
bitur, & quænam obsequia ei deferret, si-
mulque eam enixè oret, adhibitis dictis
Angelis, & Sanctis intercessoribus, vt sui
patrocinium suscipere dignetur vsque
ad horam mortis, qua se filio suo sistat:
poterit autem recitare sequentem, vel si-
milem oblationem, atque ex ea die Vir-
ginem sanctissimam peculiari ratione,
veluti suam singularem Dominam, &
Aduocatam recipiat, & in suis necessita-
tibus confidenter ad eam confugiat: quã
oblationem quotidie, vel saltem in die-
bus festis eiusdem Virginis renouare
poterit.

**FORMVLA OFFERENDI SE BEA-
tissima Virginis Deipara.**

*Oblatio
Virgini
facienda.*

SANCTISSIMA Virgo DEI Genitrix
MARIA, ego N. licet vndecunque in-
dignissimus, qui in numerum seruatorum
tuorum recipiar: fretus tamen pietate
tua admirabili, & impulsus tibi seruien-
di desiderio, eligo te hodie coram beatis
Archangelis Michael, Gabriele, & Ra-
phaele, Angelo item meo custode, & co-
ram sanctis Ioachimo, Anna, Iosepho,
Ioan-

Ioanne Baptista, Petro, Paulo, Ioanne Euangelista, & coram sanctis N. N. & curia celesti vniuersa, in meam peculiarē Dominam, Patronam, ac Matrem, firmiterque statuo, ac propono me tibi ex hoc tempore semper obtemperaturum, ac fideliter famulaturum, atq; vt ab alijs quoque tibi seruiatur, pro viribus meis effecturum.

A te ergo mater pijssima per sacratissimum filij tui Iesu Christi Domini nostri qui pro me effudit sanguinem: peto suppliciter, vt me in numerum tuorum deuotorum ascribere, & in seruum tuum perpetuum admittere digneris. Ad sis mihi in actionibus meis, gratiamq; mihi à filio tuo impetres, vt in cunctis meis cogitationibus, verbis, & operibus, ita me geram, nihil vt vnquam tuos, tuique filij oculos offēdā: ac memor sis mei, nec me deseras in hora mortis meæ. O clemēs, o pia, o dulcis Virgo Maria. Amen.

4 Vt autem hanc oblationem, qua Virgini Deiparæ nos deuouemus, ante plures annos in sodalitijs B Virginis, quæ in domicilijs Societatis Iesu habentur, vsu patam, receptam aliquo veterum exemplo confirmemus: attexam hoc loco id, quod Casarius lib. 7. mirac. cap. 39. de

*Exemplū
Walteri
de Bir-
bach.*

Casarius.

180 Deipara quibus affectibus
nobili, & Ducis Louanij consanguineo,
qui in saeculari militia satis strenuus, ce-
lebre nomen erat consecutus, scribit his
verbis:

Walterus, inquit, sanctam Dei Genitri-
cem ab ipsa pueritia cepit inuocare, & ex
intimo cordis affectu diligere, atq; ieiunij,
elemosynis, & missarum celebrationibus
honorare. licet enim corpore deditus esset
torneamentis: corde tamen totus erat in ob-
sequio B Virginis.

Deinde cum nonnulla Deiparæ in eū
beneficia narrasset Cæsarius, subiicit:
Considerans, inquit, Walterus adhuc in sa-
eculo positus tanta circa se B. Dei Genitricis
beneficia: ut tantum in illius amore accen-
sus est. Ut in quamdam paupere Ecclesia in e-
ius honore dedicata, conscio Sacerdote, Fu-
ne colle suo iniecto, Seruum gleba se illi super
Altare, offerret, soluens singulis annis cen-
sum de capite suo, qualem serui originarij
soluere consueuerunt: & quia propter ho-
norem Regina cœlestis se tam valdè humi-
liauit, ipsa suum dilectum valdè glorifica-
uit. Hæc Cæsarius.

Idē à Dei-
para cru-
ce aurea
donatur.

Quæ po rō beneuolentiæ signa Dei-
para huic Waltero antea ostēderit, col-
ligere licet ex quadam re planè admira-
bili, quam Cæsarius eodem loco recen-
set: Cum, inquit, quodam tempore inter
multos

multos Walterus stans, missam audiret, Sacerdos ut in canone calicem leuauit, crucem auream sub eius pede conspexit, cui annexa fuit cartula hæc continens verba: Crucem hanc defer ex parte mea (MARIÆ scilicet matris Christi) amico meo Waltero militi prope Birbach, quam cum sacerdos legisset post completionem missæ, pulpitium ascendit, & clamauit, est ne aliquis hic miles qui uocatur Walterus de Birbach respondeatibus quibusdam, Ecce ista est. Sacerdos eum seorsum duxit, crucem porrexit, & ubi illam inuenerit, vel quis miserit intimauit: quam latus suscipiens, in cœnobio Hemmenrode postea conuersus, eam Abbati resignauit & infra: cuius crucis aurum tanti est fulgoris, ut omne aurum in eius palleseat: comparatione Hæc Cæsarius.

Hic porro Walterus non solum Cisterciensem Ordinem in Monasterio, quod Hemenrode dicitur, ingressus est, ubi Cæsarius eiusdem cœnobij Monachus, qui hæc literis mandauit, eum familiariter cognouit: sed etiam ibi vitam duxit sanctitate, & erga Virginem pietate conspicuam. tandem Dei Genitrice eum uocante transiit ad patriam, miraculorum signis, quæ loco citato recensentur, post obitum clarus.

*AD AMOREM ERGA DEI-
param: quam permo-
ueant.*

S I AM ad actus, quibus eius constat de-
uotio veniamus. Primum igitur om-
nium erga Virginem sanctissimam sine-
rissimus, ac feruentissimus excitandus
est Amor. Ad quod conferent pleraq; in
superiori capite adducta, sed peculiari-
ter, quæ sequuntur, nobiscum seridè re-
putemus.

*Primò
quia ma-
ter est
Christi.*

Primò eam matrem esse Christi Do-
mini nostri, à quo, & per quem omnia
bona nostra accepimus. q̄ si Christū, vt
par est, sūmè diligimus, secūdum ipsum
eius Genitricem magno amore comple-
cti debemus: nam & in humanis, si quis
unicè aliquem diligit, ea quoque quæ ad
illum spectant, diligere solet. & vt quid-
que est dilecto coniunctissimum, ita
maxima beneuolentia. complectitur.
immo Virgo sanctissima Christi mater
eiusmodi est, vt sine viri consortio so-
la de Spiritu sancto eum conceperit, &
per eam Dei misericordiam susceperi-
mus. & quia Christus redemptio nostra
ex dæmonis tyrannide nos eripuit, Pa-
tri reconciliauit, suumque corpus au-
gustif-

Luc. 1.

gustissimum in utero Virginis formatum
in cibum tradidit nobis in Eucharistiæ
sacramento: ideo & Virginem per quã
Christum accepimus, hoc etiam nomi-
ne summo studio diligere, complectiq;
par est. Ideo S. Bonaventura in Litanij *Bonavent.*
Beatæ Virginis, sic eam inuocat: *Sancta*
Maria super omnes diligentius amanda. &
iterum: Super omnes excellentius magnifi-
canda.

Huc spectant, quæ cap. 8. vberius di-
xi de corpore Christi in utero Vir-
ginis concepto, quod in Eucharistiæ sacra-
mento nobis exhibetur, & quæ cap. 17.
27. & 28. differuimus, qua scilicet ratio-
ne Virgo Christum gignendo ad salu-
tem nostram sit cooperata, & capit. 22.
quomodo Deipara per Christum filium
suum tortuosi demonis caput contri-
uerit.

S. Ildephōsus serm. i. de Assumpt. cum *S. Ildephō.*
recensuisset admirabile filij Dei in Virg.
utero incarnationem, integra matris vir-
ginitate, ex figura Rubi, quem Moyses
vidit incombustum: omnes ad Deiparæ *Exod 3.*
patrocinium implerandum, eiusq; lau-
des inuitat: *Sed quia, inquit, laudare dig-
nè nequimus. B. Virginem, quia inferior est
ea nostra laus, veneremur, & amemus
quantum possumus* Ita Ildephonsus.

Secun-

Secundò   *Secundò*, Virgo Deipara summopere
quia ma- à nobis est diligenda, quia mater nostra
ter est no- esse dignatur, & tanquam mater nos be-
stra. nignè complectitur, matrisque erga nos
munera egregiè præstat, quod cap. 27. 28
& 29. plenius probauimus, vel triplici no-
mine matrem nostram dici, matrem etiã
uiuentium appellari ostendimus, cuius
deuotio, vt superiori capite diximus, sig-
num est prædestinationis.

Tertò   7. *Tertò*, Virgo sanctissima amat nos
quia a- mirificè, vt cap. 29. vberius ostendimus,
mat nos. qua de re Petrus Damianus sermo. 1. de
Pet. Dam. Natiuit. Virg. Scio, inquit, *Domina*, quia
benignissima es. *Quia* amas nos amore inuinci-
bili, quos in te. *Et* per te filius tuus, *Et* Deus
tuus summa dilectione dilexit: imò ipsa sibi
Prou. 8. de nos peculiariter diligit, iuxta illud Pro-
uer. 8. Ego diligentes me diligo. Et quoniam
amor non nisi amore reponitur, ideo eam
redamare pro virili studeamus.

Quartò   *Quartò* ad Virginem amandam nos
propriet be- impellunt plurima, eaque maxima bene-
neficiæ qua ficia, quæ iugiter in nos confert tanquam
in nos con- Mater misericordiæ, & totius humani
fert. generis Aduocata, vt toto hoc opere pro-
bauimus, præsertim c. 16. vbi ostensum
est esse Matrem misericordiæ. & c. 30. vbi
pariter probauimus esse hominum Ad-
uocatam; & cap. 20. vbi egi de multis ad
pecca-

peccatorum pœnitentiam, & Dei amicitiam Virginis beneficio reuocatis, & c. 24. & 25. quod nos contra dæmonem egregiè iuuet, ac tutetur, quæ omnia ne ingrati planè simus; amorem erga Virginem postulant maximum.

Quintò, si obiectum amoris est bonū, vt S. Thomas 1. 2. quæst. 27. declarat insignis Virginis præ omnibus puris creaturis sanctitas eam dignam facit, quæ ab omnibus summoperè ametur. Quare Ecclesia in officio Virginem alloquens, illud ei accommodat: *In odorem unguentorum tuorum currimus*, hoc est, ad fragrantissimas tuas virtutes cursu pertrahimur: *Adolescentula*, hoc est, animæ deuotæ, *dilexerunt te nimis*. Si enim alios Dei seruos propter eorum sanctitatem amore prosequimur: quanto magis eam, quæ præ cæteris est sanctissima, & præcipuis Dei donis prædita, vt c. 4. 5. 6. & 12 cupiosè diximus; à nobis omni affectu erit diligenda? imò ipse Deus ex Psal. 44. *Concupiuit decorem eius*, & ita illam diligit, vt Cant. 4. suum amorem metaphora vulneris explicet: *Vulnerasti*, inquit, *cor meū soror mea sponsa*: quo aut amorem pleriq; erga Virginem flagrarunt, ex superiori capite facile colligi potest, aliqua tamen exēpla hic atterere nō grauabor.

De S.

Quintò,
propter insignem suā
sanctitatem.
S. Thom.
Ex cap. 1.
Cant.

Deus singulariter
amat Virginem.

Psal. 44.
Cant 4.

Exempla
eorum, qui
Virginem
amarunt.

I.
S. Gerar-
dus Epi-
scopus in
Hungaria

De S. Gerardo Martyre, & Episcopo
Canadiensi in Hungaria apud Suriū 24.
Septēbr. hæc legimus. Si quis, inquit, reus
ab ipso veniam peteret per nomen Matris
Christi, mox eo audito lachrymis perfunde-
batur. & reum in gratiam humanissimè re-
cipiebat.

II.
Alensis.
S. Anto-
ninus.
Alexand.
Alensis
nihil ne-
gabat per
Virginis
amorem
aliquid
petenti-
bus.

Alexander Alensis, vt scribit S. Anto-
ninus 3. part. hist. tit. 24. cap. 8 §. 1. cum es-
set insignis Doctor Parisijs, & ex singu-
lari ad Virginem deuotione, nihil se ne-
garurum eius amore quidquam postu-
lanti vouisset, à quodam Fratre ex ordi-
ne Minorum, Virginis amore rogatus, vt
illum Ordinem ingrederetur, quamuis
tanta & tam inopinata petitione territus
à Deo tamen intus per motus, se id illi d-
facturum statim respondit, idq; Virginis
amore, & opere præstitit; & ordinem il-
lum mirum in modum sua doctrina il-
lustrauit.

III.
Carolus
filius S.
Brigitta.

Quantum autem profuerit Carolo fi-
lio sanctæ Brigittæ, in vita sua dilexisse
Virginem, declarauit singulare benefi-
cium, quod à Virgine in morte accepit,
cùm à dæmonis tentationibus eum pro-
texit, ac liberauit, quod supra capit. 24.
retulimus, & infra in hoc capite refe-
mus.

De quodam etiam Religioso B. Virg.
studio-

studio narratur in speculo exemplorū
dist. 9. exempl. 84. cū in extremo vitæ
sua ex aspectu duorum terribilium dæ-
monum, qui ad eum rapiendum parati
erant, præ timore ita extra se factus esset
vt horribiliter clamans, dixerit: *Maledi-
cta hora in qua religiosus factus fui: Mox
adueniente Virgine beatissima, effugatis
dæmonibus, ea visa, spem de sua salute
concepit, & serena facie dixit: Benedicta
hora, qua intravi in ordinem. & benedicta
Mater Christi, quam semper dilexi: quæ cū
narrasset fratribus, qui coram astant, &
cum lachrymis pro eo orabant, feliciter
quieuit in Domino. Hoc ipsum re-
fert S. Antoninus 3. par. hist. tit. 23. c. 10. §.
6. & addit Religiosum hunc fuisse ex or-
dine Prædicatorum in Anglia, vocatum-
que Alanum.*

Sancta Hedunigis Ducissa Poloniæ,
vt in fine eius vitæ apud Surium 15. O-
ctobris habetur, crebrò Imaginem quā
dam Deiparæ apud se ferre viuens sole-
bat, & cum ea tumultata est: quæ tribus
digitis sinistrae manus moriens, ita eam
strinxerat, vt commodè inde auelli non
posset, sed anno 1268. post viginti quinque
ferè annos ab eius obitu, reuerato sepul-
chro, cum ossa sacri corporis transferen-
da eleuarentur, consumptis carnibus,
& mem-

IV.
Specul.
Exempl.
Deuotus
B. Virgi-
nis qui-
dam à dæ-
monum
molestijs
in extre-
mo vita
tempore
liberatus.

S. Antoni-
nus.

V.
S. Heduni-
ges Ducis-
sa Polonia.
Surius.

Eiusdem & membrorum compage soluta, tres illi
 cerebrum, digiti inuenti sunt prorsus integri, & in-
 ac digiti corrupti, & intra illos Imago Deiparae
 tres in Dei cerebrum quoque inuentum est recen-
 para ho tissimum, & ex capite liquor instar olei
 aorem post suauissimi odoris erumpebat, quæ amo-
 obitum in- rem, ac deuotionem eius erga Virgi-
 corrupti nem Deo maximè gratam fuisse testa-
 seruantur. baatur.

II.

AD REVERENTIAM ERGA
 Deiparam: quam exci-
 tent.

SECUNDVM quod ad Virginis deuor-
 tionem spectare diximus, illud est, ut
 & reuerentiam, & honorem tum corde,
 tum corpore ei exhibeamus quam ma-
 ximum: licet autem in rigore reuerentia
 ex sancto Thoma 2.2. quæst. 103. art. 1. ad
 1. non sit idem, quod honor; tamè in no-
 stro proposito in idem ferè recidunt. Re-
 uerentia enim ex 2.2. quæst. 81. art. 3. ad 2.
 & quæst. 104. art. 2. ad 4. directè respicit
 personam excellentem: Honor autem, ex
 eodem 2.2. quæst. 103. art. 1. est quoddam
 signum, & testificatio excellentiæ eius,
 qui honoratur.

D. Thom. Imò ex D. Thoma reuerentia est pri-
 mò

S. Thom.

Reuerentia
 & honor
 quid sint.

mō motiuum ad honorandum aliquem, vel ore pronunciano excellentiam eius, vel corporis inclinatione, muneribus, imaginibus, & huiusmodi alijs.

Aristoteles verò in 1. Rhetoric. capit. *Aristoteles* 15. vbi de honore agit, multa dicit, quæ *les quid de honore* ad hæc, de quibus agimus, explicanda *di-* faciunt, idcirco suis ea verbis referemus: *cat.*

Honor, inquit, *benefica existimationis est signum: honorantur autem merito & quidem imprimis, qui beneficium dederunt, & qui beneficium dare possunt; beneficium verò est, quod pertinet ad salutem, & ad ea, qua causa sunt, ut simus, aut ad diuitias, aut ad aliquod aliorum bonorum, quorum non est facilis comparatio, aut omnino, aut in eo loco, aut aliquando: multi enim ex rebus etiam qua parua videntur, honorem adipiscuntur. Verum loca, & occasiones causam afferunt. Patres autem honoris sunt Honor sacrificia, munimenta, & versibus, & sine quibus re-* versibus premia, luci, praesessiones, sepul- bus exhibe- ckra, statua, victus publici, & quibus Bar- betur. bari vtuntur, ut adorationes, conspectus e- uitationes, munera qua apud singulas gentes pretiosa sunt. Hæc Aristoteles. Qui- bus verbis docet rationes, quæ ad honorem alicui impendendum mouent, & quibusnam rebus honor exhibeatur, de qui-

us
tres illi
ri, & in-
ciparæ
recen-
star olei
æ amo-
Virgi-
e testa-

RGA

deuo-
est, vt
corde,
m ma-
erentia
rr. i. ad
in no-
at. Re-
ad 2.
espicit
m, ex
ddam
eius,

t pri-
mō

290 *Deipara quibus affertur*
quibus infra c. 37. vbi de obsequijs erga
Virginem agemus.

*Virgo pra-
cipua re-
uerentia
digna.*

3. Reg. 2.

9 His potius perspicuè apparet quan-
tus honor, quantaque reuerentia Dei-
paræ sit exhibenda, quam Christus ipse
in terris olim sic honorauit, vt ei subdi-
tus esse voluerit; & nunc in caelis hono-
rat, cum ad dexteram suam eam collo-
carit. quod longè ante figuratum vide-
mus 3. Regum 2. in Bethsabea matre Sa-
lomonis, cui Salomon ad se venienti om-
ni honoris significatione occurrit, ea-
que dignissimo loco excepit. sic enim de
Bethsabea legimus: *Surrexit Rex in oc-
cursum eius, adorauitque eam. & sedit super
thronum suum. posuitque est thronus matris
Regis, qua sedit ad dexteram eius: quæ om-
nia figuram fuisse honoris, quem Dei-
paræ defert Christus, docet sanctus Ber-
nardinus Senensis tom. 3. sermone 11. ar-
tic. 2. eaque singillarim expendit. & cap.
2. peculiariter animaduertit verbis illis:
Adorauit eam, significari reuerentiam fi-
liale, qua matrem dignissimam Chri-
stus honorat. Scimus enim illud Eccle-
siast. 3. *Sicut qui thesaurizat, ita & qui
honorat matrem suam.* Quod à Christo
Domino minimè est prætermissum in
sanctissima matre sua; quoniã vt ait Da-
masceus oratione 1. de dormit. Chri-
stus*

*S. Bernar-
dinus.*

Eccles 3.

Damasc.

Unus bonus legislator, etiam si legi minus sit subiectus; legem tamen, quam ipse de parentibus honorandis sanxit, explens, honorat.

Et Hippolitus oratione de sanctificatione: *Qui dixit, inquit, Honora patrem & matrem, ut decretum à se promulgatum observaret, omnem gratiam matri, & honorem impendit.* Hippol.

Idem habet August. lib. de Assumpt. *August.* tom. 9. *Ad benignitatem, inquit, Domini pertinet, matris servare honorem, qui legem non solvere venerat, sed adimplere.*

Bernardus serm. I. de Assump. *Quis non credat Dei filium honorare matrem? ideoque potest Deipara merito appellari. Mater honorificata.* Bernard.

Ad hæc in Ecclesia militante eam honorat, cum tot templa ei dicari, totque per eam miracula, ac beneficia conferri voverit: ut nemo sit, qui se abscondat à calore eius. *Eccles. 25.*

Quare Georgius Nicomediensis oratione oblat. Deiparæ. *Quis honor, inquit, Georgius exhibere poterit puritati Deiparæ ex aquo Nicomed. respondens, cuius amore capitis opifex, ex ea solum construxit tabernaculum, in quo minimè recusavit habitare: in quo paterna voluntas est impleta? Quanam gloria ei poterit tribui pro meritis, cuius superiores glo-*

glo-

gloriam præter se ostendet creator? O donū,
quod nullo potest honore, ut par est, affici.
Hæc Gregorius.

Gen. 28.
Deipara
est locus
terribilis,
id est, om-
ni reue-
rentia pro
sequendus

10 Hanc reuerentiam, quam Deiparæ
deberi diximus, declarasse videtur Iacob
Patriarcha Genes. 28. cum euigilans de
somno, in quo scalam illam à terra ad ce-
lum usque protensam, Angelos item a-
scendentes, & descendentes per eam, ip-
sumque Dominum scalæ innixum vide-
rat, pauens præ admiratione in hæc ver-
ba prorupit: *Quam terribilis est locus iste*
cuius rationem subiicit: *Verè non est hu-*
aliud, nisi domus Dei, & porta cæli. Quali
dicat, iuxta Interpretum sententiam, &
præsertim Bernardi serm. 6. de Aniuers.
Eccles. locus iste est omni reuerentia di-
gnus, quem Deus ipse sua quoque presen-
tia dignatur, cum sit domus Dei, & por-
ta cæli.

Bernard.

Rupert.
Bernard.

Quamuis autem locum hunc Ru-
pertus libro 7. Commentariorum in
Genes. capit. 23. Ecclesiam CHRISTI,
quæ erat futura: Bernardus verò lo-
co citato sacra Christianorum Tem-
pla præsignata veliet: Tamen & ip-
sam Deiparam per locum illum terri-
bilem præcipuè quoque intellectam
nemo inficiari poterit, qui attentè
perspexerit eam esse domum **DEI**,
in qua

in qua Deus singulari modo præ alijs omnibus habitavit, vt patet ex ijs, quæ diximus capit. 5. eamque per hanc scalam Iacob ex Andrea Cretensi, & Damasceno esse adumbratã, & ab alijs Patribus Scalam Cœli: Portam item Cœli appellatam, quæ omnia capit. 16. ostendimus.

Andreas
Cretensis.
Damasc.

Quare Andreas Cretensis orat. 2. *Hæc est, inquit, porta cœli, de qua Iacob dixit: Andreas Quam terribilis est locus iste? verè non est Cretensis hic aliud, nisi domus Dei, & porta cœli.*

Cùm ergo Deipara propter singularẽ Dei præsentiam in eius utero, atque in eius anima præ omnibus alijs sit locus ille à Patriarcha Iacob terribilis vocatus; idcirco magna religione, omni quereuerentia, ac tremore colenda erit. Verùm, quæ peculiariter ad hanc erga Virginem reuerentiã nos excitare possunt, multa sunt.

II Et primùm quidem reuerentiã *Honorãda* Virgini debemus propter summam eius *Virgo pri-* dignitatem, quia mater est Dei; ratione *mò propter* cuius habet quandam dignitatem infi- *eius digni-* nitam ex Diuo Thoma 1. part. quæst. 25. *tatè, quia* artic. vltim. ad 4. & ex alijs, vt dixi *mater est* capit. 5. ita vt meritò ex Mayrone sermone *Dei.* de creatione animæ Virginis ei accom- *S. Thom.* modetur illud Sap. 8. *Generositatẽ eius Mayo-* glorificat contubernium habens Dei: *Sap. 8.*

I Ideoque

*Virgini
debetur
hyperdu-
lia.
Bonauent.
Gabriel.*

Ideoque etiam ex 2. 2. quæst. 103. art. 4. ad 2. maxima ei reuerentia debetur ex affinitate, quam habet ad Deum: ut propterea *hyperdulia*, quæ est potissima species dulciæ, ei conueniat. quod docent Theologi, ut videre est apud Bonauenturam in 3. distinct. 9. art. 1. quæst. 3. Gabriel. lect. 49. in canonem, & alios. ideoque etiam sedet à dextris filij, & supra omnes puras creaturas euecta, separata ab alijs facit hierarchiam, ut dicitur capit. 6.

*Epitheta
Virginis,
quæ eius
dignitatē
sacratissi-
mam in-
dicant.*

Huc spectant illa, quæ Virgini tribuuntur epitheta, quibus tanquam aliquod sacrosanctum omni veneratione dignissimum appellatur. exempli causa Templum Domini, Tabernaculum fœderis, Arca testimonij, de quibus plenius supra c. 5. diximus.

*3. Reg. 6.
Exod. 26.
Exod. 25.
Bonauent.*

Quocirca Bonauentura in 1. sentent. distinct. 44. in exposit. text. *Tanta*, inquit, *fuit Deipara dignitas, ut si omnes creatura quantumcunque ascenderent in gradibus nobilitatis essent præsentis, omnes deberent reuerentiam Matri Dei.*

*2. Cor. 3.
Rom. 8.*

Quod si Apostolus 2. Cor. 3. ex comparatione Moyse Apostolorum dignitatem, legem Euangelicam, & Christum prædicantium, & habentium Spiritus primitias, ita cõmendat. *Quod si, inquit, ministratio*

ministratio mortis litteris deformata in la *Exod. 34.*
 pidibus fuit in gloria: ita ut non possent in-
 tendere filij Israel in faciem Moysi propter
 gloriam vultus eius, quæ evacuatur; quo
 modo non magis ministratio spiritus erit in
 gloria: quanto potiori iure supra omnes
 erit in gloria, illa, quæ Christum totius
 Evangelicæ gratiæ fontem de suis visce-
 ribus concepit, & mundo eum edidit?
 quanta igitur erit illi reuerentia, quan-
 tus honor ab omnibus exhibendus?

Secundò, reuerentiam Virgini debe- *Secundò,*
 mus, quia mater nostra esse dignatur *quia ma-*
 pijsissima, & benignissima (vt cap. 27. & *ter est no-*
 sequent. ostendimus) matri autem, & *stra.*
 tali, ac tantæ matri à filijs singularis ho-
 nor, & reuerentia debetur, vt satis con-
 stat *Exod. 20. Honora patrem tuum, & Exod. 20.*
matrem tuam; quod apud Ephes. 6. est *Eph. 6.*
 mandatum primum in promissione; &
 ideo Malach. 1. dicebat Dominus, *Filius Malach. 1.*
honorat patrem: Si ergo pater ego sum, ubi
est honor meus.

Tertiò, quia cum sit Mater Dei, verè *Tertiò,*
 est Regina nostra, ac Domina omnium *quia est*
 in cælo, & in terra, vt cap. 5. ratione, & *Regina ac*
 Patrum testimonijs probauimus: Do- *Domina*
 minæ autem, ac tali Domina à seruis *nostrâ.*
 reuerentiam deferendam, ratio ipsa
 suadet.

*Quartò,
propter
eius san-
ctitatem.
S. Thom.*

12 *Quartò, cum reuerentia, & honor excellentiæ, ac virtuti debeat ex D. Thom 1.2. quæst. 2. art 2. ad 2. etiãsi Virgo sanctissima non esse mater Dei; propter eximiam tamen eius excellentiam, ac sanctitatem, & propter heroicæ virtutes, ac insignes, quibus est exonerata, prærogatiuas (de quibus toto hoc opere diximus, & præsertim cap. 4. §. 6. & c. 15. & 21.) summa reuerentia, summo præ omnibus puris creaturis honore prosequenda esset propterea appellatur*

Iudith. 15.

Gloria Ierusalem, lætitia Israël, honorificentia populi nostri (vt cap. 17. dixi) eiusque virtutes præstantissimis typis significantur. Vt eius charitas per

Exod. 25.

candelabrum aureum; eius oratio per

Exod. 20.

Altare thyamiamatis, idemque de reliquis virtutibus, quemadmodum cap. 21. dictum est.

Aristot.

*Quintò,
propter
accepta
beneficia,
& alia,
qua ab ea
speramus.*

Quintò, si ex Aristotele loco citato honorantur ij, qui beneficia dedere, vel qui dare possunt, seu beneficia sicut ad salutem, seu diuitias, seu aliquid aliud, quod tamẽ aliqua ratione facilẽ comparari nequeat: quanta ratione, quantoque honore prosequenda est Virgo sanctissima à qua tot, tantaque beneficia ad salutem, tum animæ, tum corporis retulimus; & per quam tam multa, quæ nostris

nostris viribus comparari nequeunt, spe amus? (vt superiori capite diximus.)

Quemadmodum autem Ioan. 5. Pater omne iudicium dedit filio, vt omnes honorificent filium, sicut honorificant Patrem: ita filius, vt mater honoretur, gratiarum dispensatricem, & miraculorum effectricem; (vt cap. 20. dixi,) peculiari ratione eam constituit.

Ioan. 5.
Christus
per matrē
beneficia
concedit.

Quod etiam terrenis principibus vsu venit, qui cum honorari quempiam volunt, per eum omnia facillē concedunt, ac largiuntur. quem morem secutus est Pharaō Gen. 41. cū ab se Ægyptij alimenta peterent: *Ite, dicebat, ad Ioseph, & quisquid ipse dixerit vobis, facite.*

Gen. 41.

Quare Anselmus ca. 6. de excel. Virg. *Velocior, inquit, interdum est salus memorato nomine Virginis, quā inuocato nomine filij; non quod ipsa maior, & potentior eo sit; nec enim ipse magnus, & potens est per eam, sed illa per ipsum. Verū quia & si merita inuocantis non merentur, vt exaudiatur; merita tamen matris intercedunt, vt exaudiatur. ita ex* Anselmo, qui id quotidiano experimento inter homines confirmat, cum quis proposito dominico nomine efficaciter ab alio consequitur, quod simpliciter sua prece nequaquam impetrare posset.

Anselm.
Velox sa-
lus in uo-
cata Vir-
gine.

Oēs Sancti Hinc est, quod Sancti omnes etiam
Virginem præcipui eam omni reuerentia profe-
maximè quuntur, iuxta illud Psalm. 44. *Vultum*
reueretur. *tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.*
Psal. 44. quod de Virgine intelligi probauimus

cap. 17. & de veneratione, quã illi exhibent oēs Angeli, plenius diximus c. 26. imò Virgo sanctissima: *Ab ipso Deo,*

Epiphan. verbis vtar Epiphanij ser. de Deipara, *et in honore habita, tanquã ancilla digna, et mater.* & Cyprian. ser. de Christi Nati-

Cyprian. *Spiritus sanctus, inquit, seruabat sacramentum suum, hoc est Deiparã, et sanctimonia thalamũ honorabat.* Igitur, & nos omnem reuerentiam, & honorẽ Virgini impendamus; ad eius imagines, nomẽ, laudes, & similia humiliter caput inclinemus; preces ad eam quã deuotissimè flexis genibus effundamus.

Exempla 13. De hac erga Virginẽ reuerentia præcipua in Sanctorum historijs relata dignè inueniuntur. De beata Margarita virgine, filia regis Hungariæ apud Suriũ 28. Ianuarij, quæ fuit sanctimonialis ex Ordine sancti Dominici, & obiit anno

I. 1270 sic scribit Auctor eius vitæ; *B. arã* Virginem Dei matrem præcipuo venerabatur affectu, & vbicumque eius videbat imaginem, flexis genibus, salutacionem Angelicam proferebat. In vigilijs

Natiuita.

Natiuitatis Christi, & quatuor solenni-
tatum Beatæ Virginis, dum in loco ca-
pitulari pronunciabatur diei sequen-
tis solemnitas, deuotionem præfere-
bat admirabilem, prosternebat sese, &
cum lacrymis orans gratias agebat Deo:
in iisdem vigilijs non nisi pane, & aqua
vescebatur: in singulis quoque festiui-
tatibus B. Virginis, ac intra octauas of-
ferebat eidem sanctissimæ Virgini mil-
le salutationes Angelicas, & ad singu-
las quasque humi se prosternebat. hæc
ibi.

De S. Gerardo martyre Episcopo Ca-
nadiensi in Pannonia, apud eius vitæ S. Gerar-
scriptorem legimus in Surio hæc verba: *Surius 24*
Ipso S. Gerardo auctore ab Hungarica in Hun-
gente non pronunciatur nomen ipsum *garia.*
matris Dei, sed Dominam eam vocant: *Septemb.*
si sit autem pronunciatum eius nomen, *Septemb.*
statim flexis genibus, & demissis in ter-
ram capitibus sese inclinant, atque a deo
Pannonia, seu Hungaria à S. rege suo
Stephano familia S. Mariæ appellata est
hæc ibi.

Sanè Ecclesia in Rubricis Missalis, *III.*
quamuis Sacerdotibus præscribat, vt *Missale*
in Missa caput inclinent ad nomen eorū *Romam.*
Sanctorum de quibus dicitur Missa, aut
fit commemoratio; vbicunque tamen

B. Mariæ nomen pronunciatur, semper caput inclinandum esse iubet; quamvis Missa non dicatur de ea, quod ipsum meritò apud omnes fideles in more positum est, atque usu receptum; ut ad tantæ Reginæ nomen quacunque occasione prolatum omnes; caput reuerenter inclinent.

III.

CONGRATVLATIO ERGA
Deiparam exercenda.

14 **T**ertium, quod ad nostram erga Virginem deuotionem declarandam facit, actus est intimæ ex animo congratulationis, qui ex amore profiscitur. Cum enim amplissima Dei in eam collata dona cognoscimus; & reliqua quæ gloriæ magnitudinem, & præstantiam Virginis maximam ostēdunt, ex quorum cognitione reuerentiæ affectum in nobis excitari dicimus, accedente amore, quem illi debemus, consequens est, ut ei ex intimis præcordijs congaudeamus, seu gratulemur.

Rom. 12.

Si enim Apostolus Roma. 12. inter alia monita Christianis tradita ad indicandam mutuam dilectionem, hoc etiā posuit: *Gaudete cum gaudentibus. Et flete cum*

cum flentibus, id ipsum inuicem sentientes; Congau-
 vt scilicet de aliorum bono gaudeamus, *dendum*
 & de aliorum malis doleamus, idque ex *bonis alio-*
 animo non simulatè: hoc enim sibi vo- *rum ex*
 lunt verba illa: *Id ipsum inuicem sentien-* *animo.*
tes, vt exponit Origenes. & S. Agnes, pa- *Origenes.*
 rentibus ad eius sepulchrum assiduè vi-
 gilantibus, quadam nocte virginū cho-
 ro comitata cum apperuisset, dixisse le-
 gitur apud Ambros. libro 4. epist. 34. *Ambros.*
 edit. Rom. *Congaudete mecum, & congra-*
tulamini, quia cum his omnibus lucidas se-
des accepi, & illi sum iuncta in cœlis, quem
in terris posita tota intentione dilexi: quæ
 verba in eius officio Ecclesia vsurpat: *Offic. Eccl.*
 quanto magis Deiparæ, cui tot nomi-
 nibus, tantum debemus, de eius bonis
 nobis congaudendum, & gratulandum
 est.

Præsertim quia, vt animaduertit Pel-
 bartus in Stellario part. 2. libr. 2. arti. 2. *Pelbartus.*
 agens de hac cum Virgine congratula-
 tione, omnia Virginis gaudia ad nostrâ
 pertinent maximam vtilitatem.

Certè S. Thom. 2. 2. quæst. 28. art. 1. *S. Thom.*
 loquens de gaudio: *Gaudium*, inquit, *Gaudium*
 propter hoc, quod ipsi bono amato proprium de bonis
 bonum inest, & conseruatur, ex amore cau- *amici ori-*
 satur, & hoc maximè pertinet ad amorem tur ex
 beneuolentia, per quam aliquis gaudet de amore.

amico prosperè se habente, etiam si sit absens. & in solut. 4. vult gaudium, quo de diuino bono secundum se considerato gaudemus, principaliter ex charitate procedere; & melius esse, quàm gaudium de bono diuino à nobis participato. & art. 4. dicit esse actum, seu affectu charitatis. & opusc. 61. docet, In patria animam Deo congratulari in omnibus operibus suis.

Deus opt. de beneficijs in Dei param collatis laudandus.

15 Ex his liquidò apparet ex amore erga virginem ouiri actum hunc cōgratulationis cum eadem, quo intimè de eius gloria, & omnibus eius bonis, ac ineffabilibus priuilegijs, quæ à Deo accepit, gaudemus eodē affectu, animiq; studio, ac si nos ipsi accepissemus: Deumq; propterea laudamus, eiq; gratias ingentes agimus, quòd eam ad tam sublimē sanctitatis, & gloriæ apicem enexerit, eaq; in illam dona atq; ornamenta congesterit.

Catechismus ad parochos.

Quare Catechismus ad Parochos ex decreto Concilij Trid. editus in tract. de oratione, §. 6. cum docuisset ad alteram precationis partē spectare etiā gratiarū actionem Deo pro victorijs, & triumphis Sanctorum; subiicit hæc verba, quæ ad rem nostram maximè faciunt: *Huc, inquit, pertinet prima illa pars Angelicæ salutationis, cum ea ad precandum utimur:*

Luc. 1.

Aue

Aue Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus. Nam Deum summis & habendis laudibus, & gratijs agendis celebramus quod sanctissimam Virginem omni coelestium donorum munere cumulavit; ipsiq; Virgini singularem istam gratulamur felicitatem. hæc ibique merito, nam & ipse Archangelus Gabriel eadem voce Aue, Deiparæ est gratulatus.

Nam est sacrum Concilium Trid. sess. *Cōcilium Trident.* 22. cap. 3. docet, cum in honorem Sanctorum Missæ interdum celebrantur, Deo quidem Sacerdotem sacrificiū offerre; sed Deo de illorum victorijs gratias agere, eorumque patrocinia implorare.

Quare de donis beatissimæ Virginis, ex quibus tanta in oēs vtilitas manavit, gratiæ Deo sunt agenda quâ maximæ.

Ideo Ecclesia ipsa suo ad id nos exem- *Missale Roman.* plo hortatur, cum in Præfatione Missæ de Deiparâ his verbis Deum alloquitur: *Verè dignum & iustum est, a quum & salutare, nos tibi semper, & ubiq; gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterna Deus, & te in veneratione B. Mariae semper Virginis collaudare, benedicere, & predicare, qua & unigenitum tuum sancti Spiritus obumbratione concepit, & virginitatis gloria permanente, lumen aeternum*

204 Despara quibus Affectibus
mundo effudit Iesum Christum Dominum
nostrum.

Iudith 13. Hoc ipsum satis præfiguratum cernimus in Iudith post præcisum ab ea Holofernis caput, quam cum vniuersi acclamantes collaudasset, Ozias princeps populi de hoc beneficio in Iudith collato, gratias Domino agens dixit cap. 13. *Benedictus Dominus, qui creauit cælum, & terram; qui te direxit in vulnera capitis principis inimicorū nostrorum; quia hoste nomē tuū magnificauit, ut non recedat laus tua de ore hominū, qui memores fuerint virtutis in æternum, pro quibus non pepercasti anima tua propter angustias, & tribulationem generis tui: sed subuenisti ruina ante conspectū Dei nostri: & dixit omnis populus, Fiat, fiat: quæ omnia longè melius in Desparam per Iudith adumbratam, & in victoriam de dæmone ab ea reportatam, quadrant, propter quam Deum huiusmodi verbis benedicere debemus.*

Bernard. 16 Hinc Bernardus serm. 1. de Assumpt. de hac cum Virgine congratulatione agens: *Vt interim, inquit, sileam beneficia, quæ pro illius glorificatione consequimur, sileam diligimus, gaudebimus utiq; quia vadit ad filium. Planè, inquam, congratulabimur ei: nisi fortè (quod absit) inuentrici gratia omnimodis inueniamur ingrati. &*
serm. 4.

Serm. 4. de Assumpt. Nos quidē seruuli tui
ceteris in virtutib⁹ cōgaudemus tibi, sed in
misericordia potius cōgaudemus nobis ipsis.

Et Ecclesia ex persona Virginis in quo- *Offic. Eccl.*
dam responsorio in festo Visitationis :

*Congratulamini, inquit, mihi, quia cum
essem paruula placui Altissimo, & de meis
visceribus genui Deum, & hominem.*
quibus verbis non tantum nos ad sibi
gratulandum inuitat, sed etiam ratio-
nem tantæ gratulationis aperit.

Et hoc meritò, si enim Luc. 15. Homo, *Luc. 15.*

qui ouem perditā, & mulier, quæ drag-
mam inuenerunt, conuocatis amicis,
illos, vt sibi congratulentur, inuitant:
quia inuenerunt quod perdiderant; &
inde inferitur gaudiū coram Angelis Dei
super vno peccatore pœnitentiā agente,
quanto magis de Virgine ad matris Dei
dignitatē euecta eidem gratulandum.

Ex hoc quoque gaudio in cœlo super
vno peccatore conuerso. *Ildefonsus ser. Ildefonsus.*

1. de Assumpt. *Multo magis, inquit, gau-
dere credendum est in cœlo de aduentu &
gloria tantæ Virginis: quod etiam dixe-
rat Sophronius inter opera Hieronymi* *Sophon.*
in serm. de Assumpt.

17 Ceterum quanta congratulatio exi- *Congratu*
gatur ab amicis, seu deuotis Virginis pro *latio cum*
tot bonis, & donis inenarrabilibus ei *Deipara.*

206 *Deipara quibus Affectibus*
diuinitus collatis, facile colligi poterit
ex eo, quod Ecclesia in Missa Assum-
ptionis omnes ad iubilandum inuitans,
canit: *Gaudeamus*, inquit, *omnes in Do-*
mino, diem festum celebrantes sub honore
B. Virginis, de cuius Assumptione gaudent
angeli, & collaudant filium Dei, & in An-
tiphona: Hodie Maria Virgo cælos ascen-
dit, gaudete quia cum Christo regnat in
æternum.

Bonauien. Quocirca S. Bonaventura in Lita-
nijs B. Virginis sic eam inuocat: *Sancta*
Maria, cui sancti, & sancta congaudent,
& gratulantur.

S. Iacobus. His consonat S. Iacobus in Liturgia
his verbis ad Deiparam: *Tibi, o plena*
gratia uniuersa creatura gratulatur, An-
gelorum cætus, & hominum genus.

Anselmus Anselmus de excel. Virg. cap. 9. *Cum*
sancti, inquit, ipsam dominam, per quam
tanta bona eis prouenire, præ oculis habue-
runt iuxta Deum, quem de suo utero Virgo
filium peperit residentem, & iure materno,
cælo, terraq; cum eodem filio presidentem,
consideremus qua exultatione exultabunt
pro tanta gloria eius, quo honore subleua-
buntur in tanta potentia eius. ita Ansel-
mus piè meditatur de Sanctorum gau-
dio, & exultatione, quam ex gloria Dei-
paræ capiunt.

Et

Et Damascenus orat. 2. de dorm. *ludamascenus.*
bilimus, requit, in Arca Domini Dei toto
animo, & muri cadent Ierichuntini, Con-
trariarum, inquam, potestatu infesta mu-
nitiones, cum David exultemus spiritu,
Arca enim Domini hodie requieuit. hæc
Damascenus, satis ostendens gaudiu, quo
ex Virginis exaltatione in Assumptione
exultare debemus, eidemq; gratulari

18 Quanti autem fecerit B. Virgo hunc *Carolus*
affectu gratulationis secum de suis bo- *filius S.*
nis, videre est in Carolo S. Brigittæ fi- *Brigitta*
lio, cuius anima post mortem ante Chri *in obitu d*
sti tribunal iudicanda constitit. Demon *B. V. rgine*
autem apud Christum summum Iudi- *adiuto.*
cem acriter de Deipara, quam suam Do-
minam, & Christi matrem super Cœlu,
& terram, & super omnes spiritus infer-
ni potentem fatebatur, conquestus est;
quod cum ipse demon animam illam
post obitum accipere, & Christi iudicio
sistere debuerit; Virgo beata, ante-
quam exiret de corpore manibus suis
apprehendens, in sua forti tutela ad
Christi iudicium pertulerit. At Deipara
huius facti rationem reddens,
hæc respondisse demoni scribitur libr. 7.
Reuelationum eiusdem sancte Brigittæ, *S. Brigit-*
cap. 13. *ta.*

*Dum, inquit, hæc anima in corpore erat
magnam*

208 Deipara quibus Affectibus
magnam charitatem habuit ad me, reuol-
uens hoc sapius in corde suo, quod me Deum
suam Matrem dignatus fuit facere, & quod
super omnia creata me sublimiter voluit
exaltare, & ex hoc tanta charitate cepit
Deum diligere, quod in corde suo dicebat
sic; In tantum ego gaudeo, quod Deus Vir-
ginem Mariam matrem suam habet super
omnia charissimam, quod nulla creatura,
vel corporalis delectatio est in mundo, quam
ego in permutatione illius gaudij reciperem:
imò illud gaudium omnibus terrenis dele-
ctationibus praeferrem, & si possibile esset,
quod ipsa in vno puncto minimo à dignita-
te, in qua est, à Deo remotior fieri posset;
ego magis mihi in permutationem eligerem
in profundo inferni aternaliter cruciari. &
idcirco sit ipse Deo pro benedicta gratia illa
& immensa gloria, quam dedit suae matri
dignissima, infinita gratiarum actio, & gl-
ria sempiterna. Ergo, o diabole, vide mon-
cum quali voluntate iste obiit. quid itaque
tibi videtur, utrum magis iustum erat,
quod anima eius in meam veniret defensio-
nem ante iudicium Dei, an in tuas manus
impie crucianda. Respondit diabolus, Non
est mei iuris, quod illa anima in meas ma-
nus veniret, quae te diligit plus quam se, an-
tequam iudicium factum sit. hæc ibi.

Verum cum dæmon contra eam ani-
mam

mam adhuc multa, quibus suis iuris eam esse debere contendebat, obijceret; ab Angelo, qui strenuè pro anima respondebat, victus, & Christi summi Iudicis voce, qui benignè animam ad se vocavit, turpiter est eiectus, & adiecit Angelus S. Brigittæ, Carolum hanc gratiâ minimè habiturum fuisse, nisi ab infanzia voluntatè habuisset diligendi Deum, eiusque amicos, & in peccati casibus libenter se emendandi.

IV.

AD FIDUCIAM ERGA DEIPARAM, qua nam excitent.

16 **Q**uartum, quod ad deuotionem erga Virginem requiritur, est fiducia ad eam, iuxta illud Psal. 47. quod *Psal. 47.* de Virigne explicari diximus: *Ponite corda vestra in virtute eius;* quasi dicat, *Offic. Eccl.* post Deum omnem cordis vestri fiduciam collocare in magna virtute seu potestate eius, id quod fecerunt Sancti.

Ecclesia certè eam in *Salve Regina,* *Spem nostram* vocat; *Et spes nostra salue.* & ita Bernardus serm. de Aquæductu: *Bernard.* *Filioli,* inquit, *hac peccatorum scala, hac mea maxima fiducia est, hac tota ratio spei mea.*

De

Bonauen.

De sancto Francisco S. Bonaventura in eius vita cap. 9. *In matre, inquit, Domini post Christum præcipuè fidens, eam sui, ac suorum Aduocatam constituit.*

B. Ignatius Loyola fiduciam impetrandi à Christo, quæ petebat, in Virgine ponebat (vt superiori capite diximus) quod tum alibi, tum in suis exercitijs spiritualibus ostendit. ibi eam in meditationum finè, vnum peculiare colloquium, in quo postulatio continetur ad Virginem instituit, vt per eam petitionis nostræ consequeremur effectum.

S. Ephram

S. Ephram in oratione de Virgine, his verbis ad eam precatur: *Sub alis tuis custodi me, & protege me; miserere mei, qui sum luto inquinatus, ne aduersus me gloriatur Sathanas exitiosissimus, ne in me exurgat execrandus inimicus meus. Non mihi alia fiducia ô Virgo sperare: tu enim mea PORTVS, ô Virgo inuiolata, & præfons auxiliatrix: deniq; sub tutela, & protectione tua totus sum, crebris lacrymis te, ô celeberrima Mater imploro, & aduoluo tibi. hæc sunt S. Ephram ad Virginem preces, qui multa in eandem sententiam addit.*

Damasc.

S. Damascenus orat. i. de dorm. Tibi inquit, nos quoque hodierna die assidemus, ô Domina, Domina, atque iterum dicam Domina Dei genitrix, & Virgo: animas nostras

nostras ad Spem tuam non secus, atque ad firmissimam quandam Anchoram alligantes, mentem, animam, corpus, totos denique nos tibi dicantes, ac consecrantes, psalmis, & hymnis spiritualibus quantum possumus honorantes. hæc Damascenus.

Qui etiam orat. 2. de dorm. testatur sanctos Apostolos Virginis dormitioni adfuisse, non solum ei, ut debebant, ministraturos: sed ab ea etiam, quæ fons est benedictionis, & benedictionum omnium scaturigo, tanquam præclaram, ac pretiosam hæreditatem hausturos benedictionem. hæc ex Damasceno.

Tanti igitur Virginis benedictionem faciebant Apostoli. *Quod si Deus* (inquit Leo in sermone de sancto Laurentio) *in Leo.*

Sanctis suis nobis præsidium constituit, & exemplum; quantum præsidij nobis in Matre sua posuisse existimandus est, quam *Miraculorum officinam* effecit, ut ait Damascenus orat. 1. de Natiu. *Damasc.*

Ad hæc ipse Christus in ea confidere dicitur, quam peccatorum *Aduocatum* constituit, cuius intercessione multi peccatores veluti spolia à damone erepta Christo restituantur. & ita *Prou. 31. Can. Prou. 31.*

fideri in ea cor viri sui, & spolijs nõ indigebit.
Christus

Christus enim Deiparæ filius, & sponsus, seu Vir dicitur, qui plurima spolia, scilicet peccatores, propter Virginis ad eundem Christum preces acquirit, (quod cap. 20. multis exemplis ostendimus.) Quod si Christus adeo confidit de eius in peccatoribus à dæmonis faucibus eripiendis diligentia: nos quoque, quorum causa agitur, plurimum fiduciæ in ea collocare possumus, & debemus.

Qua nos ad fiduciã erga Dei- param ex- citant. Germa- nus Pa- triarcha. 20 Ceterum hanc erga Virginem fiduciam illa excitare possunt. Primum, si recogitemus ipsam esse *Matrem Dei*, atque adeo *potentissimam* ad nos iuuandũ, quod fuse probauimus cap. 30. & eleganter Germanus Patriarcha Constantinopolitanus orat. de oblat. Deiparæ in fine: Certè, inquit, *Domina Deiparens, certè meum refugium, vita & defensio, arma, & gloriatio, Spes, & robur meum: concede mihi, ut & ego quoque tecum fruam inenarrabilibus, & qua comprehendere non possunt, tuis bonis in cælesti persecrãtia. Habes enim, sat scio; cum tua voluntate cõcurrentem potentiã, ut qua sis Mater Altissimi, & propterea audeo. Ne ergo prius mea expectatione, ô Domina intemerata, qua supra uniuersorum expectationem, supra rationem peperisti Dominum nostrum Iesum Christum. Hæc ille.*

Secundum,

Secundum, ipsam non solum posse, sed etiam velle nos iuuare, quod satis probatum constat ex cap. 16. vbi Matrem esse misericordiam. & ex cap. 30. vbi nostram esse Aduocatam, & Mediatricem, & ex cap. 5. vbi Dominam nostram esse, & ex cap. 20. 28. & 29. vbi matrem esse nostram, & gratiarum dispensatricem ostendimus: quæ omnia si attentè expendantur, facile intelligemus, illam velle nos iuuare: ac proinde magnam in nobis fiduciam erga Deiparam gignent. & ideo cap. 28. sub symbolo pallij Eliæ, in quo ab Eliseo Iordanis aquæ diuisæ sunt, à Christo nobis relictam diximus, vt eius virtute per aquas tribulationum mitigatas tuti pertransire possimus. Quod etiam confirmatur ex dictis cap. 20. vbi per eam miracula plurima existere probauimus.

21 Verum non ab re fuerit ad eximiam Deiparæ potentiam, eiusque benignam ad nos iuuandos voluntatem, quibus à Deo est donata, declarandam, B. Gertrudis reuelationem, quæ lib. 4. earundem reuelationum cap. 12. habetur, hoc loco attexere: *Sub matutinis, inquit, infesto Dominica Annunciationis, dum in monasterio monialium, in quo degebat Gertrudis, cantaretur AVE MARIA, vidit ipsa tres*

Secundo,
vult nos
iuuare.

4. Reg. 2.
Ioan. 19.

Reuelatio
B Gertru-
dis de glo-
ria Dei-
para.

B. V. Po-
tentissima
Sapientis-
sima
Benignissi-
ma.

tres rivulos efficacissimos procedentes à a-
tre, & Filio, & Spiritu sancto, cor Virginis
matris suavissimo impetu penetrare, & de
corde ipsius rursus efficaci impetuositate suã
originem repetere; & ex illo influxu sancta
Trinitatis hoc beata Virgini donatum fore,
quod ipsa est potentissima post Patrem, sa-
pientissima post Filium, & benignissima
post Spiritum sanctum.

Aue Ma-
ria efficax
salutatio.

Cognoscit etiam quòd quotiescunq; illa sa-
lutatio angelica, scilicet Aue Maria, cum
devotione à fidelibus recitatur in terris præ-
dicti rivuli efficaciori impetu superabundant-
es circumfluunt beatissimã Virgine, & ex
altero latere reinfluunt cor ipsius sanctissi-
mum, sicq; cum mira delectatione repetunt
fontem suum, & ex illa redundatione venit
quodam gaudij, delectationis, & aeterna sa-
lutaris resperguntur in omnes personas San-
ctorum, & Angelorum, & insuper alio-
rum, qui in terris commemorant eandem
salutationem; per quas renouatur omne
bonum in singulis, quod unquam per salu-
tiferam incarnationem filij Dei sunt adepti.
hæc ibi.

Tertiò,
quia ca-
pit serpen-
tis contri-
bit.

Tertium, quòd fiducia excitat, quia
peculiariter per illã Deus caput venena-
ti draconis, qui nos inexplebili avidita-
te deuorare nititur, conterendum pro-
nunciauit, de quo fusè cap. 24. & 25.)

Quare

Quare Carthusianus libro 3. de laudibus Virg. artic. vlt. experimento se didicisse affirmat, Mariæ salutationem, atq; inuocationem ex corde profectam afflictis omnibus, & formidolosis, qui nocturnis spectris, ac diabolicis terroribus commouentur, maiorem in modum opitulari.

Et P. Ioannes Auila, vir nostra tempestate insignis sanctitatis, & prudentiæ dicebat plures cum pudicitiae vitio tenerentur captiui, à Deo propter piū affectum ad Virginalis conceptionem, & annunciationem, castitatem obtinuisse.

22 Ad hanc fiduciam in nobis excitandam plurimum valet si meminerimus, eam adumbrari per *Ciuitatem R. fugij*, per *Arcam* ad euadendum diluuium à Noe conditam, per *Propitiatorium*, per *templum Domini*, in quo orationes exaudiri: & immunitas ad ipsum confugientibus esse solet; & per alios typos, de quibus sæpè in hoc libro, sed præsertim cap. 16. & 30. egimus:

Ideo Bernardus hom. 2. supermissus est: *Si insurgant. inquit, venti tentationum; si in curvas scopulos tribulationū respice Stellam, voca Mariam: si iactaris superbia undis, si ambitionis, si detractionis, si simulationis;*

Carthusianus. Sanctissimum illa-ria nomen inuocantes à Damo-num mo-lestijs liberati.

P. Ioan. Auila.

Figura Virginitatis ad fiduciam in ea concipiendam. Num. 35. Exod. 25. Gen. 6. 3. Reg. 6. Cap. 16. & 30. Bernardus.

à a-rginis & de te sua sancta a fore, m, la-ffima

lla sa- cum is præ- dand- & ex- & effi-

uent- na sa- San- r al- n dem omne salu- depti-

quia uena- dita- pro- 25.) Quare

216 *Deipara quibus Affectibus
amulationis; respice stellam, voca Mariam:
& post aliqua in eandem sententiã sub-
ijcit: in periculis, in angustijs, in rebus du-
bys, Mariam cogita, Mariam inuoca, non
recedat ab ore, non recedat à corde:*

*Etenim vt idem Bernardus serm. Do-
min. primæ post Epiphan. S. piè, inquit,
à nobis fuerit pulsata, non deerit necessitati
nostra, quoniam misericors & mater mise-
ricordia.*

*Ambros.
Alensis.*

*S. Brigitta
Nomen
Virginis,
eiusq; ima-
gines ma-
gnam vim
habent cõ-
tra tenta-
tiones.*

*Bona desi-
deria Vir-
gini dese-
renda.*

Gen. 29.

*Et certè quemadmodum Virgo san-
ctissima dum in terris degeret, aspectu
suo tētationes in alijs sedebat vt ex Am-
brosio, & Alensi, & alijs diximus ca. 14.
ita videtur hoc reliquisse nomini suo de-
uotè inuocato, vt ex reuelatione sanctæ
Brigittæ lib. 1. cap. 9. & lib. 6. cap. 21. di-
ximus loco citato: imò & imaginibus
suis deuotè pariter inspectis, idem vide-
tur concessum.*

*Quare sicuti pueri cum aliquid peri-
culi tibi obijcitur, collū matris lacryma-
bundi arctius amplectuntur: ita & nos
in dæmonis tentationibus, ad Virginem
per Collum significatã, vt ca. 16. diximus,
accurramus cum lacrymis, & desiderio,
ac precibus eius pedes amplectamur.*

*Quin etiam non solum in dæmonum
impugnatione; verum etiam, sicuti
Ruben Gen. 29. inuentas Mandragoras
Lix*

Lixæ matri detulit: ita & nos bona nostra desideria aliaque pietatis opera Virgini deferamus; ab ea conseruanda & per ipsam Deo offerenda transmittamus, non secus ac ea, quæ à corpore per *collum* ascendunt ad caput, iuxta illud, quod monet Bernardus sermone 3. de Aduentu: *Bernard.* *Studeamus, inquit, & nos dilectissimi per ipsam ad eum ascendere, qui per ipsam ad nos descendit; per eam venire in gratiam ipsius, qui per eam in nostram miseriam venit.*

Idem sermone de Aqueductu: *Quicquid, inquit, illud est, quod offerre Deo paras, Maria commendare memento, ut eodem alueo, ad largitorem gratia gratia redeat, quo influxit. & mox: Modicum illud, quod offerre desideras gratiosissimis illis, & omni acceptione dignissimis MARIÆ manibus offerendum tradere cura, si non vis sustinerere repulsam. ita Bernardus.*

Etenim vt cap. 5. diximus, ipsa est *templum Dei*, in quo & preces exaudiuntur, & oblationes fiunt. ideo Ambrosius *Ambros.* in Psalm. 118. sermone 22. in illa verba: *Quare seruum tuum. Suscipe, inquit, me non ex Sara, sed ex Maria, vt incorrupta sit Virgo; sed Virgo per gratiam ab omni integra labe peccati.*

Et Bernardus sermone 2. de Aduentu, *Bernard.*

K

ad

ad Virginem conuersus: *Per te*, inquit, *accessum habeamus ad filium*, ô benedicta inuentrix gratia, genitrix vita, Mater salutis, ut per te suscipiat nos, qui per te datus est nobis. ita Bernardus.

**Peccato-
res ad Vir-
ginem cõ-
fugiunt.**

23 Cumq; Virgo sanctissima *Aduoca-
ta* & *refugium peccatorum* dicatur, & ab Ephraim in oratione de Virgine, & de laudibus Martyrũ vocerur *Spes disperantium* peccantiũ *Adiutrix*, *mundi Solatiũ*, *Porta cœlorũ*, Peccatores magna cumfi-

Psal. 86.

ducia ad eam confugere debent: de ipsa enim ipsa Psalm. 86. dicit: *Memor ero Raab*, & *Babylonis scientium me*: nimirum peccatorum per peculiarem deuotionem me cognoscentium: de quo dixi cap. 30. vbi retuli visionem quandam beatæ Gertrudis, qua Virgo indicabat se materna pietate omnes, vel ipsos etiam facinorosos, ac perditos homines ad sese accurrentes benignè exoptere, filio suo reconciliandos.

**B. Gertru-
dis.**

**S. Brigitta
B. Virgo
magneti
assimula-
tur, cum
trahit pec-
catores.**

Quare eo lib. 3. reuelationem S. Brigittæ cap. 32. *magneti ferrum trahenti* Deipara comparatur, propterea quod & ipsa ferrea facinorosum hominum corda trahat ad se, & libr. 4. reuelationum cap. 32. dicitur tanquam *mater peccatoribus obuiare*.

Adde magnam nos fiduciam in Vir-
gine

gine concipere posse in omnibus necessitatibus: nam si mentem ad terrenorum Regum mores conuertamus pro minimis eos adire nos pudet: & tamen, & si velint nos iuuare, multa quibus egemus, eorum vires, & facultatem excedunt; neque enim possunt à morbis, à morte, ab interioribus angustijs, & tentationibus, neque ab alijs quamplurimis nos eripere: præterea nisi familiaris ad illos aditus pateat; neque ea quæ in ipsorum potestate sunt, ab eis petere audemus. Ad Virginem verò gloriosam omnes confidenter, & pro paruis, & pro magnis, pro sua dignitate, & potestate adire possumus.

Quare S. Thomas opusc. 8. dicit B. S. Thom.
Virginem plenam esse gratia quantum ad refusionem in omnes homines: *Magnum, inquit, est in quolibet Sancto quando habet tantum de gratia, quod sufficit ad salutem multorum sed quando haberet tantum quod sufficeret ad salutem hominum de mundo, hoc esset maximum, & hoc est in Christo, & in beata Virgine: nam in omni periculo potes obtinere salutem ab ipsa Virgine gloriosa. unde Cant. 4. Mille clypei, id est, remedia contra pericula, pendent ex ea: item in omni opere virtutis potes eam habere in adiutorium, & ideo dicit ipsa Eccl. 24. Eccl. 24.*
In

In me omnis spes vita, & virtutis. hæc sanctus Thomas. Quare in rebus omnibus fiduciam nostram in Deipara secundum Deum ponere possumus.

24. Quantum autem præsidij experti sint, quotquot in Deipara fiduciam collocantes suam, ad eius opem, & clementiam suam confugerunt, & voti compotes effecti sunt, exempla declarant prope modum innumerabilia; quæ quidem

*Diversa
beneficio-
rum gene-
ra, in qui-
bus fiden-
ter ad
Deiparam
accurri-
mus.*

non paucos plurima beneficia à sanctissima Virgine consecutos esse, eosque minimè defraudatos à desiderio suo, nos docent. Nos ex multis pauca, ea que ex probatissimis historijs excepta selegimus, atque hoc loco iisdem ferè auctorum verbis, resecatis ijs, quæ ad rem nostram non magno perè facere videntur, recensibimus;

I. Ea porro non vnius sunt generis, sed multiplicis; & ut omittam eos, quos Deipara aliorum precibus à mortuis excitavit, quorum aliquos cap. 20. attulimus. Sanè multi nihil siue magnum, siue paruum aggressi, nisi breui prius precatiuncula Deiparæ patrociniū implorarent, & certè præsens eius sensere præsidium.

II. Alij à dæmonum impugnatione tum inuisibili, tum visibili, & ab improborum

rum hominum maleficio subducti, Deiparam inuocantes eorundem victores euaserunt.

Alij à peccati tyrannide libertati III.
Christianæ redditi, ad pœnitentiæ sacramentũ suscipiendum singulari Deiparæ patrocinio sunt adiuti.

Alij ab imminente & certo interitu IV.
beatissimæ Mariæ inuocato nomine mortis faucibus erepti.

Alij in vitæ discrimen adducti propter hostium furorem vel propter imminens naufragium, vel propter grauem corporis ægritudinem, Deiparæ auxilio à periculo sunt exempti. V.

Alij in rei familiaris inopia Deiparæ VI.
beneficio subleuati.

Alij sterilitate laborantes, prolem per VII.
Deiparam sunt consecuti.

Alij molestiarum, ac persecutionum VIII.
quibus vrgebantur, aculeis Deipara inuocata liberati sunt.

Alij non in magnis tantum, sed in IX.
paruis etiam rebus ad Cœli Reginam accurrentes benignè sunt exauditi : vt sicuti in arduis rebus maximam eius potestatem, ita in paruis insignem eiusdem benignitatem, atque dignationem, qua ad minima præstanda descendit, prædicemus ; & quamuis ea quæ viris

naturæ excedunt, quacumque in re sanè parua esse non possunt; tamen, vt sapienter monet Gregorius libr. I. dialog. cap. 9. ex magna Conditoris nostri dispensatione fit, vt per minima, quæ percipimus, sperare maiora debeamus.

X. Alij rudi, vel hebeti ingenio eiusdem Virginis dono ad summam scientiam, atque eruditionis apicem peruenere.

XI. Alij in atrocissimis, quos Christi nomine subibant cruciatibus, cum Deiparæ nomen implorassent, eximia animi fortitudine, atque constantia immoti perstitere.

XII. Alij denique alijs, quæ recenseri numerando non possunt, affecti sunt beneficij: quæ à prædictis diuersa, multitudine plurima, magnitudine sunt ingentia. Hæc verò, quæ recensuimus sua cuiq; generi exemplum subijcietes eodem ordine confirmabimus.

Omnis generis beneficia.

VARIA

VARIA BENEFICIORVM
*exempla, quibus Deipara suam erga nos
benignitatem declarat, & nostram
in iisdem, alijsq; rebus in se fi-
duciam excitat.*

De primo beneficiorum genere,
quod est se inuocantibus opem
impertire.

S. CATHARINA SVEDA SIN-
*gulas actiones breui ad Deiparam pre-
catiuncula auspicabatur ex
vita eiusdem.*

Sancta Catharina virgo ex Suetia S.
Brigittæ filia maternæ pietatis hæres,
atque imitatrix, magnam sibi in Deipa-
ra fiduciam collocarat; ideoque in suis
rebus ad eam confugiebat: cum enim
de rebus spiritualibus consuleretur, o-
pem Deiparæ implorabat, vt est in eius
vita cap. 16. apud Surium tom. 2. salu-
tationem namque Angelicam tunc
temporis tacitè secum semel recita-
re solita erat, idque non sine fructu,
quod cernere licuit in quibusdam
mulieribus

*Surius
tom. 2.
22. Mar.*

Mulieres mulieribus, quæ eiusmodi consilijs ab ea
quodam traditis obtemperantes, ab infestissimo
per saluta dæmone sunt liberatæ.

tionem an Cùm verò ex vrbe patriam repeteres,
gelicam à domesticorū quendam è curru lapsam,
damone ac rotis incurrentibus in costis vsque
liberata. ad eò attritum, vt ægrè animam duceret,

Salutatio- sanctissima Virgo Catharina salutatione
ne angeli- Angelica suo more recitata, & quassato
ca agrotus hominis latere leuiter contrectato, in-
sanatur. columitati ad eò restituit, vt eodem die
 quolibet lætus discurreret. hæc in eius
 vita cap. 17.

De secundo beneficiorum genere
 quod est ab hostibus inuisi-
 bilibus, & visibilibus
 tutari.

COMPLURES AB INVISIBILIUM
 & VISIBILIVM HOSTIVM IMPVGNATIONE
 DEIPARAE INVOCATIONE
 LIBERATI.

I. 25 *Adolescēs* A Dolescens quidam spiritu forni-
salutatio cationis vehemēter impugnatus,
ne angeli- cūm Eremitæ cuiusdam consilio in ho-
ca à spiri- norem Deiparæ, quotidie in templo sa-
tu forni- lutationem angelicam centies recitaret,
 adiunctis totidem venijs, post aliquod
 tempus

tempus à Deipara ab ea tentatione liberatus, ad cœlestes nuptias euocatur. Casarius lib. 7. cap. 33.

cationis
liberatur.
Casarius.
II.

Quomodo etiam Deipara à sancta Iustina virgine, & martyre inuocata, eodem fornicationis spiritu acriter impugnatam liberarit, suprâ cap. 24. ex Nazianzeno retulimus.

Cap. 24.

B. Henricus Suso Ordinis Prædicatorum qui annū Dñi circiter 1350. claruit, cum Satanâ nigro vultu, & igneis oculis arcum manu vibrantē acriter increpasse, q̄ quendam fratrem ignea sagitta contorta penè mortuū deiecisset: cumq̄ ipsum eadem sibi ferociter minantē, ac nouum in separantē iaculum conspexisset, Deiparæ opem implorauit illis verbis: *Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria: quibus pronuntiatis hostis infestissimus protinūs abscessit. hæc apud Ferdinandum Castillium part. 2. Chron. S. Domin. lib. 2. cap. 18.*

III.
Matrem
inuocans
B. Henricus
Suso à vi
demonis
liberatur.

B. Iacobus de Marchia ab importunis diabolis diu multumq̄ vexatus, Laurentum, certissimū malorum leuamentū accurrit; ante aram Virginis nō sine animi angore, sacris operatus, expertū eius auxilium exposcit: finem tandem orat tam molesto, periculosoq̄ certamini. Audita preces; impensius oranti B. Maria se

Chronic.
S. Domin.
IV.
A demonum molestijs B. Iacobus de Marchia Lauretana Virginis opo liberatur.

rursus ostendit: *Et bono animo esto fili,* inquit, *ac summo rerū Parenti grates agito: adest p̄gna finis, & te cœlestis corona victorem manet.* prædictionem comprobavit euentus. Haud ita multo post fractæ in festo. um hostium vires, læta repente secuta pax: ipse deinde cœlesti præmio donandus, euocatus in cœlum.

Turfellin. Turfellinus lib. 2. hist. Laur. cap. 2.

V.

*Damonis
illusio per
angelicam
salutationem pate-
facta.*

Cæsarius.

Mulier quædam inclusa à dæmone sub specie Angeli lucis crebro visitabatur, quæ à suo edocta confessario, petijt ab eo ostendi sibi beatam Virginem: cumque Virgo miræ pulchritudinis se illi obiecisset, ipsa salutationem angelicam pronunciante, phantasmata illa omninò euauêre. Cæsarius libro 7. cap. 27.

VI.

*Mariam
inuocans
matrona
ab armit-
tenda ca-
stitatis di-
scrimine
eripitur.*

26 Matrona honesti militis, adulterium cum alio milite commiserat: sed postea facti pœnitens tantum flagitium est detestata, cum verò miles ille, absente viro, domum illius ingressus, vi eam renitentem opprimere conaretur; hæc autem viribus resistere nequirit, Deiparam totius castitatis Patronam illis verbis inuocauit: *Rogo te Domina sancta Maria per illud sanctum Aue Maria, quatenus in hac hora liberes me.* Mox virtus omnis in milite defecit, & emarcuit, & mulier

mulier ab eo se excutiens intacta euasit.

Cæsarius lib. 7. cap. 28.

Cæsarius,

VII.

S. Guilelmus ex Duce Aquitanie Eremita Ierosolymis in horrida spelunca, cum in precibus pernoctaret, daemones post varias tentationes ei illatas extra cellulae ianuam ipsum trahentes verberibus grauiter caesum, conuassatis, & contractis vniuersis corporis membris semiuivum relinquunt: adfuit beatissima Dei genitrix duabus comitata virginibus, quae Christi militem sermone dulcissimo hortabatur; virgines vero illae accenso igne, corpore eiusdem dulciter caesam pretioso, quod detulerant, ruguento suauiter vixerunt, & pristinae incolumitati illic restituerunt. haec in vita eiusdem S. Guilelmi cap. 19. & 20.

Apparet B. Virg. S. Guilielmo Emerita à demonibus caso ac pristina incolumitati illum redit.

apud Surium die 10. Februarij.

Surius.

VIII.

Est quoddam municipium Aurelianensi Civitati proximum, quod Auenon nuncupatur, vbi Ecclesiam in honorem B. Virginis Mariae ciues aedificauerant. Qui cum aliquando obsessi ab hostibus intra oppidum gemerent, magis in Dei Genitricis Mariae, quam in viribus proprijs confidentes, cum parulis, & mulieribus Ecclesiam petierunt, & imagini sanctae Virginis deuote assistentes, cordis, & oris clamore eius

Deipara imago pro viro sibi deuoto se obijciens iaculum excepit.

auxilium deprecant. Cōpletisq; precibus lacrymosis redeuntēs imaginem secum deferunt, & ad tutelam sui, ac terrorem hostium in porta statuunt. Quidam autē ex ciuibus stans in portæ custodia post imaginē, mittens in aduersarios iacula, magnam stragem de hostibus faciebat. Hunc latentē quidam hostiū aspiciens: *Nequissime, inquit, mortem non effugies, nec iam tibi subuenire poterit effigies, nisi portam deserens, urbem aperire festines.* Cumq; vibrasset hostis iaculū in ciuem illū sagittarium, mirabile dictu, imago genu erexit, & iaculo se obijciens, illud excepit, sicq; hominem sibi deuotum ab imminente periculo defendit. Qui gaudens per Virginem se mirabiliter liberatam statim sagittā in aduersarium dirigit, blasphemū deiecit, dispersus per ora populi rumor facti miraculi, ad hostes quoq; peruenit. Tunc clamatur ab omnibus, q̄ sancta Dei Genitrix pugnet pro ciuibus loci illius. Audientes hoc hostes stupore simul, & tremore permoti, arma proijciunt, paci annuunt, Ecclesiam Dominae nostrae adeunt, & magna donaria offerentes de cætero se nihil loco illi nocituros sub testificatione promittunt. Usque in hodiernū diem imago illa permanet in eodem loco iaculum adhuc gerens

gerens in poplite erecto. hæc Vincentius
in spec. hist. lib. 7. cap. 83.

27 Miles quidam opibus, ac diuitijs
pollens, cui vxor erat in primis pudica,
ac Deiparæ obsequijs impensè addicta;
cum bona omnia sua prodegisset, eo re-
ductus inopiæ est, vt egere ceperit. Cum-
que solemnis quidã aduëraret dies, quo
die multa dona elargiri cõsueuerat, nec
iam haberet vnde alijs quicquam daret;
quare præ pudore, ac verecundia nemo-
rum recessus, ac latebras tantisper, dum
dicta solēnitas præteriret, expetijt; quo
suæ egestatis incommoda deploraret, &
verecundiæ consuleret suæ. Cùm ecce
tibi teterrimi oris eques retro pariter in-
fidens equo suscitatus tristitiæ causam
ex homine, cùm omnia ab eo didicisset,
pmitit, si imperata faciat, se diuitias
multo plures ei daturum; accepit ille
conditionem, tunc eques: *Abeas, inquit,
domum tuam, & in tali loco (certum aut
quendam designabat locum) exquiras,
ibiq; tot auri, argentiq; pondera, plurimum
pretiosorum lapidum inuenies, tu verò faci-
to, vt tali die coniugem ad me tuam huc
adducas.* Domum miles repetit: quas
perquirebat diuitias ex Satanæ præscri-
pto inuenit: mox redimit fundos, emit
domos, seruos comparat; & cùm præ-

Vincētius

Beluacēsis

IX.

Deuota

B. Virg.

mulier per

eam ab

insidijs,

quas sibi

demon præ-

parauerat

eripitur.

stituta dies appropinquaret, coniugem
 accessit suam, monet ut equum conscen-
 dat secum, iter aliò facturam: illa quæ
 viri imperium detrectare non audebat,
 Deiparæ se deuotè cõmendauit, & post
 virum abire cœpit: iam longius procef-
 ferat, cum quandã Ecclesiam offendens
 in via, ex equo repentè desilit, templum
 ingreditur, viro ad fores præstolante.
 Dum verò Virgini beatissimæ se cõmen-
 dauit, somno ibidem subitò corripitur.

Interim Deipara Virgo specie, habitu,
 cæteris deniq; omnibus matronæ con-
 sopitæ consimilis, foras exit è templo;
 equum conscendit, dat in viam sese cum
 milite, qui suam ratus vxorem ad con-
 dictum cum ea locū peruenit. Hic ecce
 impostor diabolus, tametsi primò pro-
 pere eò festinaret, mox tamè appropin-
 quans infremuit, ac propius accedere
 præ timore non ausus: *Abscede; militi*
dixit, Hominum infidelissime, quid mihi sic
illuisti? haccine pro tantis in te collatis be-
neficijs mihi rependis? tu enim in coniugis,
quam petieram, locum, Dei Genitricem
substituisti. mihiq; adduxisti: à tu enim
coniuge pro illatis mihi iniurijs pœnas rep-
tere cupiebam; tu verò hanc adduxisti, ut
me torqueat, & in infernum detrudat.

Tunc Deipara sanctissima (neque
 enim

enim præ timore, & admiratione loqui
quicquam poterat miles) nequissimum
spiritum obiurgavit, quod Mulieri sibi
deuoræ nocere præsumpisset, eumq; in
inferorū carcerem abire iussit, edixitq;
pro potestate, ne quid in posterum no-
cumentum inferre audeat ijs, qui sui stu-
dent obsequio, ac pietati: ille verò ma-
gno eiulatu recessit, mox Militem, qui
cum magno sensu doloris ex equo desi-
liens ad eius sese pedes abiecerat, graui-
ter increpans ad suam iubet vxorem,
(quæ adhuc in Ecclesia diuinitus con-
sopita dormiebat) redire: cum ea domū
repetere; omnesque dæmonis diuitias
confestim abijcere. Fecit is, quod est
iussus. Coniugi, quam somno excitauit,
ordine narravit vniuersa, dæmonis di-
uitias abiecit, & quoad vixerunt ambo
in sanctissimæ Virginis, à qua innume-
rabilibus postmodū diuitijs aucti sunt,
patrocinio ac clientela perfliterunt. hæc
Iacobus de Voragine in festo Assum-
ptionis B. Mariæ huius exempli memi-

nit S. Antoninus 4. part. titul. 15.

cap. 32. §. 2. & Specul. Ex-

empl. distinct. 8.

num. 61.

*Iacobus de
Voragine
S. Antoni.
Spec. Ex-
emplon.*

De

De tertio beneficiorum genere,
quod est peccatores ad pœ-
nitentiæ Sacramentum
perducere.

POENITENTIÆ SACRAMEN-
tum complures Deipara ope sunt
consecuti.

1. *Monach^o,
qui con-
fessario
peccata
non dexte
rat morti
proximus
per Deipa-
ram ad
pœniten-
tiam re-
uocatur.*

28 **M**ONACHUS quidam Cisterciensis
grauia quædam peccata ante cō-
uersionem commissa propter erubescen-
tiam neque in sæculo, neq; in Monaste-
rio confessus erat; cumq; infirmatus ad
mortem solus iaceret, vidit duos tetros
spiritus in angulo domus complotis ma-
nibus cachinnantes, atq; adiuicem di-
centes: *Cras hora tertia deducemus cum
magnò gaudio animam huius ad infernum.*
mox infirmus tremere cœpit, atque pal-
lescere, maximè propter remorsum con-
scientiæ. Pauens ergo, & circumspectus
contemplatus est in angulo opposito
Matronam pulcherrimam dæmonibus
cachinnantibus sic respōdentem: *Nolite
nimis gaudere, ego illi dabo consilium, qua-
liter dentes vestros euadat: visione dissi-
parente Monachus Priorem vocauit,*
cui

eui omnia sua peccata meritis B. Mariæ Virginis adiutus plenè, ac deuotè confitens, sacra Eucharistia munitus, & oleo sacro inunctus, hora à dæmonibus prædicta subspe veniæ spiritum exhaluit. Cæsarius lib. 7. cap. 9.

Cæsarius

II.

Cum duo pauperes Parisijs collecti fuissent in hospitali, (quod situm est ante Deiparæ oratorium in paradiso.) Viro cuidam religioso eiusdem hospitalis ministro, ipsa Virgo benignissima, cui cura est de omnibus, apparuit dicens: *o peccatores duo mori proximi* Bone pater vide, ut diligentia, ac custodia *Maria* num con- *apparet* adhibeatur illis duobus pauperibus, qui *in periculoso statu sunt, & daemones cum* *multa sollicitudine circumneunt, quomodo eis noceant.* Quod cum indicasset Sacerdoti, & ille eos semel, ac secundò ad emundationem conscientiæ hortaretur, nec proficeret: tandem subiunxit; *Miseri, ego noui vos esse in peccatis grauissimis, citoq; moriemini, & nisi confessi fueritis, intrabitis gehennam, pœnis aternis cruciandi.* Illi verò territi, & quod credibilius est, precibus beatæ Dei Genitricis Mariæ illuminati, peccata sua confessi sunt, moreque Christiano decedentes, dæmonibus luctum, & sanctis Angelis gaudium fecerunt in cœlo Cæsarius lib. 7. cap. 10.

III.
*Peccati
 noxã post
 obitum re-
 diuina cõ-
 fitetur,
 matrona
 quadam
 qua pra
 verecũdia
 illud tegẽs
 dum vi-
 ueret cum
 lacrymis
 se Deipara
 commen-
 darat.*

29 Matrona quædam religiosæ valde
 conuersationis, licet maritali vinculo
 teneretur: tamen ieiunijs, orationibus,
 eleëmofynis, cæterisq; religiosis actibus
 insistens, in habitu sæculari, vitam regu-
 larem quodammodò ducere videbatur.
 Verum piaculũ quoddam in adolescen-
 tia commissum præ nimia erubescencia
 nemini confessã est; quoties autem con-
 fitebatur, ita confessionem claudebat:
*De omnibus peccatis meis, qua modò protu-
 li, & que non protuli, culpabilem me fateor
 coram Deo, & vobis:* quæ verba cum in
 singulis confessionibus iteraret, trahe-
 bat ex imo cordis longa suspiria, & tota
 protinus in lacrymas soluebatur: quod
 cum per annos plurimos vniformiter
 ageret, Sacerdos, vt erat prudens, aduer-
 tit aliquid pestiferum latere in corde ip-
 sius; quare multis argumẽtis id ab ea
 elicere curauit, sed cum nihil proficeret,
 monuit eam vicini Monasterij Clunia-
 censis (sic enim habet Vincentius Bel-
 uacensis) adire Priorem, eique tan-
 quàm viro sanctissimo suam conscien-
 tiam totam aperire. Cum ergo mu-
 lier ipsum Priorem adisset; nihil aliud
 ei dixit.

Factum est autem, vt infirmata, &
 & minimè confessã moretetur, & diu-
 tius

tius mortua iacuit, donec filia de alio remoto vico, ad maternas exequias vocata adueniret: quæ cum tandem concito gradu magnis eiulatibus aduenisset, scœmina, quæ defuncta erat reuixit, & filiae flenti ait: *Noli timere filia, quoniam miserante Deo reuixi*, eaque iubente, Sacerdos properè accersitur, & se cedentibus cunctis contagium venenosum per confessionem emittitur, atque diluitur.

Posteà confluentibus populis ad tantum miraculum, ipsa mulier inestimabilis gratiæ Dei in se factæ, testis, & pronunciatrix effecta; rei ordinem cunctis exposuit, qualiter per interuentionem piissimæ Dei Genitricis liberata fuisset: Ego, inquit, *miserabilis peccatrix coram oculis hominum propter religiosam conuersationem, quam pratendebam, stare videbar, sed coram Deo in ruina mortis iacebam: constituit enim Deus in Ecclesia homines per confessionem saluare. Ego verò licet de cæteris peccatis puram confessionem facerem, tamen quoddam graue peccatum nulli unquam sum ausa confiteri, propterea opera bona, quæ faciebam infructuosa mihi reddebantur: verumtamen eundem lapsum meum singulis ferè diebus beatissima Dei genitrici coram ipsius*

ipsius

236 *Deipara quibus Affectibus*
ipsius altari, vel imagine, seu ubicunque
poteram, pœnitendo, lugendo, ipsius miseri-
cordiam miserabili querimonia implora-
bam ne me pro hoc peccato meo pateretur
aterna damnationis sententia subiacere. Post
quam autem mortis debitum solui, protinus
à malignis spiritibus undique vallata cru-
deliter rapiebar, impellebar, discutebar,
& cum amarissima exprobratione peccati
mei, ad inferni supplicia trahebar. Itaque
omni auxilio & consilio destituta recorda-
ta sum, quod hoc ipsum peccatum meum,
pro quo iustam damnationis sententiam ex-
cipiebam, beatissima Dei Genitrici Maria
eiulando frequenter confiteri solebam, &
continuò modicum spei aliquid concipiens,
ipsam matrem misericordiae, & unicam
spem miserorum, ne me miseram in sum-
mo necessitatis articulo constitutã derelin-
queret, votis magis, atque suspirijs, quàm
verbis orabam. Nec mora, eadem consola-
trix, & protectio omnium ad se confugien-
tium, tanquàm STELLA Matutina, &
fulgor meridians adueniens, terruit, &
increpauit daemones, qui mihi illudebant,
quod suam ancillã inuadere prasumpsis-
sent, iussitq; quanto citius deponere pradam ibiq;
dimittere eam donec à Domino egrederetur
sententia, quid inde fieri deberet. Cumque
dicto citius paruissem nequam spiritus,
ipsa

ipsa Mater misericordia accedens ad filium,
enixe orauit pro me: cui Dominus. Nosti
dilecta Mater, quod sine confessione sal-
uari non potest quisquam: sed quia fas
non est, ut pro quavis petitione repul-
sam à me patiaris, & extra carnem locus
confitendi, & poenitendi non est, placet,
ut hæc anima proprio corpori reddita,
quod malè reliquit & peius apud se re-
tinuit, humiliter poenitendo confitea-
tur, statimque reducta, debito tandem
ordine misericordiam consequatur.
Mox itaque Domino imperante, & piissi-
ma Domina nostra sollicitè procurante,
missus est ad me Angelus bonus, qui de om-
ni expectatione malorū spirituum eripiens,
proprio corpori sicut cernitis restituit. Nunc
ergo confessione peracta tempus est, ut ab-
eam minimè iam reditura; sed in aeternum
Dei misericordiam cantatura, qui me licet
indignam tremendo suo iudicio, eadem mi-
sericordia praueniente, & subsequente tam
dignanter subtraxit: cum hoc illa dixisset,
caput feretro reclinauit, & signo crucis
se muniens, spiritum exhalauit hæc ex
libro de viris illustribus Ordinis Cister. *Speculum*
ciensis apud speculum exemplorum *exemplo-*
dist. 3. num. 46. Idem exemplum refert *rum.*
Vincentius Beluacensis in spec. histor. *Vincētius*
libr. 7. capit. 117. idque in Territorio *Baluacēsis*
Lingo-

258 *Deipara quibus Affectibus*
Lingoniensi accidisse, eamque post confessionem sacra Eucharistia percepta obijisse scribit.

Alia quoque insignia, quæ ad hoc genus spectant, exempla habes in fine.

De quarto beneficiorum genere,
quod est à certo interitu
seruare.

MVLIER AB IMMINENTI
nece per Deiparam erepta ex
Sigeberto.

I. 30 **M**ulier quædã ex Sigeberto in Chroni-
cis circa annum Domini 1094.
Ad ignem damnata mulier per Deiparam incolumis seruatur.
non procul ab vrbe Laudunensi propter
sui generi necem, quam à duobus vi-
ris eidem inferendam curauerat, ad
ignem damnata, cum ad supplicium du-
ceretur, forte per Deiparæ Templum
transiens, in eo Virgini magna fiducia
supplicauit; seque totam eius patrocini-
o cõmendauit; mox in magnum, ac
vehementem ignem semel, atq; iterum
coniecta; Dei, & Virginis beneficio, ne-
que ipsa, neque eius vestimenta ab eo
quicquam læsa sunt: quare ipsa vna cum
populo ad idem Virginis templum non
sine

sine ingenti hominū admiratione Deo,
& Virgini gratias actura venit, tantum-
que miraculum ad Virginis inuocationē
gestum communi letitia est celebratum *Vincētius*
de hoc etiam Vincentius in spec. hist. *Beluatēsis*
lib. 25. cap. 90. & Baronius tom. II. ad *Baronius.*
annum 1094.

Miles quidam Regi charis morti pro-
ximus, filio, quem vnicum habebat, *II.*
inter alia impensē commendauit. Pri- *Deuotus*
mum, Missam vt quotidie integram au- *B. Virgi-*
dieret. Secundum, vt Deiparæ pietati *nis Miles*
studeret. *ab instāti*
nece per
eam libe-
ratur.

Tertium, vt virginitatem coleret, vel
saltē à fornicatione caueret. Is ergo pa-
rentis demortui dignitatē apud Regem
consecutus patris monita fideliter, ac
studiosē seruabat: ideoque omnibus
charus erat. Verum cum ab æmulo quo-
dam, apud Regem, suspectiui in Regi-
nam amoris crimine, per inuidiā accusa-
tus esset. Rex leuissimo iudicio nimis
credulus, ijs, qui laterū, calcisve fornacem
curabant, præcepit vt primū quem-
que à se sequenti die ad eos missum in
fornacem ignis proijcerent. Rex ergo
mane iussit innocentē militem ad fornacem
pergere, & apud fornacis magistros
Regis præceptum vrgere. Is digressus
à Rege, audito campanulæ signo in
Ecclesia,

Ecclesia, quæ in via occurrebat, ad eam diuertit; Missam de more auditorus, vel iuxta parentis consilium oraturus. Cumque preces ad Deiparam fudisset, ei que animam cum corpore suam item virginitatem commendasset. Mox etiam Dei nutu ad horam obdormiuit.

Interea æmulus ille à Rege impetrauit, vt eius nomine ad fornacem accederet, intelligeretque num Regis imperiū executi fuissent. Quò cum contento cursu eques peruenisset, quæsiuit ab eis num Regis edictum perfecissent. At *non perfecimus, inquit, sed absque mora perficiemus* atque arreptum hominem frustra reclamantem, & eiulantem, ac negantem esse se hominem illum, qui ex Regis esset sententia comburendus, in ignem coniecerunt.

Haud ita multo post subsequitur innocens miles, cognouitque à ministris præceptum Regis iam planè perfectum. Atque ea quidem omnia cum Rex ordine intellexisset; simul etiam didicisset, qua occasione innocens, ille diutius substitisset, æmulus verò igni absumptus esset; Dei quidem prouidentiam, & militis innocentiam admiratus, arctiore eum complexus est studio hic verò Deū laudibus effert; in Dei, ac Deiparæ obsequio

sequio devotus perstitit, & tandem mi-
gravit ad Dominum. Hęc in speculo ex-
emplorum, distinc. 9. num. 133. Idem ferè
habet Bernardinus de Busto 2. par. Rosar. nus de Bu-
sem. 13. par. 3. lit. H, habetur etiam in ser-
mo. discipl. 48. de Sãctis. Ludouicus Gra-
natenfis 2. part. catech. cap. 23. §. 10. idem
ferè refert contigisse in Lusitania in fa-
milia cuiusdam Reginae sanctitate in-
clytæ.

Speculum
exemplor.
Bernardi-
nus de Bu-
sto, sermo-
ne discipl.
Lud. Gra-
natenfis.

De quinto beneficiorum genere,
quod est à multiplici vitæ dis-
crimine eximere.

COMPLURES DEIPARÆ OPE
vita discrimine exempti.

31. IOANNES Philippus Ambrosius I.
Neapolitanus tenui re, sed magna
religione erga B. Virginem fuit. Is anno
1579. inermis inciderat in armatos ini-
micos, à quibus quàm tumultuosissimè
circumventus cædebat ad necem. Iam
vulneribus confossus haud procul exitio
aberat: nec quisquam opem misero fere-
bat; & illi animis armisque infesti non
prius cædendi finem facturi erant, quàm
penitus extinctum cernerent. Ambrosius
ergo

Vulnera-
tus quidã
ab inimico
rũ manib'
Laureta-
na Virgi-
nis munere
eripitur.

L

ergo

ergo media iam in morte Lauretanam Virginem venerabundus inclamat. Nec frustra missæ preces. Extemplo è sæuientium manibus diuina vi ereptus præsentem interitum euadit.

Ipsemet (quod postea narrauit) sublimem inde se diuinitus auferri sentit ad teliactum: vbi exceptus à notis exanguis, ac semianimis defertur domū: nec tamen vitæ discrimen euasisset, nisi noquam in eodem periculo B. Virginis scussisset opem.

Duodecim numero acceperat plagas, plerasque mortiferas, quibus inspectis Medici de eius salute penitus desperarant. At ille cœlestis opis modo expertæ memor, tantum miraculum haud frustra esse credidit. Itaq; vnde auxilium aduersus tela inimicorum adfuerat, indidem medicinam vulneribus sperare cœpit.

Ecce nouum miraculum: B. Virgo impensius ab illo implorata, cœlestem plagis repenti facit medicinā. Ergo ille omnium opinione mortuus, repenti sanus, vegetusque surgit è lecto. Lauretumque profectus vota persoluit, illustre Lauretani auxiliij documentum: bis quippe vno tempore à media morte reuocatus. Proinde à notis, ignotisq; non iam Ioan-

nes Philippus appellabatur, sed Lazarus rediuius. hæc Turfellinus lib. 4. histor. Turfellin. Lauret. cap. 28.

32 Paulus Genuensis Nauarchus nobi II.

lis fuit. Is è Gallia Narbonensi Genuam E naufrā-
repetebat, cum subito scæda exorta tem- gio quidã
pestas, naufragio intentato, iacturã om- Laureta-
nium mercium facere cum subegit. Cæ- na Virgi-
terum procella nauim pertinacius vrgē- nis ope bis
te, ingens omnium animis terror inces- eripitur.
sit. Itaque vectoribus, nautisq; dilaben-
tibus, vt salutem natatu peterent, solus ip-
se mansit in naui, quã æquẽ, ac se ipsum
saluam vellet, fortunarum scilicet suarũ
caput. Onerariam ergo illam suam ple-
nam fluctibus cernens, effusus in vota, &
sibi, & naui Lauretanam inuocat Virgi-
nem. haud frustra ea inuocatio, & vires
illi, & animos addidit. incredibile dictu,
ingenti vi moliens velum solus ipse sub-
stollit: ac veluti suas preces auditas esse
sentiret, nauigium vndis exhaurire co-
natur.

Inter hæc tempestate sedata, nauis vë-
ro B. Virgini obsecundante Genuensem
tenuit portum, haud minore ipsius admi-
ratione, quàm aliorum, qui operariã in-
gentem semiplenam fluctibus vno nauar-
cho nautarum omnium munera exequẽ-
re ad portum appulsam videbant.

*Vota obla-
ta opportu-
nè non sol-
uès Nauar-
chus dat
pœnas.*

Attamen Paulus voti compos seignior
quàm erat, in voto reddendo fuit: siue a-
prius subinde tempus expectans, siue a-
lia huic negotio præuertenda ratus. Nec
mora diu impunita. Verrente anno eo i-
pso die (vt tempus beneficij pariter, ac
delicti cum admoneret) eadem vectus
navi cum paruo filio fecit naufragium.
Perculit repente egrum animum memo-
ria vitati nuper B. Virginis ope periculi,
& voti peregrinationis omiffæ. Igitur ef-
fusè lacrymans à Deo veniam exorat, ex-
pertamq; Lauretanæ Virginis sibi, ac fi-
lio exposcit opem, veteris voti religio-
nem voto sanciens nouo. Nec frustrata
sunt eum preces, filiolum inter vndas q̄-
ritans, saluum reperit, sublatumq; in hu-
meros per ingentem agitati maris tractu
natis, ad terram tranſuexit in columem.
ceteris vectoribus, nautisq; inter fluctus
hæſitãtib; obrutisq; vt aliorum clades
cœleſte donum illuſtrius faceret.

Ille igitur, vt attigit littus, sua, & filij
ex præſenti exitio recepti ſalute lætus, B.
Mariæ ſecundum Deum gratias agit,
quæ votum frustrata non ſit hominis vo-
tum fruſtrantis. è veſtigio precario, mē-
dicatoq; cibo ſe, paruumq; filium ſuſtē-
tans, ad Lauretanam venit ædem. hæc

Turfellin. Turſellinus lib. 3. hiſt. Lauret. cap. 26.

Melido

Melido quidam fuit è Vasto vrbe Sam III.
 nitium, cuius vxor, & filia graui, diutur- *Infirmi*
 naque feбри pariter afflictatæ iacebant *duo per*
 morti proximæ. Iamque sacris candelis *Laureta-*
 ad capita earum de more accensis, simul *nâ Virgi-*
 ambæ agebant animam, cum Melido, *nem vale-*
 qui vtramq; vnicè diligebat, vltima ex *tudine re-*
 periri statuit. Igitur dolore ardens pro- *stituti.*
 cumbit in genua, & manantibus vber-
 tim lachrymis, Lauretanę Virginis opem
 implorat; supplicationi votum addit,
 plurimum in Deiparæ benignitate spei
 reponens. Et spes nequaquam eum fe-
 fellit: mira res, repente coniux, & filia
 periculo exemptæ, paucisq; diebus per-
 sanatæ. Inde à Melidone Lauretum ad-
 ductæ, vota pro ipsarum salute suscepta,
 Deiparæ Virgini reddiderunt, anno

1559. hæc Turfelinus lib.

4. hist. Lauret.

cap. 29.

L 3 De sexto

De sexto beneficiorum genere,
quod est in rei familiaris in-
opia subleuare.

DEIPARÆ BENEFICIO AN-
nona egentibus Monachis submini-
strata, ex Greg. Turon.

I. 33 **M**onasteriū Deiparæ est valdè ma-
gnum in Ierusalem, non modicam
habens cōgregationem in quodam
loco, deuotio populi sæpè plurima con-
fert: verum etiam Imperatoris iussu ibi
non minima largiuntur. Accidit autem
quodam tempore, vt præ penuria egesta-
tis valdè eis victus necessaria deficerent
cumque Monachorum Congregatio-
na, atque alia die refectiois alimoniam
nō caperent, accurrunt ad Abbatem, qui-
bus ait Abbas: Oremus fratres dilectissi-
mi, & Dominus ministrabit nobis cibū:
nec enim potest fieri vt deficiat triticum
in **HIVS** Monasterio, quæ frugem vitæ
ex **VTERO** pereunti intulit mūdo. Qui-
bus vigilantibus nocte tota, ac pfallen-
tibus, mane orto ita reperiunt cuncta
horreorum habitacula ita repleta tritico,
vt vix vel reserari ostium posset. Ac-
cepto autem cibo gratias egerunt Deo.

Post

*Egestate
oppressis
Monachis
Deipara
fert opem.
Greg Tu-
ronensis.*

Post multos verò annos iterum deficiente cibo, clamauerunt Monachi ad Abbatem, qui ait: Vigilemus, ac deprecemur Dominum, & forsitan transmittere dignabitur alimenta. Denique prosteruntur ad pavementum templi. Vigilantes itaque noctem in Psalmis, hymnisq; & canticis spiritualibus, cum se post Matutinas somno dedissent, venit Angelus Domini, & posuit super altare multitudinem innumeram auri: erant enim ostia ædis obserata. Exurgente autem mane Abbate cum Monachis ad celebrandum cursum, viderunt multitudinem auri super altare. Et ait Abbas custodi ædituo. Quis perfectorum huc ingressus est, qui hæc derulit? Respondit: Post egressum vestrum nullus hic hominum accessum habuit, sed ostij clauem munitam retinui, & mecum habui, donec surgeres ad commouendum signum. Tunc stupens Abbas cum Monachis munus celeste intellexit; gratiasque Deo agens, collegit, comparatisque victui necessarijs, plebem creditam effluenter refecit. Nec mirum, si B. VIRGO sine labore suis protulit victum, quæ sine coitu viri concipiens, Virgo permansit & post partum. hæc ex Gregorio Turonensi libro I. de gloria martyrum, cap. II.

II. 34 Constantinopoli quidam Mercator
Imago Dei diues, & iustus ad tantam deuenit ino-
para prope piam, vt à quodam Iudæo sibi postula-
curia si te uerit mutuari pecuniam, dicens: Dabo
iussione à tibi fideiussorem sanctam Mariam, & ei⁹
Mercatore Imaginem; quod die statuto tibi persol-
quodam uam. Acqueuit Iudæus sciens sanctam
Iudæo da Mariam esse post Deum primam spem
ta illū ad Christianorum. Perrexit ergo mercator
debiti solu cum pecunia in Alexandriam, & infra
tionē miri annum multas valdè ibi acquisiuit pecu-
si è adiu nias: Cumque die statuto imminente nō
uat. posset reuerti, posuit pecuniam persol-
 uendam in repositoio ad hoc apto. Scri-
 ptum quoque annulo suo signatum tale
 apposuit. Suscipe Abraham pecuniam
 quam mihi accomodasti. Et nocte diei,
 quo fuerat pecunia persoluenda, posuit
 repositoium illud supra mare, rogans
 Virginem piam, vt repositoium illud ad
 Constantinopolim, atque ad manus
 præfati Iudæi dirigeret. O magna fides
 viri, sed maior gratia Virginis sacræ:
 Nam ipsa dirigente repositoium illud
 per tanta maris spatia vna nocte perue-
 nit vsque ad littus Constantinopolita-
 num. Porro Iudæus pro pecunia sua sol-
 licitus mane exiuit ad littus si fortè ali-
 quam videre posset Nauim de Alexan-
 dria venientem; & ecce vidit reposito-
 rium

Dionysius
Caribus.

rium applicari ad litrus: quod sumens, ac
ritulum legens, accepit repente pecuniã.
Et quoniam nullus affuit, eam abscon-
dit; redeunteq; mercatore nomine Theo-
dorico, Iudæus petijt debitum sibi solui.
Respondit Mercator se illud sibi misisse;
sed Iudæus negavit se accepisse: causa aut
ad Iudicem deducta, Iudex dictavit, vt
Iudæus coram fideiussore, videlicet san-
ctæ Virginis Imagine iuraret se non ac-
cepisse illam pecuniam. quod cum Iu-
dæus coram cunctis iuraret, sermo ab I-
magine prodijt, dicens: Mentiris, quoni-
am repositorium cum pecunia accepisti,
& abscondisti. Tunc confusus Iudæus to-
tam rei veritatem aperuit, seq; Christia-
num fieri postulavit. Quibus cognitis
plures Iudæi facti sunt Christiani. hæc
Carthusianus ser. quarto in Assumptio-
ne B. Virginis Mariæ. Idem exemplum
paucis mutatis habet Vincentius in spe-
culo hist. lib. 7. cap. 82.

*Dionysius
Carthus.
Beluacens.*

De septimo beneficiorum genere,
quod est sterilitate laborantes
prole donare.

35 **S**ancti Ildefonsi Archiepiscopi To-
letani parentes post longam multo-
rum

L 5

rum

Sterilis S. Ildefonsi mater voto B Virginis dico cōcepit. rum annorum sterilitatem Deiparæ beneficio filium sunt adepti, quod Mariana libro 6. de rebus Hispaniæ, cap. 10. habet his verbis: Stephanus pater Ildefonsi filij susceptam vitæ rationem (quippe qui monasticum habitum induerat), egrè ferens, probavit tandem hortatu potissimum uxoris post longam sterilitatem affirmantis precibus à diuino rumine impetratū, Virginis matris obsequijs deberi, quæ se religione implicasset, si voti composisset facta. sic ille.

II. Sancti Stephani Iunioris præclarissimi Christi martyris parentes cum duas filias genuissent, mascula tamen prole carebant. quod moleste ferentes, eam à Deo assiduis precibus obnixè petebant, præsertim in Deiparæ Templo Blancernis in vrbe Constantinopoli sito. quadam autem die eius mater Anna coram Dei Genitricis Imagine, si masculam prolem cōsequeretur, Christo Domino eam consecraturam promisit: mox somno correpta, foeminam præstantissima forma cernens, quæ ipsius pedem vellicans. Abi, inquit, in pace mulier: est enim tibi in vtero filius, quem postulasti. postea autè mature in lucem edito filio, confestim velut prælucium pactorum iniens, ad Blacherneasc templum vnà cum marito profi-

proficiscitur; eumque illi, cuius benefi-
cio acceptum ferebat, dicat: qui postea
religiosum institutum complexus pro
cultu sanctarum imaginum dira passus,
tandem inelyto martyrio est coronatus.

hæc ex Damasceno, qui luculenter eius *Damascen-*
vitam descripsit, quam ponit Surius *novus.*
mo 7. 28. Nouemb. quo die anniuersaria *Surius.*
memoria recolitur in Martyrologio Ro- *Martyrol.*
mano. *Roman.*

36 Cum Blanca Gallie Regina sancti- *III.*
ma multos iam annos cum viro vixisset, *Sterilis*
nec vllam ex eo (quod satis ægrè fere- *Blanca Gal*
bat) prolem suscepisset, rogauit S. Domi- *lia Regina,*
nicum Ordinis Prædicatorum institu- *postquam*
torem per id tempus in Gallia degentem, *Rosarij B.*
vt prolem sibi à Deo impetraret: at vir *Virg. deno*
sanctus Reginae suasit, si prolem expete- *tioni est*
ret, vt maximo animi ardore & conten- *addicta, fi-*
tione Deiparæ Psalterium, seu Rosarium, *lium con-*
& pronunciaret ipsa, & alijs quotquot *cepit.*

posset, distribuendum curaret; modum
insuper, ac rationem eius recitandi tra-
deret, speraretque præpotentem Deum,
Deiparæ patrocinio, ac eorum, qui Ro-
sarium recitarent, precibus, omnibus e-
ius votis satisfacturum. mox Regina Ro-
sarij pronuntiandi modum addiscit; do-
cet, ac toto Gallie Regno promulgan-
dum diligenter curat. Cumq; piæ exercita

tioni insisteret, diuina benignitate facta voti compos Ludovicū peperit, qui deinde Gallix Rex sanctitate preclarus, pluribus illustris miraculis, Sanctorum Catalogo est adscriptus. ita Ferdinandus de Castigli^o. Castiglio in Chron. Ordinis Prædicatorum par. i. lib. i. cap. 7.

IV. S. Albertus Carmelita ex parentibus, qui sex supra viginti annos in sterilitate vixerant, voto Deiparæ nuncupato, procreatus est; quemadmodum yberius diximus cap. 35.

V. 37 Ad hoc genus beneficiorum, quo parentes steriles Deiparæ favore prole sunt adepti, reuocare possumus illud, quod de Roberto Primo Cisterciensi Abbate, viro sanctitate clarissimo literis proditum est, cuius matri cum adhuc eum gestaret in utero, Deipara semel atque iterum per quietem apparuit; aureum manu præferens anulum, dixitque ei: O Ermgardis (hoc ei nomen erat) volo filium, quem gestas in utero, [mibi hoc anulo desponsari: expletis igitur diebus Ermgardis filium enixa, Robertum vocauit. Is porò quintodecimo suæ ætatis anno apud S. Petrum de Cella regulari suscepto habitu, totum se Dei Deiparæque mancipauit obsequijs; qui postea primus Abbas Molismensis, primus item

Abbas

Abbas extitit Cisterciensis cœnobij, ex quo deinde Ordo ille sub Deiparę patrocinio magno Ecclesię bono per S. Bernardum Virginis studiosissimum, valde est propagatus: tandem sanctus Robertus anno ætatis 83. migravit in cœlum. hæc in vita eiusdem apud Surium die 29. *Surius.* Aprilis.

Huc etiam spectare videtur, quod de VI. S. Brigitta fœmina diuinis Reuelationibus in clyta narratur, quàm periculosè, *S. Brigitta in partu laborans à Deipara iuuatur.* quandoque in partu laborantem, matrona quædam albo serico amictu induta ad eam ingrediebatur singula decumbentis membra palpans, cumque rursus ex ea egrederetur, mox sine vlla difficultate fœtum edidit. Non dubium quin B. Maria fuerit, sicut ei postmodum per reuelationem indicauit, ex eius vita apud Surium die Iulij 23.

De octauo beneficiorum genere, quod est à persecutionum molestijs eripere.

38 **M**emorabile est illud, quod de Cisterciensibus ab imminente quadam tribulatione singulari Deiparę beneuolentię significatione liberatis, *I. Religioso-rũ Cisterciensiu im-* sarius

munitas p sarius lib. 7. cap. 6. narrat his verbis: Tem
Deiparam pore illo quo Baldeuccinus Comes Flan-
seruata ab drię cum cruce signatis Constantinopo-
Innocētio lim expugnauit, D. Papa Innocētius Or-
 III. dini literis suis mandauerat, vt quadra-
 gesimam partem omnium rerum suarū
 mobiliū in succursum terrę sanctę trās-
 mitteret. Ordo verò priuilegijs sibi ab e-
 ius antecessoribus indultis innitēs, ne li-
 bertatem concessam, uertere videretur
 in seruitutem, tam grandi exactiōni sub-
 iacere non acquieuit. Vnde Innocentius
 furens, in tantum Ordini indignabatur,
 vt dignitatibus secularibus indulgere p-
 poneret, quatenus possessiones Ordinis
 sibi vsurparent. In proximo generali Ca-
 pitulo Abbates, qui confluxerant, spem
 suam in beata Dei genitrice Maria, quę
 Ordinis Patrona est, & Aduocata, ponē-
 tes, scientes sententiam malē cōceptam,
 eius precibus, & meritis facile posse re-
 uocari, speciales pro eadem necessitate
 vsque ad proximum Capitulum oratio-
 nes iniunxerunt. Hoc etiam adijcētes,
 vt à capite quadragesimę nudis pedibus
 de Capitulo exeuntes, septem Psalmos
 cum Lirania cantarent: quod & fecimus.
 Interim B. Dei Genitrix Virgo Maria,
 cuidam religioso nomine Reinerō, iam
 dicti Innocētij confessori apparens, in
 hęc

hæc verba eidem mandavit; Tu Ordinē Cisterciensem, cuius Aduocata sum ego, destruere conaris, sed nō præualebis; & nisi citius de tuo malo proposito resipiscas; ego te, & omnem potestatem tuam conteram. Huiusmodi nuncio dominus Innocentius audito, sciens Reinerum virum esse sanctum, ac veracem, timuit. in tantum de concepto peccato pœnitens, vt Ordinis priuilegio roboraret. hoc adijciens, vt primò omnium negotia Ordinis in curia expedirentur: quam indulgentiam cum tam sua bulla, quam omnium Cardinalium subscriptionibus confirmaret, & vnus tantum nigri Ordinis Cardinalis contradiceret, ita in illum exarsit, vt statim eum amouere minaretur. Cumq; hæc in proximo Capitulo Patribus nostris innotuissent, Christum, eiusque Genitricem Virginem Mariam de tā inopinata mutatione glorificantes, orationes iniunctas cum gratiarum actione dimiserunt. hæc Cæsarius.

Cæsarius.

39 Et sanè idem Cisterciensis Ordo sanctæ Sedis Apostolicæ communionem, Ab exilio nulla Imperatorum eam persequentium per Imp̄habita ratione fideliter retinebat. quod *ratores* ex subiecto exemplo, auctore eodem *intentato* Cæsario lib. 2. exempl. cap. 19. cognosce *Cisterciens* re licet. Tempore, inquit, schismatis, *ses Mona-* quod

quod

chi reuoca quod fuit inter Alexandrum, & Callisti
ti cū Anti sub Friderico Imperatore, qui eiusdem
phonam su schismatis auctor erat, & defensor, com-
per Magni pellebantur omnes Ecclesiæ per vniuer-
ficat, deuo sum Orbem Romanum literis Imperia-
tè canere libus iurare fidelitatem, & obedientiam
cœpissent. Callisto, quem ipse Papam creauerat; re-
 sistentes verò iussi exulare. cū huius-
 modi literæ exhibitæ fuissent conuentui
 de Hemmenrode, & fratres vnanimi cō-
 filio dicerent, se nequaquam velle rec-
 dere ab vnitatē: præceptum est eis, vt ce-
 lerius exirent de Romano Imperio. Vni
 illi virtutis, diuinum timorem minis Re-
 gis antepontes, cū iam res suas, &
 vestimenta sarcinassent, ordinariq̄ue fu-
 issent in diuersas domos Regni Franco-
 rum, dicebat vnus eorum venerabili Sa-
 cerdoti Dauid Monacho ibidem; Pater
 ignoras, quia omnes migrabimus de lo-
 co isto? Ita enim intentus erat cœlesti-
 bus, vt quid in exterioribus ageretur,
 prorsus ignoraret: cui cū miranti, &
 interroganti causam, ille negotium to-
 tum explicaret, maximam in Domino
 habens fiduciam, vir beatus respondit;
 Confortamini fratres, non enim deserit
 Dominus sperantes in se; Antiphonam,
 quæ in nocte dicitur super Magnificat for-
 titer, & cum lachrymis cantate, & Do-
 minus

minus consolabitur vos. erat autem Dominica ante Aduentum, in qua Antiphona est super Magnificat: *Qui caelorum continet thronos, & abyssos intueris, terram pugno concludis, exaudi nos in gemitibus nostris.* Ipse vero sanctus intrans Orationarium, effudit animam suam in oratione cum multis lachrymis diuinam interpellans clementiam. Acquiescentes eius consilio fratres, eandem Antiphonam tanto intentius cantabant, quanto fortius cantantes angustia premebat, & ad cantandum incitabat. Flexus pius Dominus lachrymis seruatorum suorum, Imperatoris cor mutauit, & missae sunt literae sub festinatione, vt manerent, orerentque pro Imperio. Ex his poteris colligere, quam efficaces sint in auribus Dei lachrymae contritionis. haec Casarius.

Simile quid in Ordine Praedicatorum accidisse diximus cap. 35. cum Innocentij Quarti tempore, ob eorum priuilegia impedita, iactarentur magno turbine. à quo Deiparam indictis precibus, & quotidianis Litanij inuocantes, liberati sunt.

Idem in quadam contra Societatem nostram excitata procella euenit, quae implorata Deiparae ope, & in dictis eius Lita-

III.

Alia similia exempla.

IV.

Lita-

Litanijs sedata est, quemadmodum cap.
35. diximus.

De nono beneficiorum genere,
quod est in rebus etiam parvis,
benignè exaudire.

- I. 40 **S**anctus Bonifacius Ferentinæ ci-
uitatis Episcopus, cum duodecim
aureos sui nepotis, eo inscio in eleemo-
synam pauperibus erogasset, eosq; post-
ea nepos sibi restitui importunè flagita-
ret; B. Virginis Ecclesiam ingressus, ele-
uaris nūmos, extenso vestimento ora-
uit, vt ei redderet, vnde furentis nepotis
insania mitigaretur; tunc repente in ve-
ste inuenit duodecim aureos, perinde ful-
gētes, quasi ex igne producti eadem ho-
ra fuissent. hæc ex Gregorio lib. i. dialogi
cap. 9.
- S. Bonifa-
cio Ferēti
na ciuita
ris Episco-
po duode-
cim nūmos
aureos. e
leemofyna
nomine ro-
gatos B.
Virgo sus-
peditat.
D. Greg.*
- II. Puella quoque septennis Psalterij li-
bellum, (qui ante artis impressoria in-
uentionem caro emebatur, à Deipara e-
nixè petens, legendi peritiam cum Psal-
terio est consecuta. Rem gestam Tho-
mas Cantipratenſis libro i. apum, ca. 23.
part. 2. & 3. in hunc modum narrat. Filia
fuit viri pauperrimi, & cum puella non-
dum septennis miro interius feruore spi-
ritus
- Psalter. ũ
petenti
puella à
Deipara
donatur.
Cantipra-
tensis.*

ritus traheretur, rogauit patrem cum lachrymis, vt sibi Psalterium compararet. cui pater: Vnde, inquit, filia Psalterium comparabo, qui vix tibi quotidie panem lucrari sufficio? Mox illa conuersa suppliciter ad matrem Christi orauit, & dixit: O beata Maria mater Christi, da mihi Psalterium, quod pater dare non potest, & ero perpetuo ancilla tua. In hac igitur simplicitatis prece perseuerauit illa per annum, & ecce in somnis apparuit ei beata Virgo Maria ferens, vt ei videbatur, in manu duo Psalteria, & dicens ei: Accipe nunc filia mea ex duobus quodcumque elegeris. Nec mota, vbi cum maximo tripudio elegit vnum, disparente beata Virgine, puella de somnis euigilans, nihil inuenit in manibus suis, & illudam se conquerens à matre Christi, flere cœpit vberimè. Quod vt audiuit pater irrisit filia, & consolans eam: Vade, inquit, tantum diebus Dominicis, & festiuis ad magistram, quæ filias diuinum Psalterium docet, & primò discas legere, & postea beata Maria tibi Psalterium forsitan procurabit. Mirares, quod vbi puella simpliciter accepit, & ad magistram, quæ diuinitum filias docebat, venit; Psalterium inspexit, & legit: & sic B. Maria multo miraculosius promif-

promif-

promissum suæ dignationis implevit. Quod ut viderunt honestæ, & diuites matronę parochiæ, emerunt puellæ Pfallerium, & subsequēti tempore cum eam in Christi seruitio alacram cernerent, & deuotam; eidem iuxta Ecclesiam cellulam pro reclusorio locauerunt, in quo, ut idem auctor testatur, (qui eam familiariter nouit,) inclusa manebat, & lorica ferrea ad carnem induta, asperissimam vitam ducens, orationibus vacabat, sic ille.

De decimo beneficiorum genere,
quod est ingenio rudibus scientiam conferre.

I. 41 **H**ermannus Contractus sic dictus, quod omnibus corporis membris iam inde à iuuentute captus esset, ex Comite de Weringen nobili genere in Sueuentiarū, uia ortus, Cœnobita Ordinis sancti Benedicti, circa annum Domini 1060. claustrum à Virgine cōruit. ei cum, teste Trithemio lib. 2. de uiris illustribus Ordinis sancti Benedicti, cap. 84. Dei Genitricem pro ualitudine consequenda enixius precaretur; ab eadem per visum optio datur, utrum omnium scripturarum scientiam, an bonam

COR-

corporis valetudinem consequi mallet: cumque illud huic pretulisset: ex eo tempore cum rudis esset, & idiota, rebus tamen spiritualibus, ac pietati deditus, & scripturarum studio accensus, usque eo profecit, ut & in diuinis literis, & in omnibus humanis disciplinis, Philosophia, Astronomia, Musica, Poësi ad summam eruditionem peruenerit, nullique ætate sua secundus fuerit. trium quoque linguarum idiomata, Latinæ scilicet, Græcæ, & Arabicæ (cuius quidem usus propter Philosophos Arabes, qui eo tempore clarebant, non parum utilitatis afferebat) perinde callebat, ac si eas cum nutricis lacte suxisset. hæc omnia ex Trithemio, Ab eodem hoc Hermanno, teste Trithemio, edita est inter alia Cantica, Antiphona illa in Ecclesiastico officio celebris, cuius initium est *Salve Regina, Angeli Salve* usque adeo Virgini grata, ut ab Angelis *ue Regina* decantari audita sit, & plurima circa eam *canentes au* miracula, quemadmodum cap. 39. *diuntur.* dicimus, contigisse narrentur.

42 Nec verò prætereundus est Rupertus II. Abbas Tuiriensis, qui æquè vita, ac *Rupertus* doctrina clarissimus anno Domini 1020. *Tuiriensis* floruit: nam cum idiota esset (inquit Trithemius libro citat. cap. 109. & parum de *eruditione* scripturis sanctis posset intelligere; ora- *à B. Virgi* tionibus

ne accepit.
Trithem.

tionibus tamen, & deuotioni semper intentus, beatissimam Dei genitricem Mariam sedulis precibus orauit, quatenus sibi à filio suo Domino nostro Iesu Christo, qui fons est sapientiæ, intellectum, & scientiam Scripturarum impetraret. Apparens igitur ei beatissima Virgo in uisione, dixit: Orationes tuas audiui, postulata impetraui; ecce omnium scripturarum tibi arcana patefcunt, ita ut similem hoc tempore habeas neminem. Tantum ne torpescas otio, ne gratiam tibi collatam præterea. Alia insuper secretiora sibi dicta fuisse in quodam loco fatetur, quæ tamen non audet exprimere: ex eo igitur tempore, usque ad diem mortis suæ, tanto amore, & desiderio sacras Scripturas intellexit, & exposuit, ut ab earum studio nunquam cessaret: semper legit, orauit, aut scripsit, ut ne horis quidem, iuxta morem cæterorum, parceret nocturnis. quod ut liberius posset facere, curam temporalium rerum alijs commisit idoneis, ipse internis tantum studijs insistebat. hæc ad uerbum ex Trithemio.

III. 43 Nec absimile est, quod de Alberto
Alberti Magno legitur apud Ferdinandum à Ca-
Magni er- stillo i. part. Chronic. S. Dominici lib. 3. c.
ga Virginē 45. Is cum ab ineunte ætate Virginis colenda

lenda studiosus in primis esset; in eius *denotio.*
honorem tanquam peculiaris Aduocatæ, *per quam*
certum quendam pecuniarum numerum, *scientiarum*
luti famulatus sui pensum singulis die- *eruditionem*
bus persoluebat, eamque obnixè orabat, *obtinet.*
vt actiones suas omnes ad diuinum ob- *Ferdinan-*
sequium, & animæ salutem dirigeret; se- *mus à Ca-*
que in eo vitæ statu, qui huic fini conse- *stillo.*
quendo maximè congrueret, quasi manu
sua collocaret. tandem B. Virgo ei ap-
paruit, ac mirificè recreatum admonuit,
vt terrenis rebus omnibus nuncium re-
mitteret, ad Prædicatorum Ordinem se-
se conferret. quod cum post aliquod tem-
pus nonnullis difficultatibus exhaustis
perfecisset, ac literarum studijs operam
daret, essetque inter alios condiscipu-
los ingenio rudis, & ad discendum pla-
nè ineptus, tanto animi dolore affectus
est, vt de religiosæ vitæ instituto dese-
rendo, magnis tentationum fluctibus a-
gitaretur.

Cum autem in eo cogitationum con-
flictu versaretur, nocte quadam per quie-
tem sibi visum est discessum à religione
constituisse, & iam per scalas ad ostium
eo consilio properare; cum virgines qua-
tuor specie formosissimæ transitum ei
prohibuerunt, à quarum vna, cum cur-
abire vellet, interrogaretur, causatus est
ingenij

ingenij sui tarditatem. Verum illa blande hominem consolata monuit, ut à Deipara mox affutura, cuius se ancillas profitebantur, certam opem expectaret: & iam ab ijs ad Deiparam perductus, & benignè ab ea exceptus, cum interrogaretur quid potissimum expeteret: respondit ipse, cupere se in Philosophia, cui eo tempore operam dabat, plurimum excellere. Deipara bono animo eum esse iubens, in ea facultate in insigni eruditione eum euasurum prædixit, additque: *Ut autem intelligas mea ope, non tuo ingenio id te assecuturum, extrema vitam omnem doctrinam inter docendum ex tempore amittes.* tradunt alij, quia naturalem scientiam potius, quam adolescentem attigerat, & non diuinam sibi dari poposcisset; idcirco hoc ei in extrema vita euenturum, Deiparam illi significasse. quicquid fuerit, ex illa hora breui in literis eos progressus fecit, ut præstantissimus suæ ætatis Philosophus sit habitus & Magni nomen consecutus. quod tum docendo, tum scribendo satis testatum posteris reliquit. plurimos enim, eosque eximios habuit auditores: in ijs sanctum Thomam Aquinatem, Doctorem planè Angelicum, & Ecclesiæ lumen: plurimos etiam libros in Theologicis, & Philo-

*Albertus
Magnus
doctrina
ac pietate
præclaris-
simus.*

Philosophicis eruditione, & doctrina re-
fertissimos edidit: in ijs de B. Virgine sua
singulari patrona, librum prorsus admi-
rabilem composuit. Nec tamen propter
ea tantus, ac talis Doctor ea, quæ ad spi-
ritus profectum pertinent, negligebat:
nam puritati cordis, regulari disciplinæ,
& orationi mirificè studebat. quod con-
stantissimè de Alberto testatur Thomas
Cantipratenfis eius auditor, veluti testis
oculatus, in libro secundo apum, cap. 57.
num. 50. Tandem sub vitæ finem, senio
confectus dum è cathedra doceret, om-
nium, quæ ad literarum scientiam perti-
nent, repentè oblitus, hæc quæ sibi ado-
lescenti acciderunt, narrauit: seque ad
vitæ terminum peruenisse testatus est. i-
taque discessit, auditoribus cum lachry-
mis vbertim non secus, ac si iam obijisset
prosequantibus. reliquum deinde vitæ in
oratione, alijsque pietatis officijs ad ex-
tremum vsq; spiritum maxima vitæ san-
ctitate traduxit.

Thomas
Cantipra-
tensis.

Atque hæc de nonnullis, qui scientia-
rum cognitionem Deiparæ ope sunt cõ-
secuti.

Consulto verò in præsentia præter-
eundum existimauimus Vdonem Epif-
copum Magdeburgensem, qui licet à
Deipara scientiam sit adeptus, multis
M postea

IV.

276 *Deipara quibus affectibus*
postea sceleribus, Dei in se iudicium
prouocauit: quare & miserabili mor-
te extinctus est; cuius historiam ple-
nius in tract. de Exemplis Deiparæ ex-
cusi sumus.

De vndecimo beneficiorum gene-
re, quod est martyres con-
fortare.

44 Inter alia Deiparæ beneficia, quibus suam, quam de fidelibus cui gerit, facile declarat, illud est; quod eo ad martirium pro Christo fortiter subeundum roborat: quemadmodum apud S. Brigittam in sermone Angelico, cap. 19 Angelus dixisse scribitur his verbis: Virgo Maria in hoc mūdo ante Assumptionem ad bonorum confortationem, & ad errantium correctionem remanere permilla est. Erat enim magistra Apostolorum, CONSOLATRIX MARTYRUM, DOCTRIX Confessorum, clarissimū speculum virginum, Consolatrix viduarum, in coniugio viuentium saluberrima monitrix, atque omnium in fide Catholica perfectissima roboratrix. & mox Martyres quoque ad tribulationes gaudenter pro Christi nomine sufferendas ani-

*S. Brigit-
ta.*

*Reuelatio
de spiritua-
li miseri-
cordia
Deipara.*

animabat, qui pro ipsorum, & omnium salute, quam pluribus tribulationibus se ipsum sponte exposuerat, asserens se ipsam ante filij sui mortem 33. annis tribulationem cordis indefinēter in omni patientia pertulisse. hæc S. Birgitta. nos exemplis id confirmemus: si enim dum inter mortales degeret, id efficiebat, quanto magis idem in cœlis regnans præstabit, ut propterea à Bonaventura in Litanijs Deiparæ, ipsa iure optimo dicatur Confortatrix Martyrum.

SS. Theodorus, & Theophanes fratres I.
à pueritia in Monasterio S. Sabæ nutriti, cum postea pro sanctarum Imaginum cultu aduersus Leonem Armenum verberibus affecti, & exilio relogati strenuè decertassent: rursus Theophilo Imperatori Iconomacho constanter resistentes multa tormenta perpassi, in suis cruciati- bus Deiparæ opem implorabant. quod in epistola ab eodem S. Theodoro ad Ioannem Cyzici Episcopum data, videre licet, ubi de hac ipsa re, & de tormentis sibi, fratrique pro eodem cultu sanctarum Imaginum illatis agit, cuius verba hæc sunt: Imperator iussit nos exui, cum ambo aut exuri essemus, verberabar ego, sic assidue clamante Imperatore, & eos, qui flagellabāt, adiuuante: Sic te in me geris?

SS. Theod.
& Theo-
phanes fra-
tres in cry-
ciatibus
Deiparam
inuocabāt

da pulchrè. Verberabatur itaque & regum, & pectus absque vlla clementia, & misericordia. Ego verò cum diu flagit cederer, vociferabar: Nihil peccauimus in tuum Imperium. & rursus: Domine miserere, & sancta Deipara, veni ad nostrum auxilium. Deinde etiam verberant fratrem similiter clamantem, & dicentem: Sancta DEIPARA, ipsa quæ fugisti in Ægyptum, portans tuum filium, Respice ad me, qui propter similem tibi fugam punior, Domine, Domine, qui liberas pauperem à manu eorum, qui sunt eo fortiores, ne diu differat tuum nobis dare auxilium. Et cum hi ambos concidisset quantum volebat iussit nos exire.

Et hi tandem præclarissimi Christi athletæ post alios cruciatus in exilium pulsati sunt, vbi S. Theodorus in carcere expirauit: Theophaanes verò pace de mum Ecclesiæ reddita, factus Nyceanus Episcopus, quieuit in Domino quorum anniuersaria celebritas in Martyrologio recolitur die vicesima septima Decembris. hæc ex eorundem martyrio, quod ex Metaphraste recitat Surius tom. 6.

Martyrol.
Rom.

Metaphr.
Surius.

II. 45 In his æterna memoria dignum videtur exemplum Andreae de Chio martyris

tyris clarissimi natione Græci, qui Virgi-
nem in suis acerbissimis tormentis inuo-
cabat, per quam tandem victor euasit.
Huius martyrium literis consignauit
Georgius Trapezuntius Auctor grauis;
qui, vt anima duertit Canisius libro 5. de
beata Virgine, cap. 19. Græcus ipse de
Græco martyre in vrbe Constantino-
poli rem per magistratus publicè gestam,
Christianis, ac Mahumetanis notissi-
mam descripsit: nos paucis huius mar-
tyrij historiam complectemur, quæ an-
no primo Pauli Papæ Secundi, qui erat
Dominicæ Incarnationis 1465. die 29.
Maij contigit, quam fusius refert Surius
tomo septimo, ad diem 29. Maij. Hic e-
nim Andreas in Chio natus, & educatus
castitatem Deiparæ vouerat, & moribus
grauis etiam ab inanibus verbis sibi ca-
uere cupiebat. Is à Mahumetanis Con-
stantinopoli captus, & ad Christi fidem
abnegandam sollicitatus, cùm constan-
tissimè renueret, sæuissimis tormentis
nouies, antequam capite plecteretur, est
exercitatus: nam 20. Maij flagellis, at-
que loris dirissimè cæsus, sed in princi-
pio flagellorum, (vt verbis vtat Trape-
zuntij,) contremuisse dicitur, & mani-
bus ad pectus contractis, ac digitis in
pugnam compressis, magna exclamasse

Chio cru-
ciatus plu-
rimos Ma-
ria inuoca-
tione supe-
rabat.

Georgius
Trapezūt.
Canisius.

Surius.

M 3 voce,

bus
que & re-
nientia,
diu flagri-
ccauimus
Dominic-
eni ad no-
verbera-
m, & di-
psa quo-
ans tuum
pter simi-
e, Domi-
u eorum
differe-
e cūm fi-
ebat iul-
Christi
exiliū
carcere
pace de-
Nycæ-
omino
in Mar-
septima
marty-
Surius
um vi-
o mar-
tyris

voce, Virgo M A R I A adiua me. Inde pedibus altero ad alterum adductis stetit rectus in ijsdem vestigijs, mirabile dictu, vsque ad Solis occatum. Secunda die ferreis vngulis tergora pridie flagellata dilacerantur, sed Christi miles idem fecit, & Virginem magna voce inuocauit. Tertia die ei membra è suis locis diueluntur. Quarta humeri carnibus per gladios denudantur. Quinta clunes carnibus cum nouaculis lentè spoliantur. Sexta, partes inter genua, & clunes carnibus denudantur. Septima, suræ carnibus denudantur. Octaua, femur cum vicinis partibus excoriantur. Nona, totum corpus à capite ad pedes verberibus ceditur & maxilla vna vno ictu carne denudatur: semel singulis quibusque congestibus magna voce initio conuocata Virgine victor recessit. Tandem sequenti die, quæ fuit 29. Maij viuax, & diuinitus sanus effectus perducitur: & cum in cruce Domini, & in Virginem matrem suam constantiam acceptam referret, securi percutitur, & à Christianis, permittente Turcarum Rege, honorificè sepelitur. Cuius corpus integrū post aliquot menses ab ei⁹ martyrio elapso, vidit ipse Trapezuntius in sepulchro iacere eo corporis colore, tali vultus splendore, & habi-

Eiusdè corpus incorruptū post obitum seruatur.

tu, vt non animum expirasse, sed dormire videretur. hæc Trapezuntius.

De duodecimo beneficiorum genere, quod est in omnibus necessitatibus præsto esse.

46 **C**VM ad hoc genus reliqua Deipara in homines beneficia, quæ superioribus beneficiorum generibus non comprehenduntur, generatim spectent; atq; adeo propter eorum multitudinem, ac varietatem, breui compendio concludi nequeant: idcirco ne plus æquo in ijs recensendis ita moremur, Lectorem remittimus ad ca. 20. & ad peculiarem tractatum de Exemplis, & Miraculis Dei paræ in calce operis collocatum, qui totus ferè in eiusmodi beneficijs enarrandis versatur. Cæterum, vt ex vno saltem de alijs coniecturam faciamus, libet in præsentia exemplum quoddam subijcere ex Abbatis Palladij narratione in Prato spiritali Sophronij c. 75. in quo Deipara commendatam sibi familiam insigni miraculo est tutata. Erat (inquit Abbas Palladius) in Alexãdria vir quidam fidelis, religiosus valde, & misericors, & hospitio

*Tractatu
de Mira-
culis.*

*Sophon.
Commen-
data B Vir-
gini dua
mulieres,*

*per eandē
abinstanti
necis peri-
culo libe-
rantur.*

suscipiens Monachos. Habebat autem uxorem, & ipsam humilem valdè, & ieiunantem quotidie. Erat autem illis & filiola quasi annorum sex. Quadam verdè die vir ille pius profectus est Constantinopolim. Erat enim negotiator, Relictis ergo domi uxore, & puella, & vno seruo, abiit vt nauigaret. Cum verdè iret ad nauem, ait ad illum vxor: cui nos commendatos relinquis Domine. Respondit vir eius, Domine nostræ sanctæ Dei Genitrici. Die verdè quadam cum sederet vxor & operaretur, habens & puellam secum, seruus ille ex suggestione diabolica voluit necare dominam, & eius filiam, & diripere quidquid haberent, & fugere, sumpto igitur ex coquina cultro perrexit in triclinium, vbi erant ambæ. Cum verdè venisset ante ianuã cõprehensus est cæcitate, ita vt neque in triclinium ingredi, neque ad coquinam reuerti posset. Cum autem vna fermè hora persistisset, frustra que conaretur ingredi, cœpit vocare dominam suam, dicens: Veni hucusque. Illa admirans quod in medio ianuæ persistens ad illam non ingrederetur, sed clamaret, ait illi: Tu magis huc veni: ignorans quia cæcitate teneretur. Puer autem cœpit illam adiurare, vt iret propè illum: Illa verdè iurauit non se ituram.

ram. Tunc ait illi: Mitte vel puellam;
quæ noluit, sed ait: Si quid vis, ipse potius
veni. Videns autem seruus, quòd nihil
potuisset agere, se ipsum gladio percuf-
sit, & corruit. Domina verò illius cum
vidisset, quid egerat clamauit: conti-
nuoque vicini accurrerunt. Ingressi sunt
autem, & ex officio Prætorij nonnulli,
puerumque reperientes adhuc viuum,
didicerunt ab ipso omnia, & glorifica-
uerunt Dominum, qui ostenderat mi-
racula, & matrem saluauerat
cum filia. hæc in Pra-
to spirituali.

* * *

M. 5. CAPVT

CAPVT IIII.

DE QVINTO DEVOTIO-
nis actu Virginis virtutibus
imitandis.

S V M M A R I V M.

Deipara imitanda primò in exacta diuina
legis obseruatione, nu 4.

Secundò, Deipara imitanda in humilitate
profundissima, nu 6.

Tertiò, Deipara imitanda in virginitate
purissima, num. 7.

Quartò, Deipara imitanda in eximio erga
Christum amore, nu. 8.

Quintò, Deipara imitanda, quod in ea reli-
giosa vita exempla reluceant, nu 10.

I. **Q**VINTVM, quod ad deuotionem
Solida Vir-
ginis deno-
tio imitari
eius vir-
tutes.
Augustin.

erga Virginem superiori capite cõ-
ferre potissimum diximus, est
vitæ, ac præclarissimarum eius virtutum
imitatio: nam, vt rectè ait Augustinus:
Summa religio est imitari quod colimus. Id-
eo ecclesia in Collecta S. Stephani sic Deũ
precatur: Da nobis Domine imitari quod
colimus. & alia collecta petit, vt illius San-
cti,

Et, cuius natalitia colimus, etiam actiones imitemur. Hæc enim est solida Virginis deuotio, quæ non tantum verbis, sed operibus etiam continetur; ne de nobis ipsa Virgo sanctissima dicere meritò possit, quod de Iudæis apud Isaiam cap. 29. *Isai. 29.* legimus: *Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me.*

Virginii enim accommodatur illud Pro- *Preuerb. 8.* uerbiarum 8. *Nunc ergo filij audite me, beati qui custodiunt vias meas;* qui scilicet, eadem per imitationem gradiuntur, Isidem vestigijs insistant, ad Virginis vitæ exemplar mores suos componunt: Nam benè Cyprianus, de bono patientiæ ita monet, seruos oportet esse obsequentes, & filios non decet esse degeneres. *Cyprian.*

Quare Isai. 51. *Attendite ad Abraham* *Isai. 51.* *patrem vestrum, & ad Saram, quæ peperit vos:* quod sic accommodari potest, ut iubeamur attendere ad Christum Patrem, & ad Virginem, quæ mater est omnium, ut eos imitemur. Ideo Ambrosius libro 2. de *Ambros.* Virgin. vbi fasè de Virginis virtutibus agit: *Talis fuit, inquit, Maria, ut eius vnus vita omni- in sit disciplina, si igitur auctor non displicet, opus probemus, ut quicumque sibi Virginis exoptat premium, imitetur exemplum.* sic Ambrosius. & Hieronymus *Hierony.*

epistola 22. ad Eustochium: Nos, inquit, meliorum exempla sectemur: propone tibi B. Mariam, qua tanta extitit puritatis, ut mater Domini esse mereretur. & mox: Potes tu mater esse Domini, nimirum spiritualiter. Ita Hieronymus.

Bernard.

Quod fuse prosequitur sanctus Bernardus in ser. super Salve Regina: Agnoscit, inquit, Virgo, & diligit diligentes se, & propè est veritate innocantibus se, praesertim his, quos videt conformes sibi factos. in castitate, & humilitate, & totam spem suam, post filium suum, in ea posuerint, & toto corde quaesierint: data est ei potestas in caelo, & in terra, & in manibus eius vita, & Spiritus nostri: & oculi omnium Christianorum in eam sperant, & ipsa dat eis escam gratia, qua plena est, in tempore opportuna: origo fontium, & fluminum, mare virtutum: sanctorum auctrix Maria. hæc ille. & Ildefonsus sermone 1. de Assumptione Deiparae: Imitamini, inquit, illam. & infra: Qui autem imitantur illam, erunt ex parte eius. & rursum: Imitamini matrem Virginem, & Sanctos omnes, quos laudatis: quoniam non tantum illis prodest nostra laudatio, quantum nobis eorum imitatio. Vnde sponso magis placet imitator deuotus, quam laudator otiosus: tamen vera laudatio cordis imitatio est operis. Ita Ildefonsus.

Ildefonsus.

Quod

Quod ipsum pulchrè sanctus Bona-
uentura in Stimulo diuini amoris, cap. 7.
his verbis docet: *Ipsam matrem Dei, &
peccatorum, tanquam bonus, & deuotus fi-
lius in omnibus pro posse studeas imitari, tunc
enim proculdubio te sibi tanquam matri ve-
raciter exhibebis, & ipsa te tanquam suum
filium veraciter adiuuabit, & qua dignè ab
ea petieris tibi dabit: & in omnibus tibi ne-
cessarijs ad salutem simpliciter ministrabit,
& tandem in cœlesti gloria te apud se felici-
ter collocabit.* hæc Bonauentura.

Idem (vt superiori capite dixi) in epi-
stola 25. memorialium , memoriali 13.
cum Virginis deuotionem commendaf-
set, hæc subiicit: *Et vt tua deuotio sit ei
accepta, & reuerentia grata, ipsius purita-
tem, & munditiam omni virtute, mente, &
corpore, illibatè in te ipso seruando, toto co-
natiuitatis humilitate, & mansuetudine
eius vestigia imitari.* & in Speculo cap. 3.
dicit: *Virginem ad Cœlum ascendentem
figuratam in Esther, cui duæ famulæ ob-
sequebantur: super vnâ innitebatur,
altera verò sequebatur defluentia in hu-
mum vestimenta sustentans. has autem
famulas vult esse Angelicam, & huma-
nam naturam, super Angelos enim in-
nititur in Cœlo familiarissimè cum illis
agendo: at verò anima humana est fa-*

Esther. 15.

Sophron.

mula, quæ Dominam suam Mariam sequitur in mundo colligens vestimenta, id est, virtutes, & exempla Mariæ. hæc ex Bonaventura & Sophronius inter opera Hieronymi sermone de Assumpt. Igitur, inquit, *dilectissimi amate Mariam, quam colitis, colite quam amatis, quia tunc vere colitis, & amatis, si imitari velitis ex toto corde quam amatis.*

Sancti imitandi.

Augustin.

2. Quod si Sanctos imitari par est, ut pro nobis orare velint, ut merito Augustinus sermone 30. de Sanctis dixerit: Si ad consortium sanctorum martyrum pervenire volumus, de imitatione martyrum cogitemus: Debent enim in nobis aliquid de suis virtutibus recognoscere, ut pro nobis dignentur Domino supplicare; quanto maiori studio imitanda nobis erit Deipara, ut eius orationibus adiuvemur. Propterea

Bernard.

S. Bernardus homil. 2. super Missus est: *Ut impetres, inquit, eius orationis suffragium, non deseras eius conversationis exemplum* nam & Augustinus sermone 47. de Sanctis: *Ab eis, inquit, Sanctorum martyrum festiva gaudia celebratur, qui ipsorum martyrum exempla sequuntur, solemnitatis enim martyrum exhortationes martyrorum sunt, ut imitari non pigeat, quos celebrare delectat.* Ita Augustinus, quanto magis, qui Virginis devotionem profitentur,

Augustin.

Virgi-

Virgi-

Virginem sibi imitandam statuunt.

Certè cum Sancti nobis à Deo imitan-
di proponantur, quia Christo similes
fuerunt, vt propterea Apostolus 1. Corin.
II. dixerit: *Imitatores mei estote, sicut et e-*
go Christi. & sanctus Leo sermone in na-
tali sancti Laurentij: *Gloriemur, inquit, in*
Domino, qui est mirabilis in Sanctis suis, in
quibus nobis presidium constituit, et exem-
plum: multo diligentius Deipara imitan-
da erit, quæ in donis supernaturalibus
Christo præ alijs quàm simillima fuit: de
qua canit Ecclesia: *Cuius vita in clypeo cū-*
ctas illustrat Ecclesiæ: vt propterea Canti-
corum 4. meritò de eius etiam imitatio-
ne dici possit: *Mille clypei pendent ex ea, o-*
mnis armatura fortium: omnium enim
virtutum exempla in ea relucēt: id quod
pulchrè ex Ambrosio libro 2. de Virgini-
& ex alijs supra ca. 21. indicauimus. qua-
re celestem, quam in terris duxit vitam,
eiusque virtutes attentè contemplemur,
& imitari studeamus, in odoremque va-
guentorum eius, hoc est, virtutum eius
boni odoris exemplo fragrantium per i-
mitationem curramus: Id enim ex Caa-
tic. 1. Deiparæ accommodat Ecclesia, &
Damascenus orat. 1. de dorm. *Quàm pul-*
chra, inquit, facta es, quàm suauis, Tu flos
cæpi, vt lilium in medio spinarum: propterea
adole-

1. Cor. II.

Leo.

Offic. Eccl.

Cant. 4.

Damasc.

adolescentula dilexerunt te, in odorem unguenti tui curremus. Ita Damascenus.

*Franciscus
Arias.*

*Damasc.
Quæ auer-
satur B.
Virgo in
suis deno-
tis.*

3 Quòd si roges quam in re illam imitabimur? Sanè noster Franciscus Arias non minùs piè, quàm doctè, in libro, quem de Profectu Spirituali inscripsit, tractatum peculiarè de virtutibus, quas in Virgine imitari debemus, luculenter conscripsit; ad quem lectorem remittimus, hic tamen breuiter hac de re indicabo aliquid; si prius Damascenum orat. 2. de dormit. audiamus, ubi ea, quæ Virgo amat, quæque auersatur, recenset; ex quibus, quæ in ea imitanda sunt; saltem generatim perspicere. Damasceni verba hæc sunt: *Curremus ut mentem, memoriamq; nostram Genitricis Dei promptuarium efficiamus quo autem modo id assequemur? & Virgo ipsa est, & Virginum amans. Pura est, & purorum amans, quod et ca si & corporis, & animi castitatem colamus, Ipsius gratiam adipiscemur: siquidem lutum omne fugit, ac tœnosas affectiones auersatur Ingleuiem execratur, foetissima fornicationis vitijs infesta est: huius impuras, & scel. stes cogitationes non secùs, ac viperarum foetus fugit: sermones fœdos, ac scurriles propellit: cantusq; ac meretricia unguenta submouet: Ira tumorem odio habet: inhumanitatem, & insidiam, ac simularum*

multates non admittit: Inanem gloriam
 vanis laboribus se frangentem reijcit: super-
 bia fastui animo hostili resistit: Inuariatam
 memoriam tanquam salutis hostem odio in-
 sectatur: vitium denique omne tanquam
 lethale venenum execrationi habet: horum
 autem contrarijs delectatur, contraria enim
 contrariorum medicamenta sunt. Ieiunio,
 & parsimonia, Psalmorumq; cantibus gau-
 det: cum puritate, & virginitate, ac pu-
 dicitia pulchrè illi conuenit: sempiternamq;
 cum illis pacem colit, easq; humanè, & co-
 miter exosculatur: pacem, animiq; lenita-
 tem complectitur, charitatem, & miseri-
 cordiam, atque humilitatem tanquam a-
 lumnas suas, vlnis fouet. Atque, ut rem
 breuiter perstringam, quolibet vitio offen-
 ditur, ac discruciat: qualibet autem vir-
 tute, ut peculiari sua nota, laetatur, & ex-
 ultat. Quamobrem si vitia prompto, atq; a-
 lacri animo vitemus; virtutes autem om-
 ni studio, atque amore complectemur, easq;
 socias adhibeamus, frequens ipsa ad famu-
 los suos veniet, ac secum bonorum omnium
 agnen trahet, Christumq; filium suum, om-
 niumq; Regem, ac Dominum in cordibus no-
 stris habitantem assumet. haecenus Da-
 mascenus.

Verum ad nonnulla singularia descen-
 damus, in quibus Virginem Deiparam
 nobis

Qua in
 suis deuo-
 tis B. Vir-
 go requirit

Imitanda
 B Virgo.

nobis imitandam proponere possumus; ea verò quinque esse possunt, 1. exacta diuina legis obseruatio, 2. eius demissa humilitas, 3. illibata Virginitas, 4. eximius in Christum amor, 5. denique religiosa vitæ exemplum, cuius vestigia nobis exhibuit præclarissima.

DEIPARA IMITANDA PRIMÒ in exacta diuina legis obseruatione.

4 **P**rimùm igitur sit integra, & accurata diuinę legis obseruatio, qua ab omni præsentim peccato mortali, diuina iuuante gratia, quæ nunquam ex Dei parte deest diligentissimè caueamus. Huius diuinę legis seruandę Virgo sanctissima fuit studiosissima: quod facile ostendi potest ex reuelationibus, & ex ijs, quæ in sacra Euangeliorum historia habemus. Sanctus Bonauentura in Meditationibus vitæ Christi, cap. 3. quandam Deiparę reuelationem S. Elisabethę, vt ipse existimat, factam affert, in qua Deipara testata est, se in noctis medio semper ante templi altare, ea qua poterat voluntate, & affectu inter alia petijisse à Deo gratiam; qua Deum toto corde diligeret, & proximum; atque ea omnia, quæ Deus odit,

Bonauent

odio habere: graviam quoque obediendi mandatis, & ordinationibus Pontificis templi. hæc ibi. & in libro 1. Revelationū sanctæ Brigittæ, cap. 10. Ego (inquit Dei-para) à principio cum audirem, & intelligerem Deum esse: semper sollicita, & timorata fui de salute, & observantia mea, & intimè dilexi Deum, & omni hora timui, & cogitavi, ne eum verbo vel factò offenderem. hæc in Revelatione sanctæ Brigittæ.

S. Brigitta

Et sanè quo studio Dei legem servavit, ex eo facile intelligi potest: nam ea etiam legis onera, ad quæ minimè tenebatur, ut nobis humilitatis, & obedientiæ consummatissimæ exemplum præberet, cumulatissimè implevit. quod S. Thomas 2. part. quest. 37. art. 4. animadvertit: nam die à suo sacratissimo partu quadragesimo legi Purificationis, Levit. 12. cui nequaquam erat obnoxia, se spontè subiecit. Quæ in re profundissimam humilitatem, quemadmodum plenius cap. vice simo primo, præ se tulit: cum enim ex Christi conceptu, atque partu virgineo, vel Angelicam puritatem longè excederet; instar tamen reliquarum mulierum puerperarum, quæ ob immunditiam conceptus, & partus præscriptis diebus à templo arcebantur, parturiturum, aut duos

S. Thom.

Levit 12.

B Virgo
nō teneba-
tur legi Pu-
rificat. die.

duos

Luc. 2.

duos pullos columbarum, & in holocaustum, & pro peccato offerre iuebantur; hæc omnia exactè ipsa seruauit, & facto ipso quasi legali illa Purificatione, & sacrificio quodammodo se egere ostendit, Christum imitata, qui in Circumcisione,

Bernard.

ut eleganter ait Bernardus sermone primo de Circumcisione, sine ullo vulneris vestigio alligaturam non refugit vulneris, Circumcisionem nimirum, peccati remedium verecundum pariter, & austerum. Obedientiam verò legis absolutissimam exhibuit, cum eam etiam legem, à qua erat libera, seruare voluit; ut pia opera, quæ dicuntur supererogationis, nobis commendaret. Neque verò lege Purificationis fuisse comprehensam,

Abulensis.

(si excipias Abulensem in cap. 12. Leuit. quæst. 3.) docent omnes; in primis

Origenes.

Origenes in Leuit. 12. Chrysostomus oratione de occurso Domini. Bernardus

*Chrysoft.**Bernard**S. Thomas**Theophyl**Euthym.**Beda.**Lyranus.**Iansenius.**Edit vulg.**70. Interp.*

serm. 3. de Purificatione. S. Thomas loco citato, Theophylactus, Euthymius, Beda, Lyranus, Iansenius in cap. 2. Luca. Tum quia lex illa ad eas tantum mulieres pertinebat, quæ suscepto semine conceperant, quemadmodum habet editio vulgata, & Septuaginta Interpretes. At Deipara de Spiritu sancto, virginitate illibata permanente, concepit. Tum etiam

iam

iam, quia sine puerperij sordibus, hoc est, absque fluxu sanguinis, & absque secundinis, ad quas immunditias remouendas Purificationis ritus erat institutus, filium ediderat. Et quamuis Abulensis in *Abulensis.* Leuit. 12. quæst. 12. propter naturam par- *Partus* tus in beata Virgine sanguinis, & secun- *Virg fuit* dinarum effusionem admittat: partum *sine sordi-* tamen illum huiusmodi sordibus ex di- *bis sāgui-* uina voluntate caruisse, cum hoc Chri- *nis & secū-* sti, eiusque Genitricis dignitati magis *dinarum.* congruat; multorum Patrum testimo- *Can. Trul.* nijs, & Canon. Trul. 79. egregiè probat Suarez tomo 2. in 3. part. disputat. 13. sect. 2. & disputat. 16. sect. 2. & Barrada libro 8. cap. 15. & libro 10. ca. 2. Et sanè hunc virgineum Deiparæ partum, ab omni non solum dolore, in quo aliæ filios pariunt, sed etiam immunditia alienum cecinit Isaias capite 35. cum Deiparam nomine Solitudinis, & deserti, quasi nullo femine foecundatam vocat, eamque non tantum cum Exultatione, id est absque dolore; verum etiam quasi lilium, quod eximio suo candore puritatis est Symbolum, germinaturam prædixit: *Isaia 35.* *Latabitur, inquit, Deserta, & Inuia, & exul-* *tabit Solitudo, & florebit quasi lilium, ger-* *minans germinabit, & exultabit latabun-* *da, & laudans.* & Bernardus loco citato *Bernard.* pulchrè

pulchrè ait ex persona Virginis: Cur non ingrediar Templum? quæ peperit Dominum Templi? Nihil in hoc conceptu, nihil in partu impurum fuit, nihil illicitum, nihil purgandum, nimirùm cum proles ista fons puritatis sit, & purgationem venit facere delictorum. Quid in me legalis purificet, observatio, quæ purissima facta est in ipso partu immaculata? Verè ò beatissima Virgo, verè non habes causam, nec tibi opus est Purificatione hæc Bernardus.

Luc. 2. B. 5 Ad hæc Deipara Lucæ 2. per singulos annos à Nazareth cum filio in Ierusalem tenebatur solemnem Paschatis die se conferre sole-
ex lege Tē bat: & quidem non sine labore: cum ex-
plū adire. Brocardo in descriptione Terræ sanctæ,
Brocardo Ierusalem vigintiseptem leucis distet à
part. 1 in Nazareth. Atqui huic præcepto non mu-
descrip. Ie- lieres, sed viri tantum subiacebant: sicut
rusalem. nim docemur Exod. 23. & Deuteronom.
Exod 23. 16. Tribus vicibus per annum apparebit o-
Deut. 16. mne masculinum tuum in conspectu Domi-
Luc. 2. ni. Sed quid de legis diuinæ observatio-
 ne dicimus? Cùm Cæsaris Augusti edi-
 ctum in vniuersi orbis descriptione præ-
 gnans illa quidem, quamuis absque ullo
 grauatine sibi minimè negligendū exi-
 stimarit, quin potius non sine longi-
 tineris labore 29. scilicet leucarum ex Bro-
 cardo ascendit cum Iosepho sponso à Na-
 zareth

zareth, in Bethlehem, ut iuxta Augusti e-
dictum profiteretur.

Hinc est, quod Virgo beatissima licet
apud filium pro nobis intercedendi par-
tes strenuè obeat; ad diuinæ tamen legis
accuratam custodiam, atque adeo, ut ab
omni præsertim lethali labe caueamus,
suo Exem: lo magnoperè nos prouocari
quia etiam ad hoc ipsum monitis, ne
suarum precum fructus culpa nostra im-
pediatur, vehementer hortatur: Cuius
specimen in Nuptijs Canæ Galileæ vide. *Ioan. 2.*
relicet, in quibus deficiente vino, illud
à filio procurauit. ministros tamen, ne
qua ratione eorum inobedientia perfi-
ciendo diuinitus miraculo impedinen-
to esset, sedulo admonuit illis verbis:
Quodcumque dixerit vobis, facite. quod
ipsum è Cælo nobis, pro quibus orat,
clamare non desistit, quo, scilicet, di-
uinæ gratiæ, quam nobis impetrat, non
desimus; id quod monebat Apostolus
Hebræorum duodecimo. Sic enim diui- *Hebr. 12.*
nam legem pro nostro virili parte exequi
studentes, ea, quæ pro nobis ipsa petit et
ficacius assequemur. Quocirca qui Virgi *Cur Virgo*
nis deuotionem in votis habent, summo *santissima*
studio enitantur ab omni peccato, præ *in suis de-*
sertim mortali, se abstinere, illudq; dili- *uotis pec-*
genter cauere: & præter exempla Virgi- *cata dete-*
nis *stetur.*

Cur non
minum
in par-
h: pur-
ns puri-
ere deli-
obser-
artu in
verè non
ficatio-
ngulos
usalem
e sole-
rum ex
ancta;
stet à
n mu-
e sic-
onom.
ebit o-
Domi-
uatio-
ti edi-
e præ-
e vlllo
lū exi-
ngiti-
x Bro-
o à Na-
zareth

nis sedulò imitanda, eiusdemque moni-
ta, quibus ad hoc nos hortatur, plurimù
subiectis rationib⁹ ad id permouebimur.
Primò, quia eius matris, cuius filium ho-
stiliter aliquis odio persequitur, imò &
vulneravit, & quantum est ex se adhuc
vulnerare non cessat, verè amicus dici
non potest. At de peccatoribus illud pro-
nunciat Apostolus Hebr. 6. *Rursum cru-
cifigentes sibi met ipsos filium Dei, & osten-
tui habentes.*

Hebr. 6.

Ergo qui Deiparæ studium, ac deu-
otionem proficitur, peccata diligenter ca-
ueat. Secundò, quia Virgo Dei honorem
vehementer appetit, ac propterea pecca-
tum omne, quod est Deo contrarium, ad
quod delendum Christus mortuus est, a-
uerfatur. Tertio, ipsa contritura prædicitur
caput serpentis, qui suum virus per
peccatum infundit: Quocirca ab ipsis
quoque venialibus, à quibus Virgo pu-
rissima tantoperè abhorret, pro virili no-
bis parte cauendum est. Quarto, quia
proportione quadã ipsa de ijs, qui se eius
studiosos profitentur, effert illud Psalm.
100. *Ambulans in via immaculata hic mi-
hi ministrabat.*

Genes. 3.

Psalm. 100.

Quòd si quispiam obiecerit, nonnul-
los magnis sceleribus obstrictos Deiparæ
deuotionem sectari, in eiusque hono-
rem

remicuaia, aliaque pietatis opera propenso animo præstare, quod multis exemplis, quæ c. 20. & 35. attulimus, confirmari potest.

Respondeo id quidem propter insignem Virginis benignitatem, qua etiam peccatores non dedignatur, verum esse: Cæterum ex hoc rectè inferri Deum optimum, qui omnes homines vult saluos fieri, hac ratione horum peccatorum misereri, eosque per Virginis intercessionem ad salutarem pœnitentiam trahere velle: id quod in ijsdem exemplis cernere licet. At verò ne salus nostræ animæ in discrimen adducatur, studeamus quanto cyus à peccatis per pœnitentiæ Sacramentum mundari, nosque quales ipsa Virgo optat, exhibere, vt eius patrocinium, & propensissimam in nos voluntatem re ipsa experiamur.

SECUNDO DEIPARA IMITANDA in humilitate profundissima.

SECUNDO verò humilitas Virginis est sectanda, cuius ipsa in vniuersa vita, & in Cantico suo egregia nobis exempla imitanda reliquit, quamque in suis deuotis præcipuè requirit. De hac porro

N

Vir-

Luc. 1.

Bernard.

Virginis humilitate imitanda Bernardus homilia 1. super Missus est: *Imitare,* inquit, *humilitatem Virginis; si non potes virginitatem humilis; Laudabilis virtus virginitas sed magis necessaria humilitas: illa consolitur, ista precipitur: & si placuit ex virginitate, tamen ex humilitate concepit: unde constat, quia etiam ut placeret virginitas, humilitas proculdubio fecit. & mox: Si igitur virginitatem in Maria non potes nisi mirari, stude humilitatem imitari, & sufficit tibi.*

Idem sermone signum magnum, agēs de Virginis humilitate: *Merito,* inquit, *facta est omnium Domina, qua se omnium exhibebat ancillam: obsecro vos filii, amulamini hanc virtutem, si Mariam diligitis, si contenditis ei placere, amulamini modestiam eius.* Ita Bernardus, & Ambrosius lib. 2. in Lucam expendens illud: *Ecce Ancilla Domini. Vide,* inquit, *humilitatem, vide deuotionem: Ancillam se dicit Domini qua Mater eligitur Nec repentino exaltata promisso est. & August. serm. 35. de Sāctis: Quid prodest hanc interpellare vocibus, nisi etiam humilitatis eius exempla teneamus.* & Ildephon. serm. 3. de Assumpt. *Fundata erat,* inquit, *De: Genitrix profunda humilitate, & dilatata in charitate, propterea hodie est tam sublimiter exaltata: sed quia*
celse-

Ambros.

Luc. 1.

August.

Ildephon.

relisus linem, & magnificentiam throni per-
 scrutari non possumus, saltē thesauros eius
 humilitatis interdum perscruemur, ut de-
 inceps eius interuenientibus meritis, ad glo-
 riam donorum pertingere valeamus: nam
 humilitas custos reliquarum virtutum est.
 haecenus ille. Et haec satis sint de humili-
 tate Virginis, reliqua enim, quæ ad hanc
 Deiparæ virtutem spectant, fusius perse-
 cuti sumus c. 12. & 21. vbi plures eiusdem
 actus expenduntur.

Illud tamen minimè omittendū, quod
 S. Bonauent. in spec. B. Virg. c. 8. cōtra eos **Bonauent.**
 qui de bonorum operum fecunditate su-
 perbiunt, pulchrè in beatiss. Virg. obser-
 uat: Legitur, inquit, in Genesi de ancilla Sa-
 ra, quod concepisset se videns, despexit Do-
 minam suam: Mala ergo ancilla Agar de
 foecunditate inflatur, bona verò ancilla Do-
 mini Maria de humilitate foecundatur: An-
 cilla illa superba Dominam despexit, ancillā
 illam humilem Dominus respexit, sicut ipsa
 humiliter recognoscēs dicit: Respexit humi-
 litatem ancilla sue. O anima Christiana,
 Domini ancilla, sic cum Maria amplectere
 foecunditatem, ut nequaquā deseras humi-
 litatem, ut ergo de boni operis foecunditate
 non infleris, sed magis de humilitate foecun-
 deris, attende humilem ancillam, respice
 humilem MARIAM. haec Bonauentura.

Genes. 16.
 De bonis
 operibus
 non super-
 biendum.

August.

Augustinus de symbolo ad Catechu-
 menos lib. 4. c. 5. cum ad virginitatē ser-
 uandam fideles hortaretur: *Gaudete, in-*
quit, Virgines sancta, ut propter Christum
non vos contristet sterilitas, quarum fides
magna est fecunditas. Nec doleatis non vos
esse matres, que spiritu aliter generatis. &
mox: Imitamini fideles Mariam Caput
vestri. Quod tanta matri contulit, & in sua
carne seruauit, hoc etiam nobis donauit
Virgo Mater sancta, caro Christi ab omni
contagione libera. hæc Augustinus.

TERTIO, DEIPARA
 imitanda in virginitate
 purissima.

TERTIO, virginitas in Deipara maxi-
 mē clucet: de cuius virginitate ali-
 quid cap. 21. & copiosius egimus cap. 32.
 Hæc virtus multis nominibus à Deipa-
 ra exigitur ab ijs, qui eiusdem colendæ
 studio tenentur.

Damasc.

Ideo Damascenus oratione 2. de dor-
 mitione: *Virgo ipsa est, & Virginum amans:*

Sophron.

Pura est, & purorum amans. & Sophron.

Ambros.

serm. de Assumpt. Christus matrem Virgi-
nem elegit, ut ipsa omnibus esset exemplum
castitatis. Ambrosius libr. 2. de virginita-
te: Sit, nobis, inquit, tanquam in Imagine
descri-

descripta virginitas vitaq; Beata Maria, de qua velut in speculo refulget species castitatis, & forma virtutis. Propterea Chrystomus in sermone de beata Virgine: Quacunque, inquit, estis Virgines ad matrem Domini confugite: Illa enim pulcherrimam, pretiosissimam, & incorruptibilem possessionem patrociniis suis vobis conferuabit. Ideoque qui eius deuotionis se dedunt, castitatem purissimam animæ, & corporis præcipue colant: sic enim & ipsi, & eorum obsequia Virgini grata erunt. Legitur enim in speculo exemplorum dist. 9. & num. 26. de Iuene quodam impudico, cui cum Virginem frequentissime collaudaret in vasta quadam solitudine esurienti Virgo sanctissima in vasis turpibus, & immundis epulas obtulit delicatas: sed cum Iuuenis propter vassorum immunditiam comedere se posse negaret: Laudes (inquit Virgo) quas mihi offers, bonæ sunt: sed cor tuum immundum est; Ideo tuis laudibus non delector. Qua visione admonitus resipuit, vitamque meliorem instituit.

Chrysof.

Specul.
exempl.
Laudes
Virginis
à corde
mundo
gratiores.

QVARTO. DEIPARA
imitanda in eximio erga Chri-
stum amore.

8 QVARTO, quod in Virgine imi-
temur est amor eximius, quo
Christum filium est complexa; cum e-
nim non solum concepit, peperit, lacta-
uit, educauit, & cum in Templo amissi-
fit, sollicitè quæsitum inuenit. Sed etiam
in toto vitæ decursu nunquam deseruit,
ei que morienti in Cruce, cum suam ip-
sius animam doloris gladius pertransi-
uit, fortiter astitit, vt capite 8. 9. 10. & 11.
dictum est. Post filij verò Ascensionem
apud loca illa Christi memoria clara af-
fiduè versabatur, illaque crebrò, & deuo-
tè obibat.

Luc. 1. & 2

*Frequenter
loca Chri-
sti memo-
ria clara
inuisabat.*

Damasc.

Nam & in monte Sion, vbi præclaris-
sima nostræ salutis sunt celebrata myste-
ria, Virgo sanctissima hospitabatur, ibi-
que animam filio reddidit: sic enim scri-
bit Damascenus lerm. 2. de dormit. Virg.
In diuina, inquit, & inclyta Ciuitate Da-
uidis, in qua lex quadam fuit impleta Pro-
phetarum, pronunciata autem fuit lex spi-
ritus, in qua typicū Pascha pergit Christus
leg. sator, & verū Pascha, qui Deus est ve-
teris & noui testamēti tradidit, in qua cœ-
nam

nam mysticam suis discipulis Agnus Dei, qui mundi tollit peccatum, celebravit, & eis se ipsum tanquam vitulum saginatum sacrificavit, & vera vinea botrum calcavit: in qua Christus aspicitur ab Apostolis surgens à mortuis, & fidem facit Thoma, & per eum finibus terra, quod sit Deus, & Dominus, duas in se ferens naturas, etiam postquam surrexit à mortuis. Hac est arx Ecclesiarum. Hac est habitaculum Apostolorum: in Hac sanctissimi Spiritus in varijs sonis & linguis, & in specie ignis effusus fuit adueniens Apostolis In hoc cum ille Theologus accepisset, Deiparam subministrabat ei, ex quibus opus habebat. Hac est mater Ecclesiarum, qua sunt per uniuersum orbem terra: in hac vitam egit Dei mater postquam filius surrexit à mortuis. In ea ergo B Virgo iacebat super aliquem felicissimum lectum. Haecenus Damascenus agens de loco dormitionis Deiparae. Eadem confirmat Andr. Cretensis orat. 1. de dormitione. Beda de locis sanctis c. 3. Metaphrastes oratione de vira, & dormitione. Cedrinus in Cōpendio, & Nicephorus lib. 2. hist. cap. 3. & cap. 21. licet ad aliquod tempus Deiparam cum Ioanne Euangelista Ephesum incoluisse affirmant Patres Concilij Ephesini in Epistola Synodica ad Clerum Constantinopolitanum tom. 2. c. 26

And. Cre.

Beda.

Metaph.

Cedrin.

Nicephor.

Patres

Concilij

Ephesini.

Reuelat.
S. Brigit.
Ildephon.

Ceterum alia sacra loca inuisebat, quæ admodum lib. 6. reuelat. S. Brigittæ cap. 61. ipsamet idem S. Brigittæ reuelauit. Quod etiam testatur Ildephonsus serm. 5. de Assumpt. Virgo, inquit, sine dubio loca Dominica Natiuitatis, Passionis, sepultura, & Resurrectionis frequenter circumiens inuisere cupiebat, in iisdem locis lachrymas fundebat, & oscula imprimebat: deinde ad Apostolicum contubernium post intuitum. Dominicorū locorum cum gaudio remeabat: hæc Ildephonsus. Eadem de Virgine meditatatur Carthusianus lib. 4. de laudibus Virginis art. 1. Guarricus serm. 2. de Assumpt.

Carthuf.
Guarric.

Sophron.

9 Sophronius porro sermone de Assumptione: Puto, inquit, quod quicquid cordis est, quicquid mentis quicquid virtutis humana si totum adhibeas, non sufficiat, ut cogitare valeas quanto indefinenter cremabatur ardore p̄ amoris, quantis mouebatur repleta Spiritu S. celestium secretorum incitamentis; quia & si diligebat Christum ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota virtute: nouis tamen quotidie inflammabatur presentia absens desideriorum affectibus; tanto siquidem validius, quanto diuinis illustrabatur intus uisitationibus, quam totam replenerat Spiritus S. gratia, quam totam incanduerat diuinus amor,
ita

ita ut in ea nihil esset, mundanus quod violaret affectus, sed ardor continuus, & ebrietas per fusi amoris: nam & Christus ab omnibus est amandus ex toto corde, & ex tota anima, atq; ex tota virtute querendus; maxime tamen ab ea ardentius, cuius & Dominus erat, & filius. Fortassis ergo praenimio amore in loco, quo sepultus dicitur, interdum habitasse eam credimus, quatenus pijs pasceretur internus amor obtutibus. Sic namq; locus medius est hinc inde constitutus, ut adire posset ascensionis eius vestigia, & locum sepultura, ac resurrectionis, & omnia, in quibus passus est loca inuisere, non quia iam viventem quareret cum mortuis, sed ut suis consolaretur aspectibus. Hoc quippe habet impatiens amor, ut quae desiderat, semper inuenire se credat. & mox: Denique amor Christi desiderium pariebat: desiderium verò gliscens quasi novis reparabatur ardoribus, in tantum ut credam non nunquam quod omnia etiam, & semetipsum transcenderet, quia omnino amor impatiens, quod amat non potest non videre hucusq; Sophronius.

Sanctissimam praeterea Eucharistiam Quotidie quodiè sumebat: si enim hoc dereliquis Christianis iam inde ab ipsis nascē-
 Virgo rō-
 municatis Ecclesiae incunabulis testatur S. Lu-
 bat.
 cas in Actis Apostolorum cap. 2. quanto Act. 2.

magis de beatissima Virgine, quæ & di-
 uinarum rerum cognitione longè maio-
 ri pollebat, & Christi amore flagrabat
 ampliori, id existimandum est: Hunc i-
 gitur Deipa æ erga Christum amorem
 pro nostro modulo habere nitamur, sin-
 gula Christi præsertim morientis my-
 steria memoriæ nostræ meditatione re-
 præsentemus; sanctissimam Eucharis-
 tiam crebrò, ac deuotè sumamus, apud
 nos reputantes corpus illud esse ex pu-
 rissimis Virginis sanguinibus efforma-
 tum, qua de re cap. 8. dixi. sic enim Virgi-
 nem imitantes, rem ipsi præstabimus
 gratissimam, & verò nobis maximè salu-
 tarem. Reliquas Virginis virtutes vide
 apud Ambrosium lib. 2. de Virg. & apud
 alios: nos breuitatis studio has tantum
 innuere volumus, ex ijs, quæ cap. 21. re-
 censuimus.

Ambros.

**QVINTO DEIPARA IMI-
 tanda quod in ea religiosa vita
 exempla reluceant.**

*Maria
 paupertas,
 casti-
 tatis, &
 obedientia*

IO QVINTVM, quod in Deipara imi-
 tandum occurrit, est expressum
 quoddam & absolutissimum, quod in ea
 mirificè præfulsit, religiosæ vitæ exem-
 plar, & specimen: cum enim ordo quilibet

bet religionis ad perfectionem conse-
quendam institutus, tribus potissimum
Christi consilijs, Paupertate, Castitate,
& obedientia, ijsque voto confirmatis
contineatur: cumque Religiosi viri è mū-
di illecebris auulsi in suis se domicilijs,
claustrisque contineant; eam sanè viuen-
di viam Deo ductore Deipara iniuit, vt
& præclarissima posteritati eorum om-
nium exempla reliquerit: nec desit ijs,
qui religiosæ vitæ studio tenentur, quod
in sanctissima Virgine imitari abundè
possint.

Verùm, vt hoc magis perspicuum fiat;
Primum ostendamus oportet, hæc tria
Christi consilia, quæ ad perfectionem
pertinent, in vniuersum fuisse à Deipara
perfectissimè suscepta, votoque insuper
confirmata.

Deinde ad singula, præsertim ad eius
paupertatem (nam de duobus alijs alibi
fufius) descendamus.

Tum quicquid religiosam viram or-
nat, & instruit, in eâ cumulatè fuisse bre-
uiter perstringamus.

Et quod spectat ad primum, si Apo-
stolos, quos ore suo sacratissimo eru-
dire, & doctrina sua instituere dignatus
est Christus, tria religionis consilia

*votis Deo
consecrata*

*Pertinētia
ad statum
perfectiōis
Apostoli
vouerunt.*

substantialia illa quidem complexos esse, eaque voto nuncupato Deo obtulisse exploratissimum est; quanto magis de Deipara sanctitatis omnis, ac perfectionis Magistria idem affirmare possumus, ac debemus. De Apostolis id colligere facile licet ex verbis S. Petri, qui quidem omnium nomine sic ad Christum locutus est Matth. 19. *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te: Omnia, inquit, perinde quasi diceret. ut aduertit Hieronymus lib. 1. contra Iovinianum: Non modo bona, verum etiam uxores propter te dimisimus; & adiecit secuti sumus te; hoc est aditum præscriptum, atque obedientiam vitæ nostræ cursum dirigimus. Apostolos verò de his votum etiam nuncupasse auctor est August. lib. 17. de Ciuit. cap. 4. ubi docet Christum pro nobis egenum factum, erectum fuisse super omnes: *Vt sedeat, inquit, cum potentibus populi, hoc est, cum Apostolis, quibus ait: Sedebitis super duodecim sedes, & sedem gloria hereditatis dans eis: dixerant enim potentes illi. Ecce nos dimisimus omnia, & secuti sumus te. Hoc votum potentissimi VOVERANT. sic August. & S. Thom. 2. 2. q. 88. art. 4. ad 3. Apostoli, inquit, intelliguntur vouisse pertinencia ad perfectionis statum, quando Christum, relictis omnibus sunt secuti. Id autem**

Matth. 19.

Hieron.

August.

S. Thom.

autem tum multis confirmat Alvarus *Alvarus*
 Pelagius lib. 2. de planctu Ecclesie c. 53. *Pelagius.*
 tum illa præsertim ratione, quod votum *Voti vin-*
 (ut ipse dicebat,) est consilium consilio *culū per-*
 rum, & forma, & perfectio eorum: quia *fectū sus.*
 quodcunque sit consilium, super quod ca-
 dat, id essentialiter perfectius reddit, &
 Deo acceptius. quod etiā docet S. Tho-
 mas 2. 2. q. 88. art. 6. ubi probat idem opus *S. Thom.*
 facere cum voto (vix verbis S. Thomæ)
 melius esse, ac magis meritorium, quam
 sine voto: sed Apostoli fuerunt in apice
 perfectionis, ergo in Christi consilij ser-
 uandis hac voti perfectione minimè ca-
 ruerunt.

II At ex his omnibus colligere facile *Consiliorū*
 possumus Deiparam, quam Spiritus S. *Christi*
 vinctio interior perfectissimè de omni- *observatio*
 bus docuit, quam Christus filius præ o- *in Virgine*
 mnibus singulariter erudiuit, atque inti- *inchoata.*
 ma tot annorum consuetudine sanctissi-
 mis imbuit Religionis studijs, cuiusmodi
 votorum perfectione cumulatam in pri-
 mis fuisse. Et quidem de virginitatis vo-
 to, quod auctore S. Thoma cum omnib.
 Patribus, ac Theologis, Deipara ante
 Christi incarnationem emisit, objicit si-
 bi idem S. Tho. 3. par. q. 28. art. 4. argum. *S. Thom.*
 2. Perfectionem consiliorum Christi de *Obiectioni*
 buisse inchoari à Christo, qui est finis le- *satisfit.*

gis: At huic obiectioni sic ipse respondet ad 2. Sicut, inquit, gratia plenitudo perfectè quidem fuit in Christo, & tamen aliqua eius inchoatio præcessit in Matre: ita etiam observatio consiliorum, qua per gratiam Dei fit, perfectè quidem incepit in Christo, sed aliquo modo fuit inchoata in Virgine matre eius hæc S. Thomas: quæ sanè ratio non de virginitatis tantum, sed paupertatis etiam & obedientiæ voto, quæ ad perfectionem quoque spectant, concludit. Et profectò ipsamet Deipara Paupertatis votum nuncupasse se revelavit S. Brigitæ libro 1. eiusdem revelationum capit. 10. *A principio, inquit, voui in corde meo, si esset Deo acceptabile, observare virginitatem, NIHIL unquam possidere in mundo, sic ibi.*

S. Brigit.

De obedientia.
Cap 21.

II.
Quod verò ad eadè consiliorū opera in particulari spectat, Deipara obedientiā perfectissimè coluit, quæadmodum c. 21. vberius ostendimus, præsertim cum ad imperium sanctissimi Ioseph sponsi in Ægyptum discessit, indeq; remigravit, ex quo reliqua conijcias licet, quæ pertinet ad obedientiam, quā in Deipara eo maiori laude dignam prædicamus, quod ipsa sanctitate, ac sapientia sponso suo longè, multumque præcallebat.

De

De castitate vero, ac purissima virginitate, quam Deipara prima omnium voto edito obtulit Deo, fusè egimus tum cap. 32. tum etiam supra in hoc eodem capite.

De castitate.

Cap. 32.

12. Paupertatis deniq; , quam toto suæ vitæ tempore Deipara studiosissimè est amplexata, specimen nobis exhibuit præclarissimum. Quod ut exemplis demonstremus, pono primum, Deiparæ pauperatam nō ex necessaria rerum inopia, sed ex spontanea bonorum abdicatione profectam, ut Christo filio, qui

Voluntaria Deipara paupertas.

cum diues esset, pro nobis egenus factus est, magis conformaretur, quippe quæ parentum suorum vnica hæres fuit, qui ut c. 18. dicebamus, bona tribuebant in

2. Cor. 8.

Cap. 18.

partes tres, vnā templo, alteram peregrinis, & pauperibus, tertiam sibi reseruabant. Deinde hoc ipsum in lib. 1. reuelat S. Brigit. cap. 10. habetur, vbi Deipara breui compendio vitam suam eidem S. Brigittæ commemorans, inter alia hæc subiicit: *Omnia, quæ habere potui, dedi indigentibus, nihilq; nisi tenuem victū, & vestitū reseruavi. & mox illud quod modò citauimus: A principio voti in corde meo, nihil unquam possidere in mundo, & in lib. 7. earundem reuelat. cap. 25. Deipara ad S. Brigittam: De diuitijs, inquit, ego,*

S. Brigit.

& 10.

Et Ioseph nihil reseruauimus nobis, nisi necessaria uita ad honorem Dei, reliqua dimisimus propter honorem Dei sic ibi.

Maria assiduis manuum laboribus sibi victum comparabat.

Basil

Luc. 2.

Epiphan.
Presbyter
Constantinopol.

Ex hac Deiparæ uoluntaria paupertate factum est, ut suis ipsa manibus laboraret. quod S. Basilius in Constitutionibus monasticis c. 5. cum ageret de Christi uirtutibus, quæ per corpus exercentur, in Deipara obseruauit his uerbis: Christus prima sua ætate parentum suorum imperio subiectus fuit, & labores corporis omnes a quo una cum ipsis animo illis obediens tolerauit. Verisimile est enim cum homines illi essent, & iustitia, & pietatis cultores, tenues tamen, neque necessarijs ad uiuendum copijs satis instructi (quod ex Prasopio intelligi potest, in quo uenerabilis illi focus est factus) solitos eos in assiduis corporis laboribus uersari, & hac ratione quotidianum sibi victum queritare. Porro Iesus cum in his, ut diuina litera prædicat, esset subiectus sine dubio in perferendis etiam una cum ipsis laboribus morigerã declarabat suam obedientiam. hæc Basil. Et certè Epiphanius Presbyter Constantinopolitanus in uita Deiparæ testatur, eam egregiè didicisse arte tractandi Lanam, Linum, Sericum: Erat inquit, docilis, & amans doctrinam, & non solum in sacris literis, sed etiam cum Lana, Lino, Serico, & Byssò laborabat: erat præterea

revera in sapientia, & intelligentia super omnes illius seculi adolescentulas cunctis admirationi, qua & verè consuevit ea, quorū usus in templo erat Sacerdotibus. sic ille.

Idem habet Anselmus in vita Virginis. *S. Anselm.*

Quare mirum non est, tunicam Christi inconfutilem desuper contextam per totum opus fuisse Dei Genitricis manibus elaboratum ex S. Antonino 4. part. tit. 15.

c. 43. §. 1. quemadmodum etiam Euthymius in cap. 27. Matth. ex traditione Patrum astruit, qua de re nos aliquid supra cap. 29.

Euthym.

13 Ex hac eadem paupertate factum

Cap. 29.

est, ut ascendens cum sponso in Bethle-

Quanam

hem, unde originem trahebat: Eo quod

ratione

esset de domo, & familia David, filium e-

Maria

quam pauperi non esset locus in diuer-

paupertate

lorio. Ut in sua item Purificatione qua-

tem exer-

dragesimo à partu die par Turturum, aut

cuert.

duos pullos Columbarū, pauperum ni-

Luc. 2.

mirum oblationem daret: quāuis à Ma-

Magis mu-

gis paucis ante diebus munera, Aurum,

nera pau-

Thus, & Myrrham, eorumq; non exiguā

peribus di-

partem dono acceperit. quod inde colli-

sribuit.

gitur, quia Magos ea nō ex crumena, vel

Matth.

referata arcula, sed apertis thesauris suis

Oblata à

obtulisse refert Euangelista Matthæus.

Matth.

Matth.

Matth.

Matth.

Matth.

pro-

nifina
qua di
i.
uperta
s labo
ationi
e Chri
ercen
erbis:
suorum
poris o
obediēs
omnes
res, te
endum
intel
us, est
bori
um st
in his
es sine
sis la
dien
Pre
Dei
arcē
erat
non
ana,
pra
ereca

S. Antoninus.

Bernard.

*Bonaaven.
Carthus.
Abulensis*

*Maxima
paupertatis
Deiparae
perfe
ctio.
S. Anto-
ninus.
Matth. 5.*

propter mysteria, quæ in eis significabatur, minimè respuit, sed ea quanto citius pauperibus erogavit, quemadmodum S. Antoninus 4. part. tit. 15. cap. 32. § 2. obseruat his verbis: *Aurum sibi oblatum à Magis non modicum, prout decebat eorum Regiam maiestatem, non sibi reseruauit in posterum, sed (ut dicebat deuotus Bernardus) pauperibus per Ioseph dispersis.* sic ille. Quod ipsum complures etiam pie existimant cum Bonauentura in Meditationibus vitæ Christi capit. 9. cum Carthusiano & Abulensi in capit. 2. Matth. quæst. 47. qui hanc esse communio sententiam testatur; quamuis & aliam addat expositionem, quæ voluntariam Virginis paupertatem magis confirmat, ait enim B. Virginem munera illa quantumuis copiosa à Magis oblata delibasse tantum, & ex singulis modicum quid accepisse.

14 Claudam hanc de Paupertate Deiparae disputationem ijs, quæ S. Antoninus 4. part. tit. 15. cap. 24. nu. 1. in Virginis paupertate eleganter expendit; cum enim ostenderet Deiparam actus illos virtutum, qui octo beatitudinibus continentur, perfectissimè exercuisse: initium facit à paupertate, de qua Christus Matth. 5. *Beati pauperes spiritu,* quod (ut eius ferè

ver-

verbis uti) sic ostendit. Hæc beatitudo importat abdicationem rerum, quæ fuit in summo in B. Maria, & quidem magna est paupertas per rerum subiectionem. Maior per rerum abiectiōem: maxima autem, quæ ex utrisque componitur, de qua Apostolus 2. Cor. 6. *Nihil habentes, & omnia possidentes*, 2. Cor. 6. Hoc autem non potuit esse nisi in B. Maria omnimodè, & perfectè, & propriè. omnes alij si res abiecerunt non retinuerunt, & si retinuerunt non abiecerunt: quia tantum procuratores, & fructuarij, & non Domini fuerunt. Beata autem Mater Dei Virgo existens, & Regina cœli ius, & dominiū, & vsumfructum possessionis habebat in rebus filij sui. Vnde & benè poterit relinquere, & omnia possidere. Relinquere quantum ad vsumfructum; Possidere quantum ad proprietatem eius domini. & sic beatissima Virgo potuit habere altissimam paupertatem. Addit S. Antonius ex Alberto, paupertatis perfectionē non attendi penes summum defectum rerum, sed penes deuotionem, voluntatem, & personę dignitatem: & ex eodem Alberto nouem numerat paupertatis gradus in rerum abiectiōe.

Primus est, dare superflua persona, prout persona sonat dignitatem aliquam.

S. Antonius.

Albertus.

Paupertatis gradus nouem.

Se-

Secundus dare superflua non solum persona, sed etiam natura.

Tertius, dare non solum superflua, sed etiam necessaria.

Quartus, omnia necessaria, & superflua simul dare, & semetipsum retinere, id est, non propter Deum, quod & Philosophi fecerunt, quemadmodum de Crate Philosopho notat

Crates

Philosoph.

Hieron.

Matth. 19

Hieronymus in Matth. 19.

Quintus, omnia dare, & semetipsum ad-
dere secundum illud Matth. 19. Si vis perfe-
ctus esse, vade & vende omnia, quae habes,
& da pauperibus, & sequere me, scilicet,

TE DANDO.

Sextus, omnia dare, semetipsum relin-
quere, & ultra hoc laborare manibus, ut
tribuat necessitatem patienti, ut fecit Pau-
lus; qui laborabat manibus suis, ut ipse di-
cit, ad Corinthios, ut sibi, & socijs subven-
niret.

1. Cor. 4.

Septimus, dare etiam semetipsum; & spi-
ritu, & corpore laborare, ut pascat proximum
spirituali cibo, qui gradus est melior prioris,
quia melius est reficere animum semper vi-
tutam (ut ait B. Gregorius,) quam corpus
moriturum.

Gregor.

Albertus.

Octavum autem paupertatis gradum
ponit Albertus in beatissima Virgine perfe-
ctiorem ceteris, qui est relinquere omnia, &
seipsum, & de substantia corporis sui accipe-
re, &

re, & ad refectiōem animarum proximis dare. Hoc enim fecit sola beatissima Maria, qua de purissimis carnibus, & sanguinibus viaticum nobis confecit panem viuum, qui de caelo descendit, qui est verè vita, quem qui religiosè māducauerit, mortem non gustabit in aeternum. Hunc toti mundo mendico ipsa dedit.

Summi
paupertatis
gradus
à Maria,
ac Iesu
expleti.
Ioan. 6.

Nonus gradus perfectissimus est filij sui Iesu, qui est omnia dare corpus, & animam propriam, & diuinitatem habens unitam, proximis dare in cibum anima, sub specie tamen aliena, & hoc fuit opus summa misericordiae, & summum paupertatis Domini Iesu in vita. Hactenus ad verbum ex Alberro apud sanctum Antoninum loco citato.

III.

15 Quod si regularis vitae disciplinam penitus inspiciamus; cuius quidem professores propria domo, ac parentibus relictis à saeculi strepitu, intra regularia seclaustra subdixerunt, peculiare ibi Religiosorum virtutes studiosè colunt, diuinarum rerum contemplationi vacant, domo non progrediuntur, neque cum alijs habent nisi pietatis, vel charitatis ratione commercium: luculentissimum profectò horum omnium specimen singulariter reperiemus in Deipara. Etenim

B. Virgo
cum in tē-
plo degeret
in regula-
ris vita
disciplina
educata.

*Euodius
Antio-
chenus.
Niceph.*

*Cap. 8. &
32.*

Bonauent.

*Hieron.
Bonauen.*

*Deipara
virtutes.*

nim adhuc Trimula à charissimis auul-
sa parentibus, ab ijs in templo præsentata
Deo sese dicavit, ibique ex Euodio
Antiocheno post sanctum Petrum Epi-
scopo in Epistola, quam inscripsit Phos,
id est, lumen, apud Nicephorum libro 2.
cap. 3. in sanctis sanctorum traduxit an-
nos vndecim: nec inde discessit prius-
quam diuino Sacerdotes explorato ora-
culo, illam Ioseph eius virginitatis cu-
stodi, quemadmodum cap. 8. & 32. ple-
nius diximus, in sponsam tradidissent.
Hic in templo tota erat in rebus diuinis
ac spiritualibus. nam sanctus Bonauentura
in Meditationibus vitæ Christi cap.
3. illic eam pietatis studia coluisse pro
viribus, solitamque media nocte ad ora-
tionem surgere, ex quadam, quam affert
sanctæ Elisabethæ (vt ipse putat) reuelatione
confirmat. Idem quoque ex Hiero-
aymo, Bonauentura ea de re sic habet:
*Deipara à mane ad horam tertiam oratio-
nibus insistebat, à tertia ad nonam opere
texturino se exercebat, à nona iterum ora-
bat, donec de manus Angeli cibum sumeret.*
sic ille.

16 Huc referri possunt Deiparæ virtu-
tes propemodū innumerabiles, religio-
sus illæ quidē perneccessariæ, quas in gra-
du heroico eam habuisse certū est. tales
sunt

sunt Humilitas, Pudor, Modestia, & pietas
 fertim Silentium; septies enim locata le-
 gitur in Euangelio, atq; ex his sæpius cū
 Deo, vel Angelo. Huc & reliquæ reuo-
 cantur virtutes, quas dedita opera omit-
 timus in præsentī, cum eas c. 21. vberius
 profecuti simus. vbi verò ē templo in S.
 Ioseph sponsi domum commigravit, ibi
 se continens, non vanis nugis, vel alio-
 rum confabulationibus tempus conte-
 rebat, sed Deo, ac sibi viuebat, vt iure
 Ambros. lib. 2. Comment. in Lucam ex-
 pendens, eam solam Angelo Gabriele
 nuncium ferente repertam: *Discant, in-
 quit, mulieres propositū pudoris imitari, so-
 la in penetrabilibus quam nemo virorum vi-
 deret, solus Angelus reperiret, sola sine co-
 mite, sola sine teste* Ita Ambros. Neq; verò
 extra domum vagabatur, nisi sponso co-
 mitata, causa pietatis & officij, vt cum
 ad S. Ioan. Baptistæ sanctificationem in
 montana Iudææ abiit cum festinatione,
 Elisabeth cognatę ministratū: aut gra-
 tia obtēperandi edicto Augusti cū Beth-
 lehem proficiscitur: aut legis implendæ
 studio, tum cū templum audiuit, & legi
 purificationis se sponte subiecit: tum et-
 iam cū singulis annis templum inuisebat
 aut declinandæ Herodianæ persecutio-
 nis causa cum in Ægyptum perrexit.

Cap. 21.

Ambros.

Luc. 1.

Luc. 2.

Matth. 2.

Ho-

Ambros.

Horum porro complura egregie obseruauit Ambrosius lib. 2. de virginibus. ubi agens de Deipara: *Prodire, inquit, domo nescia, nisi cum ad Ecclesiam conueniret, & hoc ipsum cum parentibus, & propinquis domestico operosa secreto, forensi stipata comitatu, nullo tamen meliore sui custode, quam se ipsa. Et infra: Nec ad templum Maria sine pudoris sui custode processit. sic ille.*

*Religiosa
vita pro-
fessores pe-
culiari be-
nevolentia
cõpletitur
Deipara.*

Cap. 34.

& 35.

Bernard.

Quoniam verò religiosæ vitæ specimen egregie reluxit in Deipara, similitudo verò causa est amoris, hinc fit, ut ea religiones omnes singulari benevolentia complectatur, ac peculiari protectione foueat, quemadmodum cap. 34. & 35. ostendimus. Quare Bernardus sermone de aqua in vinum mutata in Cana Galileæ cum suis agens cœnobitis, ostendit, Vinum gratiæ deuotionis, & feruoris charitatis à benignissima Dei Genitrice nobis impetrari: *Ipsa, inquit, si pulsata fuerit non deerit necessitati nostra, quoniam misericors est, & MATER MISERICORDIÆ. Placent illi nuptia nostra, (quibus scilicet anima Christo desponsatur in religione) & pertinent ad illam multo amplius illis, nimirum de cuius utero tanquam è thalamo suo cœlestis sponsus processit. sic Bernardus.*

Ioan. 2.

17 Huc etiam spectat celebre illud, de *Plurimi*
 quo mox dicemus, centum viginti vir- *religiosa*
 ginum Collegium, quæ Ierosolymis *vita insti-*
 Deipara superlitate moderatrice vitam *tata mo-*
 ducebant. Possem hic commemorare *nitus Dei-*
 multos, qui in Deiparæ sodalitijs nomen *para sunt*
 dederunt, & ad vitæ religiosæ institu- *complexi.*
 tum capessendum ab ea excitati, atque
 adiuti fuere, quos interdum visibiliter
 ad religionem suscipiendam est adhor-
 tata, submotis si quæ erant impedimen-
 tis. Et ut de alijs ordinibus taceam P. *P. Iacobus*
 Iacobū Ledesnam virum omni doctri- *Leaesma.*
 narum genere excultum ad Societatem
 Iesu in eundam sua præsentia, qua ei se *Ribade-*
 videndam obtulit, mirifice animavit, *neyra.*
 teste Petro Ribadeneyrain vita P. Lay *S. Stanisl.*
 nez libr. I. cap. 9. B. Stanislauum Kosska, *Kosbka.*
 ut cap. 35. diximus, ad Societatem no- *Cap. 35.*
 stram misit, P. Thomam Sancium; cu- *Thoma*
 ius præclarissima de Sacramento Ma- *Sancio,*
 timonij extat ingenij, ac doctrinæ *lingua im-*
 monumenta, auctore Petro Ribade- *pedimentū*
 neyra in Catalog. illustr. script. Socie- *à Deipara*
 tatis, cum impeditoris esset linguæ, *ablatam,*
 ac propterea nostræ Societatis ingressu *ut ad reli-*
 prohiberetur, eo liberauit impedimen- *gionem*
 to. Is enim cum Cordubæ in Templo *Societatis*
 Dei Genitricis, (cui à sancto fonte est *Iesus admit*
 nomen) multis lachrymis à Deipara ef- *ti passer.*

O

flagitaret,

flagitaret, ut amoto eiusmodi impedimento in Societatem posset admitti; negaretque domum se reuersurum, nisi eam exorasset; tandem voti compos ad Societatem nostram confestim aduolauit.

Ex ijs ergo, quæ diximus, perspicuum remanet eiusmodi religiosæ vitæ exempla, ac vestigia, quæ imitemur non mediocria posteris Deiparam reliquisse; eique religiosos omnes, quod tale vitæ institutum susceperint, esse gratissimos; atque hoc nomine peculiaris protectionis præsidia, atque ad iumenta ab ea polliceri sibi potissimum posse, ac merito debere.

*Virginum
collegium
Ierosoly-
mis substi-
tutione
Deipara.
Carthus.*

18 Ad vitæ quoque religiosæ exempla, quæ Deipara nobis imitanda reliquit, spectare videtur & illud, quod Dionysius Carthusianus in 1. sentent. distinctione decimasexta quæst. 2. scriptum reliquit de Virginum Collegio, quæ Ierosolymis sub peculiari Deiparæ institutione debebant. Is enim cum de sapientia, & scientia Deiparæ ageret, quibus dum adhuc inter mortales degeret, plurimos instruxit, de eadem hæc subiicit: *Quotidie quoque, seu tempore opportuno edocuit felicissimum illud Collegium*

Collegium centum viginti virginum, eius obsequio, atque regimini deputarum sic ille. Sanè hoc, quod Carthusianus absque vlla hæsitacione profert, primo aspectum hi visum est magis piè quàm solidè dictum; cum verò rem ipsam attentius animo versarem, rem admodum verisimilem existimaui: tria enim illa consilia Evangelica Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, quibus religionis status constat, statim ac Spiritus sanctus in Apostolos, reliquosque discipulos in cœnaculo montis Sion congregatos descendit, in mores induci, atque exerceri cœperunt, quod perspicue apparet in Paupertate, seu spontanea bonorum abdicatione, quæ propter humanæ vitæ conuictum non exiguam secum affert difficultatem, & tamen, vt videre est in actis Apostolorum capit. 4. nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia, & infra: Quotquot, inquit, possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes asserebant pretiosa eorum, quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apostolorum; quod magna cum laude fecisse ibidem narratur S. Barnabas. hoc autem non ex S. Barnabæ præcepto, sed ex consilio factitarum

Post Ad-
uentum
Spiritus
sancti cul-
tus pau-
pertatis
castitatis,
obedientiæ
cœpit ex-
erceri.

Act. 4.

hæc Apost.

O 2

docet

- Bellarmin.** docet Bellarminus controers. 2. lib. 2. c. 5. siquidē S. Petrus Ananiae dixisse scribitur; *Anania*, inquit, *cur tentauit Satanas cor tuum mentiri te Spiritui sancto, & fraudare de pretio agri? nonne manens tibi manebat, & venundatum in tua erat potestate? Quare Hieronymus epist. 8. de Anania, & Saphira: Ideo, inquit, condemnati, quia post votum obrulerunt quasi sua, & non eius, cui semel ea uouerant, partemque sibi iam aliena substantia reseruauerunt sic ille.*
- Actor. 5.** *demnati, quia post votum obrulerunt quasi sua, & non eius, cui semel ea uouerant, partemque sibi iam aliena substantia reseruauerunt sic ille.*
- Hieron.** *sua, & non eius, cui semel ea uouerant, partemque sibi iam aliena substantia reseruauerunt sic ille.*
- Rom. 8.** *uauerunt sic ille.*
- Apostoli religiosa vita instituta uouerant, ac ceteros edocebāt.** Nam & Apostoli ipsi, qui primitias spiritus habuerant, religiosum uitae institutum eis, qui perfectius uiuere uolebant, non solum instituerunt; sed etiam ipsi complexi sunt, & uoto se ad eam perfectionem obligarunt, ut docet Augustinus libr. 17. de Ciuitate Dei cap. 4. Id quod nos fusius supra hoc eodem capite ostendimus uerba Augustini sunt: *Dixerant Potentes isti. hoc est Apostoli: Ecce nos dimisimus omnia, & secuti sumus te. Hoc uotum potentissimi uouerant.* Et S. Thomas 2. 2. quaest. 88 art. 4. ad 3. *Apostoli, inquit, intelliguntur uouisse pertinentia ad perfectionis statum, quando Christum relicto omnibus sunt secuti.* Idque Bellarminus loco citato **Cassianus.** ostendit, & Cassianus collat. 18. cap. 5. *Caerolis.*

Cænobitarum, inquit, disciplina à tempo-
 re Apostolica prædicationis sumpti exor-
 dium. & libr. 2. cap. 5. Pauci, inquit, in
 primordijs fidei, sed probatissimi Monacho-
 rum nomina censebantur, qui Alexandria
 à B. Marco normam suscepit e vixedi, &c. Dionys.
 Dionysius verò Areopagita cap. 10. Ec-
 cl. Hierarch. Monachos Therapen-
 tas, id est, cultores ab Apostolis appel-
 latos testatur, & Philo, vt supra sect. 1. cultores
 ex Eusebio, Epiphano, & Hieronymo Philo.
 diximus, huiusmodi virorum, & mulie-
 rum etiam Virginum religiosarum sepa-
 ratim à viris viuentium habitacula, quæ
 vocat Monasteria, memorat plurima
 fuisse per vniuersum orbem, sed præci-
 pue in Ægypto. & S Hieronymus de
 vitis illustribus in Philone ait: Talem
 primum Christo credentium fuisse Ec-
 clesiam, quales nunc Monachi nituntur
 esse, & cupiunt. Rationem verò tanti in-
 pietate feruoris, primitiua Ecclesia cer-
 nebatur Hieronymus epistol. 8. pulchrè
 refert in Christi sanguinem, qui tunc
 recens fusus erat. In actis, inquit, Apo-
 stolorum, quando Domini nostr: adhuc ca-
 lebat cruor, & feruebat recens in credenti-
 bus fides, vendebant omnes possessiones
 suas, &c.

19 Quæ cum ita fiat, consequens

O 3

etiam

*Virginitas
post elatū
à Deipara
vexillum
seruata.*

*Isaia 1.
Act. 21.*

1. Cor. 7.

S. Thecla.

*Ex Nyssen.
Epiphan.
August.*

etiam est, complures initio Ecclesie virginitatem Deo consecrare cœpisse, clato præsertim à Deipara, (cuius virginitas fidelibus omnibus probe erat cognita) eiusdem virginitatis vexillo, idq; Ierosolymis præcipue, vnde per vniuersum orbem pietas per Apostolorum prædicationem propaganda erat, iuxta illud Isa. 2. *De Sion exibit lex, & verbum Domini de Ierusalem.* Hinc est quod Act. 21. legimus Philippi Diaconi quatuor filias virgines, & Prophetissas: alias quoque plurimas continentiam arripuisse existimare licet, quocirca Apostolus Paulus in 1. ad Corinth. c. 7. Christi consilium de castitate, & virginitate amplectenda promulgabat, & adeò efficaciter persuadebat, vt nihil vereretur hac occasione persecutionem in Christianos maioris Gentilium furore, ac rabie excitandam fore, quemadmodum in S. Thecla, de qua diximus tract. de Virg. cernere licet, quæ Iconij Thamiridi sponso nuncium remisit, auctore S. Paulo, vt testatur Nyssenus hom. 4. in Cant. & Epiphanius hæc. 78. imò ipse Faustus Manichæus apud Augustinum lib. 30. contra Faustum cap. 4. hoc S. Theclæ factum in Apostolū Paulum reijcit, eaq; de causa S. Thecla plurima subiit tormenta, in quibus

quibus Dei virtute victrix semp enasit.
 & Chrysoft. lib. aduersus vituperatores
 vitæ monasticæ, cui cõsonat Metaphra-
 stes 29 Iunij refert S. Paulum à Nerone
 in vincula coniectum, ac tandem neci
 datum, quòd eius pellicem, quam de-
 peribat, ad fidem Christianam con-
 uertisset, eique pudicitiam persua-
 sisset.

Chrysoft.

Metaphr.

S. Pauli

Apost.

martyriũ.

Quidni ergo dicemus Euangelicæ Virgines
 prædicationis initio Ierosolymis com-
 plures in vnum virgines, quæ Christi fi-
 dem susceperant, conuenisse; vt simul
 degerent; & Deiparam adhuc in terris
 superstitem, non tantum vt Dominam
 & Domini sui matrem, sed vt morum
 etiam Magistram, quæ eas informaret,
 ac dirigeret agnouisse? nam & Aposto-
 lorum, & Euangelistarum, fideliumque
 magistram eam fuisse cap. 19. diximus. Si
 enim cū adhuc puellula in templo edu-
 caretur, vt cap. 37. ostendimus, sollicita
 erat, ne qua puellarum ex eo contuber-
 nio Deum offenderet: quanto magis
 post Christi Ascensionem eam alias in-
 struxisse existimare debemus, præser-
 tim virgines, quas singulariter dilige-
 bat? quod satis præ se tulit cum ex vita
 migratura (teste Simeone Metaphra-
 ste oratione de vita, & dormitione
 O 4 Deiparæ)

Metaphr.

Niceph.

Deiparæ } duas tunicas, quas toto vitæ
tempore habuerat sui corporis tegu-
mentum, dari iussit duabus virginibus,
cui consentit Nicephorus libr. 15. cap.
24. quicquid dixisset libr. 2. cap. 21. ubi
viduas appellauerat, additque libr. 15.
vnam ex his vestibus à virginibus quasi
per manus traditam, ac custoditam,
tandem tempore Leonis Primi Impera-
toris, annum Domini circiter 500. in-
uentam, & constantinopolim transla-
tam, magnificentissimo extracto tem-
plo pie, ac religiosè asseruari.

20 Quòd si in veteri lege complures

Exod. 38. mulieres ad templum excubabant, vt

1. Reg. 2. aperte habetur Exod. 38. 1. Reg. 2. &

Luc 2. Luc. 2. Virgines quoque in templo edu-

2 Mach. 1. cabantur. quod ex 2. Machabeor. cap. 1.

Matth. 19. & ex Patribus cap. 8. ostendimus. quid

Exod. 15. prohibet in lege gratiæ, quando virgi-

nitatis consilium à Christo Matth. 19.

erat iam promulgatum, in vnum locum

virgines conuenisse sub Deiparæ ma-

gisterio? Quod non obscure olim

Exod. 15. præfiguratum videtur cum

Pharaone, & Ægyptijs in mari rubro

demersis Maria soror Moyse Virgo, &

Prophetissa tympanum in manu sua su-

mens mulieribus omnibus cum tympa-

nis, & choris post eam egressus præci-

nebat

nebat dicens : *Cantemus Domino, gloriose enim magnificatus est, &c.* ita & nunc post Christi Ascensionem dæmonum viribus in mari rubro Passionis Christi attritus, & extinctis virginibus in tympano, per quod Apocalip. 14. cor-
Apoc. 14.
 poris virginitatem adumbrari cap. 32. diximus, Deipara canticū nouum præcinat, & sua instructione alijs viam vetuli digito indicet.

Hinc est, quod S. Martha, quæ sub Deipara Ierosolymis vidit, ac didicit; postea, vt mox dicemus, instituit, & propagauit in Gallia. & S. Iphigenia, auctore S. Matthæo in Æthiopia in Monasterio plurimarum virginum mater extitit, quin etiam, quod magis admiratione est dignum, cum persecutionis æstus ferueret, huiusmodi Virginum Collegia extitisse, probatissimi Auctores testantur; vt videre est in ijs, quæ in tractatu de Virgin. differuimus, verbi gratia S. Basilissa virgo coniux S. Iuliani martyris virgines plurimas congregauit, de qua ibi fusius, & S. Ripfima virg. & S. Ripfima virg. & martyr in Monasterio sub Præfecta Gaiana degebat: & S. Febro-
S. Basilissa multarum virginum mater.
S. Ripfima virg. & martyr.
*S. Febro-
 nis virg. & mart.*
 Monasterio sub Præfecta Brienna. Quare S. Ignatius epistol. 5. ad Philipp. S. Ignat.

Saluto, inquit, congregationem virginum, quasi in communi vitam ducentium:

Baronius.

vt propterea Baronius tomo primo Anal. ad annum Christi 52. huiusmodi Virginum Collegia, seu congregationes dicit fuisse eo modo, quo apud nos monasteria. Idem quoque Ignatius indicat eas votum virginittatis nuncupasse: nam epistol. 9. ad Antiochenes. Virgines agnoscant, cui se ipsas consecrarunt.

Carthus.

Maneat igitur dictum illud Carthusiani vero esse perquam simile.

* *

*

De

DE SEXTO DEVOTIO-
nis actu.

OBSEQUIIIS IN VIR-
ginis Deipara honorem
exhibendis.

CAPVT V.

PRIMI GENERIS OBSE-
quia Duo.

Deipara precibus inuocanda, & quo-
modo num. 2.

I Missa de Deipara eidem gratia. nu. 6.
II Preces, qua pro cuiusq; pietate recitari
possunt num. 8. eaq; triplices.

1 Ratio cōmendandi se beatissima Dei ge-
nitrici tum mane, tum vesperi. n. 9.

2 Deipara salutanda in ingressu, & egres-
su è domo. num. 10.

3 Deipara templa adeunda, Imagines co-
lenda, festa eius preparatione ali-
qua prauenienda, preces tem in eius
honorem fundenda, praesertim salu-
tatio Angelica. num. 11.

Qua nam per priuatas preces preparatio
ad Deipara festa pie colenda fieri
possit. num. 12.

Exempla eorum, qui peculiare preces

Deipara offerre consueverunt. nu. 16.

Exempla de salutatione Angelica. nu. 17.

Deipara militem quotidie salutationem

Angelicam recitantem à demone

quatuordecim annos seruat. nu. 22.

*B. Virgo
obsequos
colenda.*

1. Ioan. 3.

Aristotel.

*Ex Aristo-
tele qui-
busnam
rebus ho-
nor exhi-
beatur.*

I **S**EXTVM, quòd ad deuotionem erga Virginem exercendam requiri diximus, sunt obsequia, quæ in eius honorem præstare debemus: vt enim deuotio nostra non sit sterilis, ipsis operibus comprobanda erit, iuxta illud 1. Ioan. 3. *Filii non diligamus verbo, neque lingua, sed opere, & veritate.* & ipse Aristoteles in 1. Rhetor. cap. 15. cum personas recensuisset, quibus honor est impendendus, statim subiicit, quibus nam rebus honor exhibeatur his verbis: *Partes honoris sunt sacrificia, monumenta, & versibus, & sine versibus: præmia, lucra, præcessiones, sepulchra, statua, victus publici, & quibus Barbari vtuntur, vt adorationes, conspectus euitationes, munera quæ apud singulas gentes prætiosa sunt.* hæc ille.

Ex quo infertur, vel apud Ethnicos honoris testificationem obsequijs declarari solitam. Obsequia porro Virgini impendenda ad tria genera reuocari possunt.

Pri-

Primum est eius inuocatio per preces, quibus eam tum laudamus, tum etiam ut nostris necessitatibus subuenire dignetur, oramus.

Secundum, quæ ad carnis castigationem, & mortificationem.

Tertium, quæ ad charitatem erga proximum, & misericordiæ tum spiritualis, tum corporalis opera pertinent. Omitto in præsentem inter hæc pietatis opera vnum recensere, quòd hæc tria ferè complectitur, & Virgini acceptissimum, atque vnicuique vtilissimum esse experientia docuit; alicui nimirum Congregationi, seu sodalitiò B. Virginis nomen dare; ad illius regularum præscriptum vitam instituere; stans diebus ad conuentus sodalium conuenire: sed ea de re plenius cap. 40.

Cæterum de tribus illis singillatim nonnulla dicamus, non quod omnia, quæ hic proponimus à singulis præstanda sint, sed ut quilibet ea, quæ Virgini magis grata, & animæ suæ saluti magis vtilia, quæque sibi, suisque viribus, & honestatis occupationibus magis congruere videbuntur diligat.

PRIMUM GENVS OBSE-
quiorum.DEIPARA PRECIBVS IN-
uocanda, & quomodo.

Ildefonsus. 2 ET quod & Deiparæ laudes, & in-
uocationem i. de Assumptione:

Inuitat, inquit, nos sanctorum Prophetarum chorus, immo & sapientia Dei Patris, inuitat nos Spiritus sanctus, Antethorum, inquit, huius Virginis frequentate dul-

*Dramma, cia Cantica Dramatis. Dramaton enim ge-
nus est carminis, quo genere Cantica cantico-
rum edita leguntur; & iubemur, ut cha-
ritas amplius commendetur eo genere ca-
nendi, dulcia cantica in huius honore Vir-
ginis frequentare, ubi interdum Angelica-
nentes celebrant laudes. Idem Ildefonsus
sermone 2. Huius Virginis, inquit, animam
Dominum magnificentem glorificemus,
quoniam hac est anima illa beata, per quam
Auctor vita ingressus est mundum, per quam
omnis maledictio soluta est primorum paren-
tum, & coelestis benedictio venit in toto
mundo. sic Ildefonsus. Ipsa verò Ecclesia
fideles omnes ad laudandam Deiparam
magna cum cordis latitia in festis bea-
tae Virginis his verbis in Ecclesiastico
officio inuitat: Carde, & animo Christo
canamus*

quia.

Offic. Eccl.

canamus gloriam in hac sacra solemnitate
 praeclsa Genitricis Dei Maria. & rursum:
 Cum iucunditate Conceptionem Beatae Ma-
 ria celebremus, ut ipsa pro nobis intercedat
 ad Dominum Iesum Christum. & beatus
 Laurentius Iustinianus sermone de Na-
 tiuitate Mariae: Nos igitur ad honorem
 huius Virginis praecinamus in confessione,
 Deoq; nostros psallamus in cythara, ipsum
 veneremur in Matre, & Matrem honore-
 mus in filio.

De patrocinio vero Virginis implo-
 rando pulchre Bernardus apud Bonauen- *Bernard.*
 turam in Speculo beatae Virgin. cap. 3. apud Bo-
 Non sic, inquit, timent hostes visibiles qua *nauent.*
 si castrorum aciem copiosam, sicut aërea *Psalm. 67.*
 potestates Maria vocabulum, patrocinium,
 & exemplum fluunt, & pereunt sicut cera
 à facie ignis, ubicunque inueniunt crebram
 huius nominis recordationem, deuotam in-
 uocationem, sollicitam imitationem. hæc
 Bernardus.

3 Cæterum multa sunt, quæ ad hoc *Meditatio*
 de Virginis inuocatione referri possunt. *vita Vir-*
 Magnopere conducere in primis Deiparæ *ginis vir-*
 vitam, eiusque actus, ac virtutes non *lissima.*
 tantum audire, & legere, verum etiam
 attentè meditari, ac sedulo expendere:
 ut sic eius sanctitatem, ac maiestatem
 melius cognoscamus, ac veneremur,
 eiusque

eiusque suffragia imploremus: & habita proprii status, talenti, & vocationis ratione, eam re ipsa magis imitari, ad eiusque exemplum mores nostros conformare, Deoque perfectius seruire possimus. Id quod Virgini gratissimum erit, ut scilicet eius exemplo ad filij sui obsequium alij incitentur. Et quidem huiusmodi meditatio, quæ est de vita Deiparæ consultitur Psalm. 47. (in quo de Virgine agitur) illis verbis: *Circumdate Sion, & complectimini eam, narrate in turribus eius.* & iterum: *Distribuite domus eius, ut enarretis in progenie altera;* ac si diceret: singula quæque Virginis vitæ mysteria, atque virtutes quasi domos huius cœlestis Ciuitatis distribuite, & per meditationem circumdate, diligenter lustrate, atque expendite, & per affectum imitationis complectimini, ut enarretis in progenie altera, atque alijs imitanda prædicetis.

*Inuocanda
B. Virgo.
Chrystostomus in Of-
ficio Eccle-
siastico 12.
Septembr.*

Præter meditationem vitæ eius, implorandum est etiam eius auxilium omni cordis affectu, & intimis animi desiderijs. Quare Chrystostomus sermone de Beata Virgine. *Ad hanc, inquit, sanctissimam Virginem, & Dei matrem accurrentes, & eius patrocinij utilitatem assequamur.* Nam ut pulchrè de B. Virgine Bernardus

Bernardus

Bernardus sermone 2. de Assumpt. Ad-
ueniente, inquit, spiritus, plena sibi eodem
superueniente nobis quoque superplena, &
superfluens fiat: Quia ergo superplena, &
superfluens est, moueatur, inquit Bona-
uentura in speculo Beatae Virgin. capite
7. ut effundat liquorem: nam ex Bernardo
vas liquore plenum si moueatur, facile sub-
uertitur, & effundit liquorem. Ita Bona-
uentura.

Bernard.
Bonauent.

Bernard.

Quocirca S. Brigitta in reuelat. in ser-
mone Angel. cap. 15. B. Virgo pro vita
aeterna, & ut effugetur diabolus preca-
tur. eo autem enixius à nobis est eius pa-
trocinium implorandum, quo nos pau-
periores & indigentiores sumus: & quo
maius in ea, quam in ceteris sanctis (ut
cap. 30. dictum est) Deus praesidium no-
bis constituit. Quin etiam per eam stu-
deamus preces, & meditationes nostras,
ac nos ipsos Deo offerre, ac consecrare,
ut c. 36. diximus, quo preces nostrae sint
ad ea, quae petimus consequenda effica-
ciores: & maiori cum animarum nostra-
rum fructu, meditationis tempus tran-
sigamus. Quia in re illud in memoriam
est reuocandum, quod de sancto Elzea-
rio Comite infra dicemus, qui suae me-
ditationi, quanta poterat animi pietate
praemittebat salutationem Angelicam,
qua

S. Brigitta

Per Virgi-
nem nostram
Deo offe-
ramus.

S. Elzear.

qua dicta nunquam sibi defuisse nouam rerum diuinarum materiam: firmabat.

*Quæ ad
Virg. inuo-
cationem
spectant.*

4. Ad inuocationem postmodò Virginis spectant preces, quæ in eius honorem funduntur, vel quibus eius auxilium petimus.

Huiusmodi sunt missæ, quæ in honorem Virginis à Sacerdotibus celebrantur.

Secundò, priuatæ quædam preces, quibus statis horis, vel alijs temporibus eam salutamus & oramus.

Tertiò, officium seu preces horariæ B. Virginis.

Quartò, Litanix eiusdem Virginis.

Quintò, Rosarium.

Sextò, Corona ex 63. vel 73. salutatio- nibus Angelicis constans.

Septimò, Corolla, quæ salutatione Angelica duodecies repetita, & oratione Dominica ter interiecta recitari solet.

*Quæ in
precibus
seruanda.
Primò cor-
mundum.*

Eccl. 15.

Verùm circa preces, quas ad Virgine inuocandâ fundim⁹, vt officiosiores, ac Virgini gratiores sint, hæc se è obseruanda erunt. Primum, vt quo ad eius fieri poterit à corde mundo prodeant: quod satis patet exēplo superiori capite allato, vbi de puritate, seu virginitate Deiparæ imitanda egimus, quamuis autem Eccl. 15. *Non sit speciosa laus in ore peccatoris;*

In

In quocunq; tamen statu homo fuerit, à
 Virginis laude nō est cessandū, vt monet
 Sophronius sermone de Assumpt. Quia,
 inquit, inde tibi promittitur *venia* unde
 omnibus, vt laudes: per ipsam enim *veniā*
 obtinere potes. Nam & sermo diuinus cūm
 de peccatore geret in Psalmis *Sacrificium*,
 inquit, laudis honorificabit me: protinus
 addidit, & illic iter quo ostendam illi salu-
 rare Deo, ac si dicat, illic iter est laudis ad
 eternam salutē, propterea quia iter salutis
 nostra in laudibus est Saluatoris. Horror vos
 in hac sacra solemnitate Genitricis Deo
 Maria nolite cessare laudibus. Hæc ille.

Secundū, vt non oscitanter, & cum
 animi euagatione, sed animo attento, &
 magno cum affectu, ac deuotione eas
 persoluamus præstat enim preces pau-
 cum deuotione, quā si ea multas ef-
 fundere: legimus enim in Speculo Ex-
 emplorum dist. 9. n. 116. quandam Vi-
 ginem religiosam 150. salutationes An-
 gelicas, cum totidē *uenijs* minus digna
 deuotione quotidie Deiparæ offeren-
 tem, & ab eadem admonitam acce-
 ptius sibi fore, si quinquaginta salu-
 tationes cum suis *uenijs* cum animi
 affectu, & attentione, quā si mul-
 tas negligenter, & sine deuotione per-
 solueret.

Sophron.

Psal. 49.

cū affectu.

Specul
 exempl.

Exemplū
 cuiusdam
 minus de-
 uotè preces
 offerentis.

5 Tertium

Tertio s. Tertium, quæ semel Virgini offerenda proponimus, non facile, & quavis
Non facile occasione sunt negligenda, sed constanti
omittenda. rerinenda. Ille enim Thomæ à Kempis
Deipara religioso homini, & integerrimo cum
Thomæ à esse: Iuuenis solitas ad Virginem preces
Kempis omittenti, per visum Virgo amplexum,
consuetas quo alios dignata fuerat, denegauit;
preces o- quas postea quotidie diligentissimè ex-
mittenti soluit. Quod exemplum habetur in spec.
amplexū exempl. dist. 10. num. 7.
denegat. S. Edmundus postea Cantuariensis
Assuetas Episcopus cum studijs operam daret,
erga B. orationē illam: cuius initium est: *O In-*
Virg. pre *temerata*, in honorem Dei Genitricis, &
ces ne omit S. Ioan. Euangelistæ quotidie reueren-
teret. ter dicere solitus, aliquando studiorum
S. Edmūd. occupatione illius dicendæ oblitus est:
S. Ioanna proxima nocte B. Ioann. s. ei apparet,
monitus. cum ferula immanem, & lethalem ieiunium
Vincent. minitari visus est; sed mox placatus,
in Spec. blandè & familiariter eum admonuit,
histor. ne precationem illam vnquam omittet.
Surius. hæc ex vita eiusdem cap. 11. apud
 Surium 16. Nouemb. & apud Vincen-
 tium Beluacensem lib. 31. cap. 37.

Quamuis etiam iustis de causis, obedientiæ præsertim, & charitatis, si omit-
 tamus preces, vel alia pietatis opera,
 quæ ex priuata deuotione præstamus;
 modò

modò id quod in nobis est facientes alia ratione compensare studeamus, id Virgini non est ingratum: nam in spec. Exempl. dist. 3. n. 37. ex illustribus viris Ordinis Cisterciensis narratur de quodam Fratre eiusdem Ordinis in nocte Assumpt. extra Monasteriũ in grangijs ouium custodiam ex obedientia relicto, qui libentissimè in monasterio diuinis laudibus, vna cum alijs eiusdem monasterij religiosus interfuisset: hic audito ad matutinum signo, ad plagam coeli, qua monasteriũ situm erat conuersus, omnia affectu salutationem Angelicam (neq; enim alias Virginis preces notat) sapius cum suis venijs repetens reliquã noctis, & diluculi partem sine tædio in agro transegit: de quo S. Bernardus per reuelationem Spiritus edoctus, mane illud in sermone ad fratres dixit: Scire, inquit, vos volo vnum ex Fratribus, quem obedientia hac nocte sub dio in syluis sancta festiuitatis gaudia celebrare coegit, tam deuotum, tam festiuum Domina nostra matutinarum exsoluisse seruitium, vt nullus quantacumq; suspensa contemplatio seu intensa deuotio ipsius deuotioni, quàm non alta contemplationis sublimitas sed submissa sancta simplicitatis humilitas effecit, praeferrì potuerit. hæc ibi.

Frater
Cisterciensis
qui preces magna
cum pietate
Deipara
obtulerat,
diuino nutu à S.
Bernardo
ceteris
praefertur
Specul.
exempl.

Narrat

Bernard. Narrat etiam Cæsarius lib. 7. c. 32. in
Cæsarius monasterio Hemmenode Ordinis Ci-
Quidam stericiensis conuersum quendam nomi-
ex superio ne Hermammem, cum post Completo-
ris prescri rium in stato suo quiesceret, & subito
pro occu- recordaretur se vnā horam, quam in
patus, pre- honorem Virginis decantare solebat,
ces mini- propter diurnas occupationes distulisse,
mè persol- & ex oblivione neglexisse; è strato ex-
uisset à lijsse, vt vel eo tempore illam recitaret.
Deipara Mira dignatio, Dei Genitrix repente ei
est excusa- astans, & labores eius miserata, iussit, vt
tus. quiesceret, voluitque pro eo neglectam
 horam supplere. hæc ferè ad verbum ex
 Cæsario.

Aliud si-
mile ex-
emplum
ex Chron.
S. Fransi-
sci.

Et in 3. part. Chron. S. Francisci lib. 1.
 cap. 36. quidam Frater Iuuenis, Virginis
 studiosus quotidie coronam eiusdem
 deuotè recitare solitus, semel propter
 hospitem multitudinem, quibus exci-
 piendis occupatus fuerat; valdè defati-
 gatus cœpit vesperi eandem recitare: at-
 tamen vel inuitus somno oppressus fuit:
 ve ùm à benignissima Virgine, & ab An-
 gelis, vt melius quiesceret, in strato ita
 vterat dormiens deponitur; qui exper-
 gefactus audiuit à Virgine sibi gratum
 fuisse cū sua deuotione charitatis optus,
 quod exercuerat. Ex eadem quoque 3.
 part. Chron. Sancti Francisci libro 6.
 cap. 31.

cap. 31. Frater Thomas Caponus nobi-
dis Florentibus Ordinis Minorum cum
propter occupationes quibus ministras
fratribus distentus fuerat, solitas preces
antequam cibum sumeret, recitare non
potuisset, in templum ad Aram Virginis
Annunciatae eas recitaturus se contulit:
verum ex Deiparae Imagine vox ad eum
facta est, qua iuebatur ad mensam cum
alijs accedere, & post cibum precum
pensum persolvere; cum bona eius
voluntas ipsi accepta esset, quippe qui
obedientia, & charitate impeditus fue-
rat.

*F. Thomae
Caponus.
Aliud si-
mile exem-
plum de
F. Thoma
Caponis.*

Cæterum de ijs, quæ ad Virginis in-
vocationem spectare diximus, singilla-
tim aliquid proferamus.

I.
MISSÆ DE DEIPARA,

eidem grata.

PRIMO igitur missæ, quæ de Virgi-
ne celebrantur eidem Virgini gra-
te in primis sunt: licet enim, ex sacro
Concilio Tridentino sess. 22. cap. 3. cum
in honore sanctorum missæ celebrantur,
soli Deo Sacerdos sacrificium offerat;
tamen Deo de illorum victorijs gratias
agens, eorum patrocinia implorat:
& ideo

*Cæsarius
Exemplū
Sacerdotū
quotidie
de B Virg.
celebran-
tium.*

& ideo apud Sanctos vim habent maxi-
mā. Deiparam vero missis, quæ de ea
dicuntur, delectari his exemplis proba-
tur. Legimus Apud Cæsarium libro 7.
exempl. cap. 4. quendam Sacerdotem,
nullam aliam, ut verbis eius utar, scien-
tem missam, nisi de Beata Virgine, de ea
quotidie celebrantem, à sancto Thoma
Cantuariensi fuisse suspensum. cumque
propterea Sacerdos ille animi angustia
premeretur, & simul etiam egeret, iugi-
ter eandem Virginem inuocabat; quæ
eidem apparens, & sanctum Thomam
misit, sub quo nomine, ut officium suum
restitueret, dicere iussit. cuius rei sig-
num dedit, quia tali hora, & loco eun-
dem sanctum Thomam in cilicio resar-
ciendo ipsa Virgo adiuuerat. quo audito
S. Thomas fidem Sacerdoti habuit, ei-
que præcepit, ut in posterum de beata
Virgine tantum celebraret, atque pro se
oraret. hoc exemplum refert etiam san-
ctus Antonius 4. part. titul. 15. ca-
pit. 2. §. 2.

*Vinc. Bel-
uacens.*

*Cæsarius
Sacerdotē,
qui B. Vir-
ginis sacrū*

Simile exemplum Vincentius Belua-
censis in Speculo historiali libro 7. cap.
113. narrat. Nec dissimile est illud, quod
affect Cæsarius libro 7. cap. 5. de Sacer-
dote quodam Idiota, qui cum esset vica-
rius cuiusdam Pastoris, seu Parochi, &
missam

missam de beata Virgine, in Dominica celebrans infra octauam Epiphaniæ celebrasset, eadem in quod eius diei officium ignoraret, eaq; aduersis de causa à Pastore eiectus, propter suam tuetur. paupertatē egeret: Iussu Beatæ Virginis, quæ Pastori minaciter præcepit, ut Cappellanum suum restitueret, in eandem Ecclesiam iterum est admissus.

7 Nec silentio præteribo insigne miraculum, quod de eadem Missa Dipare à Casariis. Sacerdoti satio libro 7. cap. 24. describitur his ferè sacrū Dei- verbis; quod quidem suo tempore eue- para cele- nerat, eratq; notissimum: Ante hos, in- branti ab- quit, annos, cum Catholici contra Albi scissa ab- genses Hæreticos fuissent signati, & non mo- hæreticis dicū ab iisdem Catholicis hæretici illi essent lingua per exacerbat; duo honesti Clerici per terram eam resti- illorum transiit, cum Ecclesiam vidis- tuitur. sent in via desolatam, ait unus alteri, Sab- batum est intremus Ecclesiam hanc, dica- mus missam in honorē Domini nostra (por- tabunt enim secum librum, calicem, & in- dumenta sacerdotalia.) Antequam esset missa completa hæreticis proditi sunt, qui armati manus intrantes, & Sacerdotem de Ecclesia trahentes, linguam eius radicibus absiderunt, quem socius enim multo labore Cluniacum deduxit, ac monachis cōmen- dauit. Illi vero vixit Catholicis, & religiosi Sacerdotem Catholicum, & notum propter

fidem Christi, & Genitricis eius honorem
 tam crudeliter mutilatū deuotè suscipiētes,
 omnem ei humanitatē exhibuerunt. In no-
 tō verò Epiphania, cū solennes decanta-
 rentur vigilia, baculo parietē pulsans mini-
 stros vocat, in Oratorium se deportari vel-
 le signat: deductus, & ante altare quodā cō-
 sistens misericordia matrē tora mentis deuo-
 tione inuocat. At illa eidem apparuit, carnē
 lingua formam habentē in manu tenens re-
 spondit oranti: Quia propter fidem filij mei,
 & honorē mihi exhibitū lingua tua prina-
 tus es, ecce nouam tibi restituro; aperi ergo
 os tuum, & digitis ori eius immissis radice
 lingua praciſa eandē carnem coniunxit, sicq;
 disparuit. Qui mox in laudis vocem erump-
 ens, clara voce eum Angelo clamauit, Ave
 Maria gratia plena, vsq; ad finem: quā sa-
 lutationē crebrò repetebat. stupentes accur-
 rerunt ministri, & de Choro Monachi de
 tanto miraculo Deum, eiusq; Genitricem
 glorificantes; Ille accepti beneficij nō imme-
 mor, in eodem coenobio factus est monachus:
 cum aut Ioannes Scholasticus Xantē sis cir-
 ca idem tempus in Prouincia Albigenſium
 cum exercitu Catholicorū eſſet, audiens de
 tanto miraculo in reditu Cluniacum adiit,
 & dictum monachū cōuenit, ab eodem rem-
 gestam audiuit, viditq; linguam, qua reli-
 qua carne erat candidior, & in loco praci-
 sionis

Luc. 1.

Ioan. Scho-
 lasticus
 Xanthēsis.

tionis seruabat cicatricem, cuius miraculi testis est vniuersus Cluniacensium conuentus vsq; hodie. huc vsque Cæsarius, qui à Ioanne Xanthensi testio oculato hæc se accepisse narrat.

Apud eundem Cæsarium lib. 7. c. 39. Vualterus de Birbach Virginis deuotissimus, cuius mentionem feci cap. 36. ieiunijs, elemosynis, & missis, quas celebrari curabat, Deiparam honorare studebat. Is cum miles esset strenuus, & aliquando cum alijs militibus ad torneamentum quoddam properaret, præteriens per quoddam Templum, comites suos ad missam audiendam inuitauit, quod cum recusassent verentes, ne tardius peruenirent, ipse alijs recedentibus missam de B. Virgine cantari curauit; oblationemque fecit, qua peracta suum iter est persecutus: audiensque à pluribus ludum torneamenti inchoatum, & Vualterum de Birbach fortiter se gerere, omnibusq; præferri, & ab omnibus laudari: magno stupore captus est intellexitque B. Virginis pietate factum esse, vt eius absentia propter obsequium erga eandem exhibitum mira quadam virtute, & eum sua maxima apud Com-

militones gloria supereretur.

P 2 / PRECES.

*Cæsarius.
Sacrum B.
Virginis
audiens
Vualte-
rius sum-
mum in
torneamē-
tis locum
eodem
tempore
obtinere
videbatur*

onorem
cipiētes,
In no-
ecanta-
s mini-
ari vel-
modā cō-
is deuo-
t, carnē
ens re-
lij mei,
prua-
eri ergo
radici
cit, sicq;
erum-
it. Ave
quā sa-
accur-
ach de
tricem
imme-
achus:
sis cir-
ensum
iens de
adijt,
m rem
e reli-
praci-
sonis

II.

PRECES, QUÆ PRO CUIUS-
que pietate recitari possunt.

*De priua-
tis precib⁹
in honorē
Virg. per
soluendis.*

*Mane, &
vesperi B.
Virgo in-
uocanda.*

*Albertus
Magnus.*

8 **S**ECVNDÒ, priuatae preces, quæ pro vniufcuiusque deuotione in Virginis honorem funduntur: vtilissime sunt, præsertim, si precibus voce prolatis aliquod mentis exercitium addatur, gratias Virgini pro acceptis ab ea beneficijs agendo: nosque ipsos illi in seruos offerendo, & aliqua ab ea enixius petendo quòd exercitium quotidie mane, cum surgimus, & vesperi ante cubitum fieri deberet, vt pietas erga Virginem iugiter accendatur, eiusque suffragium, in quotidianis necessitatibus inuocetur; formulam huius exercitij, quàm facile quiuis ex se facere posset, ad maiorem lectorum facilitatem, mox subijciendâ duximus. Sanè Albertus magnus ab inuente ætate (vt ex Chronicis Fratrum Prædicatorum diximus cap. 36.) quotidie certas preces tanquam obsequij sui pensum Deiparæ persoluens, eius patrocinium inuocabat, suæque pietatis fructum amplissimum reportauit.

TRIA

TRIA GENERA PRIVATA-
rum, precum.

AD has porro priuatas ad Deiparam
preces multa reuocari possunt.

Primum, vt mane statim ac surgimus,
& vesperi antequam nos cubitum reci-
piamus illi nos, nostrasque sedulo com-
mendemus.

Alterum, vt cum domo siue egredi-
mur, siue reuertimur: eius patrocini-
um enixe imploremus.

Demum, vt in eius templis coram eius
Imaginibus illi preces fundamus, vel
aliqua alia oblata occasione, salutatione
Angelica vel alia precatiuncula eam re-
uertenter inuocare studeamus, verum
de his omnibus aliquid subiiciamus.

(Nota quod in Praxi hæc in septem
genera diuidantur.)

I.

RATIO COMMENDANDI SE
Beatissima Dei Genitricis, tum
mane, tum vesperi.

9 **M**ANE cum primum surgimus, Pa-
ter noster, & Ave Maria. Deinde
aliqua ad B. Virginem precatio, eiusmo-
di est sequens, quæ ex officio paruo B.
Virginis est desumpta.

Offic. Eccl.

P 3

O.R.A.

ORATIO.

O Domina mea sancta Maria, me in
 tuam benedictam fidem ac singularē custo-
 diam, & in sinum misericordiae tuae hodie, &
 quotidie, & in hora exitus mei, animam
 meam, & corpus meum tibi commendo;
 omnem spem meam, & consolationem
 meam, omnes angustias, & miseras meas,
 vitam, & finem vitae meae tibi committo;
 ut per tuam sanctissimam intercessionem,
 & per tua merita omnia mea dirigantur,
 & disponantur opera secundum tuam, cuius
 filij voluntatem, Amen. Sancta Maria
 succurre miseris, iussa pusillanimes, reuocae
 flebiles, ora pro populo, interueni pro clero,
 intercede pro deuoto famineo sexu, sentiant
 tuum ius inueni quicumque celebrant tuam
 sanctam commemorationem.

Verf. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

Resp. Ut digni efficiamur promissionibus
 Christi.

Offic. Eccl.

MARIA Mater gratiae,

Mater misericordiae,

Tu nos ab hoste protege,

Et hora mortis suscipe.

Gloria tibi Domine,

Qui natus est de Virgine,

Cum Patre, & sancto Spiritu,

In sempiterna saecula, Amen.

Deinde

Deinde primò, gratias agam de cunctis beneficijs tum generalibus, quæ cum alijs communia sunt, quòd scilicet Christum nostrum redemptorè genuerit, & similibus tum etiam de particularibus, & occultis, quæ illa mihi à Christo impetrauit, præcipuè verò de ijs, quæ peculiariter intelligo, me ipsius intercessione obtinuisse.

Secundò, totum illi me tradam, atque in seruum offeram, orans, vt mei patrocinium, tutelamque suscipere, meque suo præsidio munitum, ab omnium animæ, tum corporis periculo tueri dignetur.

Tertiò, aliquot beneficia pro me, cæterisque proximis petam, præsertim vt mihi a suo filio profundam Humilitatem, purissimam Castitatem, flagrantem erga Christum amorem, & in recto virtutis itinere profectum, ac perseverantiam impetret, & vt ab omni peccato, præsertim mortali efficaciter caream: præterea aliquid illius mihi doloris impertiat, quem ex filij Cruciatibus hausit, iuxta illud Bernardi de Bernard.
lamentat. *Viginis, Mihi, obsecro, Lacrymas illas infunde, quas ipsa habuisti in tua passione; Præparationis etiam, atque ardoris animi, scintillam, qua sacram*
P 4 Eucharisti-

Eucharistiam post filij in cœlum Ascensionem sumebat. Denique augmentum deuotionis, & affectus erga eandem sanctissimam Virginem. Hęc autem beneficia per septem eius gaudia, doloresque totidem peram, quibus est affecta, dum in terris uiueret. finem denique faciam ipsius benedictionem rogando illis verbis: *Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria. Amen.*

VESPERI ANTE CVBITVM
ad eandem sanctissimam Virginem
Dei Genitricem.

Ratio cō- **P**ATER noster, Aue Maria. Deinde
mendandi sequens, vel alia precatio. Hęc uerò
se Virgini desumpta est ex Officio paruo Beatę
ante eam. Virginis.

um. O Maria Dei Genitrix Virgo gratiosa
Offic. Eccl. omnium desolatorum ad te clamantium
consolatrix uera per illud magnum gau-
dium, quo consolata es, quando cognouisti
Dominum Iesum die tertia à mortuis im-
passibilem resurrexisse, sis consolatrix ani-
ma mea, & apud eundem tuum, ac Dei
naturum Unigenitum in die nouissimo, quan-
do cum anima, & corpore ero resurre-
cturus, & de singulis meis factis rationem
redditurus, me digneris iuuare, ut perpe-
tua

tua damnationis sententiam per te pia Mater & Virgo valeam euadere, & cum electis Dei omnibus ad aeterna gaudia feliciter peruenire. Amen.

Sub tuum praesidium confugimus sancta Dei genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus: sed à periculis cunctis libera nos semper Virgo gloriosa, & benedicta.

Offic. Eccl.

Maria mater gratia.

Mater misericordia.

Vt supra:

Deinde gratias agere, offerre, & petere debemus.

II.

DEIPARA SALVTANDA

in ingressu, & egressu è domo.

AD alterum priuararum precum B. Virgo caput facit, vt antequàm Domo salutanda, quis egrediatur Virgini Beatissimæ, vè cum ingre luti peculiari suæ Dominæ in cubiculo dimur, vel coram eius Imagine se suaque negotia è domo e- peragenda commendet; ac tub eius am- gredimur. plissimo pallio, hoc est peculiari patre- cinto, tantisper cogitatione se sistat, eoque munitus praesidio contra varias hostiũ rum visibilium, tum inuisibilium insidias, quæ plurimæ passim occurrunt,

foras exeat; Idcirco salutationem Angelicam recitet, & ab eo, eiusque filio veluti exeundi veniam, benedictionemque perat illo versiculo:

Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria.

Idem quoque tibi praestandum erit, ubi Domum reuersus in cubiculum te receperis: & profecto ea ratione seruabimus, id quod Hieronymus epistola 22. inter alia monita, Virgini Eustochio, aliisque religiosam vitam instituere volentibus tantopere commendat illis verbis: *Egredientes de hospicio armet oratio, regredientibus de platea oratio occurrat, antequam sessio; nec prius corpusculum requiescat quam anima pascatur.* sic ille.

Hierony.

Lansperg.

Ac de Deipara per eam occasionem salutanda, Lanspergius in ordinario breui manuscripto de ratione viuendi Carthusianorum, egregie sic monet: *Perfoluto sacro, & redditis debitis gratijs, rediens ad Cellam ad Imaginem B. Mariae, (qua custos iuxta fores Cella tua vigilat) paulisper subsiste, aut si festinato intrandum est, dum clauis reseras ostium, ora matrem Dei ut te adoptet, teneat, possideat in filium. Cellam ingressus, primum sit, quod ante omnia facias, ut in Oratorio ad orationem proccidas, beatam Mariam tua cella Patronam, ac*
Dominam

Dominam salutaturus: dic ergo mente deuota unum AVE MARIA hæc ille.

Et certè eiusmodi ergo Deiparam studium miraculis interdum comprobatum *Pratum spirituale.* legimus, quemadmodum ex Prato *Deuotio* spiritali cap. 180. constat in Abbate Ioanne *cuiusdam* Anachoreta, qui cum peregrinatum exiret *clerici er-* candelam accensam in Cella coram Deipara *ga Deipa-* ra Imagine relinquere, eiq; sub discessum *ra imagi-* enixè se comendare consueuerat, & cum *nem con-* post unum, duos, sexuè interdum menses *firmatur.* aliquando remigraret, candelam integrâ, illam quidem, atq; ardentem sicut reliquerat non sine miraculo inueniebat, quod c. 29 plenius narrauimus. *Cap. 29.*

III.

DEIPARÆ TEMPLA ADEVN. *udas, imagines colenda, festa eius preparatio-* *udine aliqua prauenienda, preces item in* *eius honorem fundenda, pra-* *sertim salutatio* *Angelica.*

AD priuatas, quæ Deiparæ fundun- *Preces in* *tur, preces spectat quoque sacra honorem* *Virginis adite templa, celebresque eius Deipara.* *Imagines piè inuisere, coram iisdem* *cum aliquo pietatis sensu eandem inuo-* *care.*

Festis item Deiparæ dicatis diebus, non tantum ad sacram Eucharistiam accedere, consuetas preces augere, vel saltem maiori eas animi ardore persolvere; verum etiam peculiari aliqua pietatis exercitatione ad ea festa deuotius celebranda se comparare, de quo mox plenius differemus. Complures verò sunt preces, quæ pro opportunitate, & cuiusque deuotione in Deiparæ honorem recitari possunt; eiusmodi inter alias censentur Hymni.

*Offic. Eccl.**Aue maria stella, &c.**O Gloriosa Domina, &c.**Canticum Magnificat, &c.*

Hymnus S. Ambrosij, & Augustini, *Te Deum laudamus*. In laudem Deiparæ à Bonauentura tom. 2. opusculorum concinnatus, cuius initium est. *Te matrem Deum laudamus*.

Aliæ insuper orationes, quæ in Officio paruo B. Virginis leguntur, nimirum.

*Salve Regina, &c.**Obsecro te Domina, &c.**O intemerata, &c.**Cap. 29.**Stabat mater dolorosa, &c.* Et similes, de quibus nonnulla c. 29. diximus.*Luc. 1.*

Porro inter preces, quæ ad Deiparam diriguntur, principem locum tenere videtur salutatio Angelica, cuius initium

initium Gabriel vnus ex septē Principi-
bus Ang-lorū, qui ante Deū astant, san-
ctissimæ Trinitatis nomine ad Virginē
beatissimā, cum in matrem Dei delecta
esset, p̄nunciauit, q̄ etiā nunc acciden-
tale gaudium S. Gabrieli affert in cœlis,
etenim libro 4. Reuelationū Sanctę Ger-
trudis cap. 12. sic legimus: *Sanctus quoq̄
Gabriel toties nouo splendore diuini luminis
visus est irradiari, quoties recitabatur An-
nunciatio facta per v̄sum. sic ibi.*

S. Gertrud

Neque summorū Pontificum studiū *Indulgētia*
defuit, qui fideles ad frequentem saluta- *salutatio-*
tionis Angelicæ recitationē, Indulgen- *nem An-*
tiarū largitione excitarent. Etenim Vr- *gelicam*
banus IV. omnibus, qui deuotē saluta- *recitanti-*
tionem Angelicā recitarint, Indulgen- *bus cōcessa*
tiam dierū triginta concessit, totidemq̄; *Vrbanius*
ijs, qui Iesu nomen itidem implorariat. *IV. Pon-*
Ioannes aut̄ XXII. easdem Urbani IV. *tif. Ioan.*
Indulgentias postea non confirmauit *XXII.*
solū, verū etiam duplicauit. *Pontifex.*

Cæterum non inuile erit subijcere in
præsentia qua nam occasione eandē sa-
lutationem Angelicam Deiparæ offerre
possumus.

Et vt taceam de Deiparę Rosario, Co- *De saluta-*
rona, & Corona paruula, quæ ex saluta- *tionis An-*
tione Angelica ad certum numerum re- *gelicæ usu.*
perita constant, de quibus vberius c. seq.

In primis cum ad salutationem Angelicam trino campanæ pulsu, vesperi, mane, & meridie ex præscripta Ecclesiæ consuetudine signum datur, reuerenter flexis genibus Deipara est salutanda, ea tunc temporis recolendo, quæ cap. 29. significauimus.

Ad hæc Deiparæ per salutationem Angelicam nos commendemus.

Thom. de Kempis.

Cum horologium horas significat, quod Arnoldus Hollandus factitasse legitur apud Thomam de Kempis libro de Illustribus Florentij discipulis.

Cum noctu expergisceris.

Cum interdiu opus aliquod inchoandum vel negotiũ tractandum occurrat.

Cum tentatione aliqua à Sathana impugnaris.

Cum aliqua Deiparæ Imago conspicitur iuxta illud.

Virginis intacta, dum præteris, anne figuram.

Prætereundo caue ne fileatur.

S. Brigitta

reuelatio

de salutat.

Angelica.

Nec illud reticendum, quod in Reuelationibus sanctæ Brigittæ, quæ dicuntur extrauagantes cap. 65. legimus, vbi Christus Dominus inter alia S. Brigittæ de modo viuendi pro se & familia tradita monita adiecit, & illud: *Si aliquis subito motu, vel ira obloquitur alteri; statim cum fieri potest, quaratis locum aptum legendo*

gendo unum Ave Maria, à Deo indulgentiam postulando. sic ibi.

Quotidie Virginem propter ea, quibus in terris perfusa est gaudia, & propter dolores, quos dum viuere perpessa est, & propter eam, qua nunc in Cœlis perfruitur gloriam, triplici salutatione Angelica veneremur.

QVÆNAM PER PRIVATAS

precēs preparatio ad Deipara festam
piè colenda fieri possit.

VT verò erga Deiparam pietas nū- *Alia pre-*
triat, ac magis in dies augeatur, *ces in ho-*
nō parū proderit ieiunijs, operib⁹ mi- *norem*
sericordiæ, ac peculiaribus precibus ad *Deipara.*
eius festa deuotius celebranda se com-
parare, vel etiā per eorum octauam ali-
quid eiusmodi in Deiparæ honorē exhi-
bere: qua de re, vt reliqua tunc taceam,
aliquas preces, quæ in nonnullis Deiparæ
festis recitari possunt ex Beata Gertrude
afferemus, vt ex ijs tale quippiā ad alio-
rum festorum præparationem nos ipsi
statuere possimus.

ASSUMPTIO B. V.

IN libro 4. Reuelationum Beatæ Ger-
trudis capite 49. de præparatione ad
Festum

Visio B Gertrudis. Festum Assumptionis, sic legimus: In
 vigilia Assumptionis sub missa (Vultum
 Deiparam tuum) dum legeretur Collecta (Deus, qui
 inuocatis, virginalem Aulam) & cum Beata Ger-
 trudis deuotius intenderet verbis illis, scili-
 cet (ut sua nos defensione munitos iucundos
 res sub eius faciat eius interesse festiuitatis) videbatur
 pallio ad- delicata mater benignè expandere pallium
 mittitur. suum quasi ad suscipiendū omnes ad se con-
 fugientis in specie lepatrocinium. Tunc ad-
 uenientes sancti Angeli adhibebant coram
 ea omnes personas, qua se speciali deuotione
 vel orationibus ad idem festum Assumptio-
 nis deuotè preparauerant in specie iuuentu-
 larum speciosarum, qua reuerenter sedentes
 ante eam, sicut filia coram matre, sanctorū
 Angelorū ministerio vniq; fulciebatur &
 ab insidijs malignorum spirituum defende-
 bantur, & ad quaq; bona promouebantur.
 Intellexitq; talem protectionem Angelorum
 obtentam per antedicta verba collecta, si-
 licet **VT SVA NOS DEFENSIONE**
MVNITOS, quia ad imp. rium eius mul-
 tudo Angelorum vndiq; defendendo prote-
 git omnes gloriosam Virginem inuocantes.

B. Gertru- hæcibi.

dis reuela-
 tio, de ijs,
 qui per
 octauam

ANNUNCITIO B. V.

In eodem libro 4. Reuelationum ca. 12.
 cum ageret de festo Annunciationis,
 hæc

hæc habentur: *Desiderans* uero B. *Gertrudis* inuestigare quid orationis *Beata Virgo* acceptaret specialius in hoc festo *Annunciationis*, edocuit eam ab ea, quod si quis per ceteram *quodammodo* legeret 45. *Aue Maria* cum deuotione in memoriã illorum dierum, qui *bus* Dominus Iesus creuit in utero suo, ille tam acceptum famulatum sibi exhiberet, sicut si eo die, quo Dominum concepit, sibi affuisset, & per singulos dies, usque ad partum diligentissima sibi obsequia impendisset, & quam inuite illi tunc pro seruitio suo *Virgo* denegasset, quicquid ab ea desiderasset, tam inante uellet isti denegare petitionem suam. sicibi.

Annunciat. B. Virginis
45. salutationes Angelicas pronunciant.

NATIVITAS B. V.

13 DE festo uero *Natiuitatis* *Deiparæ* Altera e-
ex eodem lib. 4. *Reuelationum* in eodem re-
cap. 53. sic scriptum inuenimus *Natiuitatis* *Gloriosæ Virginis* festo præclaro gloria eodum ista perfoluisset tot *Aue Maria*, rum, qui quot debemus ipsa præclara maris stella *Natiuitatis* creuit in utero Matris (quod fieri facile potest si 35 *Aue Maria* quotidie recitentur per octo dies,) & hæc deuote offerret eidem, requisuit ab ea, quid erga benem *Annunciationem* ipsius merentur, qui simili *gelicis salutationibus* deuotione ad honorẽ eius eundem numerum perfoluerent cum salutatione *Angelica*: *brant*.

Angelica: cui benignissima Virgo respondit: Hoc (inquit) merentur, quod aeternaliter in caelis speciali iucunditate participabunt mecum felicius omnia gaudia, quae recipi, & adhuc sine intermissione renouata recipio pro singulis virtutibus, ad quas Beata, & Gloriosa Trinitas animam meam singulis diebus secundum optimum beneplacitum suum decenter habilitauit. sic ibi.

*Altera
eiusdem
reuelatio
de saluati-
onibus
Angelicis,
ac alijs
precibus
pro hora
mortis ob-
latis.*

In eodem festo Natiuitatis Deiparae ad completorium dum cantaretur Salve Regina, haec legimus in eodem lib. 4. c. 55. Tunc B. Gertrudis obtulit beatissime Virgini centum, & quinquaginta Aue Maria in honorem eius lecta, orans, ut in hora mortis materna sibi pietate dignaretur adesse: & ecce omnia verba, quae legerat, videbantur in specie aureorum denariorum ante consistorium presentari, & ab ipso mari suae commendari. Quae Mater pia suscipiens quasi dispensatrix fidelissima singillatim disponebat in profectum, & solatium animae eius, diligentissima cura prouidens, ut cum egrederetur de hoc saeculo; pro singulis sibi oblatis speciales consolationes, & tuta subsidia apud districtum Iudicem ipsi obtineret, intellexitque quod dum aliquis finem vitae suae

suæ cuiusuis sanctorum specialibus orationibus commendat, statim orationes illæ deferuntur ante tribunal Iudicis; & ille Sanctus, cui committuntur, constituitur, à Deo aduocatus super eos, ut ex ipsis bona prouideat sibi deuotis tempore opportuno. hæc ibi.

14 Quibus verò animi affectibus salutatio Angelica ad maiorem spiritus utilitatem recitari possit, B. Virgo beatam Gertrudem docuit libro 4. cap. 12. ubi sic legimus: Aue sic intellexit legendum, quòd scilicet ad illud verbum AVE MARIA desideraret alleuiari omnes grauatos.

Salutatio Angelica quibus animi affectibus recitanda B. Gertrudis à Deo para edocetur.

Per illud, GRATIA PLENA, omnibus, quibus non sapit gratia, præstari saporem.

Per, DOMINVS TECVM, omnibus peccatoribus indulgentia.

Per, BENEDICTA TV IN MULIERIBVS, omnibus incipientibus proficere bonam voluntatem.

Per, BENEDICTVS FRUCTVS VENTRIS TVI, omnibus electis perfectionem.

Per, IESVS SPLENDOR PATERNE CLARITATIS, veram cognitionem.

Per, ET FIGVRA SVBSTANTIÆ EIVS, diuinum amorem; ad quodlibet enim

enim

enim Ave Maria ista verba scilicet, *Iesus splendor paterna claritatis, & figura substantia eius*, debent adiungi in fine. sic ibi.

*Eiusdem
praxis.*

*Michael
Constantiensis.*

Cæterum horum affectuum praxis quomodo salutationi Angelicæ sit inferenda tradidit Ioan. Michaël Constantiensis è religiofissimo Carthusianorum Ordine in suo Enchiridion in hunc modum: AVE MARIA, gauatos; alleuia, GRATIA PLENA, aridis gratiam impetra; DOMINVS TECVM, qui per te peccatoribus indulgeat; BENE-DICTA TV IN MVLIERIBVS, eia imperfectos, & proficere volentes benedicat; ET BENEDICTVS FRVCTVS VENTRIS TVI, qui per te proficientes, & perfectos reficiat; & benedicat IESVS CHRISTVS, qui nos saluet, & sanet; SPLENDOR PATERNÆ GLORIÆ, qui nos illuminet; ET FIGVRA SVBSTANTIÆ EIVS, qui nos inflammet, & sibi conformet. SANCTA MARIA MATER DEI, ET VIRGO, Angeli, Sancti huius diei, Patroni mei, & omnes beati, & electi Dei, orate pro nobis peccatoribus, NUNC ET IN HORA MORTIS, & magnificate, & exorate Dominum nobiscum. sic ille.

15 Nec

15 Nec silentio prætercunda sunt, quæ de salutationis Angelicæ præstantia, atque utilitate reuelasse scribitur Deipara B. Mechtildi in lib. gratiæ spiritualis, Reuelationū eiusdem cap. 55. in hunc modum: Sabbato quodam dum *Salve sancta parens* cantaretur, dixi beatissimæ Virgini: Si te o Cœli Regina dulcissima salutatione, quam vnquam cor humanum excogitare potuit, salutare possem, libentissimè salutarem. Statim beata Virgo ei apparuit, habens in pectore scriptam aureis litteris Angelicam salutationem, & ait, supra hanc salutationem nunquam homo peruenit: nec aliquis dulcius me salutare poterit, quam is qui salutatur in illa reuerentia, qua Deus pater me per hoc verbum, AVE, salutauit, confirmans me omnipotentia sua, vt essem immunis ab omni vā culpæ: Filius quoque Dei sua diuina sapientia sic me perlustrauit, vt sim clarum sydus, quo cœlum, & terra illustratur, quod per hoc nomen, MARIA, quod sonat maris stella, notatur. Spiritus sanctus etiam tota sua diuina dulcedine me penetrando tam gratiosam effecit, vt omnis, qui per me gratiam quærit, ipsam inueniat: quod innuitur per hoc verbum, GRATIA PLENA, in hoc

Salutationis Angelicæ quantitas sit præstantia S. Mechtildis à Deipara edocetur.

in hoc quoque verbo: *Dominus tecum*, admoner in ineffabilis vnionis, & operationis, quam tota Trinitas perfecit in me, cum carnis meæ substantiam diuinæ naturæ in vna persona copulauit, ita vt Deus fieret homo, & homo Deus. Quid illa hora gaudij, & dulcedinis senserim, nullus hominum ad plenum potuit experiri. Per *Benedictam in mulieribus*, omnis creatura mirando agnouit, & contestatur me benedictam, & exaltatam super omnem creaturam tam cœlestem, quàm terrestrem. Per *Benedictus fructus ventris tui*, benedicitur, & extollitur excellentissimus, & perutilis fructus ventris mei, qui omnem creaturam viuificauit, sanctificauit, & in æternum benedixit. Et cum gratiosissimam Virginem oraret, vt in hora mortis sibi adesse dignaretur, respondit: Hoc utique faciam, sed & tu quotidie lege mihi *ter* *Aue Maria*.

*Triplicis
Angelica
saluationis deuotionem S.
Mechtildē
Deipara
edocet.*

Ad primum ora, vt sicut Deus Pater secundum omnipotentiam suæ magnificentiam, animam meam secum in throno dignissimo sublimauit honore, vt sim post ipsum potentissima in cœlo, & in terra, ita ad sim tibi in hora mortis confortando, & expellendo à te omnem contrariam potestatem.

Ad

Ad secundum ora, ut sicut filius Dei secundum suæ inscrutabilis sapientiæ præualentiam, scientia, & intellectu me artificiosissimè decorauit, & totam repleuit, ut super omnes Sanctos maiori cognitione fruar beatissima Trinitate, & qui me tanta claritate perlustrauit, ut uelut Sol radians in uirtute, totum cœlum illuminem: ita in hora mortis animam tuam lumine fidei, & cognitionis profundam, ne fides tua ignorantia, aut aliquo errore tentetur.

Ad tertium ora, ut sicut Spiritus sanctus suauitatem sui amoris plene mihi infudit, & tam suauissimam, & mitissimam effecit, ut post Deum benignissima, & dulcissima sim; ita ad sim tibi in hora mortis infundendo animæ tuæ suauitatem diuini amoris, qui in tantum præualeat in te, ut omnis pœna, & mortis amaritudo ex amore tibi sit præsuauis. hæc apud S. Mechtildem.

EXEMPLA EORVM, QUI PECULIARES preces Deiparæ offerre consueuerunt.

16 **N**unc subiicienda sunt exempla aliorum, quot iisdem ferè auctorum uerbis, breuitatis tamen studio interdum
in

in pauca collatis, quorum iudicio Deipara eiusmodi precibus, ac præsertim salutatione Angelica miraculis editis maximopere se delectari ostendit.

I.

S. Bernardini Senensis pietas assidua erga Deiparam.

S. Bernardinus Senensis adhuc in seculari habitu degens ad imaginem B. Virginis elegantissimã, depictam supra portã vrbis Senensis, quę Camollia dicitur, quotidie multis annis nudis genibus piissimas offerebat preces, quemadmodum legimus in vita eiusdem. quare mirum non est eum castitatem ab omni labe puram integramq; seruasse, & à Virgine consecutum, vt cum iam Ordinem Minorum complexus celeberrimus esset Concionator: de ea deuotissimè, ac crebriò concionaretur. Eius rei testes sunt sanctissimi hominis de Virgine non minus piæ, quam doctæ conciones, quę impressæ habentur, quas que nos sæpe in hoc opere citauimus.

II.

S. Antoninus.

Cæsariensis. Salue Regina canens quidam à tonitruorum, ac fulminum timore liberatur.

De Antiphona *Salue Regina* quàm grata sit Virgini, præter id, quod hac de re affert S. Antoninus 3. part. tit. 23. cap. 3. §. 1. narrat Cæsarius lib. 7. cap. 30. Sacerdotem quendam, qui eandem Antiphonam *Salue Regina* identidem dicebat à timore tonitruorum, ac fulminum, quibus nimis terrebatur, liberatum fuisse meritis Deiparæ, quæ ei ad altare

oranti

oranti apparuit, sicque cum est allocu-
ta, qui Antiphonam *Salve Regina* liben-
ter, ac frequenter decantas, nunquam
tonitrua, neq; fulmina, quorum timore
sapius affigeris, te lædent, & ex eo tem-
pore liberatum se sensit.

Vir quidam nobilis quoniam bonis
operibus studiosè vacabat; & oratio-
nem illam, cuius initium est: *O Inteme-
rata*, in honorem beatissimæ Virginis, &
sancti Ioannis Euangelistæ quotidie re-
citabat, seruatus est à dæmone, qui serui
famulantis habitum, formamque susce-
perat, vt eum à via veritatis auerteret, &
si posset etiam contrucidaret. Verum à
sancto quodam Episcopo deprehensus
est. mox tota re patefacta, fraudeq; fru-
stratus sua, euauit. Vincentius libro 7.
spec. hist. cap. 101.

III.

Per ora-
tionem, O
Intemera-
ta, &c.
quidam à
dæmone li-
beratur.

Beluacen.

EXEMPLA DE SALVTA-
tione Angelica.

17 **B**EATVS Albertus Monachus Cri-
spiniensis Monasterij, qui circa
annum Dorcini 1140. floruit, præter
Psalterium Dauidicum, quod recitabat,
cæties per diem flectebat genua, & quin-
quagies, prostrato quidem corpore, sed
articulis, & digitis subleuato, ad vnam
quam-

I.

B. Albert.

Q

Dei-
certim
editis
in sa-
m B.
supra
a dici-
enib;
dmo-
re mi-
nula-
a Vir-
linem
us ef-
ne, ac
testes
e non
s, que
epcin
quàm
d hac
it 23.
p. 30.
An-
dice-
num,
cum
altare
oranti

quamque gestum curvationem dicebat salutacionem Angelicam. Hæc et vita eiusdem apud Sarium tom. 2. die 7. Aprilis.

II.

Salutationis Angelicæ notis post obitum exornatus, quidam qui uiuens illam sapius iterat.

Cuius quidam Coloniensis post mortem suæ nepti apparuisse scribitur in splendido habitu, in quo maximè in calceis, & in calceis scriptum erat circum circa salutatio Angelica, quam uiuens ad Ecclesiam eundo, vel redeundo, vel in curia sua deambulando frequentissimè ruminabat. Cæsarius libro 12. cap. 50.

III.

Salutatio Angelicæ in folijs arboris progressa ore Monachi illam sæpè iteratis, post obitum reperitur.

Miles Veteranus Cisterciensem Ordinem ingressus, præ ingenij iuditate orationem Dominicam nulla ratione addiscere poterat: multo tamen, & diuturno labore salutacionis Angelicæ breuem versiculum inter prandendum ad vnamquamque ferè buccellam illum ruminando memoriæ mandauit, & longo uoluntantam in ipsa salutacione mentis dulcedinem concepit, ut cordi eius, & ori matris Christi memoria indelebiliter adhereret. post cuius obitum in eius tumulo arbor ignoui generis uisa est, cuius folia literis aureis insignita AVE MARIA GRATIA PLENA, notabiliter singula continebant. venit Diocesanus Episcopus, & per effossionem inuenit radicem

tem arboris ex ore Veterani ortum habere. quod vbi compertum est, arbor illa in omnium oculis aruit & defecit. Thomas Cantipratensis lib. 2. apum cap. 29. part. 9.

B. F. Romęus Hispanus ex Catalonia Ordinis Prædicatorum, Virginis deuotissimus, iugiter eius sanctum nomen & laudes canebat, & alijs narrabat: inter alia pietatis exercitia quotidie SALVTATIONEM ANGELICAM certo numero millies deuotè recitabat: & ne quis error in numero salutationē incundo contingeret, cordulam mille nodis distinctam habebat, quam in suprema sua ægritudine è manibus nunquam deponebat. Obijt verò sanctè die primo Nouembris anni 1261. hæc ex 1. par. Chron. S. Dominici lib. 2. cap. 65.

18. S. Elzearius Comes Ariani, cuius memoria in martyrol. die 27. Septēb. recolitur, interrogatus à quodā viro religioso, quem in precibus suis modum, formamque sibi præfigeret, & quem è Sanctis sibi præcipuè patronum delegisset? Respōdit ille: Equidem Virg. sanctissimam mihi patronam, & aduocatam elegi: cumq; ad orandum me præparare volo, indigentiam, & vtilitatem meam prius considero; atque ita Matrigratia me com-

Canti-
pratensis.

IV.

B. F. Romęi Hispani deuotio erga salutationem Angelicam.

Chron. S. Dominici.

V.

Consolationum celestium vbertatem infundendis precibus S.

Elzearius per Angelicam salutationem à Deo parat.

Q 2

men-

mendans eam precor humiliter, ut ea
quæ ipsi, & eius benedicto filio grata sint
ponat in corde, & ore meo: simulq; quæ
ta possum animi pietate semel ei offero
ANGELICAM SALVATIONEM. ea dicta
nunquam mihi deest noua rerum diui-
narū materia Hæc in vita eiusdem apud
Surium tom. 5.

Surius.

VI.

*Ab insa-
nabili
morbo li-
beratur
Cisterciē-
sis, qui An-
gelicam
salutatio-
nem pro-
nunciare
consue-
rat.*

Monachus quidam Cisterciensis
nomine Adam in sua pueritia caput ha-
bebat ita scabiosum, ut præ fœtore pu-
redinis scholares cum eo sedere recu-
sarent. Is salutationem Angelicam di-
dicerat, eamque frequenter recitabat.
Cumque apud Monasterium Westpha-
liæ eundo scholam, siue ad matutinas
quotidie per quandam Ecclesiam trans-
iret, ante Oratorium in honorem Dei
Genitricis cum tribus uenijs totidem
faciebat salutationes. Nocte quadam
putans pulsatum esse ad matutinas, sur-
rexit tremens, & inuenit Oratorium
clausum: quare tribus vicibus de more
genua flectendo Angelico versiculo Do-
minam nostram salutauit: surgens in-
uenit ostium apertum, & tanta erat in
Ecclesia claritas, ut fulgori meridiano
assimularetur. Viditque ante maius al-
tare septem matronas residentes, vnam
in medio, quæ cæteris clarior erat, quæ
etiam

etiam ei ad se vocato dixit: Bone puer
 quare non adhibetur cura capiti tuo, re-
 spondit ille Domina iam circa me labo-
 rarunt, sed nihil proficiunt: adiecit illa,
 Ego sum Mater Christi, & Domina hu-
 ius Oratorij, & quia mei memoriam
 habere solitus es, ego & tibi curam ad-
 hibeo, accipe fructus ligni fusilis, &
 fac tibi hodie ex eo lauari caput tribus
 vicibus ante Missam in nomine Patris,
 & Filij, & Spiritus sancti, statimque cu-
 raberis. Deinde eo genuflectente ma-
 num benedictam super eius caput po-
 suit, dicens ab hac hora vsque ad diem
 mortis non dolebit caput. Mulier vero,
 que puerum nutriuit, eis cognitis in
 proxima valle ostensos fructus collegit,
 & caput eius lauit, statimque conualuit:
 nec vnquam postea capitis dolorem est
 passus. Quod in Ordine Cisterciensi
 satis est miraculosum. Casarius libro 7.

Casarius.

19 Clericus quidam tamen si seculo de-
 ditus, Deiparam tamen adeo amabat,
 & reuerbatur, vt quotiescunque Ecclē-
 siam intraret, vel per eam transiret, nul-
 la vel occupatione, vel obliuione impe-
 diebatur, quin cum omni deuotione, &
 humilitate genuflexo Deiparam salu-
 tatione Angelica honoraret, rursus ge-
 nufle-

VII.
 Deuotus
 B. Virgin.
 quidam
 Clericus
 ab eadem
 in summa
 agritudine

Q 3

nufle-

Angelo nufflexo dicebat: *Beatus venter, qui te*
custode portauit *Christe, & beata vbera, qua te la-*
deprecant- clauerunt *Domini Deum. Is ægritudine*
te sanatur correptus præ dolore linguam, & labia
 dentibus commanducavit: idem de cæ-
 teris membris facturum, si permitteretur.
 cumque lingua & labijs penitus cõsum-
 ptis miserè iaceret, sensibus corporis ex-
 emptus; vidit iuxta lectuli caput perso-
 nam reuerendo aspectu, qui eius Ange-
 lus esse videbatur, & Deiparam proxi-
 grotò enixè interpellabat: apparuit au-
 tem Virgo sanctissima, extractaque v-
 bera visa est protinus immittere in os æ-
 gri, & sancti lactis sui rore infuso, su-
 bitò suæ linguæ integritatem, & labijs
 antiquum decorem, in toto corpore
 pristinam restaurauit sanitatem: reddi-
 tus igitur sensibus surrexit sanus, & in-
 columis; & factam circa se misericor-
 diam, etiam si lingua taceret, repentina
 vitæ, & morum mutatione omnibus cæ-
 pit prædicare. etenim se, & sua diuino
 seruitio mancipans, de cætero duxit vi-
 tam religiosam. Vincentius lib. 7. specul.
 hist. cap. 84.

Vincent.

Beluacen.

VIII.

Saluta-

tionis An-

gelicæ ver-

Salutationis quoque Angelicæ utilitas,
 & efficacia præcipuè elucet in Satanæ in-
 fidijs, quibus nos impugnat, superandis,
 eiusque viribus retundendis: quod ex
 com-

compluribus, quæ alibi in hoc opere cõ-
 gessimus, exemplis, & exijs, quæ iam
 subiiciemus, liquidò apparet, quin etiam
 demon salutationem Angelicam tan-
 toperè perhorrescit, vt cum teste Cæsa-
 rio lib. 3. capit. 6. Demon aliquando Deo
 permittente in loco, vbi quædam reli-
 giosa puella erat loqueretur, & homi-
 num peccata detegeret, nec tamen ab a-
 liquo nisi ab eadem puella videretur,
 postulatus dicere orationem Domini-
 cam, & symbolum fidei, ea quidem re-
 ctè inchoabat, sed tamen postea verba
 invertebat: salutationem veidè Angelicã,
 quam se scire profitebatur, ne incipere
 quidem potuit propter honorem Dei
 Genitricis, & sacramentum Dominicæ
 Incarnationis.

20 Puella quædam in domo patris sui
 visibiliter à dæmone terrebarur; cumque
 statuisset ad moniales Ordinis Cister-
 ciensis se conferre, nec à dæmone dissua-
 deri posset, ab eodem ad fenestram sola
 rij rapta est, indeq; eam præcipitare co-
 nabatur: sed cum Angelicam salutationem
 diceret, dimissa est ab inimico, sibi dicē-
 te: Si in hac hora mulierem illam non
 inuicasses, occidisset te. & hoc dicto
 in maximum canem transformatus de
 fenestra transiit. Hæc puella sancti-

Q 4

mo.

*ba demon
 summope-
 re auersa-
 tur.
 Cæsarius.*

IX.
*Saluta-
 tionem
 Angeli-
 cam pro-
 nuncians
 mulier in-
 fensum si-
 bi dæmonē
 effugauit.*

monialis effesta cum à dæmonibus visibiliter vexaretur, Virginis sanctissima inuocatione ab ipsis se tuebatur. Casarius lib. 5. cap. 44.

X.
Aliud simile exemplum.

Quædam mulier nomine Alheydis apud Bonnam diœcesis Colonienſis, cum aliquam diu cum quodam Sacerdote impudicè vixisset; illeque suspendio se ipse in proprio cubiculo necasset, tanto terrore est correpta, vt in quodam sanctimonialium cœnobio religionis habitum susceperit: verum à dæmone visibili forma die, noctuque vt ad secularem vitam rediret, importunè sollicitabatur. Quæ cum eum à se signo crucis, & aquæ benedictæ aspersione abigere tentaret, & ille quidem ad modicum tempus recederet, sed iterum rediret: tandem à quadam ex sororibus edocta, salutationem Angelicam alta voce in eius faciam inclamauit, ex quo tempore dæmon dira inprecans ei, à quo hoc remedium acceperat, ac si sagitta percussus, vel turbine impulsus esset, auſugit, nec vltra propius accedere præsumpsit, quin etiam sanctimonialis illi tali iaculo munita, dæmonem in posterum absque terrore vidit, ad extremum cuiusdam religiosi viri consilio suorum peccatorum confessione generali Sacerdote

doti facta dæmon ex illa hora nunquam
ab ea visus, vel auditus est. hæc Casarius *Casarius.*
lib. 3. cap. 13.

21 Idem Casarius lib. 7. cap. 26. simile **XI.**
quid narrat euenisse cuidam Conuerso *Simile*
Ordinis Cisterciensis, cui dæmon visi- *exemplum*
biliter se obijciens multis modis cum *de quodã*
terrebat; adeoque ei erat infestus, vt *Cister-*
Conuersus neque crucis signo, neque a- *cienss.*
liqua oratione illum effugare posset. sed
à quodam religioso edoctus, Angelicam
salutationem contra eum protulit, qua
malignus spiritus velut turbine impul-
sus recessit, malè imprecans ei, qui tale
dederat consilium, sicque ab eo est libe-
ratus.

Matrona quædam Dei Genitrix im-
pense addicta, filios instruebat, vt ipsam
in suis necessitatibus inuocarent, reci-
tando Aue Maria. Huius filia satis erat
dissoluta, vagabunda, & saltatrix, & fru-
stra à matre sæpius est correpta; nam pa-
ter eam diligebat præ cæteris filijs, quod
pulchra esset, & mundana, emitti que ei
vestes pomposas. cui, cum aliquando de-
fessa sub arbore quiesceret, dæmon ap-
paruit, dixitque: Veni mecum, ego enim
sum diabolus, cuius propositum conaris
implere; arma, & rete nostrum ad ani-
mas capiendas. Vnde modo recipies pe-
nam

XII.
Aliud si-
mile ex-
emplum
de qua-
dam mu-
liere, quã
dæmon
ad infer-
num ra-
piebat.

Q 5

nam

nam pro peccatis tuis, & omnium quos per ornamentum corporis tui ad malas concupiscentias traduxisti: & diabolus statim violenter nitebatur eam rapere. & illa ex institutione matris clamavit, dicens: Virgo Maria adiuua me, & statim clara voce dixit: Ave Maria gratia plena, &c. Respondit diabolus: Maledicta sit, quæ hanc orationem te docuit; quam si non dixisses, ad inferni incendium te traxissem, vbi cum tuis æqualibus pœnam condignam pro omnibus, quos ad peccandum traxisti, inuenisses. quæ postea nunquam amplius chorizavit, vestes pomposas deposuit, vitam, & mores humiliter emendavit, & B. Virgini amplius vsq; ad mortem seruiuit. hæc ex Doctore Iacobo de Paradiso Carthusiano apud Specul. Exempl. distinct. 9. num. 107.

*Speculum
exemplor.*

XIII.

*Angelica
salutatio
nè quoti-
diè pronū-
cians mi-
les: à de-
mone qui
quatuor-
decim an-*

22 Cum quidam miles Virginis studiosissimus, quam singulis diebus salutare consueverat, nec ab ea consuetudine vllò vnquam impedimento recedebat, castrum possideret in publica via situm, & viatores, quoscumq; prædaretur, eosque bonis spoliaret suis. Accidit aliquando, vt vir quidam religiosus, ac pius illac iter faceret, quem grassatores illi spoliare volebant.

Hic

Hic ille prædones impensè rogare, vt nos ipsum
 sese ad eorum ducem tantisper sisterent, *obsederat,*
 velle cum eo quædam secreta commu- *liberatur.*
 nicare, à quo tandem petijt, vti sibi ad v-
 niuersos, qui ex sua familia, castro ve ef-
 sent co-uocatos, Verbum Domini ha-
 bere liceret. accersuntur, & accurrunt v-
 niuersi. Porro vir sanctus vnum è mul-
 tis desiderari pronunciat: vniuersi verò
 adesse omnes astruunt; exclamat vnus,
 solum cubicularium deesse. Mittitur, qui
 hominem in concionem producat, qui
 vbi virum sanctum procul aspexit, cœpit
 oculos inuertere, rotare caput more de-
 mentium, denique obluetari, nec pro-
 pius accedere audebat. Hic sanctus ad-
 iuro te, inquit, per nomē Domini nostri
 IESV CHRISTI, vt quis sis, nobis edisse-
 ras, & quam ob causam huc veneris palā
 pandas: ille Christi imperio coactus,
 p-
 ofiteretur se dæmonem esse sub humana
 specie quatuordecim annis cum milite
 hoc fuisse, atque se eo consilio à princi-
 pe tenebrarum missum, vt diligenter ob-
 seruaret, num aliquo die Miles piam il-
 lam salutandæ Virginis consuetudinem
 intermitteret. Quam si vel vno intermi-
 sisset die, futurum fuisse aiebat, vt eius
 strangulandi, animæque ad inferos per-
 trahendæ potestas sibi permitteretur:

se in famuli speciem quatuordecim annis illum obseruasse, nec vllum vnquam abijisse diem, quo miles Deiparā de more non salutauerit. Atque hæc omnia cum planè cognouisset Grossator Miles ad sancti viri pedes proiectus, suorum scelerum veniam petijt, ac vitæ suæ rationem correxit, seq; ad pietatem reuocauit. Vir autem sanctus Christi imperio dæmonē protinus abscedere iussit in locum vnde ijs, qui Virginem Deiparam inuocant, nihil prorsus damni inferre audeat; quibus dictis dæmon euānit.

*Iacobus de
Voragine
Speculum
exempl.*

Hæc Iacobus de Voragine in festo Annunciationis B. Virginis, & refertur in Speculo Exemplorum dist. 8. n. 60.

CAPVT

CAPVT VI.

DE PRECIBVS ALIIS,
 atque obsequijs, quæ Virgi-
 ni Deiparæ exhiberi
 possunt.

PRIMI GENERIS
 OBSEQVIA, QVINQVE
 POSTREMA.

- III. Officium beata Virginis, num. 1.
 IV. Litania beata Virginis, num. 3.
 V. Rosarium Deiparæ, & de eius Nomi-
 ne, Auctore, precandi ratione, ac
 multiplici utilitate, num. 4.
*Exempla seu miracula in ijs, qui Rosa-
 rium recitarunt, Deiparæ ope pera-
 acta, num. 9.*
 VI. Corona Deiparæ, num. 12.
*Miracula in ijs, qui Coronam recita-
 bant, Deiparæ fauore exhibita, nu-
 mer. 13.*
 VII. Corolla, in qua ter oratio, & duo-
 decies salutatio Angelica repetitur,
 num. 15.

SECUNDVM GENVS
obsequiorum.

Mortificationes, & corporis afflictiones in honorem Deiparae, num. 17.

Eorum exempla, qui ieiunium, vel aliud pietatis opus propter Deiparam exercebant, num. 18.

Imperatorum, & Regum in Deiparam pietas Sabbato, vel alijs eidem dicatis diebus, num. 19.

Deipara miracula, & beneficia in eos, qui ieiunium, vel aliam mortificationem etiam interiorem in eius honorem susceperunt, num. 20.

TERTIVM GENVS
obsequiorum.

Opera misericordiae tum spiritualia, tum corporalia in honorem Deiparae, num. 23.

III.

OFFICIUM B. VIRGINIS.

INTER preces, quæ in Deiparae honorem suadi possunt. Tertio loco recensuimus Officium, quod vocant paruum beatae Virginis, quod

quod Urbanus Secundus anno millesimo nonagesimo quarto in Concilio Claremontensi iussit in honorem Virginis in Ecclesia quotidie recitari; quem admodum capit. 29. retulimus: ubi etiam diximus, quinam ad illud persolvendum teneantur, post Pij Quinti Pontificis Maximi tempora, cuius iussu anno millesimo quingentesimo septuagesimo primo idem B. Virginis Officiū, adiunctis precibus reformatum prodit, adiectis indulgentiis, quas illud, vel alias orationes eodem volumine insertas recitantes, idem Pius Quintus benignè est largitus. Illud centè præclarum, quod in vita sancti Brunonis apud Surium die 6. Octobr. de hoc Officio Deiparæ scriptum invenimus, & nos cap. 35. vberius narraimus de Carthusianis primis Patribus, absente S. Brunone, magis animi angustijs exagitatis, quibus S. Petrus Apostolus apparēs Virginis præsidium promisit, si in eiusdem honorem preces horarias quotidie recitarent. quare animi lætitia mirificè perfusi, Deiparam sui Ordinis patronam delegerunt, & ab ijs molestijs Virginis ope sunt liberati.

Conciliū
Claremon
tense.

Surius.

A mole-
stijs pluri-
mis Car-
thusiani
Officiū
B Virg. re-
citantes
liberati.

Petrus Damianus apud Baronium *Simile ex-*
Tomo II. ad annum 1056. narrat in *emplū de*
Mo-

*Monaste-
rio Gamu-
genfi.*

*Pet Da-
mianus.
Baron.*

*Officij B.
Virg. reci-
tandi vsus
frequen-
tissimus.
Exemplū
de fratre
Regis Hū-
garia.*

Monasterio Gamugense statutum fuisse, vt cum horis Canonicis quotidie B. Virginis quoque Officium diceretur: quod tamen post triennium recitare omiserunt. verum tot, tantisque aduersitatibus, deprædationibus, & rapinis eiusdem Monasterij bona diripi cœpta sunt, vt Monachos omnes vitæ tæderet suæ. At Petrus Damianus, idcirco hæc ijs accidisse exprobrauit, quod de suo Monasterio matrem pietatis eiecerint. Quare humiliter prostrati, ac salutari correpti pœnitentia solitum Virginis officium nusquam se neglecturos vnanimiter polliciti sunt, nec ita multo post ad mentis, animiq; serenitatem Virginis beneficio redierunt.

2 Hoc porro B. Virginis Officium adeo in omnium tum virorum, tum mulierum mores inductum cernitur, vt eorum, qui legere norunt, nemo ferè sit qui illud apud se habere, & interdum recitare non studeat. Et sanè benignissima Virgo eam pietatem miraculis aliquando comprobasse legimus, vt videre licet in fratre Regis Hungariæ, quem tempore Caroli Francorum Regis horas has dicentem clementer visitauit; à carnalibus nuptijs, quas solum contraxerat, ad castitatem in religione seruandam traduxit;

duxit; ei que festum Conceptionis celebrandum edixit, quod fufius in tractatu de festis Deiparæ ex Iacobo de Voragine, & ex Epistola Anselmi retulimus. Quare qui Virginis studiosi censentur, eiusmodi officium piè recitare consueverunt: cuius rei, omnibus satis quidem exploratè, exemplum vnum, vel alterum proferamus.

Tract. de festis. Iacob. de Voragine.

S. Elisabetha Lusitaniæ Regina sanctitate insignis (auctore nostro Petro Ioanne Perpiniano orat. 1. laudationis in eandem singulis diebus officium diuinum, quod sacerdotes persoluunt, Septem Psalmos, & Defunctorum officium recitabat, quibus mira quadam religione adijciebat officium paruum B. Virginis.

S. Elisabetha Lusitania Regina. Ex Petro Perpiniano.

Beatus Iacobus Venetus Ordinis Prædicatorum ab incunte ætate Auiæ opera in Deiparæ pietate est educatus: puer verò Deiparæ officium quotidie recitabat, statuitque reliquo vitæ suæ tempore illud non omittere. Postea verò decimo septimo ætatis anno Ordinem Prædicatorum complexus sanctitate, & miraculis clarus, obiit anno 1314. ætatis 83. Auctore Ferdinando Castillo in Chronico Ordinis Prædicatorum part. 2. lib. 1. cap. 26.

B. Iacobus Venetus Ord. Prædicatorum. Ex Chronico Ord. Præd.

Huc

*Opuscula
S. Bonauē
tura in B.
Maria
Virginis
honorem.*

Huc reuocari potest id, quod sanctus Bonauentura Doctor verè Seraphicus, & studio erga Deiparam mirificè incensus in Deiparæ honorem non minus piè quam eleganter excogitauit. Enimuerò multa in Dei laudem edita, mutatis subinde verbis, Deiparæ accommodauit, atq; ita integrum Dauidicum Psalteriū, Cantica, quæ ex sacris literis in Officio recitantur, symbolum sancti Athanasij: *Quicumque vult saluus esse*, & Hymnum Sanctorum Ambrosij & Augustini, cuius initium est: *Te Deum laudamus*, in Deiparæ laudem concinnatis quibusdam verbis felicissimè transtulit, vt videre est tomo secundo suorum Opusculorum.

IV.

LITANIÆ B. VIRGINIS.

3 **Q**UARTO Litaniæ, quæ peculiariter in Virginis honorem sunt editæ, atque in templo Lauretano, & alibi decantari solent, sicuti magnam erga Virginem pietatem excitant: ita non sine insigni animarum & corporum emolumento à fidelibus vsurpantur, ac piè recitantur. Earum præstantissimam quidem opem cum alij complures, tum nostra

stra potissimum, ut cap. 35. diximus, est experta Societas, cum magnis persecutionum procellis ageretur. Et sane fideles in rerum suarum angustijs, adversisque temporibus, ex Sanctorum Litanijs, quibus eorum intercessionem invocamus, magnum adiuventum experiuntur. Testes eius rei sunt Litanie Maiores die 25. Aprilis, à sancto Gregorio institutæ, quarum formulam ex Bibliotheca Cassinensi literis Longobardicis exaratum habet Arnoldus Wion libro quinto ligni vitæ, cap. 21. Testes triuina Litanie ante Domini Ascensionem ob imminentem cladem à sancto Mamerto Viennensi Episcopo restitutæ, & ab Ecclesia vniuersali comprobatae. Testes Litanie, quas beata Coletta Monialium S. Clare Reformatrix eximia, ut est apud Surium in eius vita, capit. 26. & 27. cum siue in itinere, siue etiam in Monasterio à facinorosis hominibus aliquid mali metueret, ad suam suorumq; incolumitatem, ac salutem non sine fructu recitandas, suis edicebat. Quæ cum ita sint ex Litanijs Deiparæ, cuius preces, ut cap. 30. dicebamus, præ cæteris Sanctis apud Christum sunt efficacissimæ, quantum opis, quantumq; præsidij sperare possumus, ac debemus? Quocirca

San-

S. Gregor.
Pontifex.

Arnoldus
Wion.

S. Mamertus
Viennensis
Episcopus.

Surius.

S. Bonave.

Sanctus Bonaventura doctrina, ac pietate insignis quaedam Virginis Deiparæ Litánias ex varijs eiusdem epithetis atq; elogijs concinnatas edidit, quæ quidem in 2. tomo opusculorum impressæ reperiuntur.

V.

ROSARIUM DEIPARÆ, ET DE

eius nomine, Auctore, precandi ratione,

ac multiplici utili-

tate.

De Rosario B. Virginis.

4 QUINTO, Rosarium, seu Psalterium Deiparæ, quod ternis salutationis Angelicæ quinquagenis continetur, Oratione Dominica ad singulas decadas præmissa, Sanctus Dominicus ad extinguendam Albigeasium hæresim, Deiparæ monitu feliciter instituisse scribitur, ut mox dicemus; quæ orandi formula maximo animarum fructu propagata tot, tantisq; miraculis illustratur, ut nonnulla de eius Nomine, Institutione, Recitandi ratione, utilitate mihi dicenda existimarim, adiectis nonnullis hac de re exemplis ac miraculis.

Cur hæc precandi ratio sit à rosis nuncupata.

Et ut nomine exordiamur, Rosarium locus est ROSIS confitus, quemadmodum latinus Poeta dixit:

B fe-

*Biferiꝝ Rosaria Pesti.**Virg. 4.**Georg.*

Ex hac verò metaphorica similitudine Rosarium appellamus precandi quandã formulam mysticis contextã Rosis, hoc est Oratione Domini, & salutatione Angelica ad certum numerum, & ordinem dispositus.

Nec cuiquam mirum videri debet, si ex Rosis potius, quam ex alijs floribus fertum hoc seu Coronam, qua Deiparam mysticè redimere studemus, contextam dicamus, ideoque Rosarium appellemus: tum quia Rosa omnibus coronis facile aptatur, ut propterea Ana-

creon, teste Iulio Polluce lib. 6. *ἡ ῥοσὴν ἰουλιος ποδαριον* dixerit, hoc est, Coronam Ro-

Pollux.

seam: tum etiam, quia Rosa suauitate, fragrantia, & coloris pulchritudine meritò diuinæ laudis typus appellari potest; qua laude Deus, Deiparaque summoperè delectantur. Quare Ecclesiastici

Eccel. 39.

39. Spiritus sanctus cum sanctos viros ad Dei laudem lachrymarum vi roboratam excitaret, Rosæ metaphora ad aquas positæ eam exprimit: *Obaudite, inquit, diuini fructus, & quasi ROSA plantata super riuos aquarum fructificata.* & mox: *Collaudate canticum, & benedicite Dominum in operibus eius.* Hinc factum exi-

stimo

stimo; vt in compluribus miraculis, quæ recitantibus Rosarium, siue Coronam siue Corollam Deipara ostendere dignata est, quæq; infra referemus, crebro sub Rosarum typo salutationes Angelicæ significantur.

Neque nouum est precandi rationem ex his laudum orationibus, quasi variis floribus conflata, Sextum, siue Coronam dici, cum Græci Coronam laudum appellent, & Nazianzenus Tragœdia Christus patiens de Corona Deiparæ mysticis precationum flosculis conflata cecinisse videatur, cum Deiparam sic alloquitur;

*Ego fretus his tibi me audentius,
In verba supplex offeram, & suauis-
simo*

*Contextam ab horto, quia tuum exor-
nem caput,*

*CORONAM ô Domina proferam, vt
qua gratia.*

*Rosarium
cur Psal-
terium et-
iam dici
soleat.*

Eadem precandi ratio non tantum ro-
sarium, verum etiam PSALTERIVM dici
solet, quod instar numeri Psalmorum in
Dauidico Psalterio centies quinquagies
salutatio Angelica reperitur; quare quin-
decim decades, quæ totidem Christi, ac
Deiparæ mysterijs respondent, conficiun-
tur, & ad tres quinquagenas reuocantur,
iuxta

iuxta triplicem mysteriorum, quæ Gaudiosa, Dolorosa, & Gloriosa dicuntur, varietatem.

Secundam ad Rosarij Auctorem, & institutorem veniamus, quem S. Dominicum Ord. Predicatorum Fundatorẽ fuisse testantur in suis Bullis Leo X. Pius V. & Gregorius XIII. idq; fusè tradit Ferdinandus Castiglia in 1. part. Chron. S. Dominici lib. 1. c. 11. 35. & 43. & alij, qui hac de rescribunt.

Illud tamen minimè reticendũ Polydorum Virgilium lib. 5. de inuent. rerum c. 9. referre Petrum Eremitam, qui annũ Domini circiter 1093. de bello sacro indicendo cum Urbano II. egit, & Christianos omnes ad illud suscipiendum vehementer exhortatus est, cum nondum inuenta esset ars impressoria, & difficultas foret libros precũ manuscriptos habendi, ac faciliorem orandi rationem, inuenisse modum, Deum, beatissimam quæ Virginem per lapillos, seu globulos precandi, quod etiam testatur Ioannes de Pineda Ord. Minor. lib. 20. Monarch. Eccles. c. 2. §. 4. & Arnoldus Wion. lib. 5. ligni vitæ cap. 104.

Quod si alius id reperamus, inuenimus apud Palladium in Lausiaca cap. 2. Abbatem Paulum 300. orationes, quas

Rosarium à S. Dominico institutum. Ferdinandus Castiglia in Chron.

S. Dominici.

Similis precandi ratio à Petro Eremita prius inuenta.

Polydorus Virgilius. Ioannes de Pineda.

Arnoldus Wion.

Alia similis ab Abbate Paulo.

Palladius.

*Historia
Tripartita.*

quas faciebat, calculis in sinu numerasse, quod etiam legimus in historia Tripartita lib. 8. cap. 1. Hoc ipsum per cordulam nodis distinctam ab aliis factitatum legimus. Cæterum quicquid sit de institutione modi iterandi salutationem Angelicam per globulos: certè peculiaris hæc orandi formula, quæ Rosarium siue Psalterium appellant, certo ac constituto numero, quo oratio Dominica quindecies, & salutatio Angelica instar Davidici Psalterij centies, & quinquagies repetitur, à S. Dominico inclyto ordinis Prædicatorum Patriarcha contra Albigenfes hæreticos instituta est, atque in tres salutationum Angelicarum quinquagenas tributa; in qua ad excitandum erga Christum, eiusq; Genitricem pietatem, quindecim sacra eorundem mysteria meditanda proponuntur.

*Modus
Rosarij recitandi.*

6 Ratio porro Rosarij recitanda est, ut cum quindecim sint mysteria, quæ animo recolenda in eo præscribuntur; In ipsorum singulis Oratio Dominica semel, decies verò Angelica salutatio sit pronuncianda.

Ac primis quidem quinque mysterij totidem beatæ Virginis Gaudia proponuntur, quæ vulgò propterea Gaudiosa dicuntur.

Quo-

Quorum primum illud est, cum fuit à Gabriele Archangelo salutata, cumque est ei Christi Incarnatio nunciata.

Alterum sequitur, quando eadem adijt S. Elisaberham.

Tertium cum filium suum peperit, Domium nostrum Iesum Christum.

Quartum cum eundem obtulit in templo.

Quintum denique cum eum reperit inter Doctores in templo audientem illos; & interrogantem.

Alia quinque mysteria, quæ dolorosa dicuntur, quinque itidem præcipuos dolores complectuntur.

Primus dolor est, cum Dominus oras prolixius in horto Gethsemani factus in agonia sudavit sanguine decurrentibus sanguinis guttis in terris.

Alter quando diris flagellis cæsus est ad columnam.

Tertius cum spinis est coronatus.

Quartus quando crucem gestans Matrem habuit obuiam.

Quintus demum, quando cruci affixus inter latrones duos Patri spiritum tradidit.

Postrema gloriosa dicuntur.

Primum quidem quando idem Dominus

R

minus

minus noster ad vitam redijt immortalē.

Alterum, quando in cœlum gloriosus ascendit.

Tertium, quando Spiritum S. discipulis misit.

Quartum, cum B. Virgo primum anima, deinde post triduum recepto corpore in cœlum est assumpta.

Postremum, quando est à filio coronata, & super Angelorum beatorum omnium choros euecta: hic etiam consideranda est ipsius beatissimæ Trinitatis, & omnium Sanctorum gloria.

*Ad quid
veneratur
qui in Ro-
sarij Soda-
litatem
sunt ascri-
pti.*

*Albertus
Castellan.*

Verum ut est in regulis Sodalitatis Rosarij, quas refert Albertus Castellanus Venetus in pijssimo illo Rosarij libro, quem Italico sermone conscripsit anno Domini 1521. etsi quicumque in Rosarij Societatem ascriptus debet integrum Psalterium centum quinquaginta salutationum Angelicarum semel in hebdomada recitare: ad faciliorem tamen eius recitandi rationem in tres æquales partes distribuere licet; ita ut vno die quinq; primis mysterijs meditandis quinquies oratio Dominica pronuncietur, quinquagies saluatio Angelica: eademq; ratio altera die, ac tertio in alijs item mysterijs teneatur. Quod si quis per obli-

uionem, siue etiam per negligētiā, aut Rosarium totum, aut eius aliquam partem omiserit, nullam propterea culpam contrahet, sed præmio duntaxat illo carebit, quod esset adeptus si non omisisset. Verūtamēn quotiescunq; eius recitandi consuetudinem resumere libuerit, rursus eius præmia, fructusque consequetur. Porro, qui aduersa valetudine, aut alia legitima causa præpeditus, Rosarium expletē non queat, modò sit in eiusdem Societatem ascriptus, poterit alteri suo illud nomine tradere persoluendum, ei que plurimum proderit. Sciendum præterea magno cum fructu applicari posse ijs, qui vita functi sunt, & in Purgatorio degunt: præsertim si eorum nomina in librum Sodalitatis sint relata. hæc aliaque multa in regulis illis Sodalitatis Rosarij.

7. Celebrem autem fuisse hanc Rosarij recitationem ætate sancti Domini- ci eius institutoris complura miracula confirmant, quæ Thomas Cantipra- tensis Ordinis Prædicatorum, qui eodem sæculo cum sancto Dominico vi- xit, in lib. apum connumerat, & nos mox referemus.

Verum tempore procedente huius sacri Rosarij instaurator fuit Alanus à

R 2

Rupe

Thomas
Canti-
pratensis.

Alanus à Rupe Britannia Ordinis Prædicatorii Rosarij pietatē iussit Deipara instaurat. Albertus Castellanus. Leander. Albertus Alfonsus Ciacconus. Rosarium ab altero Alano Rupensi Ord. Prædicatorum apud Colonienses promulgatum. Sixtus Senensis.

Rupe Britannia Ordinis Prædicatorum, cui annum Domini circiter 1460. Virginem Deiparam apparuisse, munusque Rosarium prædicandi demandasse, refert Albertus Castellanus Venetus loco citato; idemque affirmat Leander, Albertus. Et sanè Alanus Virginis imperiū strenuè est executus: eius etiam hortatu Franciscus, & Margarita Duces Britannia Indulgentias Rosarium recitanti- bus à Sixto IV. Pontifice impetrarunt, auctore Alphonso Ciaccone Ordinis Prædicatorum in sua Bibliotheca. Fuit etiam alius Alanus Rupensis Germanus, ex Dominicana pariter familia, qui apud Colonienses multas Rosarij Societates instituit, confirmationemque à sede Apostolica impetrauit, eius argumenti edito libro, qui quidem, ut dicitur, temporum iniuria periit: moritur autem anno 144. teste Sixto Senensi in Bibliotheca sancta libro 4. sequenti verò anno irruentibus in Colonienses bellis, maiori feruore ad Deiparam per Rosarium cōfugerunt: nam Leo X. Pontifex Maximus in quodam amplissimo diplomate anno 1520. Rosarij Confraternitatem, ritumque seu modum per Rosarium orandi ante approbatum, rursus approbat & confirmat; plurimasque indulgentias, ac fa-

ac facultates eidem largitur: initio verò eius diplomatis, qua occasione Coloniae huius Rosarij deuotio restituta fuerit, commemorat: eius diplomatis partem ad verbum in praesentia recensenda duxi quod multa ex ijs, quae de Rosario differimus breuiter complectatur; diplomatis verba haec sunt.

Sanè pro parte dictorum filiorum Priorum, & Fratrum domus Praedicatorum Coloniensium, nuper exhibita petitio continebat, quod olim, prout in historijs legitur à S. Dominico quaedam Confraternitas vtriusque sexus fideiũ, de Rosario eiusdem B. Mariae Virginis nuncupata, ad honorem Angelicae saluationis instituta, & in diuersis mundi partibus praedicata fuit, & sequentibus signis: sed cum ipsa Confraternitas decursu temporis, ferè neglecta fuisset, & in obliuionem transisset, ac anno 1475. Ciuitas & Diocœsis Coloniensis grauibus bellis premeretur; eadem Confraternitas ad laudem, & honorem praefatae Virginis, vt Ciuitas, & Diocœsis praedicta meritis, & intercessionibus eiusdem Virginis ab eis bellis liberaretur, in Ecclesia dictae domus inuocata, & de nouo instituta fuit, cum certo modo orandi; videlicet quod Confratres, & Sorores

*Diploma
confirmacionis
Rosarij.*

eiusdem Confraternitatis tribus diebus cuiuslibet hebdomadæ ad honorem Dei & præfatæ Virginis, ac cōtra imminentia mundi pericula legerent cōiunctim, vel diuisim toties Angelicam salutationem, quot sunt Psalmi in Psalterio Dauidico, singulis decem salutationibus huiusmodi orationem Dominicam semel proponendo, vt modū orandi huiusmodi Psalterium, siue Rosarium eiusdem B. Virg. vulgariter appellatum. Quam quidem Confraternitatem in dicta Ecclesia de nouo institutam, postmodum bonæ memoriæ Alexander Episcopus Foroliviensis, tunc Apostolicæ Sedis cum potestate Legati de latere per totam Germaniā Nuncius singulari deuotione permotus, & se in eadem Confraternitate recipi, atque conscribi volens, & petens ad preces claræ memoriæ Frederici III. Romani Imperatoris auctoritate Apostolica approbavit, confirmavit, & ratificauit. Hæc ibi.

Indulgentia ac spiritualia emolumenta, qua Rosarium B. Virginis

In eodem diplomate Leo Pontifex fufius persequitur indulgentias ab Alexandro Episcopo Floriuensi Nuncio Apostolico an 1576. & deinde à Sixto IV. an 1479. & ab Innocentio VIII. an. 1483. concessas, quas iterum approbat. Qui verò Leonē subsecuti sunt Pōtiffices, certatim hanc

hanc Sodalitatem, eiusq; Sodales spiri- *recitantes*
 tualibus gratijs ac priuilegijs sunt profe- *consequuntur.*
 curi, vt videre est in Rosarij diplomatis
 apud Iosephum Stephanum Valentinum
 in libro erudite, ac pie ab eo, an. 1584. edi-
 to, cuius inscriptio est: *Sacri Rosarij Vir-*
ginis Maria ab hareticorū calumnijs defen-
sio, & in libro Rosarij Italico ab Alberto *Albertus*
 Castellano Veneto pie conscripto. *Castellan.*

8 Quod si animum aduertamus ad
 eam, quæ ex Rosarij recitatione ab ijs
 præsertim, qui eiusdem Sodalitati sua
 nomina ritè dederunt percipitur, spiri-
 tualem vtilitatem, ea certè multiplex re-
 censetur. Prima est consecutio Indulgē-
 tiarum, quas plurimas Rosarium reci-
 tantibus summi Pontifices cōcesserunt,
 præsertim Urbis stationes, quas Sodales
 Rosarij consequuntur, si ea die quinque
 templi altaria visitauerint, & in singulis
 quinquies orationem Dominicam, ac
 salutationem Angelicam recitarint. Se-
 cunda, meritorum participatio inter
 Confratres eiusdem Sodalitatis Rosarij
 amplissimæ per vniuersum Orbem dif-
 fusæ: qui quidē Confratres cum vtriusq;
 sexus, & plurimi sint, plurima etiam erit
 meritorum inter eos communicatio.
 Tertiò, præcipuorum vitæ Christi, & B.
 Virginis mysteriorum ea occasione cō-

*Franciscus
Costerus.*

*Miscellanea de
Psalterio
& Rosario
B. Virg. ex
Navarro
in Ma-
nuali.*

memoratio, quæ plurimum suauitatis, & utilitatis animæ ea recogitanti afferunt. Denique præstantissimarum, & dulcissimarum preceationum, Orationis nimirum Dominicæ, & salutationis Angelicæ iterata repetitio. Quare ad Rosarij saltem vnam quinquagenam quotidie deuotè recitandam, ne huiusmodi utilitatis, ac fructus simus expertes, omnes Virginis deuoti animum adijcere deberemus. Quoniam verò nonnulli hæreticorum more suo contra eiusmodi pietatis officia, quibus Deum, eiusq; Genitricem piè veneramus, & præsertim contra Rosarium oblatrare sunt ausi, idcirco noster Franciscus Costerus non minus piè quam eruditè eorum insaniam pluribus refellit, in opusculo hac de re edito quem qui volet, consulat.

Nec tacitus præteribo Miscellanea cæ-
tum de oratione, præsertim de Psalterio,
& Rosario B. Virginis, quæ doctissimus
Nauarrus ad Manuale de Oratione, &
horis Canonicis adiecit, in quibus quam
plurima dubiè circa Rosarium

scitu digna pertra-
ctat.

EXEM-

EXEMPLA, SEV MIRACVLA

in is, qui Rosarium recitarunt

Deipara ope per-
acta.

AD extremum exempla pauca de plu-
rimis afferenda sunt, quibus Rosarij
recitationem Deiparæ gratam esse pla-
nè intelligamus, tanta enim miracu-
lorum multitudine, atque præstantia
Deipara hanc Rosarij pietatem sibi cor-
di esse declaravit, vt magno animarum
emolumento vniuersum orbem sit per-
uagata, & innumerabiles vtriusque se-
xus, & omnium Ordinum tum religio-
si, tum sæculares sodalitati Rosarij no-
men dederat.

*Exempla
ac mira-
cula Rosa-
rij à S. Do-
minico
promul-
gata.*

Sed vt ad particula veniamus, fan-
ctus Dominicus, teste Ferdinando Ca-
stiglio in Chron. Ord. Præd. part. I. lib. I.
cap. II. & 34. hac Rosarij precatone, quã
in Gallia Deiparæ monitu inchoauit, &
Romæ mirificè propagauit, magnam
hominum multitudinem ad Dei obse-
quium perduxit, multa miracula exper-
tus est Tolosæ in bello contra Albigen-
ses hæreticos; complures etiam insignes
peccatores profligatissimæ vitæ, è lcele-
rum cæro, ad pietatē traduxit in Gallia,

I.
*Ferdinan-
dus Ca-
stiglio.*

R 5 Romæ

Romæ, & Cæsaraugustæ; quorum conversiones copiosè persequitur idem Ferdinandus cap. 34. 35. & 43. Eiusdem etiam Rosarij pietatem S. Dominici consilio Blanca Gallia Regina sterilis complexa S. Ludouicum filium suscepit, quemadmodum cap. 36. dixi.

II.

Rosarium
recitare
consuetus
Alanus
ab inimicorum
obfessione à
Deipara
liberatur

Idem à
naufragio
per Deiparam
in columis
mirifice
euadit.

Eques quidam nomine Alanus à Valle Coloata in Britània prope urbem nomine Dirraminum S. Dominici consilio Deipara Rosarium quotidie flexis genibus recitabat: is sub Comite Montefortio contra Albigenes hæreticos in Tolosana regione militabat; cumque aliquando paucis militibus comitatus. ab ingenti hæreticorum multitudine circumdatus, absque spe euadendi vigeretur, visa est ab eo Deipara, centum quinquaginta lapides, quorum numerus salutationibus Angelicis Rosarij respondet, in hostes incidere, maxima cum eorum strage, sicque victor euasit. Idem quoque Alanus aliquando Ierosolymam nauigans, qua vehebatur naui, tempestatis vi efficta, cum in magno discrimine versaretur; confestim in ipso mari ceterum quinquaginta montes paruuli visi sunt, per quos incolumis in continentem euasit, in patriam postea reuersus, constructo ibi Cœnobio Ord. Prædicatorum, in eum

superstite S. Dominico est ingressus, factus deinde insignis concionator, per universam Galliam Rosarij pietatem magno cum auditorum fructu prædicavit: tandem ex hac vita in cælum migravit, sepultusque est in cœnobio Aurelianensi ad altare Deiparæ, cuius os, & manus recitandi Rosarij instrumenta post obitum veluti cristallus collucebant. Hæc ex Alberto Castellano Veneto in miraculis Rosarij, & ex Ferdinando Castiglia prima parte, Chronic. S. Dominici lib. I. cap. 34.

Io Iuuenis quidam in Germania clarus genere, & si corporis castitatem seruaret, hæreditatem tamen suam in tesserarum ludo, ac tabernis omnem prodegerat: quare miserè vagabatur; is patruï consilio integro anno quotidie Deiparam quinquaginta salutationibus Angelicis venerari cœpit; cumq; in mundi vanitate remissius haberet, eiusdem patruï cû filio insequenti anno hoc Deiparæ obsequium duplicauit, in eoq; firmū bona faciendi propositum concepit: tertio tandem anno patruï monitu tertiam quotidie adiecit quinquagenam; euoluto anno patruï opere cum honesta spōsa matrimonium iniit; constructoque nuptiali conuiuio cum adesse

R

cog-

Eiusdem manus ac os post obitum collucere vita. Albertus Castellanus in miraculis Rosarij. Ferdinandus Castiglia.

III.

Rosarij preces à quodam oblatas in suis vestibus descriptas Deipara ostendit.

cognati, & sponsus, ac sponsa ad mēsam
 confedissent, ex inopinato surgit spon-
 sus, rogat patrum tantisper differri iu-
 beat fercula, quo ad solitas Deiparæ pre-
 ces persolueret, quas eo die alijs disten-
 tus negotijs omiserat. Itaque in cubi-
 culum se recipit; magna animi pietate
 consuetas preces Deiparæ, cuius bene-
 ficia agnoscebat, obtulit: cumque su-
 premam salutationem tertiæ quinquā-
 genæ iam compleret, ecce Gloriosa Vir-
 go sole clatior eidem apparuit, ostendit-
 que iuueni in sua tunica tres togas ante-
 riorem vnam, duas verò à latere: Ecce,
 inquit, salutationes tuæ aureis literis
 scriptæ, quibus in tribus quinquagenis
 me sedulò honorasti, & quoniam vanus
 & vagus virginitatem coluisti, tertia die
 ad me sine vlla carnis corruptione per-
 uenies; ipse verò egressus horratur om-
 nes epulari: peracto prandio sponse, pa-
 truo, & amicis, quæ audierat à B. Virgi-
 ne, intimauit: febre igitur correptus ter-
 tia die obiit; sponsa verò in sancta virgi-
 nitate permansit. hæc Thomas Canti-
 pratensis lib. 2. apum cap. 29. part. 6. adij-
 cit; id suo tempore contigisse, seq; cer-
 ta relatione didicisse.

*Canti-
 pratensis.*

IV.

Idem Thomas Can-
 pratensis loco ci-
 tato parte 8. aliud
 exemplum memora-
 bile

bile sibi exploratum narrat his verbis: Vidi, & cognoui Iuuenem in Brabantia partibus generosum, qui quamuis esset saeculo praepeditus totaliter, beatae tamen Virgini Mariae deuotus, quotidie tres dictas quinquagenas in salutationibus exsoluebat. Infirmus autem ad extrema perductus est: cumque per horas diei plurimas mortuus iacuisset, renixit subito, & sorori moniali, qui iuxta sedebat, inclinauit, dicens: Soror, ecce redijt, cito aduocari facias Sacerdotem. Mirantibus omnibus Presbyter aduocatur, & in maxima cordis laetitia palam omnibus confitetur, dicens: Ad tribunal Christi iudicis raptus, cum in tribus maximè a daemone accusarer, ferrique deberet sententia contra me, pijsissima Mater Christi rogauit filium, vt ad corpus reducerer, locum poenitentiae suscepturus. Nec mora factum est, vt rogauit: vnum de peccatis pro quo damnatus eram, erant decimae, quas de bonis, & agris meis subtraxeram Sacerdoti. Secundum erat, quod cum Sodalibus meis pisces quorundam religiosorum furtiue subtraxeram. Tertium erat quod segetes, & fruges pauperum cum canibus venaticis vagabundus destruxeram. Haec cum coram omnibus loquererur,

*Rosarij preces quoti-
die obiens
quidam
ad peccatorum confessionem
post obitum
renocatur*

quidam ex mansionarijs dixit: Et cur, inquit, pro damno isto extremo damnandus eras, cum nos illud vobis puro corde remiserimus? Et ille: Mihi quidem vestra remissio nequaquam suffecerat ad salutem, cum copiosior essem vobis iniurijs refundendis, quam vos mihi iniurijs remittendis. Et hoc dicens restituenda damna protinus assignavit: sicq; disponens rebus, & domui, in spe, & pace mirabili spiritum exhalavit. hęc Thomas Cantipratenfis.

*Canti-
pratensis.*

V.

*Dionysius
Carthu-
sianus.*

II Adijciam & aliud exemplum ex Dionysio Carthusiano sermone de Assumptione beatę Virginis iisdem plane verbis.

*Rosarij ter-
tiam quo
tidie partē
persolvens
monachus
Deipara
pallium
exornare
visus.*

Quidam Monachus Ordinis Cisterciensis intantum beatissimam Virginem venerabatur, quod quotidie ante refectionem dixit flexis genibus quinquagesies Ave Maria. Cumq; visitaſſet suos parētes recordatus est se de illo nō legisse salutationem Angelicā vicibus quinquaginta: repenteq; surgens ingressus est Cameram, cumq; salutationem Angelicam more solito legeret, apparuit ei Virgo pijsſima mantello pulchro induta, in quo per totum scriptę erant aureis literis salutationes Angelicę, & cum Monachus ex humana fragilitate fuisset

per-

perterritus de huiusmodi visione, dixit ad eum dulcissima Virgo Maria; En omnes Angelicę salutationes, quas mihi dedisti, in isto mantello sunt scriptę. Deinde ostendit Virgo dignissima quädam partem mantelli retrorsum, & dixit: Postquam hæc pars fuerit Angelicis salutationibus adimpleta, introducam te in regnum dilectissimi filij mei, quod & postquam factum est ita. Ex quo patet quam acceptum sit Virgini sacraę, vt Angelica salutatione frequenter ac deuotè saluterur. Cum magna igitur attentione & affectione dicamus sæpissimè, Ave Maria. hæc Carthusianus.

Complura alia ob recitatum Rosarium à Deipara collata beneficia legi possunt in libello illo Rosarij Italico idioma edito ab Alberto Castellano Veneto Ordinis Prædicatorum, in quo ad singulas orationes Dominicas, & salutationes Angelicas peculiarem meditationem, & quæ illi respondet Imaginem, mysterium illud graphicè exprimentem excudendas curauit.

Albertus
Castellanus.

(***)

CORO.

VI.

CORONA DEIPARÆ.

*Corona v-
sus ac præ-
stantia.*

12 **S**EXTO inter precandi formulas, quibus Deipara in Ecclesia colitur, merito connumeratur CORONA sexaginta trium salutationum Angelicarum, interiecta per singulas decades Oratione Dominica: eiusmodi verò Coronæ sero globulis distincto, quemadmodum & Rosarium continetur, & omnium ferè Catholicorum manibus teritur, à quibus penso propemodum quotidiano alterutrum ex ijs recitari solet: quin etiam complures Catholici in regionibus præsertim Transalpinis ad pietatem erga Deiparam contra hæreticos protestandam, Coronam, vel Rosarium, propalam gestare consueverunt.

Huius Coronæ recitandæ vsus, vna cum Deiparæ mysterijs in ea recolendis: insigni quodam miraculo, quod cap. 35. retulimus inuectus, & ab Ordine Minorum diligenter est propagatus. Et sanè ad huius Coronæ præstantiam, atque vtilitatem declarandam, pleraque, quæ de Rosario diximus, referri possunt.

Illud

Illud silentio minimè prætereundum, *Corona*
 numerum sexaginta trium salutationum *ad anno-*
 Angelicarum, quibus corona commu *rum Dei-*
 niter constat in honorem annorum, *para me-*
 quibus Deipara in terra vixit, vulgò re *moriam*
 ferri: quoniam verò eam ultra septua *instituta.*
 ginta annos inter mortales fuisse super
 stitem ex multorum sententia cap. 6. di
 ximus, ideo nonnulli adiecta alia deca
 de, *septuaginta trium* salutationum An
 gelicarum Coronam sibi conficiunt.
 Cæterum præter ea, quæ cap. 35. in S. Ber
 nardino de hac Corona commemoravi
 mus, complura miracula, & beneficia ob
 recitatam Coronam à Virgine collata
 referuntur in Chronic. Minorum part. 3. *Chron.*
 lib. i. cap. 36. & 37. eorum aliquot hic li *Ord. Min.*
 bet afferre.

MIRACVLA IN IIS, QUI CO-
ronam recitabant, Deipara fauo-
re peragi.

I. **Q**UIDAM ex Ordine Minorum in
 stitutum illud atctè tenebat, vt *Coronam*
 singulis Coronam diebus prius, quàm *recitans*
 obi aliquid sumeret, recitaret: cum verò *quidam*
 aliquando pransurus, vna cum alijs in *Frater ex*
 triclinio discumberet, intermissæ cõsue *Ordine*
 tudinis recordatus, impetrata à Superio *Minorum*
 ri ve-

ri venia; in Ecclesiam se continuo recepit: vbi cum diutius subsisteret, vt coronam de more recitaret, iussus est à Superiore alius, eum vocare, qui offendit eum piè orantem, viditq; Deiparam duobus Angelis comitatam, qui rosas sanè pulcherrimas oratis ab ore colligebat, easq; in capite suæ Reginae reponebant, quotiescunq; verò inter recitandū augustissimum Iesu nomen repererat, non ipse tantum, sed etiam Angeli, ac beatissima Virgo caput reuertenter inclinabant: absoluta tandem Corona visio confestim abscessit; ea q; re euulgata, reliqui maiori diligentia coronam recitare instituerunt.

III

II.

Coronam recitans quidam quilibet ac rosas ab Angelo coronari visus Aloysius Albanensis ex ordine Minorum de Observantia Nouitius à Gabriele Anconitano Monasterij Guardianò singularis coronam diebus antequàm quicquam ederet, recitare iussus, cum eius ante prandium de more recitandæ per occupationes ab obedientia sibi impositas obliuione aliquando corripere, grauius increpitus est à Superiore; qui etià eum à mensa, in qua tunc discumbebat surgere, eamque ex templo recitare iussit. Tunc Nouitius in Ecclesià sese corulit, flexisque ante aram maximam genibus, dum Coronam persolueret, visus est nõ ab alijs modo, qui ad eum obseruandum à Su-

à Superiore missi sunt, sed ab ipso etiam Superiori habere suo capiti imminētem Angelum, qui in aureum filum rosas decem, & aureum irem liliū inferebat: mox etiam absoluta Corona visus est idem Angelus ex rosas, ac lilijs corollamnectere, Nouitij capiti imponere, statimq; abscedere. Atque ad eius miraculi monumentum ex eo loco, vbi Nouitius orabat, per diu afflatus est odor Rosarū, ac liliorum sanè suauissimus. Nouitius verò multis fauoribus à Deipara cumlatus, ad mortem vsq; in sua pietate perseuerauit.

14. Frater Iacobus de Coronis, Deiparę, cuius admodum studiosus erat, multas quotidie coronas recitare atque offerre, aliosq; omnes, quibuscum agebat, etiam Episcopos, & Cardinales ad coronam recitandam hortari cōsueuerat, vt vel ex eo adeptus sit cognomen de Coronis, post spiritum prophetiæ, quo claruit, & miraculorum virtutem sibi à Deo, Deiparęque deprecatione concessam, in coronæ recitandæ pietate persistens, effera iam ætate, perceptis Ecclesiæ sacramentis in Burgo sancti Sepulchri demortuus est: cumque ad exequias (quæ eius erat sanctitatis opinio) vniuersus planè populus accurrisset, quidam in oratione

III.

Corona B.

Virg. pie-

tate addi-

tus qui-

dam in ca-

dam post

obitum

ferri vi-

sus est.

tione vidit in spiritu, eius animam è monasterio prodeuntem, deducuntibus Angelis in sublime ferri, cœlique beatissima regna conscendere.

IV.

*Corona
sertum re-
citās qui-
dam coro-
nam au-
ream, ac
fiores Dei
para offer-
re visus.*

B. Bernardinus à Feltrè pro suggestu publicè dicere solebat Fratrem quendam Veronę in Oratorio Porcarie ex prouincia S. Antonij, cum ob Coronam Deiparę recitandam post aram, remotis arbitraris secessisset, deprehensum tamen in eadem deuotione ab altero fuisse; qui quidem obseruauit, quoties is inter recitandam coronam, Aue Maria pronunciarer, Angelos, qui coram Virgine astabant, auream, quam manu tenebant coronam, in Reginæ nostræ caput imponere, mox de capite deponere, & ad singulas salutationes Angelicas rursus apponere, alios verò Angelos ad singulas salutationes Angelicas eidem Deiparæ rosam aut liliolum offerre.

V.

*Coronã
sertum su-
per caput
gestans F.
Antonius
de Robes
non ma-
descit.*

Narrabat idem B. Bernardinus in eadem Prouincia, F. Antonium de Robes, Deiparæ pietati addictissimum, cum urbem Vicentiam abiret aliquando, repentina quidem, ac assidua pluuia fuisse deprehensum: cumque nullum quo se reciperet, inueniret locum, vt se à pluuia defenderet, arreptam è globulis coronã in capite ponens suo: O Angelorum, inquit,

quit, Regina in necessitatibus amicum patrocinia dignoscatur: orate, ut recorderis Clientis tui. Res dictu mirabilis, ijs vix prolatis verbis, ad urbem usque progressus est, ne leui quidē pluuiae gutta respersus: eius verò socius, qui Eques iter peruerterat ad pluuiam declinandam, alijq; tanta obstupefacti miraculo, gratias Deiparae egerunt, quae sui studiosos semper tueretur, ac seruat.

Cum Matrōna nobilis illa quidē suos assuefecisset filios ad Coronam flexis genibus, iunctisque manibus singulis diebus, primo quoq; mane antequam in ludum literarium abirent, Deiparae recitandam: accidit quodam die, ut dum iret in Gymnasium quidam ex ijs, e ponte in subiectum caderet flumen: recognita mater non iam ad fluminis aquam sed ad Deiparae opem statim aecurrit, ei que filiorum salutem impensē commendauit, ac salutatione Angelica recitata, praecipit concedit ad fluuium: illic reperit multos; qui filium ex aquarum fundo extrahere moliebantur. Verūm vix ea peruenerat ad pontem, cum filius aquas supernatans existit, matrem appellat in columis: tunc omnes extrahunt puerum & periculo eripiunt, ad matrem adducunt: ea laetabunda Deiparae acceptum

re-

VI.

Coronam
B. Virginis
recitare
assuetus
puer in
flumen
postea la-
psus ab ea
liberatur.

*Chron.
Ord. Min.*

retulit filium, qui insuper affirmavit se-
se ab ea Domina ante cuius Imaginem
quotidie primo mane coronam recitare
solebat, à præsentis discrimine libera-
tum. Ex quo multi ad coronæ pietatem
suscepiendam sunt excitati. Hæc omnia
ex capit. 36. & 37. 3. parte Chronic. sancti
Francisci.

VII.

COROLLA, IN QUATER
*Oratio Dominica, & duodecies Salu-
tatio Angelicæ re-
petitur.*

*De Corol-15
B. Virg.*

SEPTIMÒ, Corolla Virginis, seu par-
uula Corona ob memoriam duo-
decim Virginis priuilegiorum, duode-
cim constat salutationibus Angelicis, ter
repetita Oratione Dominica in hono-
rem trium diuinarum personarū, à qui-
bus Virgo sanctissima præ cæteris dona-
ta est duodecim illis priuilegijs: quæ per
duodecim stellas, quibus redimitur ca-
put mulieris amictæ sole, Apocal. 12. sig-
nificantur: quæ etiam intelligi possunt
in duodecim panibus, qui reponebantur
in mensa propositionis: sic enim Ber-
nardus sermone 4. super Saluæ Regina:
Et mensa, inquit, propositionis duodecim

Apoc. 12.

Exod. 25.

Bernard.

panibus

panum, qui duodecim sunt prerogativa gratiarum, in quibus gratia repleta es, & Dominus tecum. Panes certè admodum splendidi, & saporis. hæc ille.

Disponuntur autem in hunc modum, ut ante quemlibet quaternarium salutationum Angelicarum præmittatur Oratio Dominica, quarum prima in honorem Patris æterni. Secunda, in honorem Filij. Tertia, in honorem Spiritus S. recitetur. Duodecim porrò priuilegia, quæ in hac corolla recoli possunt, recensentur in Appendice Speculi Exemplorum nouissimè editi, quorum aliqua ex Bernardo sermone Signum magnum deprompta sunt. Nos ex Appendice illa hic ad sensum exscripsimus, sunt autem hæc.

Specul.
Exempl.
Append.
Bernard.

DVODECIM VIRGINIS priuilegia.

Primò, copiosissima gratia in sacratissima Conceptione Virgini collata.

II. Angelica Salutatio.

III. Spiritus S. superuentio.

IV. Filij Dei Conceptio.

V. Virgo fuit sine macula, & uirginitatis primiceria.

VI. Sine corruptione fecunda.

VII. Sine

VII. Sine grauamine grauida.

VIII. Sine dolore puerpera.

IX. Magnanimitas fidei in credendo.

X. Profunda humilitas in obediendo.

XI. Maxima Verbi discretio in loquendo.

XII. Summa perfectio, & persecrantia operis in agendo.

*Quidam
corollam
recitans
ab immi-
nente cade
seruatur.*

16 De hac Corolla pulchrum exēplum narratur ex Relatione cuiusdam Abbatis in Appēdice Speculi exemplorum. Cum enim viri tres quandam peregrinationē instituisent; die quadam cupidè iter ingressi, ex ijs duo à via aberrantes syluam ingressi in latrones inciderunt, à quibus spoliati, ac interfecti sunt: tertius corollam hanc quotidie magna animi pietate & corporis reuerentia recitare solitus subsequēbatur, periculi ignarus, sed eū eisdem grossatores offendissent, qui eū pariter necare cupiebant, impetrato tantillo temporis spacio, in quo suam corollam deuotus Virgini offerret, mirares ex templo inter recitādum ei nec videnti, nec sciēti, astitit vt sol splēdens in aureo throno. Virgo gloriosa, & cum ea SS. Catharina & Lucia; quarū erat ille vnicè amās, ac studiosus: hic ad singulas orationes Dñicas Rubicunda; ad singulas salutationes Angelicas candida rosa; ex eius

ex eius ore prodibat, easque iussu Vir-
ginis legēs S. Catharina S. Luciae tradebat,
quæ eas circulo aureo, filo argenteo col-
ligabat: absoluta corollæ recitatione,
Deipara corona illa rosis nimium redo-
lentibus distincta, hominē illum sui per-
amantem, ac deuotum redimiuit, ac sta-
tim abscessit. Latrones hæc omnia aspi-
cientes rogant hominem, quænam mu-
lieres illæ essent? Respondet is, neminem
se vidisse: sed Deiparæ pensum Corollæ
exsoluisse: narrant illi, quæ viderant; co-
ronā in eius capite veltigium huius be-
neficij admirantur: intellexit tandem ille
Virginis beneficium, & corona ex capite
manibus reuerēter accepta, ingentes gra-
tias egit Virgini. Ea re permoti latrones
sua scelera detestati in viros optimos e-
uaserunt. Ille verò seculo relicto, religio-
nem ingressus, sese Virgini studiosè, san-
cteq; deuouit. hæc ibi.

**ALIA DVODECIM PRIVILE-
giorum & mysteriorum vitæ B. Vir-
ginis series.**

CÆterum priuilegia Virginis, quæ su-
prà in hac Corolla enumerauimus, a-
lio modo distingui possunt: ita vt & alia
eiusdem Virginis priuilegia, imò & præ-
cipua

cipua vitæ eiusdem mysteria complectamur: ideo subijcienda duximus capita duodecim, quibus pro cuiusque deuotione hæc eadem Virginis Corolla accommodari posset.

Primum, sit Prædestinatio, qua in matrem Dei ab æterno fuit singulariter electa, ac deinde Patribus promissa, figuris, ac prophetijs mundo manifestata, ac desiderata.

Secundum, Conceptio immaculata, qua ab originali labe fuit præseruata.

Tertium, magna gratiæ plenitudo in Cõceptione illi tributa, cum auxilijs specialibus in tota sua vita, ita vt fomitem extinctum semper habuerit, nullumque peccatum, ne veniale quidem, ex speciali Dei priuilegio vnquam commiserit.

Quartum, Virginis Natiuitas, & præsentatio in Templo, quando trimula sese Deo consecrauit hoc actu exteriori: nam si de interiori loquamur, iam inde ab exordio suæ Conceptionis, quando ei vsuratio est acceleratus, vt supra dixi cap. 32. se totam Deo dicauit. In templo etiam alijs innotescere cœperunt præclarissimæ, atque heroicæ eiusdem virtutes, & in quolibet opere merebatur, vt dixi cap. 21.

Quintum, Annunciatio ab Angelo, quan-

quando in eam superuenit Spiritus sanctus, de quo filium Dei ex suis purissimis sanguinibus concepit: facta que est vera Dei Mater, ac deinde uisitauit sanctam Elifabeth.

Sexum, partus eius uirginis, quo Christum sine dolore peperit, eumque lactauit, educauit, & in templo presentauit, ac duodeannem quesuit, & inuenit in Templo, ac perpetuo eum est comitata.

Septimum, uirginitas perpetua, ante partum, in partu, & post partum, uirginumque fuit primiceria.

Octauum, martyrium cordis, quando doloris gladius in filij passione, cui momenti fortiter astitit, ipsius animam pertransiuit.

Nonum, Gaudia uirginis, in Christi Resurrectione, Ascensione, & Aduentu Spiritus sancti.

Decimum, admirabilis uirginis in celum Assumptio, ubi non tantum in anima, sed etiam in corpore gloriosa residet super omnes Angelorum, & Sanctorum choros incomparabiliter exaltata.

Vndecimum, Regina est Angelorum, & Sanctorum, ac omnium Domina.

Duodecimum, Aduocata est nostra, Mater misericordiae, & Mater cunctorum uiuentium.

Ad finem Corollæ recitari poterit *Sal-
ue Regina*, cum adiuncta oratione, vel An-
tiphona: *Sancta Maria succurre miseris, iu-
ua pusillanimes, refoue flebiles, ora pro popu-
lo, interueni pro clero, intercede pro denoto
foemineo sexu, sentiant omnes tuum leua-
men, quicumq; celebrant tuam sanctam cõ-
memorationem.*

¶ Ora pro nobis *sancta Dei genitrix.*

R. *Vt digni efficiamur promissionibus
Christi.*

O R E M V S.

Offic. Eccl. **C**ONCEDE nos famulos tuos quasumus
Domine perpetua mentis & corporis sa-
nitate gaudere, & gloriosa beata Maria
semper Virginis interssione à presentè libera-
ri tristitia, & aterna perfrui letitia. Per
Dominum nostrum Iesum Christum filium
tuum, &c.

Nos cum prole pia benedicat *Virgo Ma-
ria.*

*Fidelium anima per misericordiam Dei
requiescant in pace, Amen.*

SECUNDVM GENVS OB-
sequiorum.

MORTIFICATIONES, ET
corporis afflictiones in honorem
Deipara.

17 SECUNDUM caput eorū, quæ ad Vir-
ginis sanctissimæ obsequium spe-
ctant, opera sunt, quæ ad proprij corpo-
ris mortificationem faciunt; talia verò
sunt pœnitentiæ opera, nimirum

1. Ieiunium in perugilijs festorū Vir- *Ieiunium,*
ginis, & in die Sabbatis; qui, vt cap. 29. di- *vel absti-*
ximus, multis nominibus ab Ecclesia est *nentia.*

Deiparæ dicatus. verum mox exempla
multorum, qui sabbato ieiunabant, &
beneficia Deiparæ in eisdem afferimus.

2. Ieiunium item, vel à carnibus absti-
nentia eo die hebdomadæ, in quem sin-
gulis annis dies Annunciationis Virgi-
nis, quando vera Dei Mater est eff. cta,
incidit: quod multis est solemne: vel fe-
ria tertia, quæ Virgini à Constantinopo-
li: vel feria quarta, quæ Virgini à Carme-
lo est dicata: vel alia die pro cuiusq; de-
uotione.

3. Quadragesimam, ciborum abstine-
tia, vel etiam ieiunio peragere ante Vir-
ginis

Bonauent.

ginis Assumptionem. Sanctus Franciscus teste sancto Bonauentura in eius vita, ca. 9. Quadragesimam in honorem Virginis à festo sanctorum Apostolorum Petri & Pauli ad festum Assumptionis ieiunabat deuotissimè: cuius pietatem per idem tempus imitari aliqua ratione possumus, vt si per aliquod impedimentum ieiunare non liceat, liceat saltem in eius honorem aliquam ciborum abstinentiam facere. S. Elisabetha Lusitanæ Regina à festo Natiuitatis S. Ioannis Baptistæ ad festum Assumptionis Deiparæ pane tantum & aqua ieiunabat, auctore Petro Perpiniano oratione i. laudationis in eadem.

Cilicium.

4. Ad hæc cilicium, vel cingulum cilicium subinde gestare.

Disciplina

5. Disciplinae funiculis se ipsum cadere.

Vigilia.

6. Vigilijs, & lecto duro corpus suum castigare.

Peregrinatio.

7. Peregrinationem Lauretanam, vel alium Virgini dicatum locum suscipere, & similia in honorem Virginis prestare.

**Animi
passiones
coercere.**

8. Nec minus grata erunt Virgini ea, quæ ad interiores animi passiones mortificandas faciunt, cuiusmodi est iracundiæ, superbiæ, ambitionis motus coercere, carnis illecebras fugere, alienos defe-

ctus

Etus patienter ferre, suos non exulare, in vestibus, & cibis humilitatem, ac paupertatem omni fastu, & luxu remoto sectari, in operibus v. libus, & abiectis se exercere.

Cum ordinarijs verò precibus coniungendas esse corporis afflictiones ad beneficia Deo efficacius impetranda, nemini, qui spirituales res degustauit, dubium esse potest. Refert S. Bonaventura in cap. 3. medit. vitæ Christi, B. Virginem cuidam personæ sibi deuotæ (quam ipse putat sibi fuisse S. Elisabetham) hæc verba dixisse: Filia dico tibi, quod nullam gratiam, donum, vel virtutem habui à Deo sine magno labore, continua oratione, ardenti desiderio, profunda deuotione, multis lachrymis, & multa afflictione dicendo, cogitando semper placita sibi, sicut sciebam, & poteram, excepta sanctificationis gratia, qua sanctificata fui in utero matris. Et addidit: Pro firmo scias, quòd nulla gratia descendit in animam, nisi per orationem, & corporis afflictionem.

Cum precibus corporis afflictiones coniungenda.

Quomodo Virgo in terris deuotissima obtinebat gratia.

Nota.

hæc ibi.

EORVM EXEMPLA, QUI IEIUNIUM, vel aliud pietatis opus propter Deiparam exercebant.

Sancti ali. 18 **O**bssequium verò precum, ac ieiunij quorū viri, præsertim die Sabbati, in Deiparæ honorem delatum, confirmari potest qui in honorem Dei tum exemplis complurium seu vitæ sancti-para sabba-ctimonia, seu regia dignitate præstanto, alijsq; rium: tum etiam miraculis, ac beneficijs dieb⁹ pane in eorum utilitatem à Deipara exhibitis. Et aqua se quorum aliquot subijcienda existimavi, innabant. compluribus alijs omiſſis, quæ in hoc opere, præsertim cap. 35. ea de re commemorauimus.

S. Nicola⁹ **I.** S. Nicolaus Tolentinus multis virtutibus, sed abstinentia in primis clarissimus, 2. 4. & 6. feria, & in honorem B. Virginis, sabbato semel tantum cibum sumebat, solo pane, & aqua contentus. *Tolentin.* *Surius.* Surius in eius vita, tom. 5.

*S. Elisabe-
tha Lusita-
nia regina* **II.** S. Elisabetha Lusitanæ Regina inter ieiunia, quæ plurima seruabat, & præter Quadragesimam, quâ in honorem Deiparæ ante eius Assumptionem, vt supra dixi, peragere cõsuenerat, in peruigilijs festorum B. Virginis, & singulis sextis ferijs, ab sabbato, ieiunio panis tantum, & aquæ vitam ægrè tolerabat, & vt est apud nostrum

nostrum Petrum Perpinianum oratione *Perpinia-*
i. laudationis in eandem. *nus*

Walterus de Birbach Virginis studio- *III.*
fissimus, de quo plura cap. 36. cum adhuc *Walterus*
in seculo degeret, omnium solemnitatū *de Birbach*
Deiparæ vigilijs ieiunabat, ac pane tan-
tum, & aqua vescebatur: sæpè etiam idē
faciebat sexris ferijs ob reuerentiam sab-
bati, postea Cisterciensem Ordinem cō-
plexus sancto sine quieuit, ex Cæsario li- *Cæsarius.*
bro 7. cap. 39.

S. Didacus Complutēsis Ordinis Mi- *IV.*
norum de Obseruantia à Sixto V. in San- *S Didac.*
ctorum Catalogum relatus, sabbatis, & *Complut.*
festorum B. Virginis peruigilijs idem pa- *Ord. Men.*
nis tantum, & aquæ ieiunium peragebat,
quemadmodum habetur in Chron. Mi- *Chronic.*
norum, part. 3. lib. 5. cap. 3. *Ord. Min.*

S. Carolus Borromæus, quemadmo- *V.*
dum cap. 35. memorauimus, in Deiparæ *S. Carolus*
peruigilijs pane tantum, & aqua vesce- *Borrom.*
batur, ac ieiunabat.

IMPERATORVM, ET REGVM

*in Deiparam pietas sabbato, vel alijs
eidem dicatis diebus.*

19 **H**ENRICUS II. Anglorum Rex, qui vi-
xit circa annum 1170. singulis sab-
batis ab hora nona in proximam feriam

S 5 *secun-*

*Rogertus
in Annal.
Anglorū.*

Surius.

secundam singulis item Deiparæ perui-
gilijs iustitium Anglis imperavit, teste
Rogerio in Annalib. Anglorum. Et sanè
huic pietati, qua in Deiparam ferebatur,
ascribi debet, quòd de nece à suis S. Tho-
mæ Cantuariensi martyri præclarissimo
illata, tot doloris ac pœnitentiæ signa vi-
uens, & moriens dederit, de quibus in
vita S. Thomæ Cantuariensis apud Su-
rium tom. 6. & vberius apud Baronium
tom. 12. Annal. ad annum 1174. & 1189.

II. Henricus VII. Imperator non minus
religione, quàm armis præclarissimus,
noctes coram Crucifixi imagine ieiunus
peccata dessebat, eosque in pietate pro-
gressus fecit, vt quotidie communicaret.
Is festo Assumptionis Deiparæ die ab om-
nibus negotijs liber, cœlestium contem-
plationi vacabat, quo die postea anno
1313. mortuus est.

III. Fridericus III. Imperator pridie As-
sumptionis cibo & vino abstinebat.

Imp.

IV. Ludouicus II. Rex Gallorum Deipa-
ram non vulgari deuotione prosequaba-
tur, nam quemadmodum cap. 29. dixi,
meridiano tempore per vniuersum Re-
gnum campanam ad Deiparam salutanda
pulsari imperat; Bononiensem Co-
mitatum cum oppidis eidem consecrat;
cumq; grauitè agrotaret, dixit, sperare
se non

se non nisi die sabbati Virgini sacro moriturum. atq; ira sabbato, qui in 30. diem Augusti incidit anno 1483. obiit, auctore Guagnino lib. 3. de rebus Francorum.

Guagnin^o
de rebus

DEIPARÆ MIRACVLA, AC Francorū.

beneficia in eos, qui ieiunium, vel aliam mortificationem in eius honorem suscepere.

20 I N Tridentina regione, quidam latronum Princeps in sceleribus valde

I.
Corpus latronis ieiunantis die sabbati Deiparae tumulari curat.

famosus erat: is cum ob plurima perpetrata latrocinia, & hominum caedes salutis animæ spem omnem abiecisset, à monacho quodam Cisterciensi, qui ei forte occurrit, in spem æternæ salutis erectus, persuasus est vno die hebdomadæ in Deiparæ honorem ieiunare, & ab aliorum læsione abstinere: quod ille cupide excepit, vouitque die sabbati nihil gustaturum, ac neminem deprædaturum; idque sedulo seruare studuit. quin etiam complures è sociorum manibus, ne bonis spoliarentur, vel interficerentur, in Deiparæ honorem seruauit. Cum verò Tridentum eo tempore ab hostibus per circuitum vastaretur, & satellites Ciuitatis die sabbati hostes insequerentur, hunc latronem propter diem sabbati inermem, seque tamen fortissimus esset,

minimè defendentem cum cæteris ceperunt. mox verò in Ciuitate agnitus, patibulo est addictus, cui Deipara magnâ in morte procurauit contritionem peccatorum, quæ coram omnibus fateri uoluit, testatus se præter sabbati ieiunium, quod à Monacho didicerat, nihil boni vnquam egisse. tandem extra urbem capite plexus, in eodem loco sepultus est. insequenti nocte custodes portarum ciuitatis, circa illius tumulum quinque matronas aspexerunt, quæ corpus effoderunt, & caput corpori aptantes, in feretro purpura miræ texture instrato posuerunt, quarum quatuor candelas accensas in manibus habentes, feretrum gestabāt. Quinta omnium clarissima cum sua candelâ pone sequebatur, & custodibus metu perterritis: Dicitis, inquit, Episcopo vestro, ut Capellanum meum à uobis decollatum in tali loco Ecclesiæ sepeliat, & nominauit se; his itaque mane Episcopo renunciatis, ad locum cum Clero, & populo accessit, purpuram deposuit, caput corpori unitum uidit, purpuram cuius textura humanum artificium excedebat, admiratur; hominemque illum honorificè in loco designato sepeliuit. quo miraculo adeo permoti sunt omnes, ut in ea Prouincia, vix vllus adultus sit, qui ei⁹ exem-

exemplo diem sabbati in honorem Vir-
ginis non ieiunet. hæc Cæsarius lib. 7. ca.
39. ex relatione cuiusdam Abbatis.

21. Huc refertur possunt complura Dei-
paræ miracula, quæ de sabbati ieiunio in
hoc opere describuntur, præsertim illud,
quod ad finem cap. 34. ex Pelbarto retu- *Pelbartus.*
limus.

Quantum verò eiusmodi in honorem II.
Deiparæ ieiunium conferat apud tremē- *Ieiunanti*
dum Christi tribunal, perspicuè apparet *die sabbati*
apud S. Brigittam libro 6. reuelat. cap. 39. *purgato. ij*
vbi vir quidam ante Christi Domini tri- *pœna per*
bunal productus, cum à dæmone acriter *Deiparam*
accusaretur, è contrario à Deipara stre- *minuum-*
nuè defenditur, quæ à filio propter ieiu- *tur.*
nium, quod ille in vigilijs festiuitatum i- *S. Brigit-*
pfius seruare solebat, & quia eius officiū *ta.*
recitabat, & quia in eiusdem Deiparæ ho-
norem proprio ore decantabat, obrinuit,
vt tres purgatorij pœnæ eidem animæ im-
minuerentur.

MORTIFICATIO INTERIOR.

CÆterum, quia non eam tantum mor-
tificationem, quæ in ieiunijs, alijsq;
eiuscemodi carnis castigationibus, ve-
rùm etiam eam, quæ in sceleribus, ac pec-
catis declinandis, vel in virtutū actibus

exercendis posita est, Deiparę gratam esse diximus; ideo eius rei vnum, vel alterum exemplum subijciemus.

I. *Moriēs miles B. Virginis deuotus contritionem peccatorū per eam promeretur.* Miles quidam diues cū ad Torneamentum in Normannię partibus celebrandum pergeret, & in oppido quodam hospitaretur a Virgine quadam violanda, quę appellabatur Maria, & virginitatem Deiparę vouerat, cuiusq; pudicitiam eius parens eidem militi ob paupertatem pecunia prostituerat; abstinuit, ob reuerentiam Deiparę, tum quia nox sabati erat, tum quia Marię nomine vocabatur. quin etiam eandem Virgine in monasterium Monialium, quo inter eas virginitatem seruaret, confestim collocavit. verū cū post biduum in Torneamenti interemptus esset, Deiparę operis in morte verē compunctus suorum secularum contritionem diuino beneficio obtinuit, sicque æternam meruit salutem, quod Virgine ipsa reuelante cogitum est. hæc ex Vincentio Beluacensi in spec.

Vincent. Beluacens. histor. lib. 7. cap. 102. & 103.

II. 22 Legitur in Chron. Priorum domus Carthusiæ (quod tempore Guidonis V. Prioris dictę domus creditur euenisse.) Conuersus quidam Carthusianus humilis genere, ætate iuuenis, moribus tamen generosus, ac vitę sanctitate prouectus, studio

studio Obedientiæ, Humilitati, Mortificationi omnem, quam poterat operam adhibens, mundum sibi, seque mundo crucifixerat. Amori diuino, & memoriæ Matris Domini, ita se totum deuouerat, vt ab ijs, qui vitam eius nosserent, nihil scire iudicaretur, nisi Iesum Christum crucifixum, eiusque Genitricem. Nocte quadam iacebat in cella, cum ecce multo iam processu noctis eidem vigilanti, & cœlestia meditati, dæmonum turba in specie porcorum agrestium apparuit, & per totam cellam discursu insano, rictu horrendo, dentibus longissimis, ac veluti in necem eius exacutis, pauefactum, & tremementem hominem circumstabant: sudabat ille præ timore, & quasi iam iamque à bestijs discerpendus, nil nisi mortem vltimam præstolabatur. Inter hæc quendam humana specie enormis magnitudinis dæmonum principem cellam conspicit intrantem, ac porcos, quod illum non discerpissent desidia arguentem. At, inquit, porci, magno conatu id facere tentantes nihil potuimus: Ego, inquit ille, iam faciã, quod vos segnes minimè facere potuistis, & vncum ferreum longis, ac recuruis vngulis terribilem, minaci manu prætendens ad virum Dei discerpendum adaptat, eumque nimio timore

*Deuotus
B. Virgi-
nis Car-
thusianus
à dæmonibus
vis per eam
liberatur.*

timore penè mente excedere coëgit. sed
 Deus, cui vir ille bonus sæpè dicebat : *Et
 ne nos inducas in tentationem, sed libera nos
 à malo*, tentationem tam duram non est
 passus ultra procedere, sed sua infinita
 misericordia liberauit eum à malo. mox
 enim vt nequam ille vncum ferreum ad
 eum discerpendum extendit, statim bea-
 tissima Dei genitrix misericordiæ mater,
 in qua ille totam spem suam post Deum
 posuerat, visibiliter affuit, & virga leui
 manu præensa : *Quomodo, inquit, huc
 detestandi venire ausi fuistis? Non est
 hic vester, nec iam in aliquo contra eum
 poteritis præualere. Dixit hoc : & dicto
 velocius totus ille nefandus coëtus vt fu-
 mus euauit. post demonum fugam, ho-
 minem adhuc tementem, his consolata
 est verbis. Placet quod facis, tuique ani-
 mi deuotionem Deo, mihi que gratam
 noueris, fac ergo quod facis, & de his ad
 meliora perseueranter proficere stude : &
 vt tibi aliquid singulare in mandatis tra-
 dam : *Stude vilibus escis : Operi manuum
 deuotus insiste : Amplectere abiectas ve-
 stes.* His ergo B. Virgo animatum homi-
 nem relinquens cælum repetijt. Ille autè
 vt à B. Virgine iussus fuerat, mādāta eius
 adimplere totis viribus vsq; ad mortem
 nitebatur. hæc ferè ad verbum apud Pe-
 trum*

trum venerabilem Abbatem Cluniacensem, lib. 2. miraculorum, cap. 29. quod idem extat apud Vincent. Beluacensem lib. 7. Spec. hist. cap. 112. & in Spec. Exemplorum distinct: 9. num. 113.

Pet. Clun. Vincent. Beluacens. Specul. exemplorum

TERTIVM GENVS OBsequiorum.

OPERA MISERICORDIÆ TVM

spiritualia, tum corporalia in honorem Deipara.

23 TERTIVM caput eorum, quæ in obsequium Virginis fieri possunt, opera sunt misericordiæ siue spiritualis, siue corporalis, quæ in proximo propter Deiparæ amorem conferuntur: & certè inter misericordiæ corporalis opera recensere possumus.

Primo, eleëmofynam pecuniæ, seu panis, & cibi, seu vestium in egenos erogare, vel conferre, præferim cum ab eis nomine Virginis petitur.

Opera misericordiæ corporalis in honorẽ

2. Ministrare infirmis, ac pauperibus, qui in Nosocomijs degunt.

B. Virginis exercẽda.

3. Visitare, & iuuare eos, qui in publicis custodijs, vel trremibus detinentur.

4. Dotem subministrare puellis subsidio necessario destitutis, vel vt in matrimonium collocentur, vel quod longè præstat,

præstat, ut in cœnobio sanctimonialium
diuino obsequio mancipentur.

EXEMPLA BENEFICENTIÆ

Beata Virginis.

- I. **S**ANÈ ipsa Virgo sanctissima beneficen-
tiæ in alios illustre exemplum nobis i-
mitandū reliquit; cū enim hora dormi-
tionis suæ sacratissimæ instaret, auctore
Metaphraste in orat. de vita & dormitiōe
Deiparæ, ad Ioannem Apostolum ipsa a-
spiciens, cū pauca cum Deo esset locu-
ta, deinde duas tunicas, inquit, quas to-
to vitæ tempore habui tegumentum mei
corporis, eas dari in beo hisce duabus mu-
lieribus, quas virgines fuisse in fine illius
orationis testatur. hæc ille. Quomodo
autem harum vestium, vna post quadra-
gentos circiter annos Leone I. Imperato-
re Constantinopolim delata, & magna
cum reuerentia ibi sit reposita, supra cap.
29. diximus.
- II. Alterum beneficentiæ exemplum no-
Eleemosy- bis exhibere dignata est Deipara; quippè
na nomine quæ vna cum sancta Catharina Senensi,
distribuē- panes ad pauperum inopiam subleuan-
dos panes, uandam, suis manibus conficere voluit;
Deipara rem gestam. ex eiusdem sanctæ Cathari-
cum S. Ca ææ vita huc. Teribemus. Sancta Catha-
rina

tina Senensis, in magna tritici apud Senē *tharina Se*
 ses inopia, ex modica, & putida farina *nensi con-*
 abijceretur, neve pauperes ex subsidio *ficit, illosq;*
 fraudarentur, suis ipsa manibus celerri- *multipli-*
 mē longē plures confecit panes, quam ex *cat.*
 tantula farina fieri posse viderentur. in il- *Vita S. Ca*
 lis verò nullus sentiebatur fœtor: immò *tharina*
 qui illis vescebantur, dicebant se nunquā *Senensis.*
 tam grati saporis panes gustasse. & cum
 pauperibus, alijsq; permulcis largissimē
 distribuere: semper tamen in cista
 panaria multi supererant, vt multis heb-
 domadis consumi nō possent à tam mul-
 tis. Cumq; hoc insigni miraculo aliqui
 permoti essent, ipsa secreto P. Raymun-
 do suo Confessario dixit, beatissimā Vir-
 ginem Deiparam multis Sanctis, & An-
 gelis comitam sibi apparuisse, suisque
 manibus sacratissimis, vna secum panes
 composuisse, atq; inde sic auctos fuisse.
 hæc in eius vita apud Surium tomo 2.

Surius.

24 Quare cum eiusmodi charitatis
 opera Deiparæ pergrata esse certū sit; mi-
 rum est, si omnes pecuniam larga manu
 in Nosocomia, Orphanotrophia, & hu-
 iusmodi pauperum, & egenorum domi-
 cilia, sub Deiparæ nomine appellata, de
 quibus fusè cap. 29. abundè conferant, in
 quibus innumerabilis egenorum multi-
 tudo educatur, & subleuatur.

MISE.

MISERICORDIA B. VIRGI-
nis grata.

I. *Pratum* **S**ed ut peculiare aliquod exemplum ea
spirituale. dere afferam, illud desumam ex Prato
Exemplū spiritali, ca. 61. ubi legimus in hunc mo-
de Abbate dum: Dicebant quidam Patrum de Ab-
Leontio bate Leontio Cilice, quod in obsequio
Cilice qui Dominae nostrae sanctae Dei Genitricis
in Deipara fuerit feruentissimus, ac per undecim
honorem annos nunquam de illius Templo re-
elemosy- cesserit. Erat autem semper mirae gra-
nas dabat. uitatis, & sibi iugiter intendens. Dicebāt
& hoc de illo, quod si vidisset pauperem
venientem ad se, si quidem ille esset ca-
cus, per manum illi porrigebat eleemo-
synam; si autem videns, ponebat ante il-
lum, aut in columnae basi, aut in scamno,
aut in sanctuarij gradibus, atque illā tol-
lebat pauper. Interrogatus autem à sene:
quare pater per manus non das eleemo-
synas? Respondit: Ignosce mihi pater, ne-
que enim ego sum, qui illam præbeo, sed
Domina mea sancta Dei Genitrix, quae
& me, & illos nutrit.

II. *S. Gregor.* Huc etiam pertinere videtur, id quod
Aliud exē sanctus Gregorius 4. dialog. cap. 36. nar-
plum de al rat de quodam, qui calceamenta operari
solebat nomine, Deus dedit, de quo alter
per

per reuelationem vidit, quod eius domus laterculis ædificabatur: sed in ea constructores in solo die sabbati videbantur operari, quoniam ex suis laboribus, quicquid ex victu, & vestitu supererat, die sabbati ad beati Petri Ecclesiam deferbat, atque indigentibus erogabat. quod si ad antiquissimam in Deiparæ honorem sabbati dedicationem, de qua capite 29. egi, mentem conuertamus, profectò ipsum in eiusdem Virginis reuerentiam eo die id fecisse facile existimare possumus.

Possunt & hoc loco recenseri & ij, qui eleëmofynam, vel aliquid aliud peculiariter propter Deiparæ nomen erogari, prompto animo illud tribuere solēt. Talis erat S. Gerardus Episcopus Canadensis, & martyr Virgini addictissimus, qui quemadmodum ca. 35. vberius diximus, nihil non concedebat ex ijs, quæ nomine Deiparæ ab eo aliquid petijset.

Talis erat Alexander Alensis ob doctrinæ tum eruditionem, tum soliditatē, tum Doctoris irrefragabilis nomen consecutus. Is in Vniuersitate Parisiensi, vt verbis vtat S. Antonini 3. part. hist. tit. 24. c. 8 §. 1. Doctor insignis & famosus per orbem; exemplo nō minus singulari, quā illustri, rogatus ex inopinato, vt pro amore Dei-

tero, qui aureis laterculis sibi domum extruere visus est.

Alia similia exēpla.

III.

Gerardus Episcopus Canadens.

IV.

Eximia Alexandri Alensis eroga B. Virginem deuotio.

re Dei-

Chron.
Ord. Min

2. Cor. 12.

Deiparæ Minorum Religionem vitæ as-
peritate, & arctissima paupertate infig-
nem ingrederetur; id quemadmodum a-
pud S. Anton. loc. cit. & in part. 2. Chron.
Min. lib. 1. c. 12. habetur, & nos c. 36. su-
sus retulimus; non minus piè, quàm forti-
ter præstitit. Quare non sua modo, verùm
etiam seipsum propter Deiparam tradi-
dit; adeò vt verba illa, quæ Apostolus
cum Corinthijs 2. Cor. 12. verè cum Dei-
para usurpare possit: Ego pro te Virgo
beatissima libentissimè impendam, & su-
pe impendar ipse.

OPERA MISERICORDIÆ
Spiritualis.

Exhortari
ad confes-
sionem.

Ad Virgi-
nis deuo-
tionem a-
lios exci-
tare.

25 S E C U N D O iam de operibus misericordiæ
spiritualis, quæ propter Deiparam
exhibentur, nonnulla breuiter perstrin-
gamus. Imprimis ad eiusmodi opera
pertinet peccatores ad pœnitentiam, &
confessionem consilio, & opera nostra,
diuina opitulante gratia reuocare.

Secundò, omni studio in alios pijs col-
loquijs, & adhortationibus pietatem, ac
deuotionem erga Virginem instillare, ac
propagare, vt omnes eam cognoscant, a-
ment, ac reuereantur. qua in re omni lau-
d. digna videretur pietas S. Elisabethæ filie
Regis

Regis Hungariae, de qua in eius vita c. 2. apud Suriū tom. 6. legimus in hunc modum: Elisabeth cum adhuc puella esset decimam quamq; portiunculam lucelli, quod ipsi ex lusu prouenisset, pauperibus erogabat puellis, debito illas obstringens, Dominicam preceationem, & Angelicam salutationem fundendi. hæc ibi.

Surius.

Tertio, Eos, qui idonei sunt, ut Congregationi Virginis nomina dent, & ad recitandum Rosarium, vel huiusmodi preces, ad ieiunium sabbati, & ad similia pietatis opera allicere.

Ad Congregationem & alia similia inducere.

Quarto, Si quando cum socijs ad colloquendum conuenitur, præsertim die sabbati, & priuilegijs, festisque diebus B. Virginis sermones de eius dignitate præstantia, atq; miraculis miscere, iuxta illud Psal. 47. *Circum date Sion, & comple-* *Et imineam, narrate in turribus eius, id est* *NARRATE* de virtutibus eius, altissimis scilicet instar turrium, & munitissimis: & infra: *Distribuite domos eius, ut enarretis in progenie altera.*

De B Virgine sermonem habere. Psalm. 47.

Quinto, Concionatores quoq; crebro ad populum de ea, eiusq; deuotione, atq; miraculis, quibus ad eius amorem, ac deuotionem homines permouetur, verba facere debent: nec verò fructu carebunt, iuxta illud Eccles. 24. *Qui me elucidant,*

Concionatores de Virgine agant.

*In vitis
Fratrum
Pradica-
torum.
Specul. ex
empl.
Exemplū
Conciona-
toris, qui
de Virgine
conciona-
batur.*

vitam aeternam habebunt. Quare in libro qui dicitur *Vitas Fratrum Prædicatorum* in additione ad part. 5. eiusdem libri, & refertur in *Specul. Exempl. distin. 7. num. 56.* legitur fuisse quidam Religiosus mortificationi deditus feruens Concionator Virgini deuotus, qui in omni Concione de ea, eiusq; laudibus aliquid miscebat, & in fine aliquod de ea miraculum narrabat ad faciendum (vt ipse dicebat) bonum os. Is in suprema sua ægritudine per aliquantulum temporis magna tristitia, vt creditur, ex recordatione suorum peccatorum, quam alta suspiria, & gemitus indicabant, correptus est: sed proximus morti à sanctissima Virgine visitatus, & incredibili lætitiæ voluptate perfusus magno animi iubilo Virginis laudes cōcinebat, nec ita multo post sanctè migravit ad Christum.

Alij ad pietatem adducendi, præsertim in festis Virginis.

Et certè quiuis, qui est erga Virginem deuotus, præsertim qui Congregationi, seu Sodalitati Virginis nomen dedere; quibus cordi esse debet, non tantum salus propria, sed etiam aliorum iuxta suam vocationem, in festis B. Virginis in conspectu eius vacuus apparere minimè deberet, sed prædicta obsequia diligentius instaurare & augere, & aliquē ad sacramenta pœnitentiæ, & sanctissimæ Eucharistiæ

charitatis, & si poterit etiam ad Congregationem suo consilio, & opere adducere studeat: quod ut facilius ei succedat, Virgini id prius commendat, & ante aliquot dies huic operi sedulo, ac diligenter intendat. imò deberet vniuersam familiam, parentes, fratres, sorores, filios, famulos, & famulas ad pietatem erga Virginem, ad recitationem Rosarij, ad sabbati ieiuniū, ad sacramenta crebriò vsurpanda adducere. similiter & cognatos, amicos & vicinos; hoc enim & maximi apud Deum meriti, & Virgini gratissimū; & à quolibet, modò animū ad hoc applicet, & à Virgine opem imploret, facile præstari poterit.

Reliquum est, ut de Congregationum B. Virginis spiritali vtilitate, ac fructu, qui ad sodales dimanat, nonnulla dicamus.

* * *

T

CAPVT

DE CONGREGATIONUM
Virginis Deiparae uti-
 litate, ac fructu mul-
 tiplici.

S V M M A R I V M.

*Origo Congregationum Deiparae, qua in no-
 stris domicilijs habentur num. 8.*

*Congregationum in vniuersum antiquissi-
 ma ol. m institutio num. 10.*

*Congregationum, qua Neapoli in Societatis
 domicilijs habentur numerus, earumq;
 fructus num. 13.*

Epilogus totius operis num. 20.

I N T E R ea, quae Virgini grata in primis
 B. Virgini sunt, & hominibus, qui in seculo vitam
 est gratissimum in aliquod ex Sodalitijs, seu Congrega-
 Congrega- tionibus B. Virginis se cooptari curent,
 tionem suam propter multa, quae in illis exercetur pie-
 ingredi. tatis munia, de quorum utilitate in presen-
 Congrega tia mihi agendum existimaui. Quae quidem
 tiones B. Sodalitia piorum hominum in eundem lo-
 Virginis cum statis diebus, horisque ad munera
 ad quid pietatis recolenda conuenientium, in mul-
 instituta. tis iam Christiani orbis partibus consti-
 tuta,

tuta, & Virginis patrocinio consecrata
sunt; unde & nomē Partheniū inuenere.
Sunt autē quasi quædam religionis, pie-
tatisq; gymnasia, in quibus exercitatio
virtutis cum ipsa vitę educatione cōiun-
git, vt adolescentiū quidē animos opti-
ma institutio ac pietas occupet prius,
quā prauitas, & intēperantia inuadat.
Alijs verò etate maturiores si per de flexa
vitiōrū olim aberrarint, ad rectū virtutis
callem reuocari, pietatis incant viam, &
in eadē progressus in dies faciāt vberio-
res. Siquidem in huiusmodi Congrega-
tionibus omnis vitę ratio ad eam normā
conformatur, quæ optimam Christianæ
religionis obseruationē tuetur, ac diri-
git. Nōq; verò in ea tantū re opera datur,
vt q̄ est diuina lege præceptū, id integre
inviolatēq; seruetur: sed in eo etiā ela-
boratur, vt omnes quotidē magis in
pietatis studio excellant; ex quo fit, vt
pleriq; ad eam Christianæ vitæ præstan-
tiam perueniant, à qua multi, qui hu-
iusmodi sodalitatibus ascripti nō sunt,
quā longē sūmē absunt. Harum Con-
gregationum multiplex fructus in sode-
les deriuatur, quorum aliquot hic re-
censere operæ pietum duxi, vt omnes
ad tam pium institutum complecten-
dum inflammentur.

I. 2. Ac primum quidem sodales sub peculiari Virginis praesidio, ac patrocinio degunt, quasi sub eius pallio, cuius colenda, ac veneranda praecipuo studio sunt addicti, suaque bona opera uniuersa per illam Deo offerunt, quod faciendum monebat S. Bernardus serm. de Aqueductu. de quo diximus cap. 36.

Ex hac Virginis tutela qualis, quantaque existat utilitas ex ijs, quae toto hoc opere diximus, colligi facile potest: ut sodales quadam analogia de Virginis praesidio merito viuipare possint, quod Regius Propheta de diuina protectione dicebat: *Et in velamento alarum tuarum exultabo*. Quo enim in periculo versari potest eorum salus, quibus ad omnem opem assidue praesto est tutelatis illa maiestas, & materna B. Virginis custodia? Quae si uniuersum genus Christianorum, amplissimamque totius Ecclesiae Rempublicam clementissimo patrocinio tuetur, ac protegit, qua tandem beneuolentia complectetur eos, quos in secretiore familia, & in aulico, ut ita dicam, famularu apud se habet in sodalitijs suis?

II. Secundò, cum obsequiorum omnium, In Congregatione exercetur quae ad Deiparae uenerationem c. 36. pertinere diximus, tria sunt genera, assiduitas uidelicet piarum precum, eiusdemque Virginis

nis inuocatio; tum corporis afflictatio, oratio, seu mortificatio, deniq; Christianæ misericordiae erga proximos officia, siue ea sint, quæ spiritualia, siue q̄ corporalia vocantur. Sanè eorū omnium obseruatio, vel in primis vigere solet in Cōgregationibus, vt satis patet ijs, qui eas perspetas habēt, & ex ijs, quæ dicemus clarius apparebit: quare mirū non est si pię sodalitatū exercitationes Virgini ita sint cordi.

3 Tertiò bonum ex Ambrosio lib. I. of- III. ficiorum, c. 9. & ex D. Thoma I. part. q. 5. art. 6. in bonum honestum, delectabile & utile tribuitur; nec facillè tria hæc omnia in eandē rē conuenire solent, quæ admodum experientia satis est compertum, q̄ si quid triplicem hanc rationem boni se vno cōtineat; id peritatum quidem est, sed in illud omnes mirum in modum feruntur. hinc illud Poëtæ:

Omne tulst punctum, qui miscuit utile dulci.

S. Thom. Hor. de arte poetica.

Ex hoc ergo cōsequens fit Cōgregationem esse in primis ab omnibus expetendam, cum in se vna triplicē illam rationē boni cōplectatur. quod ferè in Psalm. 132. his verbis exprimitur: *Eccæ quā bonum, & quā iucundum habitare fratres in vnum:* idq; ostēditur tum exēplo vnguenti Aa-

T 3 ron

ron Sacerdotis, odore suo gratissimo circumstantes reficientis : tum etiã exemplo Roris montem Hermon, & montem Sion: tum ad fructuũ ubertatem, tum ad aspectus iucunditatem fecundantis.

1. *Honestas* Id ipsum ratione probatur, Congregationes enim bonum continent *honestum*, quippè quæ ad diuinũ obsequium, quo nihil est honestius; & Deiparæ honorẽ, quæ secundum Deum, principem in hac rerum vniuersitate obtinet locum, sunt institutæ, & in hunc finem sodales ad eas conueniunt.

2. *Incunditas ex Cõgregatione* *Incunditatem* verò ipsi percipiunt maximam ex Societate tot sodalium, qui selectissimi, & egregiarum sunt partium, ac in virtutibus Christiano homine dignis exercetur, hinc fit, vt nonnulli cum ad Congregationẽ accedunt, sodalesq; conspiciunt, ingentiq; læticia, & quodam spirituali deuotionis sensu perfundi, & quasi tot facibus ad pietatẽ inflammari se sentiat. Accedit quòd cum homo animal sit natura sua sociabile, nec faciliẽ solitudine delectetur, sed consociatione gaudeat aliorum, ideoq; quemlibet ferè socios habere iuuet: idcirco vniuersique danda opera est, vt eos deligat quales in Congregationibus viuunt. sic enim ab improborum hominũ consuetudine, à collo-

colloquijs pravis, à morum contagione
quam longissimè aberit. Ex quo etiam
fit, ut si quando aliqui sodalium inter
se privatim conveniant, de pijs rebus,
de virtutibus, de Sanctorum exem-
plis, deq; similibus rebus colloquantur;
ad Dei, ac Dei patris cultum se ipsi exci-
tent, eosq; inuicem sermones misceant,
qui B. Virgini clientes non deceant.

4. Utilitas verò quæ ex congregatione
capitur est multiplex, nam Prou. 18. Fra-
ter qui adiuuatur à fratre quasi Civitas fir-
ma; mutuis enim exemplis, consilijs, of-
ficijs, & precibus se inuicem ad pietatem
inflàmant. Et quemadmodù deducimus
ex Philosophis mutua necessitas quâ ho-
minis de se inuicè habent ad vrbes ædi-
ficandas humanum genus coegit: simili
quadam ratione multi in sodalitiù con-
gregantur propter mutua, quæ sibi inui-
cem præstant charitatis officia, ut quod
vni deest, sufficiat alter. Præclarum por-
tò est, quod Matth. 18 dicit Dominus: *Si duo ex vobis consenserint super terram,
de omnire quamcunque petierint, fiet il-
lis à Patre meo, qui in caelis est: ubi
enim sunt duo, vel tres congregati in nomi-
ne meo, ibi sum in medio eorum: quibus
verbis & vim orationis, quæ à multis pro
eadem re funditur, declarat, & assisten-*

³
Utilitas
ex Congre-
gatione.
Prou. 18.

Matth. 18.

tiam suam in eis, qui in suo nomine congregantur, pollicetur: quæ omnia in B. Virginis congregationibus fieri satis constat. Ad hæc Summi Pontifices in hoc pietatis studium ita probant, ut sodalibus Congregationum, quæ in domicilijs Societatis Iesu eriguntur, & ritè Congregationi Romanæ primariæ aggregantur, amplissimas indulgentias concesserint cum in Congregatione admittuntur, cum in eam conveniunt, cum aliquod peculiare opus ex eis, quæ diplomate exprimuntur exercent, cum denique ex hac vita decedunt, quæ omnia utilitatem, quæ ex Congregatione percipitur, declarant.

IV.

*In legibus
Congregationis
præcipua
pietatis
opera.*

Eccl. 36.

*Præcipua
qua in
Congregationibus
sunt, re-
censentur.*

Quartò, cum præcipua pietatis opera præscribantur in Congregationis regulis, seu legibus, quæ quandam vivendi rationem sanctiorem, quam in cõmuni aliorum vitæ conditione reperitur, indicunt: propterea ex hoc capite oës ad Congregationem amplectendã maximè permoveri debent. sunt enim eiusmodi leges veluti sepes & propugnacula, quibus ad hostium ac ferarum incursionibus sodales mununtur: *Vbi enim non est sepes, Eccl. 36. diripietur possessio.* Quæ autem in Congregationibus fiunt, hæc ferè sunt: Constitutis diebus certum in locum conveniunt; & ne quis nisi magnis de causis absit, diligentissimè

gentissimè cauetur. Hic certo temporis
 spatio simul se continent intentis certa-
 tim animis ad cōmune studium pietatis,
 Præmittunt preces aliquæ cum Litanijs: *Preces, ac*
 deinde opportuna spiritalium librorū *Litania.*
 sacra lectione, ac de ijs, quæ ex libris au- *Lectio li-*
 dierūt, facta inter se collatione, instruun *brorum spi-*
 tur, simulque eorum animi reficiuntur. *ritualium*
 Datur & suum tempus canendis alterna- *& collatio*
 tim diuinis laudibus, officio nimirum B.
 Virginis, vel officio defunctorum, & si *Officiū de-*
 milibus. Simul omnes eo die Missæ sacri- *cantatur*
 ficio interfunt, & præscriptis diebus cre- *Missæ unā*
 brò ad Pœnitentiæ, seu Confessionis sa- *interfunt.*
 cramentum, & vnà ad sanctissimā Eucha- *Sacramen-*
 ristiam, quod est præsentissimum contra *torū per-*
 omnes tentationes præsidium, ac muni- *ceptio.*
 men, accedunt: quin etiam dulcedine, &
 vtilitati diuini huius cibi allecti, complu-
 res crebrius quàm sodalitates statuāt le-
 ges, sacre Eucharistiæ sacramento refici-
 untur. His accedunt statis temporibus
 piæ religiosorum hominum cohortatio-
 nes, quibus sodales verbum Dei audiūt,
 & quibusdam veluti stimulis ad virtutē
 incitantur. Vna præcipuè agitatur, & vi- *Meditatio*
 get in toto cętu ad Deum oratio, & diui-
 narum rerum contēplatio, in eoq; potis-
 simum studio versatur Partheniorum so-
 dalium industria, vt aliquid de Christi

Disciplina

Domini cruciatibus, alijsve fidei Christianæ mysterijs meditentur. Adhibetur & suo tempore voluntaria corporis diuerberatio, quã disciplinam vocant, siue in Congregationis loco, siue etiã in propria domo. Multum etiam operę impenditur ad animas, quæ in purgatorij penis detinentur, omni ope iuuandas, indulgentias pro illarum expiatione consequi student. Pro ijs etiam, qui peccato mortali irretiti existunt, preces effundunt. Eos qui in Xenodochijs, & carcere detinentur interdum inuisunt, suisq; colloquijs, & opera consolantur, ac iuuant. Si q̄ incommodi alicui sodalium obuenerit, huic ad auxiliũ præstò sunt vniuersi. Quamobrem cum ægrotant, visunt inter se & fraternũ in morẽ iuuant; destinantur, qui ægrotantis necessitatem, & inopiam si quæ incidat, explorent; & pro virili parte quicquid opus est, benignè impertiant. Si .n. diem obierint missarũ sacrificijs, & alijs pijs operibus illis opitulantur. ita se mutuz charitatis vinculo arctius omninò, quã alij cognationis necessitudine complectunt. Illud quoq; in more positũ est, vt pro se inuicẽ orent. Parent certo moderatori, ab eoq; se ad moneri, reprehendi, imò & mulctari si quid contra regulas ab sese peccatũ sit, æquo

Iuuant animas quæ sunt in purgatorio.

Orant pro ijs, qui in peccato mortali existunt.

Ad Xenodochia & custodias adeunt.

Se inuicẽ cum ægrotant inuisunt, ac iuuant.

æquo animo ferunt. Quod si qua cuius- *Se inuicē*
quam appareat in suscepto instituto ti- *in bono in-*
tubatio, vel offensio: statim ad eum cō- *cepto exci-*
firmandū, & in officio retinendū auxilio *tant.*
præsto sunt, consilijs, monitionibus, &
quævis alia ope, vel officio charitatis.

Deniq; ijs, qui B. Virginis Cōgregatio- *Proximos*
nibus nomina dedere non tantū sua, sed *iuuant.*
proximorū etiam salus cordi est. Quare
quoscumq; possūt ad pietatis opera suo
consilio inuitant & pertrahūt. Et si quos
Congregationi idoneos deprehēderint,
ad eā adducere student. Quare vnaquæ-
que sodalitas tū studiorū similitudine,
tum animorū cōsensione, nixuq; volun-
tarum, tum piorum operum cōmunica-
tione quædam, etiam loci communitate
ita efflorescit, vt religiosi cœtus imago
quædam, & simulachrum videatur.

¶ Quinto; *Etiam est viro, Thren. 3. V.*
cum portauerit iugum ab adolescentia sua, Thren 3.
quæ nisi diuina gratiæ freno coerceatur, *Adolescen-*
prona est ad malū: quare ex hoc etiā ca- *tia in Cō-*
piti Congregationum fructus spectatur *gregatione*
vberimus. siquidem in Congregatio- *Deo offer-*
nibus præsertim scholasticorum, & iu- *tur.*
niorum Adolescentia Deo per B. Virgi- *Gen. 8.*
nem dicatur, & præsijs, quæ supra attri-
gitus cōmunitur: idque datur opera vt
ad bonū diuina gratia inflectatur. Qua

*Christi
imitatio.**Luc. 2.**Exemplū
Desparæ,
& aliorū
Sanctorū.**Eorū, qui
in Cōgre-
gationibus
vivunt cū
alijs com-
paratio.*

in re huiusmodi sodales Christū imitan-
tur, qui infans pro nobis circūcisus, qua-
dragesimo die in Templo presentatus, &
duodecimo anno in Templo ad ea, quæ
Patris sui erant remāsit, Matre sua mini-
mè conscio, à qua dubitare non poterat
se ab ijs, quæ Patris sui erant, reuocatum
iri: sed vt nobis exemplum præberet in
ijs, q̄ ad Dei honorem, & ad animæ salu-
tem spectant, etiam absq; parentum con-
sensu, à turba nos ipsos subducere, & di-
uinis rebus à prima ætate consecrare de-
bere. Cuius etiam rei exemplū dedit no-
bis sanctissima Virgo, quæ trimula in tē-
plo, vt c. 8. diximus, Deo se consecrauit,
ibiq; in Dei obsequio est educata. De ple-
risq; quoque Sanctis idem est literis pro-
ditum. Sanctus enim Ioānes Baptista le-
gitur: *Antra deserti teneris sub annis. Cui-
um turn as fugiēs petiisse* Idem de S. Paulo
primo Eremita, de S. Benedicto, de S.
Thom. Aquinate, & de alijs legimus, quo-
rum exempla proportione quadam imi-
tantur adolescentes ij, qui B. Virginis Cō-
gregationi à tenera ætate dant nomen.

7 Quod si quis harum Congregationū
fructum, atq; animarum vtilitatē, quæ ex
huiusmodi sodalitijs existit, inspicere ve-
lit: secum ipse tantisper reputet eorū, qui
ad illa venditant, conditionem, atq; cum
ijs,

ijs, qui ijsdem ascripti nō sunt, vel tenore vitæ, vel rerum spiritualium gustu cōferat. Etenim verò in plerisque horū, qui in communi quadā viuendi ratione versantur, nec vllis Congregationum legibus astringuntur, quæ salutis auxilia? quis diuinæ legis, vel amor obseruandæ, vel violandæ metus? Primum enim in plerisque ex his magna est ignoratio rerum, quæ ad animæ salutem necessariæ, vel certè vtiles sunt: deinde à summis tantum flagitijs se abstineant, quamuis ad alia minimè leuia dilabantur, multum sibi profecisse videntur, dæmonis fraudes atque asturias ignorant, seu nō valdè attendunt: quare nec ab illis sibi valdè cauent. sempiterna impiorum supplicia, & piorum præmia, vitæ & passionis Christi Domini mysteria, diuina item beneficia ne vix quidem animo recogitant; ad salutarem peccatorum penitentiam in Paschalibus festis ægrè accedunt.

Contra verò, qui Parthenia sodalitia adeunt, in ijs, quæ ad salutem consequendam pertinent, diligenter instruuntur. Præsidiorum, quæ ad piè viuendum requiruntur, non mediocris illis copia supeditatur. Christi Domini vitam, aliaq; fidei nostræ capita per intimam contemplationem penetrare student. Corporis

voluptates coercent, carnis illecebras fugiunt. Laboris molestiam, si qua sit in virtutum exercitatione, aliorum exemplum, & ipse usus diuturnus imminuit. Quo fit, ut studiosissimus quisque, atque probus ad maiorem in pietate progressum impellatur: inertes, ac desides aliorum exemplo, consilio, atque auxilio ad meliorem frugem reuocentur. Hinc tanta in Urbibus, ubi haec vigent sodalitates, in melius facta mutatio: in ijs enim, qui literis dant operam, quique aliquam complexi sunt Virginitatis sodalitate, magnus etiam in literarum etiam studijs exiit progressus. Hinc iisdem sodalibus suadeantibus, eorumque etiam cognatorum, domesticorum, amicorum, & aliorum in moribus est facta mutatio, & ad omnem pietatem accessio. Aliqui postea sodales ad civilia negotia sine animae suae periculo tractanda disponuntur. Alij Christum ad curissimum Religionis portum eos vocantem alacriter, promptaque sequuntur.

Sodales etiam in literis magis proficiunt, & alios ad pietatem excitant.

Societas Iesu quomodo Congregationes promouet.

Maneat igitur ex ijs, quas diximus, haec Congregationes diuisum fuisse inuentum & caeleste consilium, Societatemque nostram, quae omnem instituti sui rationem ad proximorum salutem ac commodam, in suis Collegijs, & Domibus, tum ad instituendam in pietate iuuentutem, tum etiam ad
alios

alios quoque in rebus spiritualibus iu-
nandos, meritò huiusmodi sodalitia ce-
lebrare, ac propagare in dies magis, eaq;
pro ratione ætatum, ac studiorũ distin-
guere, & numerare, vt pueri à viris; lite-
rarũ studiosi, ab ijs, qui alijs occupatio-
nibus destinantur; qui aliqua dignitate
præstant, à reliqua multitudine. Rustici,
& Agricolaæ ab opificibus, & ijs, qui in
Ciuitate negotia tractant: Sacerdotes
etiã à laicis, vbi cõmodè fieri potest, se-
gregentur, ac laus cuiq; ordini, ætati,
dignitati locus sit, suæ leges, sui præfecti
atq; custodes. Eo fit, vt & æqualium ex-
emplo, adiuuentur infirmiores; & mul-
titudinis æqualitate, omnes delectentur,
alacriusq; conueniant.

ORIGO CONGREGATIONVM

*Deipara. que in nostris domi-
cilijs habentur.*

CÆterum nec inutile, nec iniucundũ,
futurum arbitror harum Congrega-
tionum, quæ in domicilijs Societatis Ie-
su sub Virginis Deiparæ tutela existere
diximus, initia hoc loco paucis comme-
morare, quod ex Societatis Iesu historia
à nostro Francisco Sachino non minus
piè quam fideliter, & accuratè cõscripta,
suis

fuis ferè verbis referendum duxi ; vt oēs intelligant , *Digitum Dei* fuisse, qui huiusmodi sodalitijs ex tam debili principio ortum ducentibus, per matris suæ patrocinium, innumerabilium adolescentium, aliorumque virorum saluti prospicere voluit ; hisce præsertim calamitosis temporibus, in quibus hereses in Septentrione impunè, vbique verò ad omne scelus procliuiras adeo grassabatur. In cægitur historia cum agitur de ijs quæ ad annum 1563. spectant, sic habetur : Inchoata est pia quædam sodalitas, auctore Ioanne Leonio Belga infimæ rudimentorum Grammaticæ classis Magistro, inter inferiorum classium adolescentes ex his, qui præcipuo studio sociare cum literis pietatem cuperent. cœpere diebus singulis, post missos cæteros, in vnâ scholis, in qua altare pulchrè ornauerat, cōgregari. ibi orabāt aliquādiu vniuersi : dein vnus pio libello quidpiā legebat, audientibus cæteris. Diebus verò Dominicis, ac Festis etiam vespertinas, de more Ecclesiæ, modico cum cantu peragebant preces. Ex his rudibus initijs sodalitates, quæ deinde *B. Virgini* præcipuo studio dedicatæ tam insigni cum iuuentutis, atque aliorum bono certis formatæ institutis, latè per omnes mundi oras fusæ sunt,

sunt, emanarunt. Quanquam non Romę
primum hi simplices discantium cœtus
exorti: nam ante hunc annum Genuę,
ac Perusię mentionem eorum reperi. hæc
ibi. Deinde inter ea, quę anno 1564. sunt
gesta, idem Sachinus de hac ipsa sodali-
tate Romana narrare sic pergit: Quę cę-
pta superiore anno sodalitas discantium
erat, ea beatissimę Virginis subiecta hoc
anno tutelę est: ijsque constituta legi-
bus, quibus magnam partem, hodieque
regitur. finis propositus in pietate, lite-
risque progressus. sodales ad septuaginta
numerantur. Quęque hebdomada
confiteri. Quoque mense sanctissimum
Christi corpus sumere, singulis diebus
sacro interesse. Virginisque vel Rosaria,
vel Preces e libello iussi percurrere. Ve-
sperti e schola dimissi congregati quar-
tam horę partem meditationi; alteram
autem partim excipiendis capitibus, quę
die postremo meditarentur, partim con-
ferendo breuiter, quę agitauerant con-
sumebant. Diebus festis a prandio post
decantatas vespertinas preces, alij ad vi-
sendos in Nosocomijs ægrotos, alij ad
salutandas Diuorum reliquias, alij ad a-
lia pia munia mira ibant alacritate. Om-
nibus vnus e Societate præerat, qui cum
cætera moderabatur; tum diebus Domi-
nicis

nicis adhorrationem habebat. Ex sodalibus vnus, qui præflet ceteris, lectus est, cui Præfecti appellatio indita: duodecimq; præterea, inter quos cura reliquorum distributa, vt nullus negligereur; quoq; paucioribus quisq; intentus esset, hoc absolutis cuncta procederent. In ceteris commoditatibus huiusce sodalitaris illa non fuit è postremis, q̄ inter se agētes pari animo, & pietate adolefcētes, vitabant improborū consuetudinē, qua molli, improuidēq; ætati exitiū nullum est certius. hæc enī ex historia Societatis

Cum verò similes Congregationes temporis processu in præcipuis nostræ Societatis Collegijs iam essent institute, earumq; fructus lōgè lateq; ad plurimos manaret, Gregorius XIII. Pontifex Maximus, qui huiusmodi pietatis exercitationes, sicut & reliqua omnia ad Deī honorē spectantia fouere solitus erat, Diplomate suo nonis Decembris anni 1584. primariam Congregationē in Ecclesia Collegij Romani Societatis Iesu, externorum scholarium, & aliorū Christi fideiū sub titulo Annunciationis B. Virginis, quæ per Præpositum Generalem Societatis Iesu dirigitur, auctoritate Apostolica erexit, atq; instituit, Indulgentias amplissimas sodalibus est elargitus,

rus, potestatemq; eidem Generali Præposito fecit, quasuis alias Congregationes in nostris extra urbem Collegijs erectas, huic primariæ Romanæ aggregandi, illisque easdem Indulgentias communicandi. Eandem postea facultatem Sixtus V. nonis Ianuarij anni 1586. extendit ad alias Congregationes, tum eas, quæ non constant scholaribus, tum etiam eas, quæ in Societatis domibus, non tantum in Collegijs eriguntur, idq; siue à Virgine Annunciata, siue à quouis alio titulo, & inuocatione nomen acciperent. Clemens verò VIII. die 30. Augusti anni 1602. ad Cōgregationes in residētijs Societatis cōstitutus eandē facultatē benignissimè extendit.

9. Multa porò sunt, quæ harum sodalitatium in Societatis Iesu domicilijs erectatum præter ea, quæ hæctenus differuimus, pium institutum commendant, atque adiuuant. In Primis tot summorum Pontificū, qui Christi vices in terris gerebant erga eas, vt vidimus instituēdas, & Indulgentiarum largitione decorandas pro p̄sum studium atq; benignitas. Tum plurimi insignes viri, qui ex his sodalitatibus prodierunt, & vel religiosè vitæ institutum complexi, vel in sæculo remanentes, Rempublicam Christianam

Quæ Congregationum institutum cōmendant.

Summi Pontifices.

Insignes viri ex Congregationibus

nam

*Pralati &
Principes,
qui Con-
gregationi
dant no-
mina.*

*Multitu-
do sodaliū
omnis ge-
neris.*

nā sua opera egregiē iuuerunt, & iuuant:
neque tantum ex ijs sodalitijs Episcopi,
sed & aliquod S. R. E. Cardinales, quo-
rum aliqui etiam nunc viuunt, extitere.
Deinde complures Ecclesiarum Præsu-
les amplissimi, & viri Principes Ciuita-
tum, vel honoris gradu vel generis no-
bilitate alijs longē superiores; Sodalitia
tamen hæc amplectuntur, & in commu-
nem cœtum, nomenq; fraternum sode-
lium admitti se volunt, absq; vlla, vel lo-
ci, vel appellationis exceptione, quod
multis in locis, sed præsertim in sodalitia
Domus Professæ Romanæ, ad quod mul-
ti conueniunt Prælati, cernere licet, in
quo Cardinales ipsi sua interdum præsen-
tia, & suis ad sodales sermonibus, alios
ad hoc pietatis studium inuitant. Neque
illud in postremis harum sodalitatū in-
stiturum celebrat; multitudo nimirum
sodalium, & quidem diuersorum ordi-
num, vt omnes ferè Ciuitatis status hac
ratione iuuetur, excludatur nullus: qua-
re tum propter multitudinem, tum etiā
propter ætatis, ac munerum, seu officio-
rum diuersitatem, plura eodem in domi-
cilio exigunt sodalitia, vt videre est mul-
tis in Ciuitatibus; nobis sufficiat exempli
causa vnius Ciuitatis Neapolitanæ sode-
litates commemorare, in qua Societas
nostra

nostra in suis locis ad quindecim circiter
easque maximè frequentes numerat, de
quibus aliquid breuiter infra perstrin-
gere non grauabor, vt ex his reliquas to-
to propemodum orbe sparsas conijcere
possimus. Sed quod caput est omnium,
quodque ad sodalitatum commendatio-
nem in primis facit, illud est, quod in
huiusmodi sodalitatibus illustribus ar-
gumentis declarat patrociniū suum
Angelorum Regina, quæ huius generis
alumnos multis in periculis præsentio-
pe defendere consuevit, quod quamplu-
rimi experti sunt. & Congregationum
sub Virginis nomine, non tantum in no-
stro orbe, sed in Indijs etiam erectarum
fœlix progressus satis ostendit, Virgini
eas cordi esse.

Quare, vt initio dicebamus, inter ob-
sequia Deiparæ acceptissima, quæ ei de-
ferre possunt, id est, qui in seculo viuunt,
hoc erit Virgini sanctissimæ longè gra-
tissimum, vt scilicet in eius Congrega-
tionem ascribendos se eurent, statis die-
bus ad eam cōueniant, regulas sodalium
exactè obseruent; alios quibus cum a-
gunt ad pietatem excitare studeant, vt
Virginis beatissimæ beneficijs, quæ in-
numera in nos contulit, aliqua saltem ex
parte respondentes, ad maiora in poste-
rum

*Congrega-
tiones B.
Virginis
patrociniū
experimur.*

rum

rum ab ea accipienda, magis, magisque disponamur.

Apud alios religioſes Cōgregationes habentur.

Neq; ſolum in ſocietatis noſtræ domicilijs, ſed in alijs etiam religioſorum hominum familijs complures piorum ſæculariū Congregationes, ſeu ſodalitates magno cum ſodaliū fructu viſuntur.

CONGREGATIONVM VNI-
uerſam antiquiſſima olim
inſtitutio.

AT ne quis has piorum hominum ſodalitates, ſeu congregationes exiſtmet nouū eſſe, ac recens inuentū, & idcirco eas nō ita magnificat; oſtēdā plānē plurimis ex antiquitate petitis exemplis earundē viſum in Chriſtiana Reipublica eſſe per antiquū, plurimasq; ex eis utilitates ſuperiorib⁹ ſæculis in alios manſiſſe: nam vt omittam eas quas vocant cōfraternitates, ſeu Confratrias ad varia pietatis munera exercēda (de quib⁹ multa egregiē diſſerit Nauarrus in miſcellaneis de Pſalterio, ſeu Roſario) & vt taceā pleraſq; alias ſodalitates diuerſis in Urbibus inſtitutas, à quibus recensendis ne nimium ab inſtituto digrediar, cōſultō abſtineo; aliquas tamen mihi magis exploratas tacitus prætereire non poſſum.

Nauarrus

Et

Et in primis quid dicam de sodalitate Rosarij a religiosissimo Prædicatorum Ordine propagata? cuius precandi formula, vt capit. 20. & 39. dictum est Virginis, iussu per S. Dominicum est instituta: hæc enim Rosarij sodalitas toto propemodam terrarum orbe ad hanc vsq; diem, & numero sodalium vtriusq; sexus, & nominis celebritate, pietatis progressibus florentissima, verè Rosarij cœlestis diuinum odorem, & amœnissimam suauitatem, ac pulchritudinem refert.

De Confraternitate Rosarij.

Florentiæ sodalitas quædam piorum hominum fuit in Deiparæ honorẽ congregata, in qua anno 1233. die assumptæ Virgini sacro cum eidẽ Virgini B. Bonifilius Monaldius Florentinus cum sex alijs laudes precesque piè persoluerent, cœlesti voce admoniti mundo nuncium statim remisere, ipsoque natæ Virginis die initium dedere Ordini Seruitarum nuncupato; quod B. Virgini, ex cuius sodalitate prodierant, seruos se profitebantur: quos etiam per urbem Florentiã transeuntes B. Virginis seruos à lactentibus appellari memorie proditum est, seque à sæculi strepitu ad montem Senariũ, qui nouem Florentia miliaribus Mugellam versus distat recepere. elapso

Ex Virginis sodalitate prodijt Ordo Seruitarum.

deinde

deinde septennio à Virgine magno Angelorum cœtu comitante, manu altera atram vestem, altera sancti Augustini regulam præferente, singillatim per visum sunt iussi ea regula, & illo exinde habitu uti in memoriam eius, quam Virgo sanctissima ex Christi passione persensit, afflictionis, atque tristitiæ.

*De Confraternitate
Disciplinatorum Senensis.*

II Senis præterea vrbe Herruriæ celebri, quæ ob singulare studium erga Dei parentem, & in eiusdem fide clientelam nominari gaudet Ciuitas Virginis multis iam inde seculis fundatum est nobilissimum illud sodalitium, seu (ut vulgo vocant) Confraternitas disciplinatorum B. Mariæ Virginis quæ est in domo Hospitali, quam dicunt de la Scala, vbi preces, corporis flagellationes, & alia pietatis exercitia sunt in vsu. ex quo loco, ut testatur auctor vitæ S. Bernardini Senensis, omnes ferè Italiæ disciplinatorum laicorum piæ exercitationes, vel deuotionis studia dimanarunt. ex illo loco complures prodire viri sanctitate illustres; & religiosorum ordinum Fundatores, vel in primis B. Ioānes Columbinus vir sanctissimus, & Iesuatarum Fundator, eiusque socius Franciscus Vincentius. Itemq; Ordinis Montis Oliueti Fundatores, B. Bernardus Ptolomeus, Patricius patritij, & Am-

Vide auctorem vitæ S. Bernardini Senensis, apud Surium 20. Maij.

& Ambrosius Piccolomineus. Ex eodem catu extitere B. Petronius de Petronijs, postea in Carthusianorum familiam admissus, Andreas de Galleranis, speculum sanctitatis, alijque innumeri religiosæ vitæ professores, inter quos recensetur S. Bernardinus Senensis celeberrimæ sanctitatis vir Fratrum Minorum, qui de Observantia vocantur, si non primus fundator, saltē propagator præcipuus, de cuius insigni doctrina, & egregia in Virgine pietate nonnulla c. 35. diximus: quæ verò hoc in loco de sodalitate Senensi commemorauimus ex auctore vitæ S. Bernardini apud Surium tom. 3. accepimus.

Romæ in S. Maria Maiora præclarissimæ sodalitas, quæ dicitur Confalnois est erecta, quæ ad S. Bonauenturam Doctorem eximium, qui anno Domini 1273. ex hac vita migravit, suam refert institutionem. Matthæus quoque Villanus lib. 2. eiusdem sodalitatis meminisse videtur: ait enim Romæ in S. Maria Maiore occasione Societatis eorum, qui vocabantur commendati B. Virgini, complures eò conuenisse, quorum industria vrbs, quorundam studio diuexata, suo splendori est restituta tempore Clementis VI. anno Iubilæi 1350.

V

Romæ

*Sodalitas
diuini
amoris.*

Romæ quoque quædam Sodalitas inter reliquas extitit in templo S. Dorotheæ, quæ à *diuino amore* cui sodales præcipue studere satagebant, appellationem acceperat, ad quam complures tum Ecclesiastici, tum Laici, & in his Prælati, alijque viri nobiles conueniebant, spiritualibus operibus vacabant; in meditationibus, & exhortationibus exercebantur; ad sacramenta percipienda crebrius quam alij eo tempore facere cõsueuerant, accedere studebant. Ex qua complures tum vitæ sanctimonia, tum doctrina illustres prodire, inter quos meritò numerantur quatuor illi, qui religiosissimi Ordinis Clericorũ Regularium, quos Theatinos vulgo vocant auctores, & fundatores extitere anno Domini 1524. die 14. Septemb. omnes natione Itali, generis nobilitate, & vitæ sanctitate præstantes, qui omniũ primi hac tempestate Clericorũ Regularium Ordinem excitarunt, vt suo exemplo, atq; opere clerũ sæcularem ad sanctiorem viuendi rationẽ iuxta sacrorum Canonum normam excitarent. Hi fuere B. Caietanus Thieneus Vincentius, Prothonotarius Apostolicus, qui vitæ meritò miraculis etiam claruit: Bonifacius à Colle ab Alexandria Galliæ Cisalpinæ Urbæ:
Paulus

Theatini.

Paulus Consiliarius Romanus, & Ioannes Petrus Carrafa Neapolitanus Episcopus Theatinus, qui Episcopatu relicto post exactos in ea Religione aliquot annos à Paulo III. in Cardinalium Ordinem allectus, & anno 1555. Pontifex Maximus renunciatus, Paulus IV. appellari voluit, Catholicæ fidei cõtra Hæreticos acerrimus propugnator, & Ecclesiasticæ Reformationis, in quam non exiguam operam contulit, studiosissimus: quæ omnia plenius describuntur c. 1. & 9. historię eorundem Clericorum Regularium, quam piè, ac diligenter nuper edidit generis nobilitate, ac pietate conspicuus, Ioannes Baptista de Tuso ex eodem Ordine ad Episcopatum Aceranum assumptus.

12 Nec solum Senis ex sodalitate Virgini consecrato, & Romæ ex sodalitate diuini amoris Religiosorum plurimi, & Religionũ Fundatores prodierunt: sed in Vrbe etiam Neapoli, vbi cum multæ habeantur varijs in locis piorum hominum sodalitates; vna tamen anno ab hac nonagesimo est instituta, cui nomen est S. Maria succurre miseris, quã De Sociis vulgo vocant *de li bianchi*, à linea, & tate quam candenti veste, qua induti procedunt, vocant *dedum* munia sua per Urbem obeunt: eius *li bianchi*

De sodalitijs Neapolitanis.

*Sub inuo-
catione
Virginis.
Iuuant eos
qui extre-
mo suppli-
cio afficiū-
tur.*

*Collocant
honestè co-
gnatas
eorum.*

*Hector Pi-
gnatellus,
vnus ex
Sodalibus
Societate
Iesu Nea-
polim euo-
candam
curat.*

sodales fuisse semper è primarijs, & clarissimis viris, siue cum ea leici permixti erant Clericis: siue cum ex solis (vt nunc habet) constat Clericis. Præcipuum aut eorum institutum ijs, qui extremo supplicio afficiuntur. opportuno solatio monitisq; ad id tempus idoneis, & consilio, & auxilio præsto esse; eosque ad supplicij locū solemniter prosequi, consolari, ac eorum mœrorē pro virili parte leuare. quin etiam eorum familias (vt res ita postulet) in fidem suscipiunt, & vxores, filias, sorores honesta dote collocant; certos ad id habent redditus, suaque industria constitutos, multos etiam qui propter æris alieni difficultatem in custodia detinentur, pecunia creditoribus persoluta liberant, ad auram popularem vitandam mirum in modum se ipsi occultant.

Ex eorum numero exitit Hector Pignatellus Hipponij vulgò Montis Leonis Dux, vir spectatæ integritatis, & in Neapolitano Regno inter primarios, is cum audisset à Hieronymo Vignes viro integerrimo eiusdem Congregationis sodali, qui nostrorum consuetudine Patauij vsus erat, instituti nostri rationem ad Christianæ rei propagationem in primis vtilē, à B. Ignatio Societatis nostræ parente

parente exorauit, ut aliquot è Societate Iesu mitteret, qui Neapolitani Collegij fundamenta iacerent, egitq; cum pro rege Neapolitani Regni, qui eo tempore erat Petrus à Toletò, ut idem per litteras à B. Ignatio peteret, nostrosque cum P. Nicolao Bobadilla, vno ex nouem B. Ignatij socijs, mense Ianuario anni 1552. ab eodem B. Ignatio Neapolim missis humanissime excipiendos curauit.

Ex eodem piorum virorum sodalitiò anno 1588. nonnulli Sacerdotes viri, & genere nobiles, & in cultu pietatis egregij, Religiosissimum Ordinem instituerunt Clericorum Regularium Minorum à Sixto V. confirmatum, ij fuere Augustinus Adornus Genuensis, Franciscus Caraeciòlus, Augustinus item Caracaciòlus Neapolitani; qui Neapoli auita iam familia celebre domicilium habent in æde sacra B. Mariæ Maioris, quorum spectata virtus eidem Ciuitati Neapolitanæ, alijsq; Urbibus, ac Prouincijs, ad quas in dies propagatur, magno est tam exemplo, tum ornamento. Nam præter alias pietatis exercitationes, in perpetuam diu, noctuque orationem, succedentibus sibi inuicem eiusdem Ordinis Religiosis, coram sacrosancta Eucharistia incumbunt; quotidie etiam ex pæ-

*Petrus à Toletò.
P. Nicolaus Bobadilla.*

Ex hac prodijt Ordo Clericorū Regulariū Minorum.

scripto Religionis eorū vnus pane tantum, & aqua vescitur; alius verò ciliciū ad carnem gestat. Alius disciplina se ipsum diuerberat sic, vt nullus prætereat dies: quin eorū aliqui eiusmodi corporis castigationes subeant. Atque hæc omnia Neapoli ex sodalitate, quam vocant *de li bianchi* ortum habuere.

Congregationum

CONGREGATIONVM, QVÆ NEAPOLI in Societatis domicilijs habentur, numerus, earumq; fructus.

13. **Q**uoniam verò præclaræ huius sodalitatis in vrbe Neapoli mentionem fecimus, non ab re erit hoc loco id q̄ supra polliciti sumus, paucis subijcere, quæ quorūve sodalitia hac vna in vrbe Societas Iesu suis in domicilijs instituerit. Et quidem biennio postquam Patres nostri in eam urbem aduenerant, cum pietatis semina spargere iam cepissent, anno Domini 1554. die 14. Ianuarij à viris ætate prouectionibus instituta est in Collegio nostro Congregatio quædam, quæ nomen à veneratione sanctissimi Sacramenti desumpsit, quod eius sodales crebram sacramentorum susceptionem Neapoli inducendam studeant: id quod Dei ope feliciter præstiterunt.

I.
Congregatio venerationis sanctissimi Sacramenti Neapoli omnium

runt. Hanc Congregationem ex vrbe *in Societate*
 B. Ignatius Societatis nostræ parens per *te anti-*
 literas laudauit, approbavit, suaque be- *quissima.*
 nedictione est profecutus, eamque sic ap-
 pellari voluit; quare Congregationum
 quas ego sciam, quæ in Societatis domi-
 cilijs siue Romæ, sibi alibi habentur,
 hæc videntur omnium antiquissima: ad
 eam tamen non multis patebat aditus,
 sed pauci admodum, ijque maximè pro-
 bati admittebantur, quæ anno 1610. So-
 dalibus id efflagitantibus in Domum
 Professam est translata.

Cæterum hac omissa, quæ è venera-
 tione sanctissimi Sacramenti, vt dixi, est
 appellata; habet Societas nostra in vrbe
 Neapoli, tum in Domo Professa, tum in
 Collegio (preter illam nautarum, ac pesca-
 torum, quæ est in Domo Probationis, vt
 mox dicemus) Congregationes Beatæ
 Virgini dicatas omnis generis, & ætatis
 hominum non minori sodalium emolu-
 mento, quam ciuitatis bono, ad *quinde-*
cim. easque frequentissimas, quarum sin-
 gulis vnus saltem ex patribus præest, in
 quibus sodales numerantur *bis mille, &*
trecenti, & eo amplius: ex quibus innu-
 meri ex sæculari ad religiosæ vitæ statum
 in varias religiosorum hominum fami-
 lias se transfulerunt.

*Sodalitia**B. V. quin**decim**Neapoli in**Societatis**Iesu domi-**cilijs.**Sodal**2300.*

II. 14 In Collegio (quod in ea vrbe multis ante annis fuit, quam Professorum Do-
Congrega- tio B. Vir- ginis Con- cepta scho- lasticorum maiorum. mus fundata esset) Congregatio illa, cui ab immaculata Virginis Conceptione nomen est inditum, omnium prima fuit, quippe quæ anno 1574. die 13. Decembris est crecta: hæc scholasticis constat ætate grandioribus, quos vocant *studen- tes*, & vt omittam eos, qui ad Patriam reuertunt, quorum numerus non facilè iniri possit: qui ad eam frequentes conueniunt (conueniunt autem ducenti circiter) ij ex vniuerso ferè Neapolitano Regno studiorum causa Neapolim confluunt, & partim Theologiæ, vel Philosophiæ; partim Iurisprudentiæ vel Medicinæ dant operam; atque absolutis studijs, vbi ad Patriam remigrarunt, suis monitis, & probitatis exemplis populares omnes ad pietatem inflàmant. Nonnulli etiam congregationes instar huius Neapolitanæ apud suos excitandas curant.

III. In eodem Collegio duo adhuc Scholasticorum iuniorum Congregationes habentur, altero anno 1579. instituta, altera ve ò aucto nimis sodalium numero sequentibus annis crecta.

IV. *Alia so- dalitia in* In hoc ipso Collegio sex præterea honestorum Ciuium, partim mercatorum, partim

partim vrbis opificum numeratur sodalitia, in quib⁹ maiores natu à junioribus, legio Dei-
ij etiã, qui in pietate diuinius se exercue-
re ab abjs tyronibus diuersa constituunt ta.

Sodalitia, quorum omnium sodales Do-
minicis, festis que diebus hora meridia-
na simul in Templo lectioni, qua capita
fidei explicantur intersunt: hac absoluta
ad sua singuli se recipiunt sodalitia quæ
anno 1582. magno huius Ciuitatis bo-
no inchoatæ, breuissimo temporis spa-
tio tanta sodalium confluentium multi-
tudine sunt auctæ, vt peculiarem Dei
benignitatem hominum animas sub
Deiparæ patrocínio, cui hæc sodalitia
sunt dicata, ad se pertrahere volentis,
omnes agnoscerent pariter, ac lauda-
rent: & nisi loci angustia, & ratio ipsa
Collegij, quod litterarijs exercitationi-
bus ex instituto præcipue vacat, vetuis-
sent; in longè maiorem sodalium, & so-
dalitatum numerum exercuissent.

Adhæc in eodem Collegio Domini-
cis, atque festis diebus in quandam Au-
lam quamplurimi pueri conueniunt, qui
centum & quinquaginta circiter, & in-
terdum eo amplius numerantur, quibus
recitatis Litanij doctrine capita, & præ-
cepta benè viuendi ab vno è nostris tra-
duntur: qui etiam si sodalitates formam

V.

VI.

VII.

VIII.

IX.

non habent, spontè tamen sua magna cum rerum spiritualium aviditate gregatim eò confluunt.

X.
Sodalitas
Purifica-
tionis, in
qua infide-
les fidei
Christia-
na praece-
ptis imbu-
untur.

15 Præter has, quas recensuimus sodalitates, aliud in eodem Societatis Collegio, sub titulo *Purificationis Dei Genitricis*, piorum hominum est institutum sodalitiū; qui Christianorum mancipijs Mauris, Turcis, Æthiopijs ex impura Mahometis secta ad Christianam fidem traducendis operam suam omnè ponunt. Hi enim huiusmodi infideles diligenter inquirunt, ad nostros pertrahunt. Hi per sese, vno ex nostris præfide, in certum Collegij locum conveniunt, vbi sodalium munera obeunt. In aliam verò proximam aulam, quasi sub horum pia sollicitudine, ventitant tum ij, qui ex mancipiorum genere, sacro baptisinate sunt lustrati; tum etiam Catechumeni: quibus omnibus Christianæ fidei capita ab vno è nostris memoriter ediscenda traduntur, & explicantur. ibi Neophyti instruuntur, vt in pietatis studiō radices profundiores agant: quædam etiam pietatis officia, quæ in Sodalibus fieri solent, ab illis magno cum seruire præstantur. Et sanè fructus Dei, ac Deiparæ ope, non pœnitendus extitit: hoc enim proximo septennio ad trecenta

trecenta circiter capita nostrorum opera
sacrum baptisma suscipere. Atque ex his
complures pœnitentiæ, & sacrosanctæ
Eucharistiæ Sacramenta crebrò vsur-
pant. Nec in postremis hoc charitatis
opus Neapoli reponendum videtur; si-
quidem in libr. 7. Reuel. S. Brigittæ cap.
28. Beatissima Virgo inter peccata, quæ
Neapoli fieri, & Christo valdè displice-
re testatur, primum illud fuit, quod
multi mancipia sua ad Christi fidem
traducere negligenter: vel si iam illam
amplexati essent, in eadem instrui non
curarent. Ex quo facile colligimus
quanti sit faciendæ piæ hæc in infideles ad
Christi fidem conuertendi sollicitudo:
quam Paulus V. Summus Pontifex ita
probavit, vt suo diplomate anno 1605.
mense Nouembri, Cardinali Bellarmi-
no hoc procurante, id magnoperè com-
mendarit; ad decennium amplissimas
Indulgentias nominatim concesserit,
tum Sodalibus Oratorij Purificationis
Neapoli erecti, tum etiam Patribus So-
cieratis, qui eius Oratorij curam habent,
& Dominus etiam, qui sua mancipia,
vt instruantur, eò mittunt.

*S. Brigitta
Reuelatio.*

*Paulus V.
Pontifex.*

*Cardina-
lis Bellar-
minus.*

16 Biennio antequam hæc ederemus,
id est, anno 1611. mense Iulio in eodem
Neapolitano Socieratis collegio, prin-

*XI.
Congrega-
tio Cleri-*

*corum
Neapo'i.*

*Pietatis
munera,
que in hac
Congrega-
tione ex-
ercentur.*

*Alia Ob-
latorum
B. Virgi-
nis exerci-
tationes.*

cipium factum est Congregationis Clericorum sub titulo beatissimæ Virginis Assumptæ, quæ brevi in tantum sodalium numerum excreuit, vt sodales in præsentia anno numeret plures quadringentis, in his Neapolitani Cleri Sacerdotes, quosdam Primarios, & Episcopos omninò quatuordecim, qui in sodalium album ascribi voluerunt; & ad sodalitatem, quantum eorum occupationes patiuntur, veniunt: eius Congregationis institutum est, Sacerdotes in modo iuuandi proximos informare, quo maiori cum ministrorum, ac populorū profectu ea munera obeant, quæ propria sunt Sacerdotum. Conueniunt bis singulis hebdomadis, vno die profesto à prandio, quo traditur modus recitandi Horas Canonicas, faciendi sacrum, meditandi, concionandi, docendi pueros, ac rudes doctrinam Christianam, audiendi confessiones; tradendi alijs, & præsertim Monialibus exercitia spiritualia: modus item instruendi patres familias ad liberos, ac domesticos Christianis motibus informandos, aliaque his similia peragendi, quæ ad Sacerdotis munus in animabus iuuandis pertinere possunt. Altero die, qui Dominicus dies esse solet à prandio, (hoc enim tempus.

tempus Clericis ad conueniendum opportunum visum est) frequentant sodalium ijtantum, qui aliquot ante admissionem diebus exercitijs spiritualibus exculi, formula quam Propositi se totos B. Virgini adiuuandos ad æternam salutem proximos deuouent, sui- que oblationem Deiparæ fecerunt, vt propterea Oblati vocentur. Itaque in hac priuata Oblatorum Congregatione tria peragi solent:

1. Vnum est exerceri sodales vmbatili quadam specie, quæ præparet ad munus serui in cõcionibus, atq; exhortationib⁹ habēdis, in docenda doctrina, Christiana in modo confessiones audiendi, & in experiendo cætera munia, de quibus in Congregatione publica instructiones acceperunt.

2. Alterum est per quartam horę partem varia mortificationum genera obire, quæ valent ad humilitatem, ac pietatem Christianam inserendam, ac conseruandam.

3. Tertium est quadrantis item spatio omnes simul aliquid pium meditati.

4. Sextò autem quoque mense pietatem, ac spiritus feruorem instaurare conantur: nam oblationem, qua se Virgini deuinxere, renouant; præmissa confessione

confessione generali, quam ex generali
ultima inchoant. cuius testimonium à
confessario scriptum exhibent.

*Animarū
fructus,
qui ex Clericorum
Congregatione
procedunt.* Credi vix pot. si quantus ex hoc opere
re fructus ceperit existere. Plurimi sodalium,
qui tum ex Episcoporum, tum e
Sacerdotum exterorum numero Neapoli ad suas
Dioceses rediere, accensu desiderio iuuandi suos populos, renouarunt
in suis Urbibus, & Oppidis perutile doctrinæ
Christianæ exercitium, inuenerunt frequentem
Sacramentorum usum, Congregationes erexere
tum Laicorū, tum etiam Clericorum. Neapoli
autem à sodalibus qui ad confessiones audiendas
sunt approbati, inuisuntur vincti tum in
custodijs, tum in tristemibus, & excoluntur
adhortationibus, erudiuntur Christiana doctrina,
expiantur penitentię Sacramento. Mulierum
cenobia, qua sermone, qua exercitijs spiritualibus,
qua Religiosorū votorū crebra renouatione,
præmissa confessione generali, ad strictiorē,
perfectioremq; viuendi rationem e suis
confessarijs, qui hoc sodalitiū frequentant,
excitantur. Et sanè in compluribus ex Clero
magna apparet sanctitas, magna in celebrandis
Missis, in recitandis Horis Canonicis pietas
non absq; magna populi ædificatione. Atque hæc
quidem

quidem initia spem omnibus faciunt
fructus multò vberioris.

17 Mense Octobri insequentis anni *XII.*
1612. in eodem Collegio instituta est *Congre-*
Congregatio Ludimagistrorum. Cum *gatio Lu-*
enim morum in Christiana Republica *dimagi-*
renouatio maxima ex parte pendeat ex *strorum*
bona puerorū institutione, Christianus *Neapoli.*
autem populus suos pueros per Ludima-
gistros ferè instituire soleat; quis nō vi-
der quanti referat Ludimagistros pijs ex-
ercitijs excolere, eosque erudire in mo-
do informandi pueros bonis moribus,
ac pietate Christiana? Itaque in hoc so-
dalitio id potissimum agitur, vt Ludi-
magistri proficiant in spiritu, Christia-
næ iuuentutis iuuandæ zelum concipi-
ant, discant varios modos, quibus
puerorum animis Dei cognitionem in-
stillent, malos mores ex eisdem euel-
lant, & imbuant ijs virtutibus, quibus
cum robustioris ætatis fuerint, Christia-
næ Reipublicæ & adiumento, & orna-
mēto esse possint. Ad hunc finē impressa
est instructio quædā pro Ludimagistris,
ex qua ferè sumuntur exhortationes,
quæ ad ipsos habentur in sodalitio, quæ-
que à sodalibus omnibus in suis scholis
obseruari debet. Et certè si huiusmodi
cœptis annuat Deus, & speramus; non
dubita-

dubitamus fore, ut breui maxima futura sit morum renouatio, & alix Vrbes idem exemplum sint secuturæ.

XII. 18 In Domo verò Professa Congregatio, quæ cæteris in eadem domo præstat, est illa, cui B. Virginis *Natiuitas* nomen dedit, nobilissimis primarijsque viris, atque ex ijs compluribus, qui Magistratam gerunt refertissima, anno 1586. mense Ianuario instituta. Hæc præter ea, quæ ad sodalium pietatem spectant, aliaque cum cæteris Congregationibus cõmunia, quibus apud alios Ciues magnam probitatis opinionem eius sodales sunt consecuti, illud habet peculiare, quod ingenti pecuniæ summa à sodalibus vltro corrogata, quæ ad *duo* circiter *aureorum millia* in singulos annos ascendit, pauperum hominum, & honestarum familiarum, quos à publice mendicando pudor arcet, transmissa ad illarum vsque domos eleëmofyna inopiam subleuant.

XIV. In hac ipsa Domo Sacerdotes, & Clerici ad suam peculiarem Congregationem, quæ mense Februario anni 1593. est instituta profesto hebdomadæ die (ne festis à Templo abesse cogantur) conueniunt.

XV. Ad hæc duæ alix Congregationes ad
Domum

Domum Professam spectant honestoru
Ciuum, tum eorum qui aliquot munus
in Curijs magistratum huius Regni ex-
ercent, & *Curiales* vulgus appellat, tum
Mertatorum, vel etiam Urbis opificum.

XVI.

Alia denique famulorum, qui quo
tempore in Congregatione illa Virginis
nata sui Domini detinentur, ipsi quo-
que alio in loco ad pietatem instituun-
tur, & exercentur.

XVII.

19 Ad extremum non est silentio præ-
tereunda Congregatio Nautarum, ac *Nautarū*
Piscatorum, qui in eo suburbio Neapo-
litano degunt quod à plaga maritima *rum* Con-
corrupto vocabulo *Chiaia* vulgus ap-
pellat, & ad proximam Societatis nostrę *Probatio-*
Probationis Domum, cui à *Virginis Doma*
Annunciata est nomē in ea Ciuitatis re-
gione sitam, quā *Æglam*, vulgò *Echiam tana*.
dicunt, conueniunt. Hęc Congregatio
mense Decemb. anno 1609. instituta est
cum eodem anno propter rei familiaris
angustias, quibus Collegium Neapoli-
tanum præmebatur, Nouitijs Massam
ad tempus aliquod concedentibus ij ex
nostris, qui Theologiæ dant operam,
ad eam Domum commigrassent; & ex
eo loco in illud suburbium, atque in
alias Ciuitatis proximas regiones, Do-
minicis, Festisq; diebus, tum in plateis,
tum

XVIII.

ac Piscato-

rum Con-

gregatio in

Probatio-

Neapoli-

tana.

447 *Congregationum Dei par-*
eum in Templis doctrinam Christianam
tradendo, homines ad peccatorum pœ-
nitentiam inuitando, quod nouitij non
ita præstare poterant, de more excurre-
rent. Qua in re quantum Dei ope profe-
cerint, testatur magna hominum mul-
tudo vtriusque sexus hoc tempore ad
Templum illud Sacramentorum pœni-
tentia, & sanctissimæ Eucharistiæ su-
scipiendorum causa adeuntium: proxi-
mo enim festo Pentecostes octingenti
circiter fuere, testatur & vitæ, ac mo-
rum in illis regionibus non sine magna
omnium admiratione in melius facta
mutatio. In Congregatione verò Nau-
tarum sodales numerantur ducenti, qui
in pietate adeò proficiunt, vt multos iam
annos in sancta viuendi ratione se exer-
cuisse videantur.

Atque hæc de sodalitijs, quæ in domi-
cilijs Societatis Iesu Neapoli sunt insti-
tuta. Ex quibus quiuis coniecturam fa-
cere poterit de Congregationibus, quæ
in vniuersa Societate non tantum in Eu-
ropa, sed in Orientis, & Occidentis
solis Indijs plurimæ, & fre-
quentissimæ ha-
bentur.

EPILOGVS

EPILOGVS TOTIVS
OPVSCVLI.

His igitur de sanctissimæ Virginis Deiparæ laudibus; atque de pietate qua eam venerari debemus, vtcumque pertractatis, vela contrahentes vniuersæ huic disputationi finem imponamus. Et si enim (vt rectè Bernardus ait) non est, quod magis nos delectet: sed nec est, quod terreat magis quam de gloria Virginis Mariæ habere sermonem. Quod si quid boni ipsa Magistra in hoc opusculo de eius laudibus dictū est, in eam) vt par est) referatur: si quid verò nostra imperitia, ac ruditate minus dignum eius maiestate locuti sumus, veniam ab ipsa precamur.

*Totius opus
seculi con-
clusio.*

*Bernard.
serm. 4. de
Assumpt.*

Interea illud suppliciter atque obnixè te Virgo sanctissima rogamus, & obsecramus, vt hoc qualemcunque nostrum munusculū, & dignitati, ac pro meritis tuis longè impar obsequiū pro tua benignitate suscipere non dedigneris. & quæ Thronus es Dei, multis ei nominibus proxima atq; auctoritate, & gratia apud eū polles maxima, quæ Matris & Aduo-

*Precatio
ad Virgi-
nem.*

Apoc. 4.

catæ

*Monstra
te esse ma-
trem.*

*Ioan. 19.
B. Virgo
nos ipsa
prius qua-
rit quam
nos illam.*

cata nostrae nomen, ac munus sustinere non dedignaris, erga me, ceterosque omnes famulos tuos monstres te esse Matrem. Fac ô piissima Mater, ut re ipsa tantae tuae dignationis effectum in nobis experiamur. Quamvis enim non melateat Virgo sanctissima egregie in nos obire te munera Matris, & unicumque nostrum merito te dicere posse. Monstra te esse filium: nec enim me fugit (quid enim me fugiat cum in me ipse quotidie experiar) nos per augustissimae Matris beneficentia, & amplitudine charitatis, prostrarum virum imbecillitate filiorum partes minimè sustinere, & propter nostra demerita indignos planè esse, qui filij tui nominemur, ac sumus: Vellem namque Mater benignissima, ut tantum in nostris meritis esset ponderis, quantum est in tua charitate momenti: memineras tamen Mater sanctissima, quando aqua in lancea non sumus, dictum tibi prius fuisse: *Ecce filius tuus, quam Ioanni, Ecce mater tua.* Quocirca tu prius aberrantes nos, & à recto virtutis tramite per abrupta vitiorum longissimè digressos quaerere, inuenire, & ad diuinorum mandatorum viam caritatis tuae nutu efficaciter reuocare digneris: ut ea saltem.

rem ratione nos tibi filios exhibeamus. Compatere Domina, figmento nostro, quod luteum, quod leue est, quod ad mala procliue. Conniue tantisper in erratis nostris, purga nos apud eum, quem ob nostra demerita merito timemus, filium tuum, Dominum nostrum. Tu enim es spes vnica peccatorum: per te speramus delictorum veniam, & in te beatissima nostrum est expectatio peccatorum. Nos vero omnes (vt verbis vtat ab Apostolo mutuatis, quæ & nos firæ huic te Throno Dei disputationi congruunt.) Adeamus cum fiducia ad hunc Thronum gratiæ, Deiparam scilicet, vt misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Ipsa enim, ex Isaia, est *solium illud in misericordia præparatum Agno dominatori Terra; & sedebit super illud in veritate in Tabernaculo David, iudicans & quærens iudicium, & velociter redens, quod iustum est.* ita apud Isaiam.

Qui ergo miseris premimur, ærumnis vrgemur, & calamitatum fluctibus undique iactamur, ad Matrem misericordiæ, quæ solium est in misericordia præparatū, in quo residet Deus misericordiarū, & Deus totius consolationis accurramus; Deiparæ Virgini diuina opitulante

August.
serm. 18. de
Sanctis.

Ad B. Vir-
ginem ac-
curramus.
Hebr. 4.

Isai. 16.

A

478 *Congregationum Deipara*
pitulante gratia seruos, ac filios obse-
quentes, minimeque degeneres ipsi ex-
hibeamus: illi nos nostraque liberalissi-
mè offerentes, eius efficacissimum, ac
simul præsentissimum apud Deum pa-
trocinium imploremus, vt eius benefi-
cio misericordiam tandem consecuti, in
Cœlesti Patria Christum Iesum eius
filium laudare, benedicere & glorificare
mereamur: cui sit cum Patre & S. Spi-
ritu omnis laus, honor, glo-
ria in sæcula sæculo-
rum. Amen.

F I N I S.

R. P.

ble-
ex-
iffi-
, ac
pa-
fi-
in
ius
are
i-

Consequenter Dicitur
quodammodo factis latius, ac filios oble-
gationis, ut patet de generis ipsi ex-
tentione, ut patet de generis libertatis
intentione, ut patet de ecclesiasticis, ac
quodammodo factis latius, ac filios oble-
gationis, ut patet de generis ipsi ex-
tentione, ut patet de generis libertatis
intentione, ut patet de ecclesiasticis, ac
quodammodo factis latius, ac filios oble-
gationis, ut patet de generis ipsi ex-
tentione, ut patet de generis libertatis
intentione, ut patet de ecclesiasticis, ac
quodammodo factis latius, ac filios oble-
gationis, ut patet de generis ipsi ex-
tentione, ut patet de generis libertatis
intentione, ut patet de ecclesiasticis, ac

P.

R. F. BERTH
ANTONII

SPINELLI

Neapolitanus

TRAVEL
DEVOTIONIS

ERGA
VIRGINEM

MARIAM

Coloniae
Apud Joannem
ANNO 1700

R. P. PETRI
ANTONII
SPINELLI

Neapolitani, Societatis

IESV

PRAXIS
DEVOTIONIS
ERGA DEIPARAM
Virginem MARIAM.

*Seorsim ad Sodalium & Piorum vsum
excusa.*

COLONIAE AGRIPPINAE,
Apud Ioannem Gymnicum.
ANNO M. DC. XX.

M E M B R A M I

T R I V S

I. Septem fides capit. quibus ad beatitudinem
liberatus est. Pater et Filius et Spiritus Sanctus
Amen.

M E M B R A M I

S T E R I

I. De animi afflictione, quibus ad beatitudinem
liberatus est. Pater et Filius et Spiritus Sanctus
Amen.

Q U A T V O R T E R

C I T A D E V O T I O N I S

1. De peccatis

I. De peccatis, quibus ad beatitudinem
liberatus est. Pater et Filius et Spiritus Sanctus
Amen.

II. De peccatis, quibus ad beatitudinem
liberatus est. Pater et Filius et Spiritus Sanctus
Amen.

III. De peccatis, quibus ad beatitudinem
liberatus est. Pater et Filius et Spiritus Sanctus
Amen.

MEMBRVM

PRIVS.

- I. *Septem sunt capita, quibus ad deuotionem erga Virginem excitamur, num. 1.*

MEMBRVM PO-

STERIVS.

- I. *De animi affectibus, pietatisq; operibus, quibus erga Virginem deuotio excitetur, num. 2.*

QVATVOR EXER-

CITIA DEVOTIONIS ER-

ga Deiparam.

- I. *De oblatione, quam unusquisq; Virgini sanctissima facere potest, num. 5.*
- II. *Ratio commendandi se beatissima Virgini Dei Genitrici Mariae tum mane tum vespere, ibid.*
- III. *De Corolla B. Virginis duodecim salutationum Angelicarum, num. 7.*

8 2

IV. Li-

Praxis Deuotionis.

IV. *Litania B. Virginis, quæ singulis die-
bus Sabbatis, & Festis eiusdem beate
Mariæ cantantur in sancta & de Lau-
retana, num. 8.*

T quæ de deuotione
erga Virginem pluri-
bus egimus, cuilibet
facilius ad manum esse
possint, omittis Patrū
auctoritatibus, alijsq;
rationibus, & miraculis, quibus omnia
confirmare studuimus; ad eam, quæ se-
quitur, methodum illa redigenda cura-
uimus. & primum capita, seu rationes
ponemus, quibus ad deuotionem erga
Virginem inflammemur, quorum singu-
la per se alijs seclusis, si magnum à nobis
erga Deiparam deuotionis affectum ex-
igunt; quantò ergo maiorem, cum om-
nia simul in Virginē cumulatissime in-
ueniantur? Deinde de ijs animi affe-
ctibus, & actibus, quibus hæc
deuotio exercetur, a-
gendum erit.

(* *)

MEM.

Erga Deiparam.

M E M B R V M

P R I V S.

I.

SEPTEM CAPITA, QVIBVS

*ad deuotionem erga Virginem
excitamur.*

PRIMUM, quia Mater est Christi Domini cui omnia nostra debemus, quam Christus tantoperè honorauit ipse, & ab omnibus vult honorari.

I.

Secundum, propter innumera atq; ingentia, quæ in nos Virgo sanctissima contulit beneficia: tum generalis, quæ ad vniuersum hominum genus pertinet præsertim quia Christum, à quo redempti sumus, & quo in sanctissima Eucharistia. pascimur, nobis ex suis visceribus protulit: tum etiam particularia, quæ quilibet se à Virgine accepisse cognoscit; & occulta, quæ ipsi ignoramus, siue cū multa, quæ nos latent, contulit bona, siue cū à multis quæ nobis impendent, periculis seruat.

II.

Tertium, propter ea, quæ nos miseri, & egentes ad omne bonum imbecilles, & à

III.

a 3

dæmo-

Praxis Deuotionis

dæmone acriter oppugnati à sanctissima Virgine, eius apud Deum patrocinio, ut ad vitam tandem perueniamus æternam in futurum speramus. ipsa enim Mater est misericordiæ, Aduocata nostra, & apud Christum Iudicem omni pollet auctoritate, estq; illi gratissima, nec patitur repulsam.

IV.

Ioan. 19.

Quartum, quia mater est viuentium, & & mater nostra, cui à Christo in cruce in filios traditi sumus in Ioanne illis verbis: *Ecce filius tuus* Cumq; illa in nos matris munera egregiè præstet, nos quib. Christus in Ioanne dixit: *Ecce mater tua*, illam magno affectu velut matrem colere, ac venerari debemus, & quemadmodum Ioannes ex illa hora accepit eam in suam: ita & nos absque mora in intima nostri cordis penetralia per peculiarem deuotionem, ac reuerentiam accipiamus.

V.

2 Reg. 6.

Quintum, propter spiritualem utilitatem atq; dulcedinem, quam eius deuotio in nostris animis gignit, quibus non secus, ac Dei Arca in domum Obededom (2. Reg. 6.) illata omnem Domini benedictionem affert.

VI.

Eccle. 24.

Sextum, Virg. deuotio inter præcipua prædestinationis signa cõnumeratur, iuxta illud Eccle. 24. *In electis meis mitto rades: quare omni studio procuranda.*

Septi-

Erga Deiparam.

Septimum, exemplum sanctorum, qui ab initio nascentis Ecclesie omnes Virginis deuotissimi fuere: *Vulcū enim tuum deprecabuntur omnes diuites plebis.* Psa. 44. *Psalm. 44*

MEMBRVM POSTERIVS.

II.

DE ANIMI AFFECTIBVS, pietatisq; operibus, quibus erga Virginem deuotio exercetur.

AD Virginis deuotionem sex actus erga eam exercendi sunt, scilicet:

1. Amor.
2. Reuerentia.
3. Congratulatio.
4. Fiducia.
5. Imitatio.
6. Obsequia.

Primus actus sit amor sincerissimus, & feruentissimus erga Virginem, qui excitandus est consideratione dictorum capitum, quibus ad deuotionem Virginis inflamari diximus: sed peculiariter, hæc, quæ sequuntur, ad id conducent.

I.
Amor erga Deiparam.

QVINQUE CONSIDERATIONES
Amorem erga Deiparam
excitantes.

Luc 1. &

Matth. 1.

Matth. 26

I. **Q**VIA Mater est Christi, quem sola de Spiritu sancto concepit quod si Christum, qui est nostra redemptio, & cibus noster in sanctissima Eucharistia, summè diligimus, post eum ipsius matrem, quæ tantum bonum nobis attulit, diligamus.

2. Quia Virgo sanctissima mater nostra esse dignatur, & munera matris erga nos exercet.

Prou 8.

3. Quia amat nos, & peculiariter suos deuotos, iuxta illud Prou. 8. *Ego diligentes me diligo* Amor autem non nisi amore compensatur.

4. Propter ingentia beneficia, quæ in nos confert, cum sit Mater misericordiæ, & Aduocata mundi, nosque contra dæmonem iuuet atque tuetur.

5. Propter suam insignem sanctitatem atque præstantiam, qua ab ipso Deo diligitur, quare & à nobis præcipuè est diligenda.

II.
Reuerētia.

Secundus actus est reuerentia erga Virginē corde, & corpore exhibenda, quam illi debemus.

QVIN.

Erga Deiparam.

QVINQVE CONSIDERATIO-
nes Reuerentiam erga Deiparam
excitantes.

1. **Q**uia est vera Mater Dei, cui ideo hyperdulæ adoratio tribuitur, & super omnes Angelos, ac sanctos est sublimata.
2. Quia Mater nostra esse dignatur: tali autem matri singularis debetur reuerentia.
3. Cum sit Mater Dei, est Regina, ac Domina omnium: ideoque hoc etiam nomine reuerentiam exigit.
4. Reuerentia excellentiæ, & virtuti debetur: quare Virgo propter suas excellentes, ac heroicas virtutes præ omnibus puris creaturis est honoranda; & ideo *Iudith 15. Gloria Hierusalem, latitia Israel, Iudith. 15. honorificentia populi nostri dicitur.*
5. Si ex Aristot. 1. Rhet. c. 15. honorandi *Aristotel.* sunt ij, qui beneficia præsertim nõ vulgaria dedere, vel dare possunt; quantus honor exhibendus Deiparæ propter beneficia ad salutem animæ & corporis ab ea accepta; & propter ea, quæ ab ipsa speramus: ideo ad eius Imagines, Nomē, Laudes, & similia, humiliter caput inelinamus, preces ad eā flexis genib. fūdamus.

Praxis Devotionis

III.
*Congra-
tulatio.*

Tertius actus est Congratulationis, quo intimè Virgini congaudemus, de eius gloria, & de omnib. eius bonis, ac ineffabilib. priuilegijs à Deo ipsi collatis, Deū-que propterea laudemus, ei-que ingentes gratias agamus, quod eam ita euexerit, illi-que ea dona largitus fuerit; qui actus congratulationis ex amore, quo Virginem prosequimur, oritur.

IV.
*Fiducia
Bernard.*

*Quartus actus est Fiducia, qua post Deum in illa fiduciam nostram colloce-
mus. & ita Bernard. serm. de Aquæductu.
Filioli hac peccatorum scala, hac mea ma-
xima fiducia est, hac tota ratio spei meæ. Ad
hanc fiduciam excitari possumus, si re-
cogitemus.*

TRES CONSIDERATIONES

*Fiduciam erga Deiparam ex-
citantes.*

1. *IPSAM esse Matrem Dei, atque adeo potentissimam ad nos iuuandum.*
2. *Ipsam non solū posse: sed & velle nos iuuare, cū sit Mater misericordiæ, Aduocata, Mediatrix, & Domina nostra, Mater item nostra, & diuinarum gratiarum dispensatrix, quæ omnia si attentè expectantur facile intelligemus illā velle nos iuuare: ac proinde hæc omnia maximam in nobis fiduciam in Deiparam gignent.*
3. *Quia*

Erga Deiparam.

3.º Quia peculiariter Deus per eam caput serpentis venenari, qui circuit quaerens, quem deuoret, conterendum pronunciauit. *Genes. 3.*

3. Quintum, quod ad Virginis deuotionem facit, est praclarissimarum eius virtutum *imitatio*, quae licet non possint omnes hoc scripto erarrari, de quibus *Ambros. lib. 2. de virginibus*; tamen praecipuas indicabimus. *V. Imitatio. Ambros.*

QUINQUE VIRTUTES DEIPARA Virginis imitatione dignissima.

1. **S**IT integra, & accurata mandatorum Dei observatio, cauendo ab omnibus peccatis mortalibus, & pro virili parte nostra etiam a venialibus: ipse enim e caelo idem nobis in clamat, quod olim ministris in nuptijs in Cana Galileae, post preces ad filium pro defectu vini factas: *Quodcumque scilicet dixero vobis facite*, ne precum suarum fructus culpa nostra impediatur. *Luc. 2.*

2.º Humilitas Virginis profunda; quam respexisse Deus ipsemet in cantico fateretur. *Humilitas. Luc. 1.*

3.º Virginitas, & castitas purissima corde, & corpore. *3. Castitas*

a 6

4. Amor

Praxis Deuotionis

Ioan 19.
4. Chari-
tas.

4. Amor erga Christum, quem perpetuò vsq; ad crucem est comitata, & post Ascensionem loca Christi memoria clara obibat, sacramq; Eucharistiam quotidie deuotissimè sumebat: quem Christi amorem, & Eucharistiæ sacrosanctæ deuotam, & crebram iuxta nostrum statum sumptionem imitari studeamus.

s. Religio.

5. A teneris, cum esset trimula in templo se Deo dicauit, ubi præcipuè orationi vacabat: in tota etiam vita paupertatis castitatis, & obedientiæ, silentij, & aliarum virtutum exempla nobis reliquit, quare qui religiosæ vitæ desiderio tenentur, habent in Virgine, quod imitentur.

VI.
Obsequia.

4. *Sextum*, quo ad Virginis deuotionem requiritur, sunt *obsequia*, quibus Virgine colere debemus. & quidem inter obsequia Virgini grata plurima connumerantur: ea verò sunt in Sodalitatem Rosarij cooptari. Habitum paruulum B. Virginis à Carmelo gestare: alicui congregationi B. Virginis nomen dare, & statis diebus ad illam venire, eiusque regulas exactè seruare.

Sed ad particularia veniamus, hæc autem ad tria genera reuocantur.

O B S E -

Erga Deiparam.

OBSEQUIA TRIPLICIA

B. Virgini grata.

1. **S**VNT preces, quibus eam laudamus, & vt nobis auxilietur, inuocamus.
2. **E**a, quæ ad corporis mortificationem pertinent.
3. **Q**uæ ad opera misericordiæ corporalis, & spiritualis spectant.

PRECES, QUÆ IN DEIPARÆ
*honorem offerri possunt, septem-
plices.*

ET quod attinet ad preces, & inuoca-
tionem, animaduertendum, vt **I.**
preces nostræ Virgini sint gratiores, & *Tria con-
sideranda
in preci-
bus ad
Deiparam*
impetrandum efficaciores, curandum.

Primò, vt e corde mundo procedant.

Secundò, vt non oscitanter, & cum a-
nimi euagatione: sed attentè, & feruenter
perfoluantur: præstat enim paucas cum
deuotione, quam sine hac multas reci-
tare.

Tertidò, quæ semel in honorem Vir-
ginis proponuntur, non facilè & quauis
occasione negligenda.

Multa verò sunt, quæ ad hoc caput de
precibus reuocari possunt, (præter illud,
a 7 quod

Praxis Deuotionis

quod est legere, ac meditari eius vitam, actiones, & virtutes, quod nobis vtilissimum, Virginiq̄ue est acceptissimum; sic enim maiorem erga eam amorem, ac reuerentiam concipiemus, magisq̄ue eam imitari poterimus)

Primum est, vt à Sacerdotibus missas de B. Virgine celebrari curemus.

Secundum, priuatæ preces, quas quiuis pro sua pietate facere poterit; Nos aliquas commemorabimus, exempli causa.

**SEPTEM GENERA PRI-
uatarum precum.**

1. **P**RECES illæ, quibus mane, & vesperi nos ei commendemus; cuius exercitij formulam mox ponemus, puncto quarto.
2. Ad pulsum salutationis Angelicæ, qui ter in die dari solet, reuerenter eam salutare, aliosq̄ue si opus erit consilio, & exemplo ad hoc idem faciendum promouere.
3. Ad Virginis nomen pronunciatum, reuerenter caput inclinare.
4. *Officium Ecclesiast.* Cùm è domo progredieris, vel reuerteris, per salutationem Angelicam te, tuaq̄; negotia Virgini commendes, benedictionemq̄ue illo versiculo:

Nos

Erga Deiparam.

Nos cum prole pia,

Benedicat Virgo Maria. petas.

5. Gaudia Virginis, quæ in terra habuit, quotidie cum salutatione Angelica recole; eademque ratione eiusdem dolores, & pariter gloriam, qua nunc perfruitur in cælo.

6. Cum aliquam Virginis Imaginem conspexeris.

Cum horologium horarum signum dat.

Cum noctu expergiseris.

Cum aliquid inchoandum vel negotium aliquod tractandum.

B. Virgini per salutationem Angelicam te commendes.

7. Sunt etiam hymni, *Ave Maris stella. Officium O Gloriosa Domina. Salve Regina. Magnificat* & in Officio paruo B. Virginis. *Obsacro te Domina. O Intemerata Stabat Mater dolorosa,* & alia, quæ pro opportunitate, & vniuscuiusque deuotione recitari possunt.

Tertium, Officium, quod vocant par Officium.
uum B. Virginis.

Quartum, Litanæ B. Virginis.

Litania.

Quintum, Rosarium Virginis, quod
tres quinquagenas salutationis Angelicæ præmissæ ad singulas decades oratione Dominica, continet, cuius Confraternitati ascribendum te cura, & ferrum
pari-

pari-

Praxis Deuotionis

*Rosarij
utilitates
quatuor.*

pariter benedicendum : huius Rosarij multiplex est utilitas. *Prima*, Indulgentiæ plurimæ illud recitantibus concessæ. *Secunda*, participatio meritorum huius tã amplæ Confraternitatis per vniuersum orbem diffusæ. *Tertia*, commemoratio præcipuorum vitæ Christi, & Virginis mysteriorum. *Quarta*, repetitio præcipuarum, & dulcissimarum orationum, quæ sunt oratio Dominica, & salutatio Angelica: quare quilibet virginis deuotus Rosarij, vnam saltem quinquagenam quotidie recitare deberet.

*Matth. 6.
Luc. 1.*

Corona.

Sextum, Corona B. Virginis, in quam aliqua, quæ de Rosario diximus, conueniunt.

Corolla

Septimum, Corolla Virginis duodecim constans salutationibus Angelicis, & tribus orationibus Dominicis in memoriã duodecim priuilegiorum, quibus à tribus patronis diuinis Virgo fuit donata, ea formula, quam infra subiiciemus.

CORPORIS MORTIFICATIONES
in honorem Dei.

para.

CIRCA *secundum* de operibus ad corporis mortificationem spectantibus, quæ in honorem Dei paræ fieri possunt.

1. Ic-

Erga Deiparam.

1. Ieiunium die Sabbati, & in vigilijs Festorum B. Virginis.
2. Singulis hebdomadis die illo, in quem eo anno incidit festum Annunciationis ieiunare, vel abstinere à carnibus, vel die Mariæ Virginis à Cōstantinopoli: vel die Mercurij Virginis à Carmelo dicato, idem quod de die Annunciationis diximus, facere.
3. S. Franciscus ex S. Bonaventura cap. *Bonavent.* 9. vitæ eius, à festo Apostolorum Petri, & Pauli vsque ad diem Assumptionis, quadragesimam in Virginis honorem faciebat, & deuotissimè ieiunabat: cuius pietatem imitari possumus, etiam si per valetudinem, vel aliud impedimentum ieiunare non liceret, si per illud tempus aliquam ciborum abstinentiam fecerimus.
4. Cilicium, vel cingulum ciliciaum aliquando gestare.
5. Disciplina se diuerberare.
6. In lecto duro iacere, vel vigilare.
7. Peregrinatio ad Virginem Lauretānam, vel locum alium celebrem Virgini dicarum.
8. Huc spectant in honorem Virginis *Mortifi-* mortificationes internæ cupiditatum, & *cationes* animi passionum, cuiusmodi sunt iracū- *interna.* diæ, superbix; ambitionis, carnis illecebrarum

Praxis Deuotionis.

brarum, item alienos defectus æquanimiter tollerare, suos non excusare. Humilitatem, paupertatem omni fastu, & luxu remoto sectari: in operibus vilibus & abiectis strenuè se exercere.

OPERA MISERICORDIÆ

corporalis.

5 **C**IRCA tertium operum genus, quæ in Virginis honorem fieri possunt opera sunt misericordiæ corporalis, & spiritualis.

1. Eleëmofyna, præsertim cum Virginis nomine petitur, siue fiat erogando pecuniam, siue vestes, siue panem, vel alios cibos.

2. In Hospitalibus, & Xenodochijs ægrotis, & pauperibus ministrare.

3. Visitare eos qui in carcere detinentur.

4. Dotem pauperibus mulieribus assignare, vt in matrimonium collocentur, vel quod melius est vt inter moniales cœnobium ingrediantur.

Opera misericordiæ corporalis. 1. Ad opera verò misericordiæ spiritualis pertinet, eos, qui in peccatis sunt, cōfilio, & opera sua ad confessionem sacramentalem inducere.

2. In alijs pietatem erga Virginem instil-

Erga Desiparam.

stillare, vt omnes eam agnoscant, ament
ac reuereantur.

3. Vt Congregationi B. Virginis nomen
dent.

4. Ad Rosarij recitationem, ad ieiunium
sabbati, & similia pietatis opera inducere.

5. De Virginis laudibus, & miraculis,
vbi se offert occasio libenter sermones
miscere, præsertim sabbato, & festis B.
Virginis, eiusque priuilegijs.

6. Hoc ipsum Concionatores, qui Vir-
ginis deuotionem profitentur, in sermo-
nibus ad populum facere deberent.

7. In singulis festis B. Virginis, omnes
Virginis deuoti, sed præsertim, qui sunt
ex Congregatione beatæ Virginis, qui-
bus cordi esse debet non tantum salus
propria, sed iuxta suam vocationem, et-
iam aliorum salus, dicta obsequia erga
Virginem renouare, seu instaurare & au-
gere studeant: & aliquem in honorem
Virginis ad confessionem, & sanctissi-
mam Eucharistiam, & si fieri poterit et-
iam ad Cōgregationem adducere. quod,
vt facilius ex sententia cedat, Virgini
hoc prius commendent, & ante aliquot
dies huic operi yacent, imò vniuersam
familiam, parentes, fratres, sorores, filios
famulos, famulasque ad pietatem erga
Virgi-

Virgi-

Praxis Deuotionis

Virginem, & dicta in eam obsequia, præfertim ad Sacramentorum frequentiam ad recitationem Rosarij, & Sabbati ieiunium adducet, quod idem cum cognatis, amicis, vicinis, omnibusque quibuscum agunt: præstare deberent, quod maximi apud Deum meriti, Virginiq; gratissimum; & si ad hoc seridò animum applicent, vnicuique facillimum erit.

Deniq; in honorem Virginis quilibet eius Congregationi nomen dare, in eaq; semper assiduus esse curet; præscriptis diebus ad sacram Eucharistiam accedat, aliasque regulas exactè seruet: sic enim occasione Congregationis, & preces, & corporis mortificationes, & opera charitatis erga proximos tum corporalia, tum spiritualia exercebit.

Erga Deiparam.

QUATVOR EXERCITIA DEVOTIONIS ERGA B. Virginem.

I.

DE OBLATIONE QUAM unusquisq; Virgini sanctissima facere potest.

SED illud lectorem monitum velim, ut is, qui Virginis devotionem amplecti cupit, semel quasi solemniter coram celebri aliqua Virginis Imagine, cogitatione ad pedes Virginis se statuatur, praesentibus Angelis sanctis Michaeli, Gabriele, & Raphaeli, atq; Angelo Custode, necnon Sanctis sibi deuotis, praesertim sanctis Ioachimo, & Annae Virginis parentibus, S. Iosepho sponso, S. Ioanne Baptista, S. Ioanne Euangelista, SS. Petro ac Paulo, & Sancto sui nominis, ac Sanctis illius Urbis, Patronis, sibiq; omni affectu Virginem deligat in peculiarem patronam, semetipsum offerat; firmiterq; statuatur, eam imposteriorum singulariter diligere, reuereri, ipsi de eius bonis gratulari, in ea post Christum suam fiduciam

*Oblatio
sui ipsius
Virgini
facienda.*

Praxis Deuotionis

duciam collocare, eam imitari, & aliqua ei obsequia exhibere. videatque in particulari in quibus virtutibus eam imitabitur, & quænam ei obsequia deferret, simulque eam enixè deprecetur, adhibitis dictis Angelis, & Sanctis intercessoribus, ut sui patrocinium suscipere dignetur usque ad horam mortis, qua cum filio suo præset. Poteris autem hanc, vel similem oblationis formulam recitare ex eaque die Virginem peculiari ratione tanquam tuam singularem Dominam, & Aduocatam respicias, & in tuis necessitatibus confidenter ad eam confugas. Quam oblationem quotidie, vel saltem in festis eiusdem Virginis renouare poteris.

OBLATIO SVI IPSIVS,
beatissimæ Virgini à suis deuotis faciendâ.

Oblationis formula.

SANCTISSIMA Virgo Mater Dei Maria, Ego N. licet vndecumque famulatu tuo indignissimus, fletus tamen benignitate tua admirabili, & impulsus tibi seruiendi desiderio coram Cœlesti Curia vniuersa, te hodie in Dominam, Aduocatam, ac Matrem peculiari ratione cingo, firmiterque statuo, ac propono me tibi ex hoc tempore semper obtempera-

Erga Deiparam.

peraturum, ac fideliter famulaturum, ac-
que vt ab alijs tibi quoque seruiatur, pro
viribus meis effecturum: obsecro te igi-
tur pijsissima Mater per filij tui, quem pro
me effudit, sanguinem vt me in numerū
tuorum deuotorum ascribas; in seruum
perpetuum suscipias; ad sis mihi in actio-
nibus meis, gratiamque mihi impetres à
filio tuo, vt ita in omnibus cogitationi-
bus, verbis, & operibus me geram, nihil
vt vnquam sim tuos filijque tui oculos
offensurus: ac memor sis mei, nec me de-
seras in hora mortis meæ. Amen.

II.

RATIO COMMENDANDI SE

beatissima Virgini Dei Genitri Ma-

ria, tum mane, tum

vesperi.

MANE ad beatissimam Virginem, PA-
TER NOSTER. AVE MARIA, &c. *Ratio cō-*
Deinde sequens, vel alia precatio. *mendandi*

O Domina mea sancta Maria, me in
tuam benedictam fidem ac singularē custo-
diam, & in sinum misericordie tue hodie, &
quotidie, & in hora exitus mei, animam
meam, & corpus meum tibi commendo;
omnem spem meam, & consolationem
meam, omnes angustias, & misérias meas,
vitam

se Deipa-

ra mane.

Ex Officio

paruo B.

Virginis.

Praxis Deuotionis

*vitam, & finem vita mea tibi committo;
ut per tuam sanctissimam intercessionem,
& per tua merita omnia mea dirigantur,
& disponantur opera secundum tuam, tuique
filij voluntatem, Amen. Sancta Maria
succurre miseris, iuuua pusillanimes, reuoue
flebiles, ora pro populo, interueni pro clero,
intercede pro deuoto famineo sexu, sentiant
omnes tuum iuuamen quicumque celebrant
tuam sanctam commemorationem.*

*Verf. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.
Resp. Ut digni efficiamur promissionibus
Christi.*

*MARIA Mater gratia,
Mater misericordia,
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.
Gloria tibi Domine,
Qui natus est de Virgine,
Cum Patre, & sancto Spiritu.
In sempiterna sacula, Amen.*

*Deinde, gratias agam de cun-
ctis beneficijs tum generalibus, quæ
cum alijs communia sunt, quod scilicet
Christum nostrum redemptorẽ gene-
rit, & similibus tum etiam de particula-
ribus, & occultis, quæ illa mihi à Christo
impetrauit, præcipuè verò de ijs, quæ
peculiariter intelligo, me ipsius inter-
cessione obtinuisse.*

Secun-

Erga Deiparam.

Secundo totum illi me tradam, atque in seruum off:ram, orans vt mei patrocinium tutelamque suscipere, meque suo praesidio munitum ab omnium animæ, tum corporis periculo tueri dignetur.

Tertio, aliqua beneficia pro me, ceterisque proximis petam; praesertim, vt mihi à suo filio profundam humilitatem, purissimam castitatem, erga Christum ardentem amorem, & in recto virtutis itinere profectum, ac perseverantiam impetret, & vt ab omni peccato, praesertim mortali efficaciter caueam. Praeterea, vt non nihil illius mihi doloris imperiat, quem ex filij cruciatibus coepit, praeparationis etiam, atque ardoris animi scintillam, quo sacram Eucharistiam post Ascensionem Domini nostri sumebat. Denique augmentum deuotionis, & affectus erga eandem sanctissimam Virginem. Hæc autem beneficia per septem eius gaudia, doloresq; totidem peccata, quibus est affecta dum viueret. Finem faciam ipsius benedictionem rogando illis verbis:

Nos cum prole pia,

Benedicat Virgo Maria.

Vesperis ad eandem sanctissimam Virginem. PATER NOSTER. AVE MARIA, &c. *Ratio commendandi se vesperi.*

b

OM A

Praxis Deuotionis

*Ex Officio
paruo B.
Virginis.*

O MARIA Dei Genitrix Virgo gra-
tiosa omnium desolatorum ad te claman-
tium consolatrix vera, per illud magnum
gaudium, quo consolata es, quando cogno-
uisti Dominum IESUM die tertia à mor-
tuis impassibilem resurrexisse, sis consolatrix
anima mea, & apud eundem tuum, ac Dei
natum unigenitum in die nouissimo, quan-
do cum anima, & corpore ero resurrectu-
rus, & de singulis meis factis rationem red-
diturus, me digneris inuare, ut perpetua
damnationis sententiam per te pia Mater,
& Virgo valeam euadere, & cum electis
Dei omnibus ad aeterna gaudia feliciter
peruenire. Amen.

Sub tuum praesidium confugimus sancta
Dei Genitrix, nostras deprecationes ne de-
spicias in necessitatibus: sed à periculis cum-
ctis libera nos semper Virgo gloriosa, & be-
nedicta.

Maria Mater gratia, vt supra.

Deinde gratias agere, offerre, & pete-
re debemus, vt supra.

III. DE

III.

COROLLA B. VIRGINIS

duodecim Salutationum Ange-
licarum, &c.

COROLLA Virginis, seu par-
ua Corona in memoriam duo-
decim Virginis priuilegiorum, duode-
cim constat salutationibus Angelicis, ter
repetita Oratione Dominica in hono-
rem trium diuinarum personarū, à qui-
bus Virgo sanctissima præ cæteris dota-
ta est duodecim illis priuilegijs: quæ per
duodecim stellas, quibus redimitur ca-
put mulieris amictæ sole, Apoc. 12. signi-
ficatur. Disponuntur aut hunc in modū,
vt ante quemlibet quaternarium salu-
tationū Angelicarum præmittatur Ora-
tio Dominica, quarum prima in hono-
rem Patris æterni. Secunda, in honorem
Filij. Tertia, in honorem Spiritus S. reci-
tetur. Duodecim porro priuilegia, quæ
in hac corolla recoli possunt, recensentur
in Appendice Speculi Exemplorum
nouissimi editi, quorum aliqua ex Ber-
nardo sermone Signum magnum de-
sumpta sunt. Nos ex Appendice illa
huc ad sensum paucis mutatis exscripsi-
mus, sunt autem hæc.

Corolla
B. Virg.

Apoc. 12.

Bernard.

b 2

1. Co-

Praxis Deotionis.

- Duodecim B. Virgin. privilegia.*
1. Copiosissima gratia in immaculata Conceptione Virgini collata.
  2. Angelica Salutatio.
  3. Spiritus S. superuentio.
  4. Filij Dei Conceptio.
  5. Virgo fuit sine macula, & virginitatis primiceria.
  6. Sine corruptione foecunda.
  7. Sine grauamine grauida.
  8. Sine dolore puerpera.
  9. Magnanimitas fidei in credendo.
  10. Profunda humilitas in obediendo.
  11. Maxima verbi discretio in loquendo.
  12. Summa perfectio & perseuerantia operis in agendo.

Ceterum privilegia, quae supra in hac Corolla enumerauimus, alio modo distingui possent, ita vt & alia eiusdem Virginis privilegia; immo & praecipua vitae eiusdem mysteria completamur: ideo subiicienda duximus duodecim capita, quae sequuntur, quibus pro cuiusque deuotionis hae eadem Virginis Corolla accommodari possent.

Alia duodecim B. Virg. privilegiorum series.

1. Praedestinatio, qua ab aeterno in Matrem Dei est praelecta.
2. Conceptio immaculata ab omni labe originalis peccati.
3. Sanctitas maxima in tota sua vita, qua

Erga Desiparam.

qua ex speciali Dei privilegio, ne veniale quidem unquam commisit.

4. Præsentatio in templo, ubi se trimulca Deo consecrauit, atq; in omni genere virtutum se exercuit.

5. Annunciatio ab Angelo, quando filium Dei concepit, & vera Dei Mater est effecta.

6. Partus sine dolore, & perpetua cum filio conuersatio.

7. Virginitas perpetua, virginumque omnium est primiceria.

8. Martyrium cordis, quando doloris gladius in in filij Passione eius animam pertransiit.

9. Gaudia in Christi Resurrectione, Ascensione, & Aduentu Spiritus sancti.

10. Assumptio in cælum, ubi non tantum in anima, sed etiam cum corpore super omnes Angelorum, & Sanctorum choros est exaltata.

11. Regina est Angelorum, & hominum, ac omnium Domina.

12. Aduocata nostra, Mater misericordiae, & cunctorum Mater viuentium.

In fine Corollæ recitetur *Salve Regina*, cum consueta oratione, vel Antiphona sequenti:

*Sancta MARIA succurre miseris, in
ua pusillanimes, refoue flebiles, ora pro popu-*

*Ex Officio
paruo B.
Virginis.*

b 3 lo, in-

Praxis Deuotionis

*lo, interueni pro clero, intercede pro deuoto
fœmineo sexu, sentiant omnes tuum leua-
men, quicumq; celebrant tuam sanctam cõ-
memorationem.*

ψ. Ora pro nobis sancta Dei genitrix.

*R. Vt digni efficiamur promissionibus
Chr sti.*

O R E M V S.

CONCEDE nos famulos tuos quaesumus
Domine perpetua mentis & corporis sa-
nitate gaudere, & gloriosa beata Maria
semper Virginis intercessione à presenti libe-
rari tristitia, & aeterna perfrui latitia. Per
Dominum nostrum Iesum Christum filium
tuum, &c.

*Nos cum prole pia benedicat, Virgo Ma-
ria.*

*Fidelium anima per misericordiam Dei
requiescant in pace, Amen.*

LITA-

Erga Deiparam.

IV.

LITANIÆ
B. VIRGINIS, QVAE
singulis diebus Sabbatis & Festis
eiusdem Beatissimæ Mariæ
cantantur in sancta eade
Lauretana.

Kyrice eleyson.
Christe eleyson.
Kyrice eleyson.
Christe audi nos.
Christe exaudi nos.

Pater de Cœlis Deus miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus miserere
nobis.

Spiritus sancte Deus miserere nobis.
Sancta Trinitas vnus Deus miserere
nobis.

Sancta Maria	Ora pro nobis.
Sancta Dei Genitrix	ora.
Sancta Virgo Virginum	ora.
Mater Christi	ora.
Mater diuinæ gratiæ	ora.
Mater purissima	ora.
Mater castissima	ori.

b 4

Mater

Praxis Deuotionis

Mater inuiolata	ora.
Mater intemerata	ora.
Mater amabilis	ora.
Mater admirabilis	ora.
Mater Creatoris	ora.
Mater Saluatoris	ora.
Virgo prudentissima	ora.
Virgo veneranda	ora.
Virgo prædicanda	ora.
Virgo potens	ora.
Virgo clemens	ora.
Virgo fidelis	ora.
Speculum iustitiæ	ora.
Sedes sapientiæ	ora.
Causa nostræ lætitiæ	ora.
Vas spirituale	ora.
Vas honorabile	ora.
Vas insigne deuotionis	ora.
Rosa mystica	ora.
Turris Dauidica	ora.
Turris eburnea	ora.
Domus aurea	ora.
Fœderis arca	ora.
Ianua Cœli.	ora.
Stella matutina	ora.
Salus infirmorum	ora.
Refugium peccatorum	ora.
Consolatrix afflictorum	ora.
Auxilium Christianorum	ora.
Regina Angelorum.	ora.
Re-	

Erga Deiparam.

Regina Patriarcharum ora.
Regina Prophetarum ora.
Regina Apostolorum ora.
Regina Martyrum ora.
Regina Confessorum ora.
Regina Virginum ora.
Regina Sanctorum omnium ora.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi.

Parce nobis Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.

Exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.

Miserere nobis.

V. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

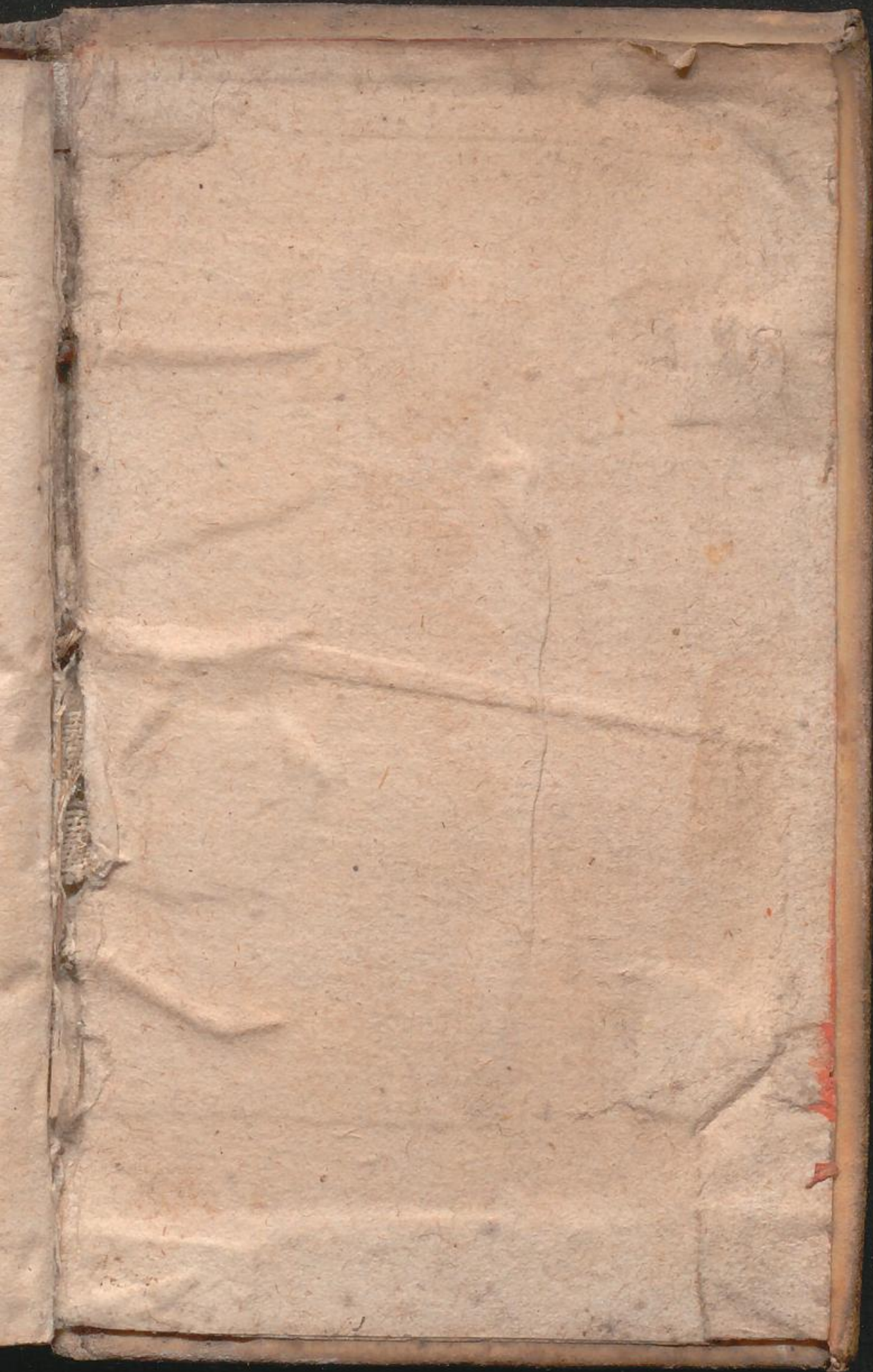
R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

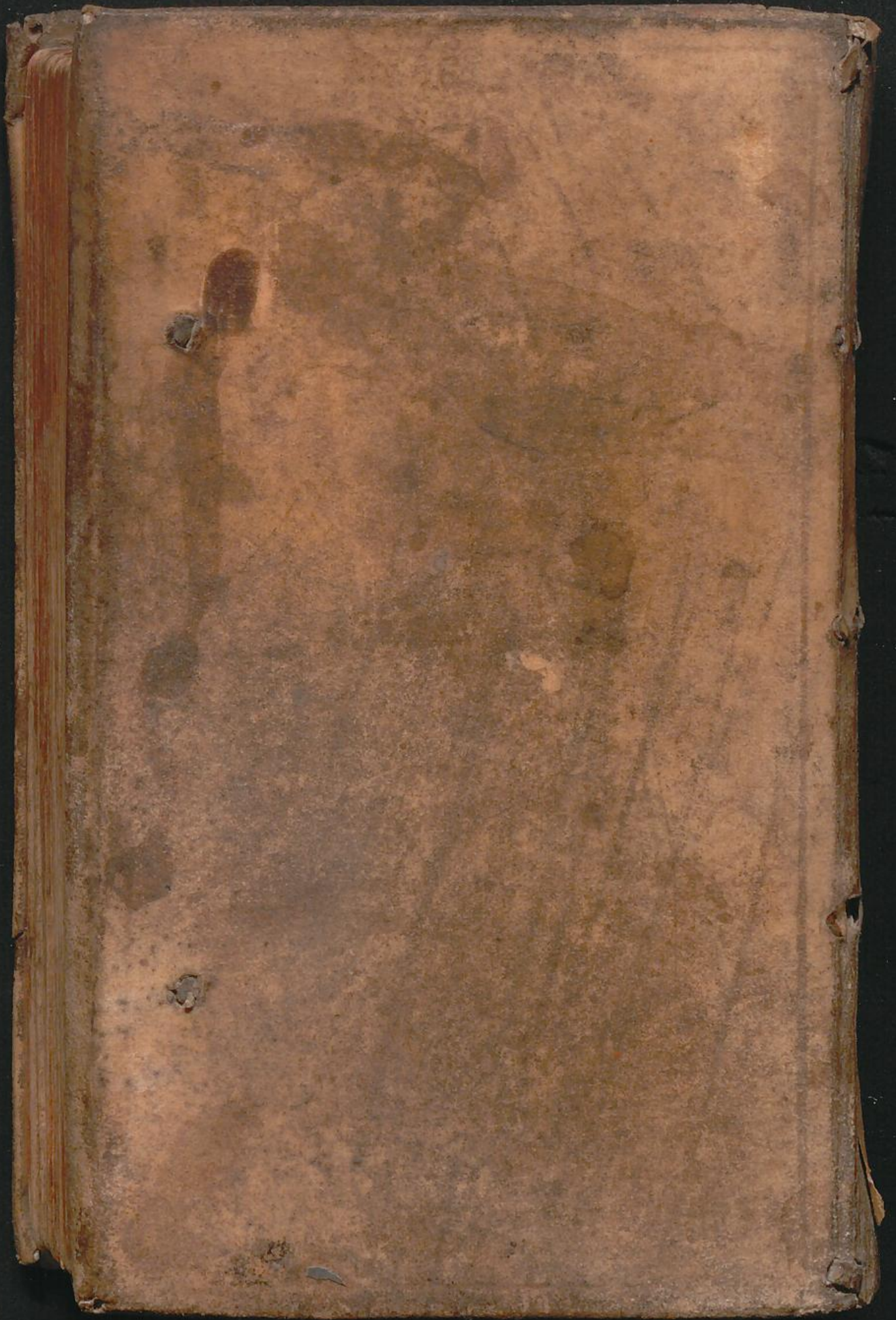
O R E M V S.

GRATIAM tuam, qua sumus Domine
mentibus nostris infunde, ut qui Ange-
lo nunciante Christi filij tui incarnationem
cognouimus, per passionem eius. Et crucem
ad resurrectionis gloriam perducamur. Per
eundem Christum Dominum nostrum. A-
men.

FINIS PRAXIS.

Th
4546